תנ"ך

תורה

בראשית

בראשית א: 1

- א בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אַת הַשְּׁמַיִם וָאַת הָאָרֵץ:
- ב וְהָאָרֶץ הָיְתָה תֹהוּ וָבֹהוּ וְחֹשֶׁךְ עַל־פָּנֵי תְהוֹם וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶּפֶּת עַל־פְּנֵי הַמְּיִם:
  - ג וַיּאֹמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי־אוֹר:
- ַּבֶּין הָאוֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ:
- ּלְיְלָה וַיְהִי־עֶּרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם אֶחְד:
- ו וַיּאֹמֶר אֱלֹהִים יְהִי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַפְּיִם וִיהִי מַבְדִּיל בֵּין מַיִם לְמָיִם:
  - ז וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת־הְרָקִיעַ וַיַּבְדֵּל בֵּין ַהַבַּיִם אֲשֶׁר מִתַּחַת לְרָקִיעַ וּבֵין ַרָּמַיִם אֲשֶׁר מֵעַל לְרָקִיעַ וַיְהִי־כֵן:
    - ַ וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְרָקִיעַ שְׁמְיִם ח וַיִהִי־עֵרֵב וַיִּהִי־בֹקֵר יוֹם שׁנִי:
    - ט וַיּאֹמֶר אֱלֹהִים יִקְווּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשְּׁמַיִם אֶל־מָקוֹם אֶחָד וְתַרָאֶה הַיַּבְּשָׁה וַיְהִי־כֵן:
- וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לַיַּבְּשָׁה אֶרֶץ וּלְמִקְוַה ַהַמַּיִם קָרָא יַמִּים וַיַּרְא אֱלֹהִים בי־טוב:

- אין אָנהייב האָט גאָט באַשאַפֿן דעם הימל און די ערד.
- און די ערד איז געווען וויסט און ליידיק, און פֿינצטערניש איז געווען אויפֿן געזיכט פֿון תּהום, און דער גײַסט פֿון גאָט האָט געשוועבט אויפֿן געזיכט פֿון די וואַסערן.
- דאָט גאָט געזאָגט: זאָל ווערן ליכט. און עס איז געוואָרן ליכט.
- ד וַיַּרָא אֱלֹהִים אֶת־הָאוֹר כִּי־טוֹב וַיַּבְדֵּל און גאָט האָט געזען דאָס ליכט אַז עס איז גוט; און גאָט האָט פֿאַנאַנדערגעשיידט צווישן דעם ליכט און צווישן דער פֿינצטערניש.
- ה וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לָאוֹר יוֹם וְלַחֹשֶׁךְ קָרָא און גאָט האָט גערופֿן דאָס ליכט טאָג, און די פֿינצטערניש האָט ער גערופֿן נאַכט. און עס איז געווען אָוונט, און עס איז געווען פֿרימאָרגן, איין טאָג.
- האָט גאָט געזאָגט: זאָל ווערן אַן אויסשפּרייט אין מיטן פֿון די וואַסערן, און ער זאָל פֿאַנאַנדערשיידן צווישן וואַסערן און וואַסערן.
- און גאָט האָט געמאַכט דעם אויסשפּרייט, און האָט פֿאַנאַנדערגעשיידט צווישן די וואַסערן וואָס אונטער דעם אויסשפּרייט און צווישן די וואַסערן וואָס .איבער דעם אויסשפּרייט. און עס איז אַזוי געשען
- און גאָט האָט גערופֿן דעם אויסשפּרייט הימל. און עס איז געווען אָוונט, און עס איז געווען פֿרימאָרגן, אַ צווייטן טאָג.
- ראָט גאָט געזאָגט: זאָלן זיך אײַנזאַמעלן די װאַסערן פֿון אונטערן הימל אין איין אָרט, און זאָל זיך ַבאַװײַזן די יבשה. און עס איז אַזױ געשען.
- און גאַט האַט גערופֿן די יבשה ערד, און די . אײַנזאַמלונג פֿון די וואַסערן האָט ער גערופֿן ימען .און גאָט האָט געזען אַז דאָס איז גוט

- יא וַיּאמֶר אֱלֹהִים תַּדְשֵׁא הָאָרֶץ דֶּשֶׁא עשֶׂב מַזְרִיעַ זֶרַע עֵץ פְּרִי עֹשֶׂה פְּרִי לְמִינוֹ אֲשֶׁר זַרְעוֹ־בוֹ עַל־הָאָרֶץ וַיִּהִי־כֵן:
- יב וַתּוֹצֵא הָאָרֶץ דֶּשֶׁא עֵשֶׂב מַזְרִיעַ זֶרַע לְמִינֵהוּ וְעֵץ עִשֶּׂה־פְּרִי אֲשֶׁר זִרְעוֹ־בּוֹ לְמִינֵהוּ וַיַּרְא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב:
  - יג וַיְהִי־עֶּרֶב וַיְהִי־בֹּקֶר יוֹם שְׁלִישִׁי:
- יד וַיּאֹמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרֹת בִּּרְקִיעַ הַשְּׁמִיִם לְהַבְּדִּיל בֵּין הַיּוֹם וּבֵין הַלְּיָלָה וְהָיוּ לְאֹתֹת וּלְמוֹעֲדִים וּלְיָמִים וִשָּׁנִים:
- טו וְהָיוּ לִמְאוֹרֹת בִּרְקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהָאִיר עַל־הָאָרֶץ וַיְהִי־כֵן:
- טז וַיַּעַשׂ אֶלהִים אֶת־שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת הַגְּדֹלִים אֶת־הַמְּאוֹר הַגְּדֹל לְמֶמְשֶׁלֶת הַיּוֹם וְאֶת־הַמְּאוֹר הַקְּטֹן לְמֶמְשֶׁלֶת הַלַּיְלָה וְאֵת הַכּוֹכְבִים:
  - ײ וַיָּתֵּן אֹתָם אֱלֹהִים בִּרְקִיעַ הַשְּׁמְיִם לְהָאִיר עַל־הָאָרֶץ:
  - יח וְלִמְשׁל בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה וּלְהַבְּדִּיל בֵּין הָאוֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ וַיַּרְא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב:
    - יט וַיְהִי־עֶּרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם רְבִיעִי:

- האָט גאָט געזאָגט: זאָל די ערד אַרױסגראָזן גראָז, קרײַטעכץ װאָס גיט אַרױס זאָמען, פֿרוכטבײמער װאָס טראָגן פֿרוכט אױף דער ערד לױט זײערע מינים, װאָס זײער זאָמען איז אין זײ. און עס איז אַזױ געשען.
- און די ערד האָט אַרױסגעבראַכט גראָז, קרײַטעכץ װאָס גיט אַרױס זאָמען לױט זײַנע מינים, און בײמער װאָס טראָגן פֿרוכט, װאָס זײער זאָמען איז אין זײ, לױט זײערע מינים. און גאָט האָט געזען אַז דאָס איז גוט.
- און עס איז געווען אָוונט, און עס איז געווען פֿרימאָרגן, אַ דריטן טאָג.
- האָט גאָט געזאָגט: זאָלן ווערן ליכטער אין דעם אויסשפּרייט פֿון הימל, פֿאַנאַנדערצושיידן צווישן דעם טאָג און צווישן דער נאַכט, און זיי זאָלן זײַן פֿאַר צײַכנס און פֿאַר צײַטן, און פֿאַר טעג און יאָרן.
- און זיי זאָלן זײַן פֿאַר ליכטער אין דעם אויסשפּרייט פֿון הימל, צו לײַכטן אויף דער ערד. און עס איז אַזױ געשען.
- און גאָט האָט געמאַכט די צוויי גרויסע ליכטער: דאָס גרעסערע ליכט פֿאַר דער געוועלטיקונג פֿון טאָג, און דאָס קלענערע ליכט פֿאַר דער געוועלטיקונג פֿון דער נאַכט; און די שטערן.
- און גאָט האָט זיי אַרײַנגעזעצט אין דעם אויסשפּרייט פֿון הימל, צו לײַכטן אויף דער ערד,
- און צו געוועלטיקן איבער דעם טאָג און איבער דער נאַכט, און פֿאַנאַנדערצושיידן צווישן דעם ליכט און צווישן דער פֿינצטערניש. און גאָט האָט געזען אַז דאָס איז גוט.
- און עס איז געווען אָוונט, און עס איז געווען פֿרימאָרגן, אַ פֿירטן טאָג.

- כ וַיּאֹמֶר אֱלֹהִים יִשְׁרְצוּ הַמַּיִם שֶׁרֶץ נָפֶשׁ חַיָּה וְעוֹף יְעוֹפֵף עַל־הָאָרֶץ עַל־פְּנֵי רְקִיעַ הַשְּׁמְיִם:
- כא וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת־הַתַּנִּינִם הַגְּדֹלִים וְאֵת כָּל־נָפֶשׁ הַחַיָּה הְרֹמֶשֶׁת אֲשֶׁר שְׁרְצוּ הַמַּיִם לְמִינֵהֶם וְאֵת כָּל־עוֹף כָּנָף לְמִינֵהוּ וַיַּרְא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב:
- כב וַיְבָרֶך אֹתָם אֶלֹהִים לֵאמֹר פְּרוּ וּרְבוּ וּמִלְאוּ אֶת־הַמַּיִם בַּיַּמִּים וְהָעוֹף יִרֶב בָּאָרֶץ:
  - כג וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם חֲמִישִׁי:
  - כד וַיּאמֶר אֱלֹהִים תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָה בְּהֵמָה וָרֶמֶשׂ וְחַיְתוֹ־אֶרֶץ לְמִינָה וַיְהִי־כֵן: יְחַיְתוֹ־אֶרֶץ לְמִינָה וַיְהִי־כֵן:
- כה וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת־חַיַּת הָאָרֶץ לְמִינָהּ וְאֶת־הַבְּהֵמָה לְמִינָהּ וְאֵת כְּל־רֶמֶשׂ הָאֲדְמָה לְמִינֵהוּ וַיַּרְא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב:
- כּוֹ וַיּאֹמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כִּדְמוּתֵנוּ וְיִרְדּוּ בִדְגַת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל־הָאָרֶץ וּבְכָל־הָרֶמֶשׁ הָרֹמֵשׁ עַל־הָאָרֶץ:
- כז וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת־הָאָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצֶלֶם אֱלֹהִים בְּרָא אֹתוֹ זָכָר וּנְקֵבְה בְּרָא אֹתָם:

- האָט גאָט געזאָגט: זאָל דאָס וואַסער ווידמענען אַ ווידמענונג פֿון לעבעדיקע באַשעפֿענישן, און פֿויגלען זאָלן פֿליען אויף דער ערד, איבערן פֿרײַען אויסשפּרייט פֿון הימל.
- און גאָט האָט באַשאַפֿן די גרויסע ים-חיות, און אַלע לעבעדיקע באַשעפֿענישן וואָס קריכן, וואָס דאָס וואַסער האָט געווידמענט לויט זייערע מינים, און אַלע געפֿליגלטע פֿויגלען לויט זייערע מינים. און גאָט האָט געזען אַז דאָס איז גוט.
- און גאָט האָט זיי געבענטשט, אַזױ צו זאָגן: פֿרוכפּערט אײַך און מערט אײַך, און פֿילט אָן די װאַסערן אין די ימען, און די פֿױגלען זאָלן זיך מערן אױף דער ערד.
- און עס איז געווען אָוונט, און עס איז געווען פֿרימאָרגן, אַ פֿינפֿטן טאָג.
- האָט גאָט געזאָגט: זאָל די ערד אַרױסברענגען לעבעדיקע באַשעפֿענישן לױט זײערע מינים, בהמות און שרצים און חיות פֿון דער ערד לױט זײערע מינים. און עס איז אַזױ געשען.
- און גאָט האָט געמאַכט די חיות פֿון דער ערד לויט זייערע מינים, און זייערע מינים, און די בהמות לויט זייערע מינים. און אַלע שרצים פֿון דער ערד לויט זייערע מינים. און גאָט האָט געזען אַז דאָס איז גוט.
- האָט גאָט געזאָגט: לאָמיר מאַכן מענטשן אין אונדזער געשטאַלט, לויט אונדזער גלײַכעניש, און זיי זאָלן געוועלטיקן איבער די פֿיש פֿון ים, און איבער די פֿויגלען פֿון הימל, און איבער די בהמות, און איבער דער גאַנצער ערד, און איבער אַלע שרצים וואָס קריכן אויף דער ערד.
- און גאָט האָט באַשאַפֿן דעם מענטשן אין זײַן געשטאַלט; אין דער געשטאַלט פֿון גאָט האָט ער אים באַשאַפֿן; אַ זכר און אַ נקבֿה האָט ער זיי באַשאַפֿן.

- כח וַיְבָרֶךְ אֹתָם אֱלֹהִים וַיּאֹמֶר לְהֶם אֱלֹהִים פְּרוּ וּרְבוּ וּמִלְאוּ אֶת־הָאָרֶץ וְכִבְשֻׁהָ וּרְדוּ בִּדְגַת הַיָּם וּבְעוֹף הַשְּׁמַיִם וּבְכָל־חַיָּה הָרֹמֶשֶׂת עַל־הָאָרֶץ:
- כט וַיּאֹמֶר אֱלֹהִים הִנֵּה נְתַתִּי לְכֶם אֶת־כָּל־עֵשֶׂב זֹרֵעַ זֶרַע אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ וְאֶת־כָּל־הָעֵץ אֲשֶׁר־בּוֹ פְרִי־עֵץ זֹרֵעַ זְרַע לְכֶם יִהְיֶה לְאָכְלָה:
- ל וּלְכָל־חַיַּת הָאָרֶץ וּלְכָל־עוֹף הַשְּׁמַיִם וּלְכֹל רוֹמֵשׁ עַל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־בּוֹ נֶפֶשׁ חַיָּה אֶת־כָּל־יָרֶק עֵשֶׂב לְאָכְלָה וַיְהִי־כֵן:
  - לא וַיַּרְא אֱלֹהִים אֶת־כְּל־אֲשֶׁר עְשָׂה וְהנֵּה־טוֹב מְאֹד וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם הַשִּׁשִׁי:

- און גאָט האָט זיי געבענטשט, און גאָט האָט צו זיי געזאָגט: פֿרוכפּערט אײַך און מערט אײַך, און פֿילט אָן די ערד, און באַצווינגט זי, און געוועלטיקט איבער די פֿיש פֿון ים, און איבער די פֿויגלען פֿון הימל, און איבער אַלעם לעבעדיקן וואָס קריכט אויף דער ערד.
- און גאָט האָט געזאָגט: זעט, איך האָב אײַך געגעבן יעטװעדער קרײַטעכץ װאָס גיט אַרױס זאָמען, װאָס אױפֿן געזיכט פֿון דער גאַנצער ערד, און יעטװעדער בױם װאָס אױף אים איז דאָ ביימערפֿרוכט װאָס גיט אַרױס זאָמען; פֿאַר אײַך זאָל דאָס זײַן צום עסן.
- און פֿאַר אַלע חיות פֿון דער ערד, און פֿאַר אַלע פֿויגלען פֿון הימל, און פֿאַר אַלץ וואָס קריכט אויף דער ערד, וואָס אין אים איז דאָ אַ לעבעדיקער אָטעם, איז יעטוועדער גרין קרײַטעכץ צום עסן. און עס איז אַזוי געווען.
- און גאָט האָט געזען אַלץ וואָס ער האָט געמאַכט, ערשט עס איז זייער גוט. און עס איז געווען אָוונט, און עס איז געווען פֿרימאָרגן, דעם זעקסטן טאָג.

2:בראשית ב

- א וַיְכֻלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל־צְבָאָם:
- ב וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל־מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה:
  - ג וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת־יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ כִּי בוֹ שְׁבַת מִכְּל־מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר־בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת:
- ד אֵלֶה תוֹלְדוֹת הַשְּׁמִיִם וְהָאָרֶץ בְּהִבְּרְאָם בְּיוֹם עֲשׂוֹת יְהוָה אֱלֹהִים אֶרֵץ וְשָׁמָיִם:
- ה וְכֹל שִׁיחַ הַשְּׂדֶה טֶרֶם יִהְיֶה בְאָרֶץ וְכָל־עֵשֶׂב הַשְּׂדֶה טֶרֶם יִצְמְח כִּי לֹא המְטִיר יְהוָה אֱלֹהִים עַל־הָאָרֶץ וְאָדֶם אַיִן לַעֲבֹד אֶת־הְאֲדְמָה:
  - ו וְאֵד יַעֲלֶה מִן־הָאָרֶץ וְהִשְׁקְה אֶת־כָּל־פְּנֵי־הָאֲדְמָה:
- ז וַיִּיצֶר יְהוָה אֱלֹהִים אֶת־הָאָדָם עָפָר מִן־הָאֲדָמָה וַיִּפַּח בְּאַפִּיו נִשְׁמַת חַיִּים וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה:
  - ַוּיִּטַע יְהוָה אֱלֹהִים גַּן־בְעֵדֶן מִקֶּדֶם וּ וַיִּשָׂם שָׁם אֶת־הָאָדָם אֲשֶׁר יָצְר:
- ט וַיַּצְמַח יְהוָה אֱלֹהִים מִן־הָאֲדְמָה כָּל־עֵץ נֶחְמָד לְמַרְאֶה וְטוֹב לְמַאֲכָל וְעֵץ הַחַיִּים בְּתוֹךְ הַגָּן וְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע:

- אַזוי זײַנען פֿאַרענדיקט געוואָרן דער הימל און די ערד און זייער גאַנצער חיל.
- און גאָט האָט געענדיקט צום זיבעטן טאָג זײַן אַרבעט וואָס ער האָט געמאַכט, און ער האָט גערוט אױפֿן זיבעטן טאָג פֿון זײַן גאַנצער אַרבעט װאָס ער האָט געמאַכט.
- און גאָט האָט געבענטשט דעם זיבעטן טאָג, און האָט אים געהייליקט, וואָרום אין אים האָט ער גערוט פֿון זײַן גאַנצער אַרבעט וואָס גאָט האָט באַשאַפֿנדיק געמאַכט.
- דאָס איז די געשיכטע פֿון דעם הימל און דער ערד ווען זיי זײַנען באַשאַפֿן געװאָרן, אין דעם טאָג װאָס װען זיי זײַנען באַשאַפֿן געװאָרן, אין דעם טאָג װאָס גאָט דער האַר האָט געמאַכט ערד און הימל.
- און קיין ביימל פֿון פֿעלד איז נאָך ניט געווען אויף דער ערד, און קיין קרײַטעכץ פֿון פֿעלד האָט נאָך ניט געשפּראָצט, וואָרום גאָט דער האַר האָט ניט געשפּראָצט, וואָרום גאָט דער האַר האָר איז געמאַכט רעגענען אויף דער ערד, און אַ מענטש איז ניט געווען צו באַאַרבעטן די ערד;
- נאָר אַ נעבל פֿלעגט אױפֿגײן פֿון דער ערד, און פֿלעגט אָנטרינקען דאָס גאַנצע געזיכט פֿון דער ערד.
- האָט גאָט דער האַר געפֿורעמט דעם מענטשן פֿון שטויב פֿון דער ערד, און האָט אַרײַנגעבלאָזן אין זײַנע נאָזלעכער אַן אָטעם פֿון לעבן, און דער מענטש איז געוואָרן אַ לעבעדיקער נפֿש.
- און גאָט דער האַר האָט געפֿלאַנצט אַ גאָרטן אין עֵדֶן, אין מזרח, און האָט דאָרטן אַרײַנגעזעצט דעם מענטשן װאָס ער האָט געפֿורעמט.
- און גאָט דער האַר האָט געמאַכט שפּראָצן פֿון דער ערד אַלערליי ביימער גלוסטיק אָנצוקוקן און גוט ערד אַלערליי ביימער גלוסטיק אָנצוקוקן און גוט צום עסן; אויך דעם בוים פֿון לעבן, אין מיטן גאָרטן, און דעם בוים פֿון וויסן גוטס און שלעכטס.

- י וְנָהָרּ יֹצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת־הַגָּן וּמִשָּׁם יִפָּרֵד וְהָיָה לְאַרְבָּעָה רָאשִׁים:
  - יא שֵׁם הָאֶחָד פִּישׁוֹן הוּא הַסֹּבֵב אֵת כָּל־אֶרֶץ הַחֲוִילָה אֲשֶׁר־שָׁם הַזְּהָב:
- יב וּזְהַב הָאָרֶץ הַהִוּא טוֹב שָׁם הַבְּּדֹלַח וְאֶבֶן הַשֹׁהַם:
- יג וְשֵׁם־הַנְּהָר הַשֵּׁנִי גִּיחוֹן הוּא הַסּוֹבֵב אֵת כָּל־אֶרֶץ כּוּשׁ:
- יד וְשֵׁם הַנְּהָר הַשְּׁלִישִׁי חָדֶּקֶל הוּא הַהֹלֵךְ קִדְמַת אַשׁוּר וְהַנְּהָר הָרְבִּיעִי הוּא פָרָת:
- טו וַיִּקַח יְהוָה אֱלֹהִים אֶת־הָאָדָם וַיַּנְּחֵהוּ בְגַן־עֵדֶן לְעָבְדָה וּלְשָׁמְרָה:
  - טז וַיְצַו יְהוָה אֱלֹהִים עַל־הָאָדָם לֵאמֹר מִכּל עֵץ־הַגָּן אָכֹל תּאֹכֵל:
    - יז וּמֵעֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע לֹא תֹאכַל מִמֶּנוּ כִּי בְּיוֹם אֲכָלְךְּ מִמֶּנוּ מוֹת תַּמוּת:
  - יח וַיּאֹמֶר יְהוָה אֱלֹהִים לֹא־טוֹב הֱיוֹת הָאָדָם לְבַדּוֹ אֶעֱשֶׂהּ־לֹוֹ עֵזֶר כְּנֶגְדּוֹ:
- יט וַיִּצֶר יְהוָה אֱלֹהִים מִן־הְאֲדָמָה כָּל־חַיַּת הַשְּׂדֶה וְאֵת כָּל־עוֹף הַשְּׁמַיִם וַיְּבֵא אֶל־הָאָדָם לִרְאוֹת מֵה־יִּקְרָא־לוֹ וְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָא־לוֹ הָאָדָם נֶפֶשׁ חַיְה הוּא שָׁמוֹ:

- און אַ טײַך איז אַרױסגעגאַנגען פֿון עֵדֶן אָנצוטרינקען דעם גאַרטן, און פֿון דאָרטן האָט ער זיך צעשײדט, און איז געװאַרן פֿיר טײלן.
- דער נאָמען פֿון איינעם איז פּישון; דאָס איז דער דער נאָמען פֿון איינעם דער װאָס רינגלט אַרום דאָס גאַנצע לאַנד חַוִילָה, װאָס דאָרטן איז דאָ גאָלד;
- און דאָס גאָלד פֿון יענעם לאַנד איז גוט. דאָרטן איז דער בדוֹלַח און דער אָניקלשטיין.
- און דער נאָמען פֿון צווייטן טײַך איז גיחוֹן; דאָס איז דער וואָס רינגלט אַרום דאָס גאַנצע לאַנד כּוש.
- און דער נאָמען פֿון דריטן טײַך איז חָדֶקל; דאָס איז דער װאָס גייט צו מזרח פֿון אַשור. און דער פֿירטער טײַך, דאָס איז פּרָת.
- און גאָט דער האַר האָט גענומען דעם מענטשן, און האָט אים אַרײַנגעזעצט אין גאָרטן פֿון עֵדֶן, אים צו באַאַרבעטען און אים צו היטן.
- און גאָט דער האַר האָט אָנגעזאָגט דעם מענטשן, אַזוי צו זאָגן: פֿון אַלע ביימער פֿון גאָרטן מעגסטו עסן;
- אָבער פֿון דעם בױם פֿון װיסן גוטס און שלעכטס, פֿון אים זאָלסטו ניט עסן, װאָרום אין דעם טאָג װאָס דו אים זאָלסטו ניט עסן, וואָרום אין דעם טאָג וואָס דו עסט פֿון אים, וועסטו זיכער שטאַרבן.
- און גאָט דער האַר האָט געזאָגט: עס איז ניט גוט דער מענטש זאָל זײַן אַליין; איך וועל אים מאַכן אַ דער מענטש זאָל זײַן אַליין; איך וועל אים מאַכן אַ געהילף וועדליק פֿאַר אים.
- און גאָט דער האַר האָט געפֿורעמט פֿון דער ערד אַלערליי חיות פֿון פֿעלד און אַלערליי פֿויגלען פֿון הימל, און געבראַכט צו דעם מענטשן, צו זען וואָס ער וועט זיי רופֿן, און וואָס נאָר דער מענטש וועט רופֿן איטלעך לעבעדיקע באַשעפֿעניש, דאָס זאָל זײַן איר נאָמען.

- ב וַיִּקְרָא הָאָדָם שֵׁמוֹת לְכָל־הַבְּהַמְה וּלְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְכֹל חַיַּת הַשְּּדֶה וּלְאָדָם לֹא־מָצָא עֵזֶר כְּנֶגְדּוֹ:
- ַויִּישָׁן וַיִּקַּח אַחַת מִצַּלְעֹתְיו וַיִּסְגֹּר בָּשָׂר תַּחְתֶּנָה:
- בב וַיָּבֶן יְהוָה אֱלֹהִים אֶת־הַצֵּלְע אֲשֶׁר־לָקַח מִן־הָאָדָם לְאִשָּׁה וַיְבּאֶהָ אֶל־הָאָדָם:
- ַכג וַיּאמֶר הָאָדָם זאת הַפַּעַם עֶצֶם מַעֲצְמַי וּבָשָׂר מִבְּשָׂרִי לְזֹאת יִקְּרֵא :אִשָּׁה כִּי מֵאִישׁ לֻקְחָה־זּאֹת
- ַכד עַל־כֵּן יַעֲזָב־אִישׁ אֶת־אָבִיו וְאֶת־אִמּוֹ וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ וְהָיוּ לְבָשָׂר אֶחְד:
- כה וַיִּהְיוּ שְׁנֵיהֶם עֲרוּמִּים הָאָדָם וְאִשְׁתּוֹ וָלֹא יִתְבֹּשְׁשׁוּ:

- האָט דער מענטש אָנגערופֿן נעמען פֿאַר אַלע בהמות, און פֿאַר די פֿויגלען פֿון הימל, און פֿאַר אַלע חיות פֿון פֿעלד; אָבער פֿאַר אָדָמען האָט ער ניט געפֿונען אַ געהילף וועדליק פֿאַר אים.
- כא וַיַּפֵּל יְהוָה אֱלֹהִים תַּרְדֵּמְה עַל־הָאָדָם האָט גאָט דער האַר געלאָזט פֿאַלן אַ טיפֿן שלאָף אויף דעם מענטשן, און ער איז אײַנגעשלאָפֿן; און ער האָט אַרױסגענומען אײנע פֿון זײַנע ריפּן, און האָט האָט אַרױסגענומען .פֿאַרשטאָפּט איר אָרט מיט פֿלייש
- וואָס , וואָס דער האַר האָט געבויט פֿון דער ריפּ ער האָט אַרױסגענומען פֿון דעם מענטשן, אַ פֿרױ, און האָט זי געבראַכט צו דעם מענטשן.
- האָט דער מענטש געזאָגט: דאָס מאָל איז דאָס אַ ביין פֿון מײַנע ביינער, און פֿלייש פֿון מײַן פֿלייש; די דאָזיקע זאָל גערופֿן ווערן פֿרוי, ווײַל פֿון אַ מאַן איז גענומען געוואָרן די דאָזיקע.
- ָדרום פֿאַרלאָזט אַ מאַן זײַן פֿאָטער און זײַן מוטער, און באַהעפֿט זיך אָן זײַן װײַב, און זיי װערן איין לײַב.
- און זיי זײַנען ביידע געווען נאַקעט, דער מענטש און זײַן װײַב, און זײ פֿלעגן זיך ניט שעמען.

בראשית ג: 3

- א וְהַנְּחָשׁ הָיָה עָרוּם מִכּּל חַיַּת הַשָּׁדֶה אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה אֱלֹהִים וַיֹּאׁמֶר אֶל־הָאִשָּׁה אַף כִּי־אָמֵר אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ מִכּּל עֵץ הַגָּן:
  - ב וַתּאֹמֶר הָאִשָּׁה אֶל־הַנְּחָשׁ מִפְּרִי עֵץ־הַגָּן נֹאֹכֵל:
- ג וּמִפְּרִי הָעֵץ אֲשֶׁר בְּתוֹדְּ־הַגְּן אָמַר אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ מִמֶּנּוּ וְלֹא תִגְעוּ בּוֹ פֶּן־הְמָתוּוְ:
  - ד וַיּאֹמֶר הַנְּחָשׁ אֶל־הָאִשְׁה לֹא־מוֹת תִּמָתוּן:
    - ה כִּי יֹדֵעַ אֱלֹהִים כִּי בְּיוֹם אֲכָלְכֶם מִמֶּנּוּ וְנִפְקְחוּ עֵינֵיכֶם וִהְיִיתֶם כֵּאלֹהִים יֹדְעֵי טוֹב וְרָע:
- ו וַתֵּרֶא הָאִשָּׁה כִּי טוֹב הָעֵץ לְמַאֲכָל וְכִי תַאֲוָה־הוּא לְעֵינַיִם וְנֶחְמָד הָעֵץ לְהַשְׂכִּיל וַתִּקַּח מִפְּרְיוֹ וַתּאֹכַל וַתִּתֵּן גַּם־לְאִישָׁה עִמְּה וַיֹּאֹכַל:
- ז וַתִּפָּקַחְנָה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם וַיֵּדְעוּ כִּי עֵירָמִם הֵם וַיִּתְפְּרוּ עֲלֵה תְאֵנָה וַיַּעֲשׁוּ לָהֵם חַגֹּרֹת:
  - ח וַיִּשְׁמְעוּ אֶת־קוֹל יְהוָה אֱלֹהִים מִתְהַלֵּךְּ בַּגָּן לְרוּחַ הַיּוֹם וַיִּתְחַבֵּא הָאָדָם וְאִשְׁתּוֹ מִפְּנֵי יְהוָה אֱלֹהִים בְּתוֹךְ עֵץ הַגָּן:
    - ט וַיִּקְרָא יְהוָה אֱלֹהִים אֶל־הָאָדָם וַיֹּאמֶר לוֹ אַיֶּכְּה:

- און די שלאַנג איז געווען ליסטיקער פֿון אַלע חיות פֿון פֿעלד װאָס גאָט דער האַר האָט געמאַכט, און זי האָט געזאָגט צו דער פֿרױ: ניט-שױן האָט גאָט געזאָגט, איר זאָלט ניט עסן פֿון קײן בױם פֿון גאָרטן?
- דער שלאַנג: פֿון דער דער דער פֿרוי געזאָגט די פֿרוכט פֿון די ביימער פֿון גאָרטן מעגן מיר עסן,
- נאָר פֿון דער פֿרוכט פֿון דעם בױם װאָס אין מיטן גאָרטן האָט גאָט געזאָגט: איר זאָלט דערפֿון ניט עסן, און איר זאָלט זיך דעראָן ניט אָנרירן, אַזיסט װעט איר שטאַרבן.
- האָט די שלאַנג געזאָגט צו דער פֿרוי: שטאַרבן וועט איר ניט שטאַרבן,
- נאָר גאָט ווייס אַז אין דעם טאָג וואָס איר עסט דערפֿון, וועלן זיך עפֿענען אײַערע אויגן, און איר וועט זײַן אַזוי ווי גאָט צו וויסן גוטס און שלעכטס.
- האָט די פֿרוי געזען אַז דער בוים איז גוט צום עסן, און אַז ער איז אַ גאַרונג פֿאַר די אויגן, און דער בוים איז גלוסטיק אָנצוקוקן, און זי האָט גענומען פֿון זײַן פֿרוכט, און האָט געגעסן; און זי האָט אויך געגעבן איר מאַן מיט איר, און ער האָט געגעסן.
- און זייערע ביידנס אויגן האָבן זיך געעפֿנט, און זיי האָבן געוווּסט אַז זיי זײַנען נאַקעט; האָבן זיי צונויפֿגענייט פֿײַגנבלעטער, און זיך געמאַכט גאַרטלען.
- און זיי האָבן געהערט דעם קול פֿון גאָט דעם האַר, ווי ער גייט אַרום אין גאָרטן אין דער קילקייט פֿון טאָג; און דער מענטש און זײַן װײַב האָבן זיך באַהאַלטן פֿאַר גאָט דעם האַר צװישן די ביימער פֿון גאָרטן.
- האָט גאָט דער האַר גערופֿן צו דעם מענטשן, און האָט צו אים געזאָגט: וווּ ביסטו?

- י וַיּאמֶר אֶת־קֹלְךּ שְׁמַעְתִּי בַּגָּן וָאִירָא כִּי־עֵירֹם אָנֹכִי וָאֵחְבֵא:
  - יא וַיּאמֶר מִי הִגִּיד לְךּ כִּי עֵירֹם אָתָה הַמִּן־הָעֵץ אֲשֶׁר צִּוִּיתִידְּ לְבִלְתִי אֲכָל־מִמֶּנוּ אָכָלְתָּ:
- יב וַיּאֹמֶר הָאָדָם הָאִשְׁה אֲשֶׁר נְתַהָּה עִפְּדִי הִוֹא נְתְנָה־לִּי מִן־הָעֵץ וָאֹכֵל:
- יג וַיּאֹמֶר יְהוָה אֱלֹהִים לָאִשְׁה מַה־זּאֹת עָשִׂית וַתּאֹמֶר הָאִשְׁה הַנְּחָשׁ הִשִּׁיאַנִי וַאֹּכֵל:
- יד וַיּאֹמֶר יְהֹוָה אֱלֹהִים אֶל־הַנְּחָשׁ כִּי עְשִׂיתְ זּאֹת אָרוּר אַתְּה מִכְּל־הַבְּהֵמְה וּמִכּל חַיַּת הַשְּׂדֶה עַל־גְּחֹנְךְּ תֵלֵךְ וְעָפָר תּאֹכַל כָּל־יְמֵי חַיֶּיךְ:
  - טו וְאֵיבָה אָשִׁית בֵּינְדְּ וּבֵין הָאִשָּׁה וּבֵין זַרְעֲדְּ וּבֵין זַרְעָה הוּא יְשׁוּפְדְּ רֹאשׁ וְאַתָּה תְּשׁוּפֶנּוּ עָקֵב:
- טז אָל־הָאִשָּׁה אָמַר הַרְבָּה אַרְבֶּה עִאָבוֹנֵךְּ וְהֵרֹנֵךְ בְּעֶצֶב תֵּלְדִי בְנִים וְאֶל־אִישֵׁךְ תְּשׁוּקְתֵךְ וְהוּא יִמְשְׁל־בְּךְ:
- יז וּלְאָדָם אָמַר כִּי־שָׁמַעְהָּ לְקוֹל אִשְׁתֶּךְּ וַתּאֹכַל מִן־הָעֵץ אֲשֶׁר צִּוִּיתִיךּ לֵאמֹר לֹא תֹאכַל מִמֶּנוּ אֲרוּרָה הָאֲדָמָה בַּעֲבוּרֶךְּ בְּעִצְבוֹן תֹאֹכַלֶנְּה כֹּל יְמֵי תַיֶּיךְ:
  - יח וְקוֹץ וְדַרְדֵּר תַּצְמִיחַ לָּדְ וְאָכַלְתְּ אֶת־עֵשֶׂב הַשְּׂדֶה:

- האָט ער געענטפֿערט: איך האָב געהערט דײַן קול אין גאָרטן, און איך האָב מורא געהאַט, ווײַל איך בין נאַקעט, האָב איך מיך באַהאַלטן.
- האָט ער געזאָגט: ווער האָט דיר געזאָגט אַז דו ביסט נאַקעט? האָסטו געגעסן פֿון דעם בוים וואָס איך האָב דיר אָנגעזאָגט ניט צו עסן פֿון אים?
- האָט דער מענטש געזאָגט: די װײַב װאָס דו האָסט מיר געגעבן, זי האָט מיר געגעבן פֿון דעם בױם, און איך האָב געגעסן.
- האָט גאָט דער האַר געזאָגט צו דער פֿרוי: וואָס האָסטו דאָ געטאָן? האָט די פֿרוי געזאָגט: די שלאַנג האָט מיך אָנגערעדט, און איך האָב געגעסן.
- האָט גאָט דער האַר געזאָגט צו דער שלאַנג: ווײַל דו האָסט דאָס געטאָן, זאָלסטו זײַן פֿאַרשאָלטן פֿון צווישן אַלע בהמות, און פֿון צווישן אַלע חיות פֿון פֿעלד; אויף דײַן בויך זאָלסטו גיין, און שטויב זאָלסטו עסן אַלע טעג פֿון דײַן לעבן.
- און אַ פֿײַנטשאַפֿט װעל איך מאַכן צװישן דיר און צװישן דער פֿרױ, און צװישן דײַן זאָמען און צװישן איר זאָמען; ער װעט דיך טרעפֿן אין קאָפּ, און דו װעסט אים טרעפֿן אין טריט.
- צו דער פֿרוי האָט ער געזאָגט: מערן וועל איך מערן דער פֿרוי האָט ער געזאָגט: מיט יסורים דײַן מאַטערניש און דײַן טראָגווייעניש; מיט יסורים וועסטו געבערן קינדער, און צו דײַן מאַן וועט זײַן דײַן גלוסטונג, און ער וועט געוועלטיקן איבער דיר.
- און צו אָדָמען האָט ער געזאָגט: ווײַל דו האָסט צוגעהערט צו דעם קול פֿון דײַן װײַב, און געגעסן פֿון דעם בוים װאָס איך האָב דיר אָנגעזאָגט, אַזױ צו זאָגן: זאָלסט פֿון אים ניט עסן; זאָל די ערד זײַן פֿאַרשאָלטן פֿון דײַנעטװעגן; מיט מאַטערניש זאָלסטו זיך נערן פֿון איר אַלע טעג פֿון דײַן לעבן.
- און דערנער און שטעכיק געוועקס זאָל זי דיר מאַכן שפּראָצן, און זאָלסט עסן קרײַטעכץ פֿון פֿעלד.

- יט בְּזֵעַת אַפֶּיךּ תּאֹכַל לֶחֶם עַד שׁוּבְךּ אֶל־הָאֲדָמָה כִּי מִמֶּנְּה לֻקְּחְתָּ כִּי־עָפָר אַתָּה וְאֶל־עָפָר תִּשׁוּב:
  - בִיּקְרָא הָאָדָם שֵׁם אִשְׁתּוֹ חַוָּה כִּיהוא הְיְתָה אֵם כְּל־חָי:
  - כא וַיַּעַשׂ יְהוָה אֱלֹהִים לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כָּתְנוֹת עוֹר וַיַּלְבִּשֵׁם:
  - כב וַיּאׄמֶר יְהוָה אֱלֹהִים הֵן הָאָדָם הָיָה כְּאַחַד מִמֶּנוּ לְדַעַת טוֹב וְרָע וְעַהְּה פֶּן־יִשְׁלַח יָדוֹ וְלְקַח גַּם מֵעֵץ הַחַיִּים וְאָכַל וְחַי לְעֹלְם:
- כג וַיְשַׁלְּחֵהוּ יְהוָה אֱלֹהִים מִגּּן־עֵּדֶן לַעֲבֹד אֶת־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר לֻקַּח מִשְׁם:
  - כד וַיְגָרֶשׁ אֶת־הָאָדָם וַיַּשְׁכֵּן מִקֶּדֶם לְגַּן־עֵדֶן אֶת־הַכְּרָבִים וְאֵת לַהַט הַחֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת לִשְׁמֹר אֶת־דֶּרֶךְ עֵץ הַחַיִּים: עֵץ הַחַיִּים:

- מיט דעם שווייס פֿון דײַן פּנים זאָלסטו עסן ברויט, ביז דו קערסט זיך אום צו דער ערד; ווײַל פֿון איר ביסטו גענומען געוואָרן; וואָרום שטויב ביסטו, און צו שטויב זאָסלטו זיך אומקערן.
- און דער מענטש האָט גערופֿן דעם נאָמען פֿון זײַן ווײַב חַוָה, ווײַל זי איז געווען די מוטער פֿון אַלעם לעבעדיקן.
- און גאָט דער האַר האָט געמאַכט פֿאַר אָדָמען און פֿאַר זײַן װײַב העמדלעך פֿון פֿעל, און האָט זיי באַקליידט.
- און גאָט דער האַר האָט געזאָגט: זע, דער מענטש און גאָט דער האַר האָט געזאָגט: זע, דער מענטש איז געוואָרן ווי איינער פֿון אונדז צו וויסן גוטס און שלעכטס, און אַצונד קען ער נאָך אויסשטרעקן זײַן האַנט, און נעמען אויך פֿון דעם בוים פֿון לעבן, און ער וועט עסן, און וועט לעבן אייביק.
- האָט גאָט דער האַר אים אַרױסגעשיקט פֿון דעם גאָרטן פֿון עֵדֶן, צו באַאַרבעטן די ערד, װאָס ער איז פֿון דאָרטן גענומען געװאָרן.
- און ער האָט אַרױסגעטריבן דעם מענטשן; און ער האָט אַרײַנגעזעצט אין מזרח פֿון דעם גאָרטן פֿון עֵדֶן די כּרובים, און די פֿלאַמיקע שווערד װאָס דרייט זיך, צו היטן דעם װעג צום בױם פֿון לעבן.

4: בראשית ד

- א וְהָאָדָם יָדַע אֶת־חַנָּה אִשְׁתּוֹ וַתַּהַר וַתֵּלֶד אֶת־קַיִן וַתּאֹמֶר קְנִיתִי אִישׁ אֶת־יִהוָה:
- ב וַתּּסֶף לָלֶדֶת אֶת־אָחִיו אֶת־הָבֶל וַיְהִי־הֶבֶל רֹעֵה צֹאן וְקַיִן הְיָה עֹבֵד אֲדְמָה:
  - ג וַיְהִי מִקֵּץ יָמִים וַיָּבֵא קַיִן מִפְּרִי הָאֲדְמָה מִנְחָה לֵיהוָה:
- ד וְהֶבֶל הֵבִיא גַם־הוּא מִבְּכֹרוֹת צֹאנוֹ וּמֵחֶלְבֵהֶן וַיִּשַׁע יְהוָה אֶל־הֶבֶל וְאֶל־מִנְחָתוֹ:
- ה וְאֶל־קִיִן וְאֶל־מִנְחָתוֹ לֹא שְׁעָה וַיִּחַר לְקַיִן מְאֹד וַיִּפְּלוּ פָּנְיו:
- ו וַיּאֹמֶר יְהוָה אֶל־קִיון לְמָּה חָרָה לְּדְּ וְלָמָה נְפְלוּ פָנֶידְּ:
  - ז הָלוֹא אָם־תֵּיטִיב שְׂאֵת וְאָם לֹא תֵיטִיב לַפֶּתַח חַטָּאת רֹבֵץ וְאֵלֶידְּ הְשׁוּקָתוֹ וְאַתָּה תִּמְשָׁל־בּוֹ:
- ח וַיּאׁמֶר קַיִן אֶל־הֶבֶל אָחִיו וַיְהִי בִּהְיוֹתָם בַּשָּׂדֶה וַיְּקָם קַיִן אֶל־הֶבֶל אָחִיו וַיַּהַרְגֵהוּ:
- ט וַיּאֹמֶר יְהוָה אֶל־קַיִן אֵי הֶבֶּל אָחִיף וַיּאֹמֶר לֹא יָדַעְתִּי הֲשֹׁמֵר אָחִי אָנֹכִי:

- און דער מענטש האָט דערקענט זײַן װײַב חַוָהן, און זי איז טראָגעדיק געװאָרן, און האָט געבאָרן קַיִנען, און זי האָט געזאָגט: איך האָב געקריגן אַ מאַן דורך גאָט.
- און זי האָט ווידער געבאָרן זײַן ברודער הֶבלען. און זי האָט ווידער גענאָרן פֿון שאָף, און קַיִן איז און הֶבל איז געווען אַ פּאַסטוך פֿון שאָף, און קַיִן איז געווען אַן ערדאַרבעטער.
- און עס איז געווען נאָך אַ פֿאַרלויף פֿון טעג, האָט קַיִן געבראַכט פֿון דער פֿרוכט פֿון דער ערד אַ קרבן צו גאָט.
- און הֶבל, ער אויך האָט געבראַכט פֿון די ערשטלינגען פֿון זײַנע שאָף און פֿון זייערע פֿעטסטע. און גאָט האָט זיך געקערט צו הֶבלען און צו זײַן קרבן,
- און צו קַיִנען און צו זײַן קרבן האָט ער זיך ניט געקערט. האָט קַיִנען זייער געערגערט, און זײַן פּנים איז אַראָפּגעפֿאַלן.
- האָט גאָט געזאָגט צו קַיִנען: פֿאַר װאָס פֿאַרדריסט דיך, און פֿאַר װאָס איז אַראָפּגעפֿאַלן דײַן פּנים?
- פֿאַר װאָר, אױב דו װעסט גוטס טאָן װעסטו אױפֿגענומען װערן, און אױב דו װעסט ניט גוטס טאָן, הױערט די זינד בײַ דער טיר; און צו דיר איז איר גלוסטונג, אָבער דו קענסט געװעלטיקן איבער איר.
- האָט קַיִן גערעדט צו זײַן ברודער הֶבלען. און עס איז געווען, ווי זיי זײַנען געווען אין פֿעלד, אַזוי איז קַיִן אויפֿגעשטאַנען קעגן זײַן ברודער הֶבלען, און האָט אים געהרגעט.
- האָט גאָט געזאָגט צו קַיְנען: וווּ איז דײַן ברודער הָבל? האָט ער געזאָגט: איך ווייס ניט; בין איך דען דער שומר פֿון מײַן ברודער?

- י וַיּאֹמֶר מֶה עָשִׂיתָ קוֹל דְּמֵי אָחִיךּ צֹעֲקִים אֵלַי מִן־הָאֲדְמָה:
- יא וְעַתָּה אָרוּר אָתָּה מִן־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר פָּצְתָה אֶת־פִּיהָ לְקַחַת אֶת־דְּמֵי אָחִידְּ מִיָּדֶדְּ:
  - יב כִּי תַעֲבֹד אֶת־הָאֲדְמָה לֹא־תֹסֵף מֵת־כֹּחָה לָךְ נָע וָנָד תִּהְיֶה בָאָרֶץ:
    - יג וַיּאמֶר קַיִן אֶל־יְהוָה גָּדוֹל עֲוֹנִי מִנְּשׂא:
- יד הֵן גַּרַשְׁתָּ אֹתִי הַיּוֹם מֵעַל פְּנֵי הָאָדָמָה וּמִפָּנֶיךּ אֶסְתֵר וְהָיִיתִי נְע וָנְד בָּאָרֶץ וְהָיָה כָל־מֹצְאִי יַהַרְגִנִי:
  - טו וַיּאמֶר לוֹ יְהוָה לְכֵן כְּל־הֹרֵג קַיִּן שִׁבְעָתִים יָקָם וַיְּשֶׂם יְהוָה לְקַיִּן אוֹת לְבִלְתִּי הַכּוֹת־אֹתוֹ כָּל־מֹצְאוֹ:
    - טז וַיֵּצֵא קַיִן מִלְּפְנֵי יְהוָה וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ־נוֹד קִדְמַת־עֵדֶן:
    - יז וַיַּדַע קַיִן אֶת־אִּשְׁתּוֹ וַתַּהַר וַתֵּלֶד אֶת־חֲנוֹךְ וַיְהִי בֹּנֶה עִיר וַיִּקְרָא שֵׁם הָעִיר כְּשֵׁם בְּנוֹ חֲנוֹךְ:
      - יח וַיּנְּלֵד לַחֲנוֹך אֶת־עִירָד וְעִירָד יָלַד אֶת־מְחוּיְאֵל וּמְחִיּיָאֵל יְלַד אֶת־מְתוּשְׁאֵל וּמְתוּשְׁאֵל יָלַד אֶת־לָמֶךּ: אֶת־לָמֶךּ:
  - יט וַיִּקַּח־לוֹ לֶמֶךְ שְׁתֵּי נְשִׁים שֵׁם הָאַחַת עָדָה וְשֵׁם הַשֵּׁנִית צִלְּה:
    - כ וַתֵּלֶד עָדָה אֶת־יָבָל הוּא הְיָה אֲבִי ישֵב אֹהֶל וּמִקְנָה:

- האָט ער געזאָגט: וואָס האָסטו געטאָן? דער קָול פֿון האָט ער געזאָגט: דײַן ברודערס בלוט שרײַט צו מיר פֿון דער ערד.
- און אַצונד, פֿאַרשאָלטן זאָלסטו זײַן פֿון דער ערד וואָס האָט אױפֿגעמאַכט איר מױל צוצונעמען דײַן ברודערס בלוט פֿון דײַן האַנט.
- אַז דו וועסט באַאַרבעטן די ערד, זאָל זי דיר מער ניט געבן איר קראַפֿט; נעַ-ונַד זאָלסטו זײַן אויף דער ערד.
- האָט קַיִן געזאָגט צו גאָט: מײַן שטראָף איז צו גרױס האָט קַיִן געזאָגט צו גאָט: מײַן שטראָגן.
- אָט האָסטו מיך הײַנט פֿאַרטריבן פֿון דעם געזיכט פֿון לאַנד, און פֿון דײַן פּנים וועל איך זײַן פֿאַרבאָרגן, און איך וועל זײַן נעַ-ונַד אויף דער ערד; וועט זײַן, ווער-נאָר עס טרעפֿט מיך וועט מיך דערהרגען.
- האָט גאָט צו אים געזאָגט: דרום ווער-נאָר עס הרגעט קַיִנען זאָל זיבנפֿאַך גענומען ווערן נקמה פֿון אים. און גאָט האָט געמאַכט קַיִנען אַ צייכן, אַז קיינער וואָס טרעפֿט אים, זאָל אים ניט דערשלאָגן.
- און קַיִן איז אַוועקגעגאַנגען פֿון פֿאַר גאָט, און האָט זיך באַזעצט אין לאַנד נוֹד, אין מזרח פֿון עֵדֶן.
- און קַיִן האָט דערקענט זײַן װײַב, און זי איז טראָגעדיק געװאָרן, און האָט געבאָרן חַנוכן. און ער האָט געבויט אַ שטאָט, און האָט גערופֿן דעם נאָמען פֿון דער שטאָט אַזױ װי דער נאָמען פֿון זײַן זון, חַנוך. און בײַ חַנוכן איז געבאָרן געװאָרן עִירָד, און עִירָד און בײַ חַנוכן איז געבאָרן געװאָרן עִירָד, און עִירָד האָט געבאָרן מחויָאֵלן, און מחויָאֵל האָט געבאָרן לֶמֶכן.
- און לֶמֶך האָט זיך גענומען צוויי ווײַבער; דער נאָמען פֿון איינער איז געווען עָדָה, און דער נאָמען פֿון דער צווייטער צָלָה.
- און עָדָה האָט געבאָרן יָבָלן; ער איז געווען דער פֿאַן פֿי. פֿאָטער פֿון די וואָס זיצן אין געצעלטן און האָבן פֿי.

- כא וְשֵׁם אָחִיו יוּבָל הוּא הָיָה אֲבִי כָּל־תֹּפֵשׁ כִּנּוֹר וְעוּגָב:
- כב וְצִלְּה גַם־הָוֹא יְלְדָה אֶת־תּוּבַל קַיִן לטִשׁ כְּל־חֹרֵשׁ נְחֹשֶׁת וּבַרְזֶל וַאֲחוֹת תּוּבַל־קַיִן נַעֲמֶה:
- כג וַיּאמֶר לֶמֶדּ לְנָשִׁיו עָדָה וְצִלְּה שְׁמַעַן קוֹלִי נְשֵׁי לֶמֶדְ הַאְזַנְּה אִמְרָתִי כִּי אִישׁ הָרַגְתִּי לְפִּצְעִי וְיֶלֶד לְחַבֻּרְתִי:
  - כד כִּי שִׁבְעָתַיִם יֻקַּם־קָיִן וְלֶמֶךְ שִׁבְעִים וְשִׁבְעָה:
- כה וַיֵּדַע אָדָם עוֹד אֶת־אִשְׁתּוֹ וַתֵּלֶד בֵּן וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ שֵׁת כִּי שְׁת־לִי אֱלֹהִים זֶרַע אַחֵר תַּחַת הֶבֶל כִּי הֲרָגוֹ קַיָּו:
  - כו וּלְשֵׁת גַּם־הוּא יֻלַד־בֵּן וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ אֱנוֹשׁ אָז הוּחַל לִקְרֹא בְּשֵׁם יְהוָה:

- און דער נאָמען פֿון זײַן ברודער איז געווען יובַל; ער איז געווען דער פֿאָטער פֿון אַלע וואָס האַלטן אַ האַרף און אַ פֿלײט.
- און צִּלְה, זי אויך האָט געבאָרן תּובַל-קַיִנען, דעם און צִּלְה, זי אויר האָט געבאָרן תּובַל-קַיִנען אײזנגעצײַג; און די שוועסטער פֿון תּובַל-קַיִנען איז געווען נַעֲמְה.
- און לֶמֶך האָט געזאָגט צו זײַנע װײַבער:עָדָה און צָלֶה, הערט מײַן קָול, װײַבער פֿון לֶמֶכן, פֿאַרנעמט מײַן װוּנד, מײַן װאָרט; װאָרום איך הרגע אַ מאַן פֿאַר מײַן װוּנד, און אַ יִינגל פֿאַר מײַן בײַל;
- װײַל זיבנפֿאַך װערט גענומען פֿאַר קַיִנען נקמה, פֿאַר לֶמֶכן אָבער זיבן און זיבעציק.
- און אָדָם האָט װידער דערקענט זײַן װײַב, און זי האָט געבאָרן אַ זון, און האָט גערופֿן זײַן נאָמען ײַת, װײַל: « גאָט האָט מיר באַשערט אַן אַנדער זאָמען אָנשטאָט הֶבלען, אַז קַיִן האָט אים געהרגעט».
- און בײַ שֵתן, בײַ אים אױך איז געבאָרן געװאָרן אַ זון, און ער האָט גערופֿן זײַן נאָמען אָנוֹש. דענצמאָל האָט מען אָנגעהױבן רופֿן צו דעם נאָמען יהוה.

בראשית ה: 5

- א זֶה סַפֶּר תּוֹלְדֹת אָדָם בְּיוֹם בְּרֹא אֱלֹהִים אָדָם בִּדְמוּת אֱלֹהִים עְשָׂה אתו:
- ָּאֶת־שְׁמָם אָדָם בְּיוֹם הָבָּרְאָם:
- ג וַיְחִי אָדָם שְׁלֹשִׁים וּמְאַת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בִּדְמוּתוֹ כְּצַלְמוֹ וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ שֵׁת:
- ד וַיִּהְיוּ יְמֵי־אָדָם אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־שֵׁת יִשְׁמֹנֶה מֵאֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בְּנִים וּבְנוֹת:
  - ָם וַיִּהְיוּ כָּל־יְמֵי אָדָם אֲשֶׁר־חַי הְשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיָּמֹת:
  - ַויְחִי־שַׁת חָמֵשׁ שָׁנִים וּמְאַת שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־אֱנוֹשׁ:
- וַיִחִי־שֶׁת אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֵת־אֵנוֹשׁ שָׁבַע שָׁנִים וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבְנוֹת:
- ַ וַיִּהְיוּ כָּל־יְמֵי־שֵׁת שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שְׁנָה וּתִשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמֹת:
  - ט וַיְחִי אֱנוֹשׁ תִּשְׁעִים שָׁנָה וַיּוֹלֶּד אָת־קֵינָן:
  - י וַיִּחִי אֵנוֹשׁ אַחַרֵי הוֹלִידוֹ אֵת־קֵינָן חַמֵשׁ עֶשְׂרֵה שְׁנָה וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבְנוֹת:

- דאָס איז דאָס בוך פֿון די געבורטן פֿון אָדָמען: ווען גאָט האָט באַשאַפֿן דעם מענטשן, האָט ער אים אין ָדער גלײַכעניש פֿון גאָט געמאַכט;
- ב זָכָר וּנְקֵבָה בְּּרָאָם וַיִּבְרֶךְ אֹתָם וַיִּקְרָא אַ זכר און אַ נקבֿה האָט ער זיי באַשאַפֿן, און ער האָט זיי געבענטשט, און האָט גערופֿן זייער נאָמען מענטש אין דעם טאָג װאָס זײ זײַנען באַשאַפֿן געוואָרן.
- און אָדָם האָט געלעבט הונדערט און דרײַסיק יאָר, און האָט געבאָרן אַ זון אין זײַן גלײַכעניש, אַזױ װי זײַן געשטאַלט, און האָט גערופֿן זײַן נאָמען שֵת.
- און די טעג פֿון אָדָמען נאָכדעם ווי ער האָט געבאָרן שֵתן, זײַנען געווען אַכט הונדערט יאָר; און ער האָט .געבאָרן זין און טעכטער
- און אַלע טעג וואָס אָדָם האָט געלעבט, זײַנען געווען נײַן הונדערט יאָר און דרײַסיק יאָר; און ער איז געשטאָרבן.
- און שֶת האַט געלעבט הונדערט יאַר און פֿינף יאַר, און האָט געבאָרן אֶנוֹשן.
- און שַת האָט געלעבט נאָכדעם ווי ער האָט געבאָרן אָנוֹשן, אַכט הונדערט יאָר און זיבן יאָר; און ער האָט .געבאָרן זין און טעכטער
- און אַלע טעג פֿון שֵתן זײַנען געווען נײַן הונדערט יאָר .און צוועלף יאָר; און ער איז געשטאָרבן
- און אָנוֹש האָט געלעבט נײַנציק יאָר, און האָט געבאָרן קֵינָנען.
- און אָנוֹש האָט געלעבט נאָכדעם ווי ער האָט געבאָרן קֵינָנען, אַכט הונדערט יאָר און פֿופֿצן יאָר; .און ער האָט געבאָרן זין און טעכטער

- יא וַיִּהְיוּ כְּל־יְמֵי אֱנוֹשׁ חְמֵשׁ שְׁנִים וּתְשַׁע מֵאוֹת שְׁנָה וַיָּמֹת:
  - יב וַיְחִי קֵינָן שִׁבְעִים שְׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־מַהְלַלְאֵל:
- יג וַיְחִי קֵינָן אַחֲבי הוֹלִידוֹ אֶת־מַהְלַלְאֵל אַרְבָּעִים שָׁנָה וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בְּנִים וּבָנוֹת:
- יד וַיִּהְיוּ כָּל־יְמֵי קֵינָן עֶשֶׂר שְׁנִים וּתְשַׁע מֵאוֹת שְׁנָה וַיָּמֹת:
  - טו וַיְחִי מַהֲלַלְאֵל חָמֵשׁ שָׁנִים וְשִׁשִּׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־יָרֶד:
- טז וַיְחִי מַהְלַלְאֵל אַחֲבֵי הוֹלִידוֹ אֶת־יֶבֶד שְׁלֹשִׁים שְׁנָה וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שְׁנָה וַיּוֹלֵד בָּנִים וּכָנוֹת:
  - יז וַיִּהְיוּ כָּל־יְמֵי מַהְלַלְאֵל חָמֵשׁ וְתִשְׁעִים שָׁנָה וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמֹת:
- יח וַיְחִי־יֶרֶד שְׁתִּיִם וְשִׁשִּׁים שְׁנָה וּמְאַת שְׁנָה וַיּּוֹלֶד אֶת־חֲנוֹך:
- יט וַיְחִי־יֶרֶד אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־חֲנוֹךְ שְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בְּנִים וּבְנוֹת:
- כ וַיִּהְיוּ כָּל־יְמֵי־יֶרֶד שְׁתַּיִם וְשִׁשִׁים שְׁנָה וֹיְמַת:וּתְשַׁע מֵאוֹת שְׁנָה וַיְּמֹת:
  - כא וַיְּחִי חֲנוֹךְ חְמֵשׁ וְשִׁשִּׁים שְׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־מְתוּשְׁלַח:
  - כב וַיִּתְהַלֵּךְ חֲנוֹךְ אֶת־הָאֶּלֹהִים אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־מְתוּשֶׁלַח שְׁלשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בְּנִים וּבְנוֹת:

- און אַלע טעג פֿון אָנושן זײַנען געווען נײַן הונדערט יאָר און פֿינף יאָר; און ער איז געשטאָרבן.
- און קֵינָן האָט געלעבט זיבעציק יאָר, און האָט געבאָרן מַהלַלאֵלן.
- און קֵינָן האָט געלעבט נאָכדעם ווי ער האָט געבאָרן מַהלַלאֵלן, אַכט הונדערט יאָר און פֿערציק יאָר; און ער האָט געבאָרן זין און טעכטער.
- און אַלע טעג פֿון קֵינָנען זײַנען געווען נײַן הונדערט פֿון אַלע טעג פֿון ער איז געשטאָרבן.
- און מַהלַלאֵל האָט געלעבט פֿינף און זעכציק יאָר, און האָט געבאָרן יֶרֶדן.
- און מַהלַלאֵל האָט געלעבט נאָכדעם ווי ער האָט געבאָרן יֶרֶדן, אַכט הונדערט יאָר און דרײַסיק יאָר; און ער האָט געבאָרן זין און טעכטער.
- און אַלע טעג פֿון מַהלַלאֵלן זײַנען געווען אַכט הונדערט יאָר און פֿינף און נײַנציק יאָר; און ער איז געשטאָרבן.
- און יֶרֶד האָט געלעבט הונדערט יאָר און צוויי און זעכציק יאָר, און האָט געבאָרן חַנוֹכן.
- און יֶרֶד האָט געלעבט נאָכדעם ווי ער האָט געבאָרן חַנוֹכן, אַכט הונדערט יאָר; און ער האָט געבאָרן זין און טעכטער.
- און אַלע טעג פֿון יֶרֶדן זײַנען געווען נײַן הונדערט יאָר און צוויי און זעכציק יאָר; און ער איז געשטאָרבן.
- און חַנוֹך האָט געלעבט פֿינף און זעכציק יאָר, און האָט געבאָרן מתושֶלַחן.
- און חַנוֹך איז געגאַנגען מיט גאָט נאָכדעם ווי ער האָט געבאָרן מתושֶלַחן, דרײַ הונדערט יאָר; און ער האָט געבאָרן זין און טעכטער.

- וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה:
  - ַכד וַיִּתְהַלֵּךְ חֲנוֹךְ אֶת־הָאֱלֹהִים וְאֵינֶנוּ בִּי־לָקַח אֹתוֹ אֱלֹהִים:
  - כה וַיִחִי מִתוּשֵׁלַח שֵׁבַע וּשָׁמֹנִים שַׁנָה ּוּמְאַת שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־לְמֶדְ:
- כו וַיְחִי מְתוּשֶׁלַח אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־לֶּמֶךְ שְׁמַיִם וּשְׁמוֹנִים שְׁנָה וּשְׁבַע מֵאוֹת ישָנָה וַיּוֹלֶד בְּנִים וּבְנוֹת:
  - כז וַיָּהִיוּ כָּל־יִמֵי מִתוּשֵׁלַח תַשַּׁע וְשִׁשִּׁים שָׁנָה וּתְשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמֹת:
  - כח וַיְחִי־לֶּמֶך שְׁתַּיִם וּשְׁמֹנִים שְׁנָה וּמְאַת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בֵּן:
- ָמִמְעֲשֵׂנוּ וּמֵעִצְּבוֹן יָדֵינוּ מִן־הָאֲדָמָה יָאַשֶּׁר אַרְרָה יְהוָה:
- ל וַיְחִי־לֶּמֶךְ אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־נֹחַ חָמֵשׁ וְתִשְׁעִים שָׁנָה וַחֲמֵשׁ מֵאֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בְּנִים וּבְנוֹת:
- ַלא וַיְהִי כָּל־יְמֵי־לֶמֶךְ שֶׁבַע וְשִׁבְעִים שְׁנָה וּשְׁבַע מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמֹת:
  - לב וַיְהִי־נֹחַ בֶּן־חֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶּד ּנֹחַ אֶת־שֵׁם אֶת־חָם וְאֶת־יְפֶּת:

- כג וַיְהִי כָּל־יְמֵי חֲנוֹךְ חָמֵשׁ וְשִׁשִּׁים שָׁנָה און אַלע טעג פֿון חַנוֹכן זײַנען געווען דרײַ הונדערט יאָר און פֿינף און זעכציק יאָר.
- און חַנוֹך איז געגאַנגען מיט גאָט; און ער איז ניט געוואָרן, וואָרום גאָט האָט אים צוגענומען.
- און מתושֶלַח האָט געלעבט הונדערט יאָר און זיבן .און אַכציק יאָר, און האָט געבאָרן לֶּמֶכן
- און מתושֵלַח האָט געלעבט נאָכדעם ווי ער האָט געבאָרן לֶמֶכן, זיבן הונדערט יאָר און צוויי און אַכציק יאָר; און ער האָט געבאָרן זין און טעכטער.
- און אַלע טעג פֿון מתושֱלַחן זײַנען געווען נײַן הונדערט יאָר און נײַן און זעכציק יאָר; און ער איז געשטאָרבן.
- און לֱמֶך האָט געלעבט הונדערט יאָר און צוויי און אַכציק יאָר, און האָט געבאָרן אַ זון.
- כט וַיִּקְרָא אֶת־שָׁמוֹ נֹחַ לֵאמֹר זֶה יְנַחֲמֵנוּ און ער האָט גערופֿן זײַן נאָמען נֹח, אַזוי צו זאָגן: דער דאָזיקער וועט אונדז זײַן אַ נחמה פֿאַר אונדזער אַרבעט, און פֿאַר דער מאַטערניש פֿון אונדזערע דענט, פֿון וועגן דער ערד וואַס גאַט האַט זי פֿאַרשאָלטן.
- און לֶמֶך האָט געלעבט נאָכדעם ווי ער האָט געבאָרן ָּנָחן, פֿינף הונדערט יאָר און פֿינף און נײַנציק יאָר; און ער האָט געבאָרן זין און טעכטער.
- און אַלע טעג פֿון לֱמֶכן זײַנען געווען זיבן הונדערט יאָר און זיבן און זיבעציק יאָר; און ער געשטאָרבן.
- און אַז נֹח איז געוואַרן פֿינף הונדערט יאָר אַלט, ַהאָט נֹח געבאָרן שֵמען, חָמען, און יֶפֿתן.

בראשית ו: 6

- א וַיְהִי כִּי־הֵחֵל הָאָדָם לְרֹב עַל־פְּנֵי ּהָאֲדָמָה וּבָנוֹת יֻלְדוּ לָהֶם:
- ב וַיִּרְאוּ בְנֵי־הָאֱלֹהִים אֶת־בְּנוֹת הָאָדָם כִּי טֹבֹת הַנְּה וַיִּקְחוּ לְהֶם נְשִׁים מִכּּל אָשֶׁר בְּחָרוּ:
  - ָג וַיּאֹמֶר יְהוָה לֹא־יָדוֹן רוּחִי בְאָדָם לְעֹלֶם בְּשַׁגַם הוּא בָשָׂר וְהָיוּ יָמָיו מַאָה וְעֶשְׂרִים שְׁנָה:
- הַנְּפָלִים הָיוּ בָאָבֶץ בַּיָּמִים הָהֵם וְגַם ַאַקֿרי־כֵן אֲשֶׁר יָבֹאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים אֶל־בְּנוֹת הָאָדָם וְיָלְדוּ לְהֶם הֵמְּה ָהַגָּבֹּרִים אֲשֶׁר מֵעוֹלָם אַנְשֵׁי הַשֵּׁם:
- ה וַיַּרָא יְהוָה כִּי רַבָּה רָעַת הָאָדָם בָּאָרֶץ וְכָל־יֵצֶר מַחְשְׁבֹת לִבּוֹ רַקּ רַע כַל־הַיּוֹם:
  - ו וַיִּבְּחֶם יְהוָה כִּי־עִשְׂה אֶת־הָאָדְם בָּאָרֶץ וַיִּתְעַצֵּב אֶל־לִבּוֹ:
- ז וַיּאֹמֶר יְהוָה אֶמְחֶה אֶת־הָאָדָם אֲשֶׁר־בָּרָאתִי מֵעַל פְּנֵי הָאֲדְמָה מַאָדָם עַד־בְּהַמָה עַד־רֶמֶשׁ וְעַד־עוֹף הַשָּׁמָיִם כִּי נִחַמִּתִּי כִּי צֵשִׂיתִם:
  - ַר וְנֹחַ מָצָא חֵן בְּעֵינֵי יְהוָה:
- ָהְיָה בְּדֹרֹתָיו אֶת־הָאֱלֹהִים הַתְהַלֶּךְ־נִחַ:

- און עס איז געווען, אַז די מענטשן האָבן זיך אָנגעהויבן מערן אויפֿן געזיכט פֿון דער ערד, און בײַ זיי זײַנען געבאָרן געװאָרן טעכטער,
- האָבן די זין פֿון גאָט געזען די טעכטער פֿון מענטשן אַז זיי זײַנען שיין, און זיי האָבן זיך גענומען ווײַבער וועמען-נאָר זיי האָבן אויסדערוויילט.
- האָט גאָט געזאָגט: מײַן גײַסט זאָל ניט בלײַבן אין דעם מענטשן אויף אייביק, וואָרום ער איז פֿאָרט פֿלייש; נאָר זײַנע טעג זאָלן זײַן הונדערט און צוואַנציק יאָר.
- די נפֿילים זײַנען געווען אויף דער ערד אין יענע טעג ווען די זין פֿון גאָט פֿלעגן — און אויך דערנאָך – און אויך קומען צו די טעכטער פֿון מענטשן, און זיי פֿלעגן געבערן פֿון זיי; דאָס זײַנען די גיבורים וואָס פֿון .פֿאַרצײַטן, מענער מיט אַ נאָמען
- און גאָט האָט געזען אַז דאָס בייז פֿון דעם מענטשן איז גרויס אויף דער ערד, און די גאַנצע טראַכטונג פֿון די מחשבות פֿון זײַן האַרצן איז רק צום בייזן אַ גאַנצן טאָג.
- און גאָט האָט חרטה געהאַט וואָס ער האָט געמאַכט דעם מענטשן אויף דער ערד, און ער איז געווען באַקומערט אין זײַן האַרצן.
- און גאָט האָט געזאָגט: איך וועל אָפּמעקן דעם מענטשן וואָס איך האָב באַשאַפֿן, פֿון דעם געזיכט פֿון דער ערד; פֿון אַ מענטשן ביז אַ בהמה, ביז אַ שרץ, און ביז אַ פֿויגל פֿון הימל; וואָרום איך האָב חרטה װאָס איך האָב זיי געמאַכט.
- אָבער נֹח האָט געפֿונען לײַטזעליקייט אין די אויגן פֿון גאַט.
- ט אֵלֶה תּוֹלְדֹת נֹחַ נֹחַ אִישׁ צַדִּיק הָמִים דאָס איז די געשיכטע פֿון נֹחן. נֹח איז געווען אַ גערעכטער, ערלעכער מאַן אין זײַן דור; מיט גאַט איז .געגאַנגען נח

- י וַיּוֹלֶד נֹחַ שְׁלֹשְה בְנִים אֶת־שֵׁם אֶת־חָם וְאֶת־יָפֶת:
  - יא וַתִּשְּׁחֵת הָאָרֶץ לִפְנֵי הָאֱלֹהִים וַתִּפְלֵא הָאָרֶץ חָמָס:
  - יב וַיַּרְא אֱלֹהִים אֶת־הָאָרֶץ וְהִנֵּה נִשְׁחְתָה כִּי־הִשְׁחִית כְּל־בְּשְׂר אֵת־דַּרְכּוֹ עַל־הָאָרֵץ:
- יג וַיּאֹמֶר אֱלֹהִים לְנֹחַ קֵץ כָּל־בָּשְׂר בָּא לְפָנֵי כִּי־מְלְאָה הָאָרֶץ חָמָס מִפְּנֵיהֶם וְהִנְנִי מַשְׁחִיתָם אֶת־הָאָרֶץ:
- יד עֲשֵׂה לְךּ תֵּבַת עֲצֵי־גֹפֶר קִנִּים תַּעֲשֶׂה אֶת־הַתֵּבָה וְכָפַּרְתָּ אֹתָהּ מִבַּיִת וּמְחוּץ בַּכֹּפֶר:
  - טו וְזֶה אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה אֹתָה שְׁלשׁ מֵאוֹת אַפְּה אֹרֶךְ הַתַּבְה חֲמִשִּׁים אַפְּה רָחְבָּה וּשְׁלשִׁים אַפְּה קוֹמְתָה: רָחְבָּה וּשְׁלשִׁים אַפְּה קוֹמְתָה:
- טז צֹהַר תַּעֲשֶׂה לַמֵּבָה וְאֶל־אַמְּה הְּכַלֶּנְה מִלְמַעְלָה וּפֶתַח הַתֵּבָה בְּצִדָּה הָשִׁים תַּחְתִּיִם שְׁנִיִם וּשְׁלִשִׁים תַּצְשֶׂהָ:
- יז וַאֲנִי הִנְנִי מֵבִיא אֶת־הַמַּבּוּל מַיִם עַל־הָאָרֶץ לְשַׁחֵת כָּל־בָּשָׂר אֲשֶׁר־בּוֹ רוּחַ חַיִּים מִתַּחַת הַשְּׁמְיִם כֹּל אֲשֶׁר־בָּאָרֶץ יִגְוָע:
  - יח וַהֲקֵמֹתִי אֶת־בְּרִיתִי אִתְּדְ וּבָאתְ אֶל־הַתֵּבָה אַתְּה וּבָנֶידְ וְאִשְׁתְּדְּ וּנְשֵׁי־בָנֶידְ אִתְּדְ:

- און נֹח האָט געבאָרן דרײַ זין: שֵם, חָם, און יֶפֶּת.
- און די ערד איז פֿאַרדאָרבן געוואָרן פֿאַר גאָט, און די ערד איז פֿול געוואָרן מיט אומרעכט.
- און גאָט האָט געזען די ערד, ערשט זי איז פֿאַרדאָרבן, ווײַל יעטוועדער לײַב האָט פֿאַרדאָרבן זײַן וועג אויף דער ערד.
- און גאָט האָט געזאָגט צו נֹחן: דער סוף פֿון אַלע לײַבער איז געקומען פֿאַר מיר, וואָרום די ערד איז פול מיט אומרעכט דורך זיי; און זע, איך ברענג זיי אום מיט דער ערד.
- מאַך דיר אַ תּבֿה פֿון פּימסנהאָלץ; אין קאַמערן זאָלסטו מאַכן די תּבֿה, און זאָלסט זי אויספּעכן פֿון אינעווייניק און פֿון אויסנווייניק מיט פּעך.
- און אָט ווי דו זאָלסט זי מאַכן: דרײַ הונדערט איילן דו לענג פֿון דער תּבֿה, פֿופֿציק איילן איר ברייט, און דרײַסיק איילן איר הייך.
- אַ גיבלדאַך זאָלסטו מאַכן צו דער תּבֿה, און אױף אַן אייל די ברייט זאָלסטו זי פֿאַרענדיקן פֿון אױבן; און דעם אײַנגאַנג פֿון דער תּבֿה זאָלסטו מאַכן אין איר זײַט; מיט אַן אונטערשטן, צווייטן, און דריטן שטאָק זאַלסטו זי מאַכן.
- און איך, זע, איך ברענג אַ מבול וואַסער אויף דער ערד, אומצוברענגען יעטוועדער לײַב וואָס אין אים איז דאָ אַן אָטעם פֿון לעבן, פֿון אונטערן הימל; אַלץ וואָס אויף דער ערד וועט אומקומען.
- אָבער איך וועל אויפֿשטעלן מײַן בונד מיט דיר, און וועסט אַרײַנגיין אין דער תּבֿה, דו און דײַנע זין, און דײַן ווײַב, און דײַנע זינס ווײַבער, מיט דיר.

- יט וּמִכָּל־הָחַי מִכָּל־בָּשֶׂר שְׁנַיִם מִכּּל הָבִיא אֶל־הַתֵּבָה לְהַחֲיֹת אִתְּדְּ זְכָר וּנְקֵבָה יִהִיוּ:
- בְּהָעוֹף לְמִינֵהוּ וּמִן־הַבְּהֵמְה לְמִינָהוּ שְנִים
  מְכֹּל נְבָאוּ אֵלֶיךְ לְהַחֲיוֹת:
- כא וְאַתָּה קַח־לְּךּ מִכְּל־מַאֲכָל אֲשֶׁר יֵאָכֵל וְאָסַפְּתָּ אֵלֶידּ וְהִיָה לְּדּ וְלָהֶם לְאָכְלָה:
- כב וַיַּעֵשׂ נֹחַ כְּכֹל אֲשֶׁר צִּוְּה אֹתוֹ אֱלֹהִים און נֹח האָט אַזוי געטאָן; אַזוי ווי אַלץ וואָס גאָט כב וַיַּעֵשׂ נֹחַ כְּכֹל אֲשֶׁר צִּוְּה אֹתוֹ אֱלֹהִים און נֹח האָט אים באַפֿוילן, אַזוי האָט ער געטאָן. כֵּן עָשָׂה:

- און פֿון אַלץ וואָס לעבט, פֿון אַלע לײַבער, זאָלסטו אַרײַנברענגען צו צוויי פֿון איטלעכן אין דער תּבֿה, אויף צו דערהאַלטן בײַם לעבן מיט דיר; אַ זָכר און אַ נקבֿה זאָלן זיי זײַן.
- פֿון די פֿויגלען לויט זייערע מינים, און פֿון די בהמות לויט זייערע מינים, פֿון אַלע שרצים פֿון דער ערד לויט זייערע מינים, צו צוויי פֿון איטלעכן זאָלן לויט זייערע מינים, צו צוויי פֿון איטלעכן זאָלן אַרײַנגיין צו דיר, אויף צו דערהאַלטן בײַם לעבן.
- און דו נעם דיר פֿון יעטװעדער עסנװאַרג װאָס װערט געגעסן, און זאַמל אײַן צו דיר, כּדי עס זאָל זײַן פֿאַר געגעסן, און פֿאַר זיי צום עסן.

בראשית ז: 7

- אֶל־הַמֵּבָה כִּי־אֹתְדּ רָאִיתִי צַדִּיק לְפָנֵי בַּדּוֹר הַזֵּה:
  - ב מִכֹּל הַבְּהַמָּה הַטְּהוֹרָה תִּקַּח־לְּךְּ שָׁבְעָה שִׁבְעָה אִישׁ וְאִשְׁתּוֹ וּמִן־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר לֹא טְהֹרָה הִוֹא יִשְנַיִם אִישׁ וְאִשְׁתּוֹ:
- ג גַם מֵעוֹף הַשָּׁמַיִם שָׁבִעָה שָׁבִעָה זָכָר ּוּנְקֵבָה לְחַיּוֹת זֶרַע עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ:
  - ד כִּי לְיַמִים עוֹד שָׁבִעָה אָנֹכִי מַמְטִיר עַל־הָאָרֶץ אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים ָלְיְלָה וּמָחִיתִי אֶת־כָּל־הַיְקוּם אֲשֶׁר ּנְשִׂיתִי מֵעַל פְּנֵי הָאֲדְמָה:
    - ָרוּיַעשׁ בֹחַ כְּכֹל אֲשֶׁר־צִּוְּהוּ יְהוָה:
  - מַיִם עַל־הָאָרֶץ:
- ז וַיָּבֹא נֹחַ וּבְנָיו וְאִשְׁתּוֹ וּנְשֵׁי־בְנָיו אָתּוֹ אֶל־הַתַּבָה מִפְנֵי מֵי הַמַּבּוּל:
  - מִן־הַבְּהַמָּה הַטְּהוֹרָה וּמִן־הַבְּהַמָּה אֲשֶׁר אֵינֶנְּה טְהֹרָה וּמִן־הָעוֹף וְכֹל יָאָדֶמָה: עַל־הָאָדָמָה:
  - ט שְנִים שְנַיִם בָּאוּ אֶל־נֹחַ אֶל־הַתַּבְה זָכָר וּנְקֵבָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה אֱלֹהִים :אַת־נֹחַ
- וְיָהִי לְשָׁבְעַת הַיָּמִים וּמֵי הַמַּבּוּל הָיוּ יַעל־הָאָרֶץ:

- א וַיּאַמֶּר יְהוָה לְנֹחַ בּאַ־אַהָּה וְכָל־בֵּיתְךּ און גאָט האָט געזאָגט צו נֹחן: גיי אַרײַן דו און דײַן גאַנץ הויזגעזינט אין דער תּבֿה, וואָרום דיך האָב איך געזען גערעכט פֿאַר מיר אין דעם דאָזיקן דור.
- פֿון אַלע ריינע בהמות זאָלסטו דיר נעמען צו זיבן און זיבן, איטלעכס מיט זײַן פּאָר; און פֿון די בהמות וואָס זיי זײַנען ניט ריין, צו צוויי, איטלעכס מיט זײַן פֿאָר.
- אויך פֿון די פויגלען פֿון הימל צו זיבן און זיבן, אַן ער און אַ זי, כּדי צו דערהאַלטן זאָמען אויפֿן געזיכט פֿון .דער גאַנצער ערד
- וואַרום אין זיבן טעג אַרום, מאַך איך רעגענען אויף דער ערד פערציק טעג און פערציק נעכט, און איך וועל אָפּמעקן דעם גאַנצן באַשטאַנד וואָס איך האָב געמאַכט, פֿון דעם געזיכט פֿון דער ערד.
- און נֹח האָט געטאָן אַזױ װי אַלץ װאָס גאָט האָט אים באַפוילן.
- ווען זעקס הונדערט יאָר אַלט, ווען בָּן־שֵׁשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וְהַמַּבּוּל הָיָה און נֹח אִיז געווען זעקס הונדערט יאָר אַלט, ווען דער מבול איז געווען אויף דער ערד.
- און נֹח, און זײַנע זין, און זײַן ווײַב, און זײַנע זינס ווײַבער, מיט אים, זײַנען אַרײַנגעגאַנגען אין דער תַבֿה, פֿון וועגן דעם וואַסער פֿון מבול.
- פֿון די ריינע בהמות, און פֿון די בהמות וואָס זײַנען ניט ריין, און פֿון די פויגלען און אַלץ וואָס קריכט אויף דער ערד,
- זײַנען צו צוויי צו צוויי אַרײַנגעגאַנגען צו נֹחן אין דער תּבֿה, אַ זָכר און אַ נקבֿה, אַזוי ווי גאָט האָט באַפוילן נחן.
- און עס איז געווען צו זיבן טעג, אַזוי איז דאָס וואַסער פֿון מבול געווען אויף דער ערד.

- יא בִּשְׁנַת שֵׁשׁ־מֵאוֹת שָׁנָה לְחַיֵּי־נֹחַ בַּחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי בְּשִׁבְעָה־עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ בַּיּוֹם הַזֶּה נִבְקְעוּ כָּל־מַעְיְנֹת תְהוֹם רַבָּה וַאֲרֻבֹּת הַשְּׁמֵיִם נִפְּתְחוּ:
- יב וַיְהִי הַגָּשֶׁם עַל־הָאָרֶץ אַרְבְּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לְיְלָה:
- יג בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה בָּא נֹחַ וְשֵׁם־וְחָם וְיֶפֶּת בְּנִי־נֹחַ וְאֵשֶׁת נֹחַ וּשְׁלֹשֶׁת נְשֵׁי־בָנִיו אָתָּם אֶל־הַתֵּבָה:
- יד הַפְּה וְכָל־הַחַיָּה לְמִינָה וְכָל־הַבְּהֵמָה לְמִינָה וְכָל־הָרֶמֶשׁ הָרֹמֵשׁ עַל־הָאָרֶץ לְמִינֵהוּ וְכָל־הָעוֹף לְמִינֵהוּ כֹּל צָפּוֹר כָּל־כָּנָף:
- טו וַיָּבֹאוּ אֶל־נֹחַ אֶל־הַתֵּבָה שְׁנַיִם שְׁנַיִם מִכְּל־הַבְּשָׂר אֲשֶׁר־בּוֹ רוּחַ חַיִּים:
- טז וְהַבָּאִים זָכָר וּנְקַבָה מִכְּל־בְּשָׂר בְּאוּ כַּאֲשֶׁר צִּוָּה אֹתוֹ אֱלֹהִים וַיִּסְגֹר יְהוָה בַּעֲדוֹ:
- יז וַיְהִי הַמַּבּוּל אַרְבָּעִים יוֹם עַל־הָאָרֶץ וַיִּרְבּוּ הַמַּיִם וַיִּשְׂאוּ אֶת־הַתֵּבָה וַהְּרָם מַעַל הָאָרֵץ:
- יח וַיִּגְבְּרוּ הַמַּיִם וַיִּרְבּוּ מְאֹד עַל־הָאָרֶץ וַתֵּלֶךְ הַתַּבְה עַל־פְּנֵי הַמְּיִם:
- יט וְהַמַּיִם גָּבְרוּ מְאֹד מְאֹד עַל־הָאָרֶץ וַיְכָסוּ כָּל־הֶהָרִים הַגְּבֹהִים אֲשֶׁר־תַּחַת כָּל־הַשְּׁמְיִם:
- בְּבְרוּ אֶמְים עִשְׂרֵה אַמְּה מִלְמַעְלָה גָּבְרוּ הַמְים וַיְכָסוּ הֶהָרִים:

- אין דעם זעקס הונדערטסטן יאָר פֿון נֿחס לעבן, אין צווייטן חודש, אין זיבעצנטן טאָג פֿון חודש, אין דעם צווייטן חודש, אין זיבעצנטן טאָג דאָזיקן טאָג האָבן אויסגעבראָכן אַלע קוואַלן פֿון גרויסן תּהָום, און די פענצטער פֿון הימל האָבן זיך געעפנט.
- און דער רעגן איז געווען אויף דער ערד פערציק טעג און דער רעגן איז געווען אויף און פערציק נעכט.
- אין דעם דאָזיקן אייגענעם טאָג זײַנען אַרײַנגעגאַנגען נֹח, און שֵם, און חָם, און יֶפֶת, נֹחס זין, און נֹחס ווײַב, און די דרײַ װײַבער פֿון זײַנע זין מיט זיי, אין דער תּבֿה;
- זיי, און אַלע חיות לויט זייערע מינים, און אַלע בהמות לויט זייערע מינים, און אַלע שרצים וואָס קריכן אויף דער ערד לויט זייערע מינים, און אַלע עופות לויט זייערע מינים, איטלעך עופות לויט זייערע מינים, איטלעך געפליגל.
- און זיי זײַנען אַרײַנגעגאַנגען צו נֹחן אין דער תּבֿה, צו צוויי, צו צוויי פֿון אַלע לײַבער װאָס אין זיי איז דאָ אַן אָטעם פֿון לעבן.
- און די װאָס זײַנען אַרײַנגעגאַנגען, זײַנען אַרײַנגעגאַנגען אַ זְכר און אַ נקבֿה פֿון אַלע לײַבער, אַזױ װי גאָט האָט אים באַפּױלן; און גאָט האָט פֿאַרשלאָסן הינטער אים.
- און דער מבול איז געווען פערציק טעג אויף דער ערד, און די וואַסערן האָבן זיך געמערט, און זיי האָבן געטראָגן די תּבֿה, און זי האָט זיך אויפֿגעהויבן איבער דער ערד.
- און די וואַסערן האָבן זיך געשטאַרקט, און האָבן זיך זייער געמערט אויף דער ערד, און די תּבֿה איז געגאַנגען אויף דער אויבערפלעך פֿון די וואַסערן.
- און די וואַסערן האָבן זיך זייער זייער געשטאַרקט אויף דער ערד; און עס זײַנען פֿאַרדעקט געוואָרן אַלע הויכע בערג וואָס אונטערן גאַנצן הימל.
- פופצן איילן אַריבער האָבן זיך די וואַסערן געשטאַרקט, און די בערג זײַנען פֿאַרדעקט געוואָרן.

- כא וַיִּגְוַע כָּל־בָּשָּׂר הָרֹמֵשׂ עַל־הָאָרֶץ בָּעוֹף וּבַבְּהֵמָה וּבַחַיָּה וּבְכָל־הַשֶּׁרֶץ הַשֹּׁרֵץ עַל־הָאָרֶץ וְכֹל הָאָדָם:
  - כב כֹּל אֲשֶׁר נִשְׁמַת־רוּחַ חַיִּים בְּאַפְּיו מִכֹּל אֲשֶׁר בֶּחָרְבָה מֵתוּ:
- כג וַיִּמַח אֶת־כָּל־הַיְקוּם אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הָאָדְמָה מֵאָדָם עַד־בְּהֵמָה עַד־רֶמֶשׂ וְעַד־עוֹף הַשָּׁמִיִם וַיִּמְחוּ מִן־הָאָרֶץ וַיִשְׁאֶר אַדְּ־נֹחַ וַאֲשֶׁר אִתּוֹ בַּתִּבְה:
  - כד וַיִּגְבְּרוּ הַמַּיִם עַל־הָאָרֶץ חֲמִשִּׁים וּמִאַת יוֹם:

- און עס איז אומגעקומען יעטוועדער לײַב וואָס באַוועגט זיך אויף דער ערד, סײַ אַ פּויגל, סײַ אַ באַוועגט זיך אויף דער ערד, סײַ אַ פויגל, סײַ אַ חיה, סײַ יעטוועדער שרץ וואָס קריכט אויף דער ערד, און יעטוועדער מענטש;
- אַלץ װאָס אין זײַנע נאָזלעכער איז געװען אַ הױך פֿון אַ לעבעדיקן אָטעם, אַלץ װאָס אױף דער יבשה, איז געשטאָרבן.
- און ער האָט אָפּגעמעקט דעם גאַנצן באַשטאַנד וואָס אויפֿן געזיכט פֿון דער ערד, פֿון אַ מענטשן ביז אַ בהמה, ביז אַ שרץ, און ביז אַ פויגל פֿון הימל; און זײַנען אָפּגעמעקט געוואָרן פֿון דער ערד, און נאָר נֿח איז געבליבן, און די וואָס מיט אים אין דער תּבֿה. און די וואַסערן האָבן זיך געשטאַרקט אויף דער ערד הונדערט און פֿופֿציק טעג.

8: בראשית ח

- א וַיִּזְכּר אֱלֹהִים אֶת־נֹחַ וְאֵת כְּל־הַחַיָּה וְאֶת־כְּל־הַבְּהֵמְה אֲשֶׁר אִתּוֹ בַּתֵּבְה וַיִּעֲבֵר אֱלֹהִים רוּחַ עַל־הָאָרֶץ וַיְּשֹׁכּוּ הַמָּיִם:
- ב וַיִּפְּכְרוּ מַעְיְנֹת תְּהוֹם וַאֲֻּרָבֹּת הַשְּׁמְיִם וַיִּבְּלֵא הַגָּשֶׁם מִן־הַשְּׁמְיִם:
- ג וַיָּשֶׁבוּ הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ הָלוֹדְּ וְשׁוֹב וַיַּחְסְרוּ הַמַּיִם מִקְצֵה חֲמִשִּׁים וּמְאַת יוֹם:
  - ד וַתְּנַח הַתֵּבָה בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּשִׁבְעָה־עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ עַל הְרֵי אַרָרָט:
- ה וְהַמַּיִם הָיוּ הָלוֹךְ וְחָסוֹר עַד הַחֹדֶשׁ הְצְשִׂירִי בְּצְשִׂירִי בְּאֶחְד לַחֹדֶשׁ נִרְאוּ רָאשֵׁי הֶהָרִים:
  - וּ וַיְהִי מִקֵּץ אַרְבָּעִים יוֹם וַיִּפְתַּח נֹחַ אֶת־חַלּוֹן הַתֵּבָה אֲשֶׁר עְשָׂה:
  - ז וַיְשַׁלַּח אֶת־הָעֹרֵב וַיֵּצֵא יָצוֹא וְשׁוֹב עַד־יְבֹשֶׁת הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ:
    - ח וַיְשַׁלַּח אֶת־הַיּוֹנְה מֵאִתּוֹ לִרְאוֹת הַקַלּוּ הַמַּיִם מֵעַל פְּנֵי הָאֲדְמְה:

- און גאָט האָט געדאַכט אָן נֹחן, און אָן אַלע חיות, און אָן אַלע בהמות, וואָס מיט אים אין דער תּבֿה, און גאָט האָט געמאַכט אַריבערגיין אַ ווינט אויף דער ערד, און די וואַסערן האָבן זיך אײַנגעשטילט.
- און עס זײַנען פֿאַרשטאָפּט געוואָרן די קוואַלן פֿון תּקום, און די פֿענצטער פֿון הימל; און דער רעגן פֿון הימל איז פֿאַרהאַלטן געוואָרן.
- און די וואַסערן האָבן געהאַלטן אין איין אָפּטרעטן פֿון דער ערד; און די וואַסערן זײַנען געמינערט געוואָרן צום סוף פֿון הונדערט און פֿופֿציק טעג.
- און די תּבֿה האָט גערוט אין זיבעטן חודש, אין זיבעצנטן טאָג פֿון חודש, אויף די בערג פֿון אַרְרָט.
- און די וואַסערן האָבן געהאַלטן אין איין געמינערט ווערן ביזן צענטן חודש; אין צענטן חודש, אין ערשטן טאָג פֿון חודש, האָבן זיך באַוויזן די שפּיצן פֿון די בערג.
- און עס איז געווען צום סוף פֿון פֿערציק טעג, האָט נֹח געעפֿנט דעם פֿענצטער פֿון דער תּבֿה וואָס ער האָט געמאַכט.
- און ער האָט אַרױסגעשיקט דעם ראָב, און ער איז אַרױס הין און צוריק, ביז דאָס װאַסער איז אָפּגעטריקנט געװאָרן פֿון דעם געזיכט פֿון דער ערד.
- האָט ער אַרױסגעשיקט פֿון זיך די טױב, צו זען אױב דאָס װאַסער איז אָפּגעפֿאַלן פֿון דעם געזיכט פֿון דער ערד.

- ט וְלֹא־מָצְאָה הַיּוֹנָה מְנוֹחַ לְכַף־רַגְלָה ַוַתְּשָׁב אֵלְיו אֶל־הַתֵּבָה כִּי־מַיִם עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ וַיִּשְׁלַח יָדוֹ וַיִּקְּחֶהְ ַניָּבֵא אֹתָה אֵלָיו אֶל־הַתֵּבָה:
  - י וַיָּחֶל עוֹד שִׁבְעַת יָמִים אֲחֵרִים וַיֹּסֶף שַׁלַּח אֶת־הַיּוֹנְה מִן־הַתֵּבְה:
- יא וַתְּבֹא אֵלְיו הַיּוֹנָה לְעֵת עֶרֶב וְהִנֵּה עֲלֵה־זַיִת טָרָף בְּפִיהְ וַיֵּדַע נֹחַ כִּי־קַלּוּ הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ:
  - יב וַיִּיֶּחֶל עוֹד שִׁבְעַת יָמִים אֲחֵרִים וַיְשַׁלַּח אֶת־הַיּוֹנְה וְלֹא־יְסְפָה שוּב־אֵלְיו עוֹד:
  - יג וַיְהִי בְּאַחַת וְשֵׁשׁ־מֵאוֹת שָׁנָה בָּרָאשׁוֹן בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ חָרְבוּ הַמַּיִם מַעַל הָאָרֶץ וַיָּסַר נֹחַ אֶת־מִּכְסֵה הַתַּבָה וַיַּרָא וְהֹנֵה חָרְבוּ פְּנֵי ָהָאֲדָמָה:
  - יד וּבַחֹדֶשׁ הַשַּׁנִי בְּשִׁבְעָה וְעֶשְׂרִים יוֹם לַחֹדֶשׁ יָבְשָׁה הָאָרֶץ:
    - יטו וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל־נֹחַ לֵאמֹר:
    - טז צא מִן־הַתַּבָה אַתָּה וְאִשְׁתְּדְּ וּבָנֶידְּ ּוּנְשֵׁי־בָנֶיךּ אָתְּך:
- יז כְּל־הַחַיָּה אֲשֶׁר־אִּתְּדְ מִכְּל־בְּשָׂר בְּעוֹף וּבַבְּהַמָּה וּבְכָל־הָרֶמֶשׁ הָרֹמֵשׁ ֿעַל־הָאָרֶץ הוצא הַיָּצֵא אָתְּךְ וְשְׁרְצוּ בָאָרֶץ וּפָרוּ וְרָבוּ עַלֹּ־הָאָרֶץ:

- אָבער די טויב האָט ניט געפֿונען קיין אָפּרו פֿאַר איר פֿוסטריט, און זי האָט זיך אומגעקערט צו אים אין דער תַבֿה, ווײַל וואַסער איז געווען אויפֿן געזיכט פֿון דער גאַנצער ערד. האָט ער אויסגעשטרעקט זײַן האַנט, און האָט זי גענומען און זי אַרײַנגעבראַכט צו זיך אין דער תּבֿה.
- און ער האָט אָפּגעוואַרט נאָך אַנדערע זיבן טעג, און .האָט װידער אַרױסגעשיקט די טױב פֿון דער תּבֿה
- און די טויב איז געקומען אין אָוונטצײַט, ערשט אַן אָפּגעריסן איילבערטבלאַט איז אין איר מויל, און נֹח האָט געוווּסט אַז דאָס וואַסער איז אָפּגעפֿאַלן פֿון דער ערד.
- האָט ער אָפּגעוואַרט נאָך אַנדערע זיבן טעג, און האָט אַרױסגעשיקט די טױב, און זי האָט זיך מער ניט אומגעקערט צו אים ווידער.
- און עס איז געווען אין דעם זעקס הונדערט און ערשטן יאָר, אין ערשטן חודש, אין ערשטן טאָג פֿון חודש, איז אָפּגעטריקנט געוואָרן דאָס וואַסער פֿון דער ערד, און נח האָט אַראָפּגענומען דעם דעק פֿון דער תּבֿה, און האָט אַ קוק געטאָן, ערשט דאָס געזיכט פֿון דער ערד איז טרוקן.
- און אין צווייטן חודש, אין זיבן און צוואַנציקסטן טאָג פֿון חודש, איז אויסגעטריקנט געוואָרן די ערד.
  - און גאָט האָט גערעדט צו נֹחן, אַזוי צו זאָגן:
- גיי אַרויס פֿון דער תּבֿה, דו, און דײַן װײַב, און דײַנע זין, און די ווײַבער פֿון דײַנע זין, מיט דיר.
- יעטוועדער לעבעדיקע זאַך וואָס מיט דיר, פֿון אַלע לײַבער, סײַ אַ פֿױגל, סײַ אַ בהמה, סײַ יעטװעדער שרץ וואָס קריכט אויף דער ערד, ברענג אַרויס מיט זיך, און זיי זאָלן זיך ווידמענען אויף דער ערד, און זיך פֿרוכפּערן און מערן אויף דער ערד.
- יח וַיֵּצֵא־נֹחַ וּבְנָיו וְאִשְׁתּוֹ וּנְשִׁי־בָנָיו אָתּוֹ: איז אַרױסגעגאַנגען נֹח, און זײַנע זין, און זײַן װײַב, און זײַנע זינס ווײַבער, מיט אים.

- יט כְּל־הַחַיָּה כְּל־הָרֶמֶשׁ וְכָל־הְעוֹף כּל רוֹמֵשׁ עַל־הָאָרֶץ לְמִשְׁפְּחֹתֵיהֶם יִצְאוּ מִן־הַתֵּבָה:
- נִיבֶן נֹחַ מִזְבֵּחַ לַיהוָה נַיִּקַּח מִכּל
  הַבְּהֵמְה הַטְּהוֹרָה וּמִכּל הָעוֹף הַטְּהֹר
  נַיַּעַל עֹלת בַּמִּזְבֵּחַ:
- כא וַיָּרַח יְהוָה אֶת־רֵיחַ הַנִּיחֹחַ וַיּאׁמֶּר יְהוָה אֶל־לִבּוֹ לֹא־אֹסִף לְקַלֵּל עוֹד אֶת־הָאֲדָמָה בַּעֲבוּר הָאָדָם כִּי יֵצֶר לֵב הָאָדָם רַע מִנְּעָרִיו וְלֹא־אֹסִף עוֹד לְהַכּוֹת אֶת־כָּל־חַי כַּאֲשֶׁר עְשִׂיתִי:
  - כב עד כָּל־יְמֵי הָאָרֶץ זֶרַע וְקִצִּיר וְקֹר וְחֹם וְקַיִץ וָחֹרֶף וְיוֹם וְלַיְלָה לֹא יִשְׁבֹּתוּ:

- יעטװעדער חיה, יעטװעדער שרץ, און יעטװעדער פֿױגל, אַלץ װאָס באַװעגט זיך אױף דער ערד, לױט זייערע משפּחות, זײַנען אַרױסגעגאַנגען פֿון דער תּבֿה.
- און נֹח האָט געבױט אַ מזבזח צו גאָט, און ער האָט גענומען פֿון אַלע רײנע בהמות, און פֿון אַלע רײנע פֿויגלען, און האָט אױפֿגעבראַכט בראַנדאָפּפֿער אױפֿן מזבח.
- און גאָט האָט געשמעקט דעם געשמאַקן ריח, און גאָט האָט געזאָגט אין זײַן האַרצן: איך וועל מער ווידער ניט פֿאַרשילטן די ערד פֿון וועגן דעם מענטשנס מענטשן; וואָרום די טראַכטונג פֿון דעם מענטשנס האַרצן איז שלעכט פֿון זײַן יוגנט אָן; און איך וועל מער ווידער ניט דערשלאָגן אַלץ וואָס לעבט, אַזױ מער ווי איך האָב געטאָן.
- אַזוי לאַנג ווי די טעג פֿון דער ערד, זאָל זייאונג און שניט, און קעלט און היץ, און זומער און ווינטער, און טאָג און נאַכט, ניט אויפֿהערן.

9: בראשית ט

- א וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת־נֹחַ וְאֶת־בְּנְיוּ וַיֹּאׁמֶר לְהֶם פְּרוּ וּרְבוּ וּמִלְאוּ אֵת־הָאָרֵץ:
- ב וּמוֹרַאֲכֶם וְחִתְּכֶם יִהְיֶה עַל כְּל־חַיַּת הָאָרֶץ וְעַל כְּל־עוֹף הַשְּׁמְיִם בְּכֹל אֲשֶׁר תִּרְמֹשׁ הָאֲדָמְה וּבְכָל־דְּגֵי הַיָּם בְּיֶדְכֵם נִתְּנוּ:
  - ג כְּל־רֶמֶשׁ אֲשֶׁר הוּא־חַי לְכֶם יִהְיֶה לְאָכְלָה כְּיֶרֶק עֵשֶׂב נְתַתִּי לְכֶם אֵת־כֹּל:
  - ד אַדְּ־בְּשָׂר בְּנַפְשׁוֹ דָמוֹ לֹא תֹאכֵלוּ:
  - ה וְאַדְּ אֶת־דִּמְכֶם לְנַפְשׁתֵיכֶם אֶדְרשׁ מִיַּד כְּל־חַיָּה אֶדְרְשֶׁנוּ וּמִיַּד הָאָדְם מִיַּד אִישׁ אָחִיו אֶדְרשׁ אֶת־נָפֶשׁ הָאָדָם:
- ו שֹפֵּךְ דַם הָאָדָם בָּאָדָם דָמוֹ יִשְׁפַךְ כִּי בְּצֶלֶם אֱלֹהִים עְשָׂה אֶת־הָאָדָם:
  - ז וְאַתֶּם פְּרוּ וּרְבוּ שִׁרְצוּ בָאָרֶץ וּרְבוּ־בָה:
- ח וַיּאׄמֶר אֱלֹהִים אֶל־נֹחַ וְאֶל־בְּנָיו אָתּוֹ לאמר:
  - ט וַאֲנִי הִנְנִי מֵקִים אֶת־בְּרִיתִי אִתְּכֶם וְאֶת־זַרְעֲכֶם אַחֲרֵיכֶם:

- און גאָט האָט געבענטשט נֹחן און זײַנע זין, און האָט צו זיי געזאָגט: פֿרוכפּערט אײַך און מערט אײַך, און פֿילט אָן די ערד.
- און אײַער מורא און אײַער שרעק זאָל זײַן אױף יעטװעדער חיה פֿון דער ערד, און אױף יעטװעדער פֿויגל פֿון הימל, אױף אַלץ װאָס די ערד װידמענט, און אױף אַלע פֿישן פֿון ים; אין אײַער האַנט זײַנען זײ איבערגעגעבן.
- אַלץ װאָס באַװעגט זיך, װאָס לעבט, זאָל זײַן פֿאַר אײַך צום עסן; אַזױ װי גרינע קרײַטעכץ האָב איך אײַך דאָס אַלץ געגעבן.
- נאָר פֿלייש מיט זײַן לעבן, זײַן בלוט, זאָלט איר ניט עסן.
- און פֿאַר װאָר, אײַער בלוט, פֿון אײַערע נפֿשות, װעל איך אױפֿמאָנען; פֿון דער האַנט פֿון איטלעכער חיה וועל איך עס אױפֿמאָנען, און פֿון דער האַנט פֿון דעם מענטשן זײַן מענטשן, פֿון דער האַנט פֿון דער ברודער, װעל איך אױפֿמאָנען דאָס לעבן פֿון אַ ברודער, װעל איך אױפֿמאָנען דאָס לעבן פֿון אַ מענטשן.
- דער װאָס פֿאַרגיסט דאָס בלוט פֿון אַ מענטשן, זאָל דער װאָס פֿאַרגיסט זײַן בלוט פֿאַרגאָסן װערן; װאָרום דורך אַ מענטשן זײַן בלוט פֿאַרגאָסן אין דער געשטאַלט פֿון גאָט האָט ער געמאַכט דעם מענטשן.
- און איר, פֿרוכפּערט אײַך און מערט אײַך; ווידמענט און איר, פֿרוכפּערט אײַך אויף איר. אײַך אויף דער ערד, און מערט אײַך אויף איר.
- און גאָט האָט געזאָגט צו נֹחן און צו זײַנע זין מיט און גאָט האָט געזאָגן:
- און איך, זע, איך שטעל אויף מײַן בונד מיט אײַך, און מיט אײַער זאָמען נאָך אײַך, און מיט אײַער זאָמען נאָך אײַך,

- י וְאֵת כְּל־נֶפֶשׁ הַחַיָּה אֲשֶׁר אִהְכֶם בְּעוֹף בַּבְּהֵמָה וּבְכָל־חַיַּת הָאָרֶץ אִהְכֶם מִכּל יִצְאֵי הַתַּבָה לְכֹל חַיַּת הָאָרֵץ:
- יא וַהֲקְמֹתִי אֶת־בְּרִיתִי אִהְּכֶם וְלֹא־יִכְּרֵת כָּל־בָּשָׂר עוֹד מִמֵּי הַמַּבּוּל וְלֹא־יִהְיֶה עוֹד מַבּוּל לְשַׁחֵת הָאָרֶץ:
  - יב וַיּאֹמֶר אֱלֹהִים זֹאת אוֹת־הַבְּּרִית אֲשֶׁר־אֲנִי נֹתֵן בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם וּבֵין כְּל־נָפָשׁ חַיָּה אֲשֶׁר אִתְּכֶם לְדֹרֹת עוֹלָם:
  - יג אֶת־קַשְׁתִּי נָתַתִּי בֶּעְנָן וְהְיְתָה לְאוֹת בְּרִית בֵּינִי וּבֵין הָאֶרֶץ:
  - יד וְהָיָה בְּעַנְנִי עָנָן עַל־הָאָרֶץ וְנִרְאֲתָה הַקֵּשֶׁת בֶּעָנָן:
- טו וְזָכַרְתִּי אֶת־בְּרִיתִי אֲשֶׁר בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם וּבֵין כָּל־נֶפֶשׁ חַיָּה בְּכָל־בְּשָׂר וְלֹא־יִהְיֶה עוֹד הַמַּיִם לְמַבּוּל לְשַׁחֵת כָּל־בָּשָׂר:
- טז וְהִיְתָה הַקֶּשֶׁת בֶּעְנָן וּרְאִיתִיהָ לִזְכֹּר בְּרִית עוֹלְם בֵּין אֱלֹהִים וּבֵין כְּל־נָפֶשׁ חַיָּה בְּכָל־בָּשָׂר אֲשֶׁר עַל־הָאָרֶץ:
  - יז וַיּאֹמֶר אֱלֹהִים אֶל־נֹחַ זֹאת אוֹת־הַבְּרִית אֲשֶׁר הֲקִמֹתִי בֵּינִי וּבֵין כָּל־בָּשָׂר אֲשֶׁר עַל־הָאָרֶץ:
- יח וַיִּהְיוּ בְנֵי־נֹחַ הַיּצְאִים מְן־הַתֵּבְה שֵׁם וְחָם וְיָפֶת וְחָם הוּא אֲבִי כְנָעַן:

- און מיט יעטוועדער לעבעדיקער באַשעפֿעניש וואָס מיט אײַך, סײַ אַ פֿויגל, סײַ אַ בהמה, סײַ יעטוועדער מיט אײַך, סון די אַלע וואָס זײַנען חיה פֿון דער ערד מיט אײַך, פֿון די אַלע וואָס זײַנען אַרויסגעגאַנגען פֿון דער תּבֿה, אַלע לעבעדיקע זאַכן פֿון דער ערד.
- און איך וועל אויפֿשטעלן מײַן בונד מיט אײַך, און עס וועלן מער ניט פֿאַרשניטן ווערן אַלע לײַבער פֿון אַ מבול-געוויסער, און עס וועט מער ניט זײַן קיין מבול אומצוברענגען די ערד.
- און גאָט האָט געזאָגט: דאָס איז דער צייכן פֿון דעם בונד וואָס איך גיב צווישן מיר און צווישן אײַך, און צווישן יעטוועדער לעבעדיקער באַשעפֿעניש וואָס מיט אײַך, אויף אייביקע דורות:
- מײַן בױגן האָב איך אַרײַנגעטאָן אין װאָלקן, און ער װעט זײַן פֿאַר אַ צײכן פֿון בונד צװישן מיר און צװישן דער ערד.
- און עס וועט זײַן, ווען איך טו וואָלקענען אַ וואָלקן אווף דער ערד, אַזוי וועט זיך באַווײַזן דער בויגן אין דעם וואָלקן, דעם וואָלקן,
- און איך וועל זיך דערמאָנען אָן מײַן בונד וואָס צווישן מיר און צווישן אײַך, און צווישן יעטוועדער לעבעדיקער באַשעפֿעניש פֿון אַלע לײַבער, און דאָס וואַסער וועט מער ניט ווערן אַ מבול אומצוברענגען אַלע לײַבער.
- און דער בויגן וועט זײַן אין דעם וואָלקן, און איך וועל קוקן אויף אים, כּדי זיך צו דערמאָנען אָן דעם אייביקן בונד צווישן גאָט און צווישן יעטוועדער לעבעדיקער באַשעפֿעניש פֿון אַלע לײַבער וואָס אויף דער ערד.
- און גאָט האָט געזאָגט צו נֹחן: דאָס איז דער צייכן פֿון דעם בונד וואָס איך האָב אויפֿגעשטעלט צווישן מיר און צווישן אַלע לײַבער וואָס אויף דער ערד.
- און די זין פֿון נׄחן װאָס זײַנען אַרױסגעגאַנגען פֿון דער תּבֿה, זײַנען געװען שֵם, חָם, און יֶפֿת; און חָם, דאָס איז דער פֿאָטער פֿון כּנַעַן.

- יט שְׁלשָׁה אֵלֶה בְּנֵי־נֹחַ וּמֵאֵלֶה נְפְצְה כְל־הָאָרֶץ:
- :כ וַיָּחֶל נֹחַ אִישׁ הָאֲדְמָה וַיִּטַע כָּרֶם
- כא וַיֵּשְׁהְ מָן־הַיַּיִן וַיִּשְׁכָּר וַיִּתְגַּל בְּתוֹךְ אָהֱלֹה:
- כב וַיַּרְא חָם אֲבִי כְנַעַן אֵת עֶרְוַת אָבִיו וַיַּגֵּד לִשְׁנִי־אֶחָיו בַּחוּץ:
- כג וַיִּקַּח שֵׁם וְיֶפֶּת אֶת־הַשִּׂמְלְה וַיְּשִׁימוּ עַל־שְׁכֶם שְׁנֵיהֶם וַיֵּלְכוּ אֲחֹרַנִּית וַיְכַסוּ אֵת עֶרְוַת אֲבִיהֶם וּפְנֵיהֶם אֲחֹרַנִּית וְעֶרְוַת אֲבִיהֶם לֹא רָאוּ:
  - כד וַיִּיקֶץ נֹחַ מִיֵּינוֹ וַיֵּדֵע אֵת אֲשֶׁר־עְשָׂה־לוֹ בְּנוֹ הַקְּטְן:
- כה וַיּאֹמֶר אָרוּר כְּנָעַן עֶבֶד עֲבְדִים יִהְיֶה לְאֶחָיו:
  - כו וַיּאֹמֶר בְּרוּך יְהֹוָה אֱלֹהֵי שֵׁם וִיהִי כְנַעַן עֶבֶד לְמוֹ:
- כז יַפְתְּ אֱלֹהִים לְיֶפֶת וְיִשְׁכֹּן בְּאָהֲלֵי־שֵׁם וִיהִי כְנַעַן עֶבֶד לְמוֹ:
  - כח וַיְחִי־נֹחַ אַחַר הַמַּבּוּל שְׁלשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וַחֲמִשִּׁים שֶׁנָה:
  - כט וַיִּהְיוּ כָּל־יְמֵי־נֹחַ הְשַׁע מֵאוֹת שְׁנָה וַחֵמִשִּׁים שָׁנָה וַיָּמֹת:

- די דאָזיקע דרײַ זײַנען געווען די זין פֿון נֹחן, און פֿון זיי האָט זיך צעשפּרייט די גאַנצע ערד.
- און נֹח דער אַקערמאַן האָט גענומען און האָט געפֿלאַנצט אַ װײַנגאָרטן.
- און ער האָט געטרונקען פֿון דעם ווײַן, און איז געוואָרן שיכּור און האָט זיך אָפּגעדעקט אין זײַן געוואָרן אינערט.
- האָט חָם דער פֿאָטער פֿון כּנַעַן געזען די נאַקעטקייט פֿון זײַן פֿאָטער, און האָט דערציילט זײַנע צוויי ברידער דרויסן.
- האָבן שֵם און יֶפֿת גענומען אַ מאַנטל, און אַרױפֿגעטאָן אױף זײערע בײדנס אַקסלען, און זײ זײַנען געגאַנגען הינטערװײַלעכס, און האָבן צוגעדעקט די נאַקעטקײט פֿון זײער פֿאָטער, מיט זײערע פּנימער אַהינטער, און זײ האָבן ניט געזען די נאַקעטקײט פֿון זײערע פֿנימער אַהינטער.
- און נֹח האָט זיך אויסגעניכטערט פֿון זײַן װײַן, און האָט געמערקט װאָס זײַן יִינגערער זון האָט אים געטערקט.
- און ער האָט געזאָגט: פֿאַרשאָלטן זאָל זײַן כּנַעַן, אַ קנעכט פֿון קנעכט זאָל ער זײַן בײַ זײַנע ברידער.
- און ער האָט געזאָגט: געלױבט איז יהוה דער גאָט פֿון שֵם; און כּנַעַן זאָל זײַן אַ קנעכט בײַ זיי.
- דערברייטערן זאָל גאָט יֶפֿתן, און ער זאָל רוען אין די דערברייטערן זאָל גאָט יֻפֿתן, און כּנַעַן זאָל זײַן אַ קנעכט בײַ זיי.
- און נֹח האָט געלעבט נאָכן מבול דרײַ הונדערט יאָר און פֿופֿציק יאָר.
- און אַלע טעג פֿון נֹחן זײַנען געווען נײַן הונדערט יאָר און פֿופֿציק יאָר; און ער איז געשטאָרבן.

בראשית י: 10

- א וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת בְּנִי־נֹחַ שֵׁם חָם וְיָפֶת וַיִּנְלְדוּ לְהֶם בְּנִים אַחַר הַמַּבּוּל:
- ב בְּנֵי יֶפֶת גֹמֶר וּמְגוֹג וּמְדֵי וְיָוָן וְתֻבְלּ וּמֶשֶׁךְ וְתִירָס:
- ג וּבְנֵי גֹמֶר אַשְׁכְּנַז וְרִיפַת וְתֹגַרְמָה:
  - ד וּבְנֵי יָוָן אֶלִישָׁה וְתַרְשִׁישׁ כִּתִּים וְדֹדָנִים:
- ה מֵאֵלֶה נִפְּרְדוּ אִיֵּי הַגּוֹיִם בְּאַרְצֹתְם אִישׁ לִלְשׁנוֹ לְמִשְׁפְּחֹתָם בְּגוֹיֵהֶם:
- ו וּבְנֵי חָם כּוּשׁ וּמִצְרֵיִם וּפוּט וּכְנְעַן:
- ז וּבְנֵי כוּשׁ סְבָא וַחֲוִילָה וְסַבְתָּה וְרַעְמָה וְסַבְתְּכָא וּבְנֵי רַעְמָה שְׁבָא וּדְדָן:
  - ח וְכוּשׁ יָלַד אֶת־נִמְרֹד הוּא הֵחֵל לְהְיוֹת גִּבֹּר בְּאָרֶץ:
- ט הוּא־הָיָה גּבּר־צַיִד לִּפְנֵי יְהוָה עַל־בֵּן יֵאָמַר כְּנִמְרֹד גִּבּוֹר צַיִד לִפְנֵי יְהוָה:
  - י וַתְּהִי רֵאשִׁית מַמְלַכְתּוֹ בְּבֶל וְאֶרֶהְ וְאַכַּד וְכַלְנֵה בְּאֶרֶץ שִׁנְעָר:
- יא מְן־הָאָרֶץ הַהָּוֹא יָצָא אַשׁוּר וַיִּבֶּן אֶת־נִינְוֵה וְאֶת־רְחֹבֹת עִיר וְאֶת־כְּלַח:

- און דאָס זײַנען די געבורטן פֿון נֿחס קינדער: שֵם, חָם, און יֶפֿת; און בײַ זיי זײַנען געבאָרן געוואָרן זין נאָכן מבול.
- די זין פֿון יֶפֿתן זײַנען געווען: גומֶר, און מְגוג, און בי זין פֿון יֶפֿתן תּובַל, און מֶשֶך, און תּירָס.
- און די זין פֿון גומֶרן: אַשכּנַז, און ריפֿת, און תּוֹגַרמֶה. און די זין פֿון יָנָנען: אֶלישָה, און תַּרשיש, כָּתּים, און דודָנים.
- פֿון די דאָזיקע האָבן זיך פֿאַנאַנדערגעשיידט די אינדזלען פֿון די פֿעלקער אין זייערע לענדער, אינדזלען פֿון די פֿעלקער אין זייערע משפּחות, אין איטלעכער לויט זײַן לשון, לויט זייערע משפּחות, אין זייערע פֿעלקער.
- און די זין פֿון חָמען זײַנען געווען: כּוש, און מִצרַיִם, און פּוט, און כּנַעַן.
- און די זין פֿון כּושן: סבאָ, און חַוִילָה, און סַבתָּה, און רַעְמָה, און סַבתּכאָ. און די זין פֿון רַעְמָהן: שבאָ און דדָן.
- און כּוש האָט געבאָרן נִמרודן. ער איז געווען דער ערשטער מאַכטיקער אויף דער ערד.
- ער איז געווען אַ מאַכטיקער יעגער פֿאַר גאָט; דרום ווערט געזאָגט: אַזוי ווי נִמרוד, אַ מאַכטיקער יעגער פֿאַר גאָט.
- און דער אָנהײב פֿון זײַן קיניגרײַך איז געווען בבל, און אֶרֶך, און אַכַּד, און כַּלנֵה, אין לאַנד שָנעָר.
- פֿון יענעם לאַנד איז ער אַרױסגעגאַנגען קיין אַשור, און האָט געבױט נינוֵה, און רחובות-עיר, און כֶּלַח,

- יב וְאֶת־רֶסֶן בֵּין נִינְוֵה וּבֵין כְּלַח הִוא ָּהְצִיר הַגְּּדֹלְה:
- יג וּמִצְרַיִם יָלַד אֶת־לוּדִים וְאֶת־עֲנָמִים ָוְאֶת־לְּהָבִים וְאֶת־נַפְּתֻּחִים:
- יד וְאֶת־פַּתְרָסִים וְאֶת־כַּסְלֻחִים אֲשֶׁר ּיָצְאוּ מִשָּׁם פְּלִשְׁתִּים וְאֶת־כַּפְתֹּרִים:
- יטו וּכְנַעַן יָלַד אֶת־צִידֹן בְּכֹרוֹ וְאֶת־חֵת:
  - טז וְאֶת־הַיְבוּסִי וְאֶת־הָאֱמֹרִי וְאֵת בַּגְרְגְּשִׁי:
- יז וְאֶת־הַחִוּי וְאֶת־הַעַרְקִי וְאֶת־הַסִּינִי:
- יה וְאֶת־הָאַרְוָדִי וְאֶת־הַצְּמְרִי וְאֶת־הַחֲמָתִי וְאַחַר נָפֿצוּ מִשְׁפְּחוֹת הַכִּנַעֲנִי:
- יט וַיְהִי גְבוּל הַכְּנַעֲנִי מִצִּידֹן בֹּאֲכָה גְרָרָה עַד־עַזָּה בּאֲכָה סְדֹמָה וַעֲמֹרָה ּוְאַדְמָה וּצְבֹיִם עַד־לְשַׁע:
  - כ אֵלֶה בְנֵי־חָם לְמִשְׁפְּחֹתָם לִלְשׁנֹתָם בָּאַרְצֹתָם בְּגוֹיֵהֶם:
- כא וּלְשֵׁם יֻלַּד גַּם־הוּא אֲבִי כָּל־בְּגֵי־עֵבֶּר אֲחִי יֶפֶת הַגְּדוֹל:
- וַאַרָם:
  - כג וּבְנֵי אֲרָם עוּץ וְחוּל וְגֶתֶר וְמַשׁ:
- כד וְאַרְפַּכְשַׁד יָלַד אֶת־שָׁלַח וְשֶׁלַח יָלַד :אֶת־עֵבֶר

- און רֵסֶן, צווישן נינוָה און צווישן כֵּלַח, דאָס איז די גרויסע שטאַט.
- און מִצרַיִם האָט געבאָרן לודים, און עַנָמים, און להָבים, און נַפֿתוחים,
- און פַּתרוסים, און כַּסלוחים פֿון וואַנען די פּלשתים זײַנען אַרױסגעקומען – און כַּפֿתורים.
  - און כָּנַעַן האָט געבאָרן צידון זײַן בכור, און חֵתן,
  - און דעם יבוסי, און דעם אַמורי, און דעם גָרגָשי,
    - און דעם חָוִי, און דעם עַרקי, און דעם סיני,
- און דעם אַרוָדי, און דעם צמָרי, און דעם חַמָּתי; און דערנאָך האָבן זיך צעשפּרייט די משפּחות פֿון דעם כֿנַעֲני.
- און דער געמאַרק פֿון דעם כּנעַני איז געווען פֿון צידון, ווי דו גייסט קיין גרָר, ביז עַזָה; ווי דו גייסט קיין סדום, און עַמוּרָה, און אַדמָה, און צבוִים, ביז לֵשַע.
- דאָס זײַנען די קינדער פֿון חָם לויט זייערע משפּחות, לויט זייערע לשונות, אין זייערע לענדער, אין זייערע פֿעלקער.
- און בײַ שֵם, דעם פֿאָטער פֿון אַלע קינדער פֿון עֵבֶר, דעם עלטערן ברודער פֿון יֶפֿתן, אויך בײַ אים זײַנען געבאָרן געוואָרן קינדער.
- ָכב בְּנֵי שֵׁם עֵילָם וְאַשׁוּר וְאַרְפַּכְשַׁד וְלוּד די זין פֿון שֵמען זײַנען געווען: עֵילָם, און אַשור, און אַרַם. אַרְםּכשַד, און לוד, און אַרָם.
- און די זין פֿון אַרָמען: עוץ, און חול, און גֶתֶר, און מש.
- און אַרפַּכשַד האָט געבאָרן שֶלַחן, און שֶלַח האָט געבאָרן עַבֶּרן.

- כה וּלְעֵבֶר יֻלַּד שְׁנֵי בָנִים שֵׁם הָאֶחָד פֶּלֶג כִּי בְיָמִיו נִפְּלְגָה הָאָרֶץ וְשֵׁם אָחִיו יָקְטָן:
- כו וְיָקְטָן יָלַד אֶת־אַלְמוֹדָד וְאֶת־שָׁלֶף וְאֶת־חֲצַרְמְוֶת וְאֶת־יָרַח:
- כז וְאֶת־הֲדוֹרָם וְאֶת־אוּזָל וְאֶת־דִּקְלָה:
- ַכּח וְאֶת־עוֹבָל וְאֶת־אֲבִימְאֵל וְאֶת־שְׁבָא:
  - כט וְאֶת־אוֹפָר וְאֶת־חֲוִילָה וְאֶת־יוֹבָב כְּל־אֵלֶה בְּנֵי יָקְטָן:
  - ל וַיְהִי מוֹשְׁבָם מִמֵּשְׁא בֹּאֲכָה סְפָּרָה הַר הַקֶּדֶם:
- לא אֵלֶה בְנֵי־שֵׁם לְמִשְׁפְּחֹתָם לִלְשׁנֹתָם בָּאַרְצֹתָם לְגוֹיֵהֶם:
- לב אֵכֶּה מִשְׁפְּחֹת בְּנֵי־נֹחַ לְתוֹלְדֹתָם בְּגוֹיֵהֶם וּמֵאֵכֶּה נִפְרְדוּ הַגּוֹיִם בְּאָרֶץ אַחַר הַמַּבּוּל:

- און בײַ עֵבֶרן זײַנען געבאָרן געװאָרן צװײ זין; דער נאָמען פֿון אײנעם איז געװען פֶּלֶג, װײַל אין זײַנע טעג איז צעטײלט געװאָרן די ערד; און דער נאָמען פֿון זײַן ברודער איז געװען יָקטָן.
- און יָקטָן האָט געבאָרן אַלמודָדן, און שֶׁלֶפֿן, און חַצַרמְוֶתן, און יֶרַחן,
  - און הַדורָמען, און אוזָלן, און דִקלְהן,
  - און עובָלן, און אבֿימָאֵלן, און שבאָן,
- און אופֿירן, און חַוִילְהן, און יוֹבְבן. די אַלע זײַנען געווען יָקטָנס זין.
- און זייער וווינאָרט איז געווען פֿון מֵשאָ, ווי דו קומסט קיין ספֿר, ביזן באַרג פֿון מזרח.
- דאָס זײַנען די זין פֿון שֵמען לויט זייערע משפּחות, לויט זייערע לשונות, אין זייערע לענדער, לויט זייערע פֿעלקער.
- דאָס זײַנען די משפּחות פֿון נׄחס זין לויט זייערע געבורטן, אין זייערע פֿעלקער; און פֿון די דאָזיקע האָבן זיך פֿאַנאַנדערגעשיידט די פֿעלקער אויף דער ערד נאָכן מבול.

בראשית יא: 11

- א וַיְהִי כָל־הָאָרֶץ שָׂפָה אֶחָת וּדְבָרִים :אַחָדִים:
- ב וַיְהִי בְּנָסְעָם מִקֶּדֶם וַיִּמְצְאוּ בִקְעָה בָּאֶרֶץ שִׁנְעָר וַיֵּשְׁבוּ שָׁם:
- ג וַיּאֹמְרוּ אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ הָבָה נִלְבְּנָה לְבַנִים וְנִשְׂרְפָה לִשְׂרֵפָה וַתְּהִי לָהֶם הַלְּבַנָּה לְאָבֶן וְהַחֵמְר הָיָה לְהֶם לַחֹמֵר:
- ד וַיּאֹמְרוּ הָבָה נִבְנֶה־לְנוּ עִיר וּמִגְדְּל וְרֹאשׁוֹ בַשְּׁמַיִם וְנַעֲשֶׂה־לְּנוּ שֵׁם פָּן־נְפוּץ עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ:
- ה וַיֵּרֶד יְהוָה לְרְאֹת אֶת־הָעִיר ּוְאֶת־הַמִּגְדָּל אֲשֶׁר בְּנוּ בְּנֵי הָאָדְם:
- לְכֻלְּם וְזֶה הַחִלְּם לַעֲשׂוֹת וְעַתָּה לא־יִבְּצֵר מֵהֶם כֹּל אֲשֶׁר יְזְמוּ לַעֲשׂוֹת:
- ּהָבָה גַרְדָה וְנְבְלָה שָׁם שְׂפָתָם אֲשֶׁר לא יִשְׁמְעוּ אִישׁ שְׂפַת רֵעֵהוּ:
  - ַוַיָּפֶץ יְהוָה אֹתָם מִשְׁם עַל־פְּגֵי װ בָל־הָאָרֶץ וַיַּחְדְּלוּ לִבְנֹת הָעִיר:
- ט עַל־בֵּן קָרָא שְׁמָה בָּבֶל כִּי־שָׁם בְּלַל יְהוָה שְׂפַת כָּל־הָאָרֶץ וּמִשָּׁם הֱפִּיצָם יָהוָה עַל־פְּנֵי כָּל־הָאָרֶץ:

- און די גאַנצע ערד איז געווען איין שפּראַך און איינע ווערטער.
- ,און עס איז געווען, אַז זיי האָבן געצויגן אין מזרח האָבן זיי געפֿונען אַ פּלוין אין לאַנד שָנעָר, און האָבן זיך דאָרטן באַזעצט.
- און זיי האָבן געזאָגט איינער צום אַנדערן: קומט ַלאָמיר מאַכן ציגל און אויסברענען אין אַ ברענערײַ. און די ציגל איז זיי געווען פֿאַר שטיין, און ליים איז זיי געווען פאַר וואַפּנע.
- און זיי האָבן געזאָגט: קומט לאָמיר אונדז בויען אַ שטאָט, און אַ טורעם מיט זײַן שפּיץ אין הימל, און לאָמיר אונדז מאַכן אַ נאָמען, כּדי מיר זאָלן ניט צעשפּרייט ווערן אױפֿן געזיכט פֿון דער גאַנצער ערד.
- האָט גאָט אַראָפּגענידערט צו זען די שטאָט און דעם .טורעם, וואָס די מענטשנקינדער האָבן געבויט
- וַוּאֹמֶר יְהוָה הֵן עַם אֶחָד וְשָׂפָה אַחַת און גאָט האָט געזאָגט: זע, זיי זײַנען איין פֿאָלק, און איין שפּראַך איז בײַ זיי אַלעמען, און דאָס איז ערשט אַן אָנהייב פֿון זייער טאָן, און אַצונד וועט פֿון זיי ניט .פֿאַרמיטן ווערן אַלץ וואָס זיי טראַכטן צו טאָן
- קומט לאָמיר אַראָפּנידערן, און צעמישן דאָרטן זייער שפּראַך, אַז זיי זאָלן ניט פֿאַרשטיין איינער דעם אַנדערנס שפּראַך.
- און גאָט האָט זיי צעשפּרייט פֿון דאָרטן אױפֿן געזיכט פֿון דער גאַנצער ערד, און זיי האָבן אויפֿגעהערט בויען די שטאָט.
- דרום האָט מען גערופֿן איר נאָמען בבל, ווײַל דאָרטן דער גאַנצער פֿון דער גאַנצער די שפּראַך פֿון דער גאַנצער ערד, און פֿון דאָרטן האָט זיי גאָט צעשפּרייט אױפֿן געזיכט פֿון דער גאַנצער ערד.

- אֵלֶה תּוֹלְדֹת שֵׁם שֵׁם בֶּן־מְאַת שְׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־אַרְפַּכְשְׁד שְׁנָתִים אַחַר הַמַּבּוּל:
- יא וַיְחִי־שֵׁם אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־אַרְפַּכְשְׁד חֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בְּנִים וּבְנוֹת:
  - ִיב וְאַרְפַּכְשַׁד חַי חָמֵשׁ וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־שָׁלַח:
- יג וַיְחִי אַרְפַּכְשַׁד אַחֲבִי הוֹלִידוֹ אֶת־שֶׁלַח שָׁלֹשׁ שָׁנִים וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בְּנִים וּבְנוֹת:
  - יד וְשֶׁלַח חֵי שְׁלֹשִׁים שְׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־עֵבֶר:
- טו וַיְחִי־שֶׁלַח אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־עֵבֶּר שָׁלשׁ שָׁנִים וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת:
- טז וַיְחִי־עֵבֶר אַרְבַּע וּשְׁלֹשִׁים שְׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־פָּלֶג:
  - יז וַיְחִי־עֵבֶּר אַחֲבִי הוֹלִידוֹ אֶת־פֶּלֶג שְׁלֹשִׁים שְׁנָה וְאַרְבַּע מֵאוֹת שְׁנָה וַיּוֹלֵד בָּנִים וּבָנוֹת:
    - יח וַיְחִי־פֶּלֶג שְׁלֹשִׁים שְׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־רְעוּ:
- יט וַיְחִי־פֶּלֶג אַחֲבִי הוֹלִידוֹ אֶת־רְעוּ תֵּשַׁע שָׁנִים וּמָאתַיִם שָׁנָה וַיּוֹלֶד בְּנִים וּבָנוֹת:
- כ וַיְחִי רְעוּ שְׁתַּיִם וּשְׁלֹשִׁים שְׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־שְׂרוּג:

- דאָס זײַנען די געבורטן פֿון שֵמען: צו הונדערט יאָר דאָס זײַנען די געבורטן פֿון בויי יאָר נאָכן מבול.
- און שֵם האָט געלעבט נאָכדעם ווי ער האָט געבאָרן אַרפַּכשַדן, פינף הונדערט יאָר; און ער האָט געבאָרן זין און טעכטער.
- און אַרפַּכשַד האָט געלעבט פֿינף און דרײַסיק יאָר, און האָט געבאָרן שֶלַחן.
- און אַרפַּכשַד האָט געלעבט נאָכדעם ווי ער האָט געבאָרן שֶלַחן, פֿיר הונדערט יאָר און דרײַ יאָר; און ער האָט געבאָרן זין און טעכטער.
- און שֶלַח האָט געלעבט דרײַסיק יאָר, און האָט געבאָרן עֵבֶרן.
- און שֶלַח האָט געלעבט נאָכדעם ווי ער האָט געבאָרן עֵבֶרן, פֿיר הונדערט יאָר און דרײַ יאָר; און ער האָט געבאָרן זין און טעכטער.
- און עֵבֶר האָט געלעבט פֿיר און דרײַסיק יאָר, און האָט געבאָרן פֶּלֶגן.
- און עֵבֶר האָט געלעבט נאָכדעם ווי ער האָט געבאָרן פֶּלֶגן, פֿיר הונדערט יאָר און דרײַסיק יאָר; און ער האָט געבאָרן זין און טעכטער.
- און פֶּלֶג האָט געלעבט דרײַסיק יאָר, און האָט געבאָרן רָעון.
- און פֶּלֶג האָט געלעבט נאָכדעם ווי ער האָט געבאָרן רְעון, צוויי הונדערט יאָר און נײַן יאָר; און ער האָט געבאָרן זין און טעכטער.
- און רְעו האָט געלעבט צוויי און דרײַסיק יאָר, און האָט געבאָרן שׂרוגן.

- כא וַיְחִי רְעוּ אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־שְׂרוּג שֶׁבַע שָׁנִים וּמָאתַיִם שְׁנָה וַיּוֹלֶד בְּנִים וּבָנוֹת:
  - כב וַיְחִי שְׂרוּג שְׁלֹשִׁים שְׁנָה וַיּוֹלֶד אֵת־נָחוֹר:
  - כג וַיְחִי שְׂרוּג אַחֲבֵי הוֹלִידוֹ אֶת־נְחוֹר מָאתַיִם שָׁנָה וַיּוֹלֶד בְּנִים וּבְנוֹת:
  - כד וַיְחִי נְחוֹר הֵּשַׁע וְעֶשְׂרִים שְׁנָה וַיּוֹלֶד אֵת־תָּרַח:
  - כה וַיְחִי נָחוֹר אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־הֶּרַח הְשַׁע־עֶשְׂרֵה שָׁנָה וּמְאַת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת:
    - כּו וַיְחִי־תֶרַח שִׁבְעִים שְׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־אַבְרָם אֶת־נָחוֹר וְאֶת־הָרָן:
  - כז וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת תֶּרֵח תֶּרַח הוֹלִיד אֶת־אַבְרָם אֶת־נָחוֹר וְאֶת־הָרָן וְהָרָן הוֹלִיד אֶת־לוֹט:
  - כח וַיָּמָת הָרָן עַל־פְּנֵי הֶּרַח אָבִיו בְּאֶרֶץ מוֹלַדְתּוֹ בְּאוּר כַּשְׂדִים:
  - כט וַיָּקַח אַבְרָם וְנָחוֹר לְהֶם נְשִׁים שֵׁם אֵשֶׁת־אַבְרָם שָׂרִי וְשֵׁם אֵשֶׁת־נְחוֹר מִלְכָּה בַּת־הָרָן אֲבִי־מִלְכָּה וַאֲבִי יִסְכָּה:
    - ל וַתְּהִי שָּׂרֵי עֲקָרָה אֵין לָה וָלְד:

- און רְעוּ האָט געלעבט נאָכדעם ווי ער האָט געבאָרן שׂרוגן, צוויי הונדערט יאָר און זיבן יאָר; און ער האָט געבאָרן זין און טעכטער.
- און שׂרוג האָט געלעבט דרײַסיק יאָר, און האָט געבאָרן נָחורן.
- און שׂרוג האָט געלעבט נאָכדעם ווי ער האָט געבאָרן זין נָחורן, צוויי הונדערט יאָר; און ער האָט געבאָרן זין און טעכטער.
- און נְחור האָט געלעבט נײַן און צוואַנציק יאָר, און האָט געבאָרן הֶּרַחן.
- און נְחור האָט געלעבט נאָכדעם ווי ער האָט געבאָרן הֶּרַחן, הונדערט יאָר און נײַנצן יאָר; און ער האָט געבאָרן זין און טעכטער.
- און הָּרַח האָט געלעבט זיבעציק יאָר, און האָט געבאָרן אבֿרמען, נָחורן, און הָרָנען.
- און דאָס זײַנען די געבורטן פֿון הָּרַחן: הָּרַח האָט געבאָרן אבֿרמען, נְחורן, און הָרָנען; און הָרָן האָט געבאָרן לוטן.
- און הָרָן איז געשטאָרבן בײַם לעבן פֿון זײַן פֿאָטער הֶּרַחן, אין לאַנד פֿון זײַן געבורט, אין אור-כַּשׂדים.
- און אבֿרם און נְחור האָבן זיך גענומען ווײַבער; דער נאָמען פֿון אבֿרמס ווײַב איז געווען שָׂרַי, און דער נאָמען פֿון נְחורס ווײַב איז געווען מִלכָּה, די טאָכטער פֿון הָרָן, דעם פֿאָטער פֿון מִלכָּהן און דעם פֿאָטער פֿון יִסכָּהן. פֿאָטער פֿון יִסכָּהן.
- און שָׂרֵי איז געווען אַן עקרה, זי האָט ניט געהאַט קיין קינדער.

- לא וַיִּקַּח הָּרַח אֶת־אַבְרָם בְּנוֹ וְאֶת־לוֹט בּּן־הָרָן בּּן־בְּנוֹ וְאֵת שְׂרֵי כַּלְּתוֹ אֵשֶׁת אַבְרָם בְּנוֹ וַיֵּצְאוּ אִתְּם מֵאוּר כַּשְׂדִים לְלֶכֶת אַרְצָה כְּנַעַן וַיָּבֹאוּ עַד־חָרָן וַיִּשְׁבוּ שָׁם:
  - לב וַיִּהְיוּ יְמֵי־תֶרַח חָמֵשׁ שְׁנִים וּמְאתִיִם שְׁנָה וַיָּמֶת הֶּרַח בְּחָרָן:
- און הֶּרַח האָט גענומען זײַן זון אבֿרמען, און זײַן אייניקל לוט, דער זון פֿון הָרָנען, און זײַן שנור שָׂרַי, די ווײַב פֿון זײַן זון אבֿרמען, און זיי זײַנען אַרויסגעגאַנגען מיט זיי פֿון אור-כַּשׂדים, צו גיין קיין לאַנד כּנַעַן. און זיי זײַנען געקומען ביז חָרָן, און האָבן זיך דאָרטן באַזעצט.
- און די טעג פֿון הֶּרַחן זײַנען געווען צוויי הונדערט יאָר און פֿינף יאָר. און הֶּרַח איז געשטאָרבן אין חָרָן.

בראשית יב: 12

- א וַיּאמֶר יְהוָה אֶל־אַבְרָם לֶהְּ־לְּהְ מֵאַרְצְּהְ וּמִמּוֹלַדְתְּהְ וּמִבֵּית אָבִיהְ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַרְאֶךָ:
- בּ וְאֶעֶשְׂדְּ לְגוֹי גָּדוֹל וַאֲבָרֶכְדְּ וַאֲגַדְּלָה שְׁמֶדְ וֶהְיֵה בְּרָכָה:
  - ג וַאֲבָרֲכָה מְבָרְכֶיף וּמְקַכֶּלְף אָאֹר וְנִבְּרְכוּ בְךּ כֹּל מִשְׁפְּחֹת הָאֲדְמָה:
- ד וַיֵּלֶךְ אַבְרָם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלְיו יְהוָה וַיֵּלֶךְ אִתּוֹ לוֹט וְאַבְרָם בֶּן־חְמֵשׁ שְׁנִים וְשִׁבְעִים שָׁנָה בְּצֵאתוֹ מֵחָרָן:
- ה וַיָּפַּח אַבְרָם אֶת־שָׂרֵי אִשְׁתּוֹ וְאֶת־לוֹט בּּן־אָחִיו וְאֶת־כָּל־רְכוּשָׁם אֲשֶׁר רְכָשׁוּ וְאֶת־הַנָּפֶשׁ אֲשֶׁר־עְשׁוּ בְחָרָן וַיֵּצְאוּ לְלֶכֶת אַרְצָה כְּנַעַן וַיָּבֹאוּ אַרְצָה כִּנָעַן:
  - ו וַיַּעֲבֹר אַבְרָם בָּאָרֶץ עַד מְקוֹם שְׁכֶם עַד אֵלוֹן מוֹרֶה וְהַכְּנַעֲנִי אָז בְּאָרֶץ:
  - ז וַיֵּרָא יְהוָה אֶל־אַבְרָם וַיּאֹמֶר לְזַרְעֲדְּ אֶתֵּן אֶת־הָאָרֶץ הַזּאֹת וַיִּבֶּן שָׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה הַנִּּרְאֶה אֵלְיו:
- ח וַיַּשְתֵק מִשָּׁם הָהָרָה מִקֶּדֶם לְבֵית־אֵל וַיֵּט אָהֲלֹה בֵּית־אֵל מִיָּם וְהָעַי מִקֶּדֶם וַיִּבֶּן־שָׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

- און גאָט האָט געזאָגט צו אבֿרמען: גיי דיר אַוועק פֿון דײַן דײַן לאַנד, און פֿון דײַן אָפּשטאַם, און פֿון דײַן פֿאָטערס הויז, צו דעם לאַנד וואָס איך וועל דיר װײַזן.
- און איך וועל דיך מאַכן פֿאַר אַ גרויס פֿאָלק, און איך וועל דיך בענטשן, און גרייסן דײַן נאָמען, און וועסט זײַן אַ בענטשונג.
- און איך וועל בענטשן די וואָס בענטשן דיך, און דעם וואָס פֿלוכט דיך וועל איך פֿאַרשילטן; און מיט דיר וועלן זיך בענטשן אַלע משפּחות פֿון דער ערד.
- און אבֿרם איז געגאַנגען אַזױ װי גאָט האָט צו אים גערעדט; און לוט איז מיטגעגאַנגען מיט אים. און גערעדט; און לוט איז מיטגעגאַנגען מיט אים. אבֿרם איז געװען אַ מאַן פֿון פֿינף און זיבעציק יאָר בײַ זײַן אַרױסגײן פֿון חָרָן.
- און אבֿרם האָט גענומען זײַן װײַב שָׂרַין, און זײַן ברודערס זון לוטן, און זייער גאַנצן פֿאַרמעג װאָס זיי האָבן אָנגעקליבן, און די נפֿשות װאָס זיי האָבן זיך אָנגעשאַפֿט אין חָרָן, און זיי זײַנען אַרױסגעגאַנגען צו גיין קיין לאַנד כּנַעַן;
- און זיי זײַנען געקומען קיין לאַנד כּנַעַן. און אבֿרם איז דורכגעגאַנגען דורכן לאַנד ביז דעם אָרט פֿון שכֶם, ביז דעם אייכנבוים מורֶה. און דער כּנַעֲני איז דענצמאָל געווען אין לאַנד.
- און יהוה האָט זיך באַוויזן צו אבֿרמען, און האָט געזאָגט: צו דײַן זאָמען וועל איך געבן דאָס דאָזיקע לאַנד. און ער האָט דאָרטן געבויט אַ מזבח צו יהוה וואָס האָט זיך באַוויזן צו אים.
- און ער האָט זיך איבערגעטראָגן פֿון דאָרטן צום באַרג, אין מזרח פֿון בית-אֵל; און ער האָט אויפֿגעשטעלט זײַן געצעלט מיט בית-אֵל פֿון מערב, און עַי פֿון מזרח; און ער האָט דאָרטן געבויט אַ מזבח צו יהוה, און האָט גערופֿן צו דעם נאָמען יהוה.

- ט וַיָּפַע אַבְרָם הָלוֹדְּ וְנָסוֹעַ הַנֶּגְבָּה:
- י וַיְהִי רָעָב בְּאָרֶץ וַיֵּרֶד אַבְרָם מִצְרַיְמָה לְגוּר שֶׁם כִּי־כְבֵד הָרְעָב בּארץ:
- יא וַיְהִי כַּאֲשֶׁר הִקְּרִיב לְבוֹא מִצְרְיְמָה וַיֹּאׁמֶר אֶל־שָׂרַי אִשְׁתּוֹ הִנֵּה־נָא יְדַעְתִּי כִּי אִשֶּׁה יְפַת־מַרְאֶה אָתְּ:
  - יב וְהָיָה כִּי־יִרְאוּ אֹתָדְּ הַמִּצְרִים וְאָמְרוּ אִשְׁתּוֹ זֹאת וְהָרְגוּ אֹתִי וְאֹתָדְ יְחַיּוּ:
  - יג אָמְרִי־נָא אֲחֹתִי אָתְּ לְמַעַן יִיטַב־לִי בַעֲבוּרֵדְ וְחָיְתָה נַפְּשִׁי בִּגְלָלֵדְ:
  - יד וַיְהִי כְּבוֹא אַבְרָם מִצְרָיְמָה וַיִּרְאוּ הַמִּצְרִים אֶת־הָאִשֶּׁה כִּי־יָפָּה הִוא מִאֹד:
- טו וַיִּרְאוּ אֹתָהּ שָׂרֵי פַּרְעֹה וַיְהַלְּלוּ אֹתָה אֶל־פַּרְעֹה וַתָּקַח הָאִשָּׁה בֵּית פַּרְעֹה:
  - טז וּלְאַבְרָם הֵיטִיב בַּעֲבוּרָה וַיְהִי־לוֹ צֹאן־וּבָקָר וַחֲמֹרִים וַעֲבָדִים וּשְׁפָּחֹת וַאֵּתֹנֹת וּגִמַלִּים:
- יז וַיְנַגַע יְהוָה אֶת־פַּרְעֹה נְגָעִים גְּדֹלִים וְאֶת־בֵּיתוֹ עַל־דְּבַר שָׂרַי אֵשֶׁת אַבְרְם:
  - יח וַיִּקְרָא פַּרְעֹה לְאַבְּרָם וַיּאֹמֶר מַה־זּאֹת עָשִׂיתָ לִּי לָמָה לֹא־הִגַּדְתָּ לִי כִּי אִשְׁתְּדְּ הִוא:
  - יט לָמָה אָמַרְהָּ אֲחֹתִי הִוֹא וָאֶקַּח אֹתְהּ לִי לְאִשָּׁה וְעַתָּה הִנֵּה אִשְׁתְּדְּ קַח וַלֵּדִּ:

- און אבֿרם האָט געצויגן, ציענדיק אַלץ ווײַטער צו דרום.
- איז געוואָרן אַ הונגער אין לאַנד, און אבֿרם האָט גענידערט קיין מִצרַיִם, זיך דאָרטן אױפֿצוהאַלטן, וואָרום דער הונגער איז געווען שווער אין לאַנד.
- און עס איז געווען, ווי ער איז געקומען נאָנט צו מִצרַיִם, אַזוי האָט ער געזאָגט צו זײַן װײַב שְׂרַין: זע, איך בעט דיך, איך ווייס אַז דו ביסט אַ פֿרוי פֿון אַ שיינעם אויסזען.
- איז, ווי די מִצרים וועלן דיך זען, אַזוי וועלן זיי זאָגן: דאָס איז זײַן װײַב; און זיי וועלן מיך הרגען, און דיך וועלן זיי לאַזן לעבן.
- זאָג, איך בעט דיך, דו ביסט מײַנע אַ שוועסטער, כּדי מיר זאָל גוט זײַן פֿון דײַנעטוועגן, און מײַן נפֿש זאָל בלײַבן לעבן צוליב דיר.
- און עס איז געווען, ווי אבֿרם איז געקומען קיין מָצרַיִם, אַזוי האָבן די מָצרים געזען די פֿרוי, אַז זי איז זייער שיין.
- און די האַרן פֿון פַּרעהן האָבן זי געזען, און האָבן זי פֿאַרלױבט פֿאַר פַּרעהן, און די פֿרױ איז צוגענומען געװאָרן אין פַּרעהס הױז.
- און אבֿרמען האָט ער באַגיטיקט פֿון אירעטוועגן; און אבֿרמען האָט געקריגן שאָף, און רינדער, און אייזלען, און ער האָט געקריגן שאָף, און אייזעלינס, און קעמלען.
- האָט געָפּלאָגט פַּרעהן און זײַן הױזגעזינט מיט האָט געָפּלאָגט פֿרעהן און זײַן הױזגעזינט מיט גרױסע פּלאָגן פֿון װעגן שָׂרִי, אבֿרמס װײַב.
- און פַּרעה האָט גערופֿן אבֿרמען, און האָט צו אים געזאָגט: וואָס האָסטו דאָ געטאָן צו מיר? פֿאַר וואָס האָסטו מיר ניט געזאָגט אַז זי איז דײַן װײַב?
- אַלמאַי האָסטו געזאָגט: «זי איז מײַנע אַ שוועסטער», און איך האָב זי גענומען פֿאַר אַ װײַב? און אַצונד, אָט איז דײַן װײַב, נעם און גיי.

כ וַיְצֵו עָלָיו פַּרְעֹה אֲנְשִׁים וַיְשַׁלְּחוּ אֹתוֹ און פַּרעה האָט באַפֿוילן וועגן אים מענטשן, און זיי האָבן אַרויסבאַלייט אים, און זײַן ווײַב, און אַלץ וואָס ער האָט געהאַט.

בראשית יג: 13

- א וַיַּעַל אַבְרָם מִמִּצְרַיִם הוּא וְאִשְׁתּוֹ וְכָל־אֲשֶׁר־לוֹ וְלוֹט עִמּוֹ הַנֶּגְבָּה:
- ַבְּכֶּסֶף בְּבֵּד מְאֹד בַּמִּקְנֶה בַּכֶּסֶף וּבִיּיָהָב:
- ג וַיֵּלֶךְ לְמַסְעִיו מִנֶּגֶב וְעַד־בֵּית־אֵל עַד־הַמְּקוֹם אֲשֶׁר־הָיָה שָׁם אהלה אָהֲלוֹ בַּתְּחִלָּה בֵּין בֵּית־אֵל וּבֵין הָעִי:
  - ר אָל־מְקוֹם הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר־עָשָׂה שָׁם בְּרָאשׁנָה וַיִּקְרָא שָׁם אַבְרָם בְּשֵׁם יָהוָה:
    - ה וְגַם־לְלוֹט הַהֹּלֵךְ אֶת־אַבְרָם הָיָה צֹאן־וּבָקָר וְאֹהָלִים:
- וּ וְלֹא־נְשָׂא אֹתָם הָאָרֶץ לְשֶׁבֶּת יַחְדָּו כִּי־הָיָה רְכוּשָׁם רָב וְלֹא יָכְלוּ לְשֶׁבֶּת יַחְדָּו:
  - ז וַיְהִי־רִיב בֵּין רֹעֵי מִקְנֵה־אַבְרָם וּבֵין רֹעֵי מִקְנֵה־לוֹט וְהַכְּנַעֲנִי וְהַפְּרִזִּי אָז יֹשֵׁב בָּאָרֶץ:
  - ח וַיּאֹמֶר אַבְרָם אֶל־לוֹט אַל־נָא תְהִי מְרִיבָה בֵּינִי וּבֵינֶידְ וּבֵין רֹעַי וּבֵין רֹעֶידְ כִּי־אֲנָשִׁים אַחִים אֲנְחְנוּ:
    - ט הַלֹא כָל־הָאָרֶץ לְפָנֵיךּ הִפְּרֶד נָא מֵעָלָי אִם־הַשְּׁמֹאל וְאֵימִנָה וְאִם־הַיָּמִין וְאַשְׂמְאִילָה:

- און אבֿרם איז אַרױפֿגעגאַנגען פֿון מָצרַיִם, ער און זײַן װײַב, און אַלץ װאָס ער האָט געהאַט, און לוט מיט אים, קײן דרום.
- און אבֿרם איז געווען זייער רײַך אין פֿי, אין זילבער, און אין גאָלד.
- און ער איז געגאַנגען אויף זײַנע ציונגען, פֿון דרום און ער איז געגאַנגען אויף זײַנע ציונגען, פֿון דרום אוז ביז בית-אֵל, ביז דעם אָרט וואָס זײַן געצעלט איז דאָרטן געווען אין אָנהייב, צווישן בית-אֵל און צווישן עי,
- צו דעם אָרט פֿון דעם מזבח װאָס ער האָט דאָרטן געמאַכט צוערשט; און װאָס אבֿרם האָט דאָרטן גערופֿן צו דעם נאָמען יהוה.
- און אויך בײַ לוטן, וואָס איז געגאַנגען מיט אבֿרמען, זײַנען געווען שאָף און רינדער און געצעלטן.
- און דאָס לאַנד האָט זיי ניט געקענט טראָגן, צו וווינען באַנאַנד; ווײַל זייער פֿאַרמעג איז געווען גרויס, און זיי האָבן ניט געקענט וווינען באַנאַנד.
- און עס איז געווען אַ קריגערײַ צווישן די פּאַסטוכער פֿון אבֿרמס פֿי און צווישן די פּאַסטוכער פֿון לוטס פֿי. און דער כּנַעֲני און דער פּרִזי זײַנען דענצמאָל געזעסן אין לאַנד.
- האָט אבֿרם געזאָגט צו לוטן: זאָל, איך בעט דיך, ניט זײַן קיין קריג צווישן מיר און צווישן דיר, און צווישן מײַנע פּאַסטוכער; מײַנע פּאַסטוכער און צווישן דײַנע פּאַסטוכער; וואָרום מיר זײַנען אייגענע מענטשן.
- דאָס גאַנצע לאַנד ליגט דאָך פֿאַר דיר; שייד זיך אפּ פֿון מיר, איך בעט דיך, ענטוועדער אויף לינקס, און איך וועל זיך נעמען רעכטס, אָדער אויף רעכטס, און איך וועל זיך נעמען לינקס.

- י וַיִּשְׂא־לוֹט אֶת־עֵינְיו וַיַּרְא אֶת־כְּל־כִּכַּר הַיַּרְדֵּן כִּי כֻלְּה מַשְׁקֶה לִפְנֵי שַׁחֵת יְהוָה אֶת־סְדֹם וְאֶת־עֲמֹרָה כְּגַן־יְהוָה כְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בֹּאֲכָה צֹעַר:
  - יא וַיִּבְחַר־לוֹ לוֹט אֵת כְּל־כִּכַּר הַיַּרְדֵּן וַיִּסַע לוֹט מִקֶּדֶם וַיִּפְּרְדוּ אִישׁ מֵעַל אַחִיו:
  - יב אַבְרָם יָשַׁב בְּאֶבֶץ־כְּנְעַן וְלוֹט יָשַׁב בְּעָרֵי הַכִּכָּר וַיֶּאֱהַל עַד־סְדֹם:
  - יג וְאַנְשֵׁי סְדֹם רָעִים וְחַפְּאִים לַיהוָה מִאֹד:
  - יד וַיהוָה אָמַר אֶל־אַבְרָם אַחֲבִי הפָּגד־לוֹט מֵעִמּוֹ שָׂא נָא עֵינֶיךּ וּרְאֵה מִן־הַמְּקוֹם אֲשֶׁר־אַתָּה שָׁם צְפֹנָה וָנֶגְבָּה וָקֵדְמָה וָיִמָּה:
  - טו כִּי אֶת־כְּל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־אַתְּה רֹאָה לְדְּ אֶתְנֶנְּה וּלְזַרְעֲדְּ עַד־עוֹלְם:
- טז וְשַׂמְתִּי אֶת־זַרְעֲדּ כַּעֲפַר הָאָרֶץ אֲשֶׁר אִם־יוּכַל אִישׁ לִמְנוֹת אֶת־עֲפַר הָאָרֶץ גַּם־זַרְעֲדְּ יִמְנֶה:
- יז קוּם הִתְהַלֵּךְ בְּאָרֶץ לְאָרְכָּה וּלְרָחְבָּה כִּי לְדְּ אֶתְנָנָּה:
- יח וַיֶּאֶהַל אַבְרָם וַיְּבֹא וַיֵּשֶׁב בְּאֵלנֵי מַמְרֵא אֲשֶׁר בְּחֶבְרוֹן וַיִּכֶּן־שָׁם מִזְבֵּח לַיהוָה:

- האָט לוט אױפֿגעהױבן זײַנע אױגן, און האָט געזען די גאַנצן געגנט פֿון יַרדן, אַז זי איז אין גאַנצן באַועסערט דאָס איז געװען אײדער גאָט האָט צעשטערט סדום און עַמוּרָה אַזױ װי דער גאָרטן פֿון גאָט, אַזױ װי דאָס לאַנד מִצרַיִם, ביז דו קומסט קײן צועַר.
- און לוט האָט אויסגעקליבן פֿאַר זיך די גאַנצע געגנט פֿון יַרדן; און לוט האָט אַוועקגעצויגן קיין מזרח, און זיי האָבן זיך אָפּגעשיידט איינער פֿון אַנדערן.
- אבֿרם האָט זיך באַזעצט אין לאַנד כּנַעַן, און לוט האָט זיך באַזעצט אין די שטעט פֿון דער יַרדן געגנט; און ער האָט געהאַט געצעלטן ביז סדום.
- און די מענטשן פֿון סדום זײַנען געווען זייער שלעכט און זינדיק צו גאָט.
- און גאָט האָט געזאָגט צו אבֿרמען, נאָכדעם ווי לוט און גאָט האָט געזאָגט צו אבֿרמען, נאָכדעם ווי לוט האָט זיך אָפּגעשיידט פֿון אים: הייב אַקאָרשט אויף דײַנע אויגן, און קוק פֿון דעם אָרט וווּ דו ביסט, קיין צפֿון און קיין דרום און קיין מזרח און קיין מערב;
- וועל איך זעסט, וועל איך וואָס דו זעסט, וועל איך געבן צו דיר און צו דײַן זאָמען אויף אייביק.
- און איך וועל מאַכן דײַן זאָמען אַזוי ווי שטויב פֿון דער ערד, אַז אויב עמיצער וועט קענען ציילן דעם שטויב פֿון דער ערד, וועט אויך דײַן זאָמען געציילט ווערן.
- שטיי אויף, גיי דורכן לאַנד פֿאַר לענג און פֿאַר ברייט, וואָרום צו דיר וועל איך עס געבן.
- און אבֿרם האָט איבערגעטראָגן זײַן געצעלט, און ער איז געקומען און האָט זיך באַזעצט בײַ די אייכנביימער פֿון מַמרֵא, וואָס אין חֶברון; און ער האָט דאָרטן געבויט אַ מזבח צו יהוה.

בראשית יד: 14

- א וַיְהִי בִּימֵי אַמְרָפֶל מֶלֶּדְ־יִּשִׁנְעָר אַרְיוֹדְ ָמֶלֶךְ אֶלְסָר כְּדְרְלָעֹמֶר מֶלֶךְ עֵילְם וָתִדְעָל מֶלֶךְ גּוֹיִם:
- ב עשוּ מִלְחְמָה אֶת־בֶּרַע מֶלֶךְ סְדֹם וְאֶת־בּּרְשַׁע מֶלֶךְ עֲמֹרָה שִׁנְאָב מֶלֶךְ אַדְמָה וְשֶׁמְאֵבֶר מֶלֶךְ צביים *צְבוּיים* וּמֶלֶךְ בָּלַע הִיא־צֹעַר:
- יָם הַמֶּלַח:
  - ד שָׁתִּים עֶשְׂרֵה שָׁנָה עָבְדוּ אֶת־כְּדְרְלְעֹמֶר וּשְׁלֹשׁ־עֶשְׂרֵה שָׁנָה :מְרָדוּ:
  - ה וּבְאַרְבַּע עֶשְׂרֵה שָׁנָה בָּא כְדְרְלְעֹמֶר ְוָהַמְּלָכִים אֲשֶׁר אִתּוֹ וַיַּכּוּ אֶת־רְפָּאִים בְּעַשְׁתְּרֹת קַרְנַיִם וְאֶת־הַזּוּזִים בְּהָם ּוְאֵת הָאֵימִים בְּשְׁוֵה קַרְיָתִיִם:
    - ּוְאֶת־הַחֹרִי בְּהַרְרָם שֵׂעִיר עַד אֵיל בָּארָן אֲשֶׁר עַלֹּיהַמִּדְבָּר:
- אוא פָּט הָוא אֶל־עֵין מִשְׁפָּט הָוא ז וַיָּשָׁבוּ וַיְּבֹאוּ אֶל־עֵין קָבשׁ וַיַּכּוּ אֶת־כָּל־שְׂדֵה הָעֲמְלֵקִי וְגַם ָּאֶת־הָאֱמֹרִי הַיֹּשֵׁב בְּחַצְצֹן הָמְר:
- וַיֵּצֵא מֶלֶה־סְדֹם וּמֶלֶהְ עֲמֹרָה וּמֶלֶהְ חַ וַיֵּצֵא אַדְמָה וּמֶלֶךְ צביים צְבוֹים וּמֶלֶךְ בָּלַע הָוא־צֹעַר וַיַּעַרְכוּ אָהָם מִלְחָמָה בָּ בִּעֲמֵק הַשִּׂדִים:

- און עס איז געווען אין די טעג פֿון אַמרְפֿל דעם מלך פֿון שָנעָר, אַריאָך דעם מלך פֿון אֶלְסָר, כּדְרלעומֶר דעם מלך פֿון עֵילָם, און תִּדעָל דעם מלך פֿון גוִים,
- האַבן זיי געמאַכט אַ מלחמה מיט ברַע דעם מלך פֿון סדום, און מיט ברשַע דעם מלך פֿון עַמורָה, שָנאָב דעם מלך פֿון אַדמָה, און שֶמאבֿר דעם מלך פֿון צבוִים, און דעם מלך פֿון בלַע, דאָס איז צועַר.
- ָּבֶל־אֵבֶּה חָבְרוּ אֶל־עֵמֶק הַשִּּׂדִּים הוּא די אַלע האָבן זיך צונויפֿגעחברט אין טאָל שִׂדים, דאָס איז דער יַם-הַמֶּלַח.
- צוועלף יאָר האָבן זיי געדינט כּדָרלעומֶרן, און אויפֿן .דרײַצנטן יאָר האָבן זיי ווידערשפּעניקט
- און אויפֿן פֿערצנטן יאָר איז געקומען כּדָרלעומֵר און די מלכים וואָס מיט אים, און זיי האָבן געשלאָגן די רפֿאים אין עַשתּרות-קַרנַיִם, און די זוזים אין הָם, און די אֵימים אין שָוַה-קִריָתִיִם,
- און די חורים אויף זייער באַרג שֵׂעִיר, ביז אֵיל-פּאָרָן וואָס בײַם מדבר.
- און זיי האָבן זיך אומגעקערט, און זײַנען געקומען קיין עֵין-מִשפָּט, דאָס איז קָדֵש, און האָבן געשלאָגן דאָס גאַנצע פֿעלד פֿון עַמָּלֵק, און אויך דעם אֶמורי ַר. װאָס איז געזעסן אין חַצְצון-הָּמֶר.
- איז אַרױסגעגאַנגען דער מלך פֿון סדום, און דער מלך פֿון עַמורָה, און דער מלך פֿון אַדמָה, און דער מלך פֿון צבויִם, און דער מלך פֿון בלַע, דאָס איז צועַר, און זיי האָבן אָנגעריכט אַ מלחמה מיט זיי אין טאָל שִׂדים –

- ט אַת כְּדְרְלָעֹמֶר מֶלֶךּ עֵילָם וְתִּדְעָל מֶלֶדְ גּוֹיִם וְאַמְרָפֶל מֶלֶדְ שִׁנְעָר וְאַרְיוֹדְ מֶלֶדְ אֶלְסָר אַרְבָּעָה מְלְכִים אֵת־הַחֲמִשָּׁה:
- י וְעֵמֶק הַשִּׂדִּים בֶּאֱרֹת בֶּאֱרֹת חֵמְר וַיָּנָסוּ מֶלֶדְ־סְדֹם וַעֲמֹרָה וַיִּפְּלוּ־שָׁמְה וְהַנִּשְׁאָרִים הֶרָה נְּסוּ:
  - יא וַיִּקְחוּ אֶת־כְּל־רְכָשׁ סְדֹם וַעֲמֹרָה וְאֶת־כְּל־אָכְלָם וַיֵּלֵכוּ:
  - יב וַיִּקְחוּ אֶת־לוֹט וְאֶת־רְכֻשׁוֹ בֶּן־אֲחִי אַבְרָם וַיֵּלֵכוּ וְהוּא יֹשֵב בִּסְדֹם:
- יג וַיָּבֹא הַפָּלִיט וַיַּגֵּד לְאַבְרָם הָעִבְּרִי וְהוּא שֹׁכֵן בְּאֵלֹנֵי מַמְרֵא הָאֱמֹרִי אֲחִי אֶשְׁכֹּל וַאֲחִי עָנֵר וְהֵם בַּעֲלֵי בְרִית־אַבְרָם:
  - יד וַיִּשְׁמַע אַבְרָם כִּי נִשְׁבָּה אָחִיו וַיָּרֶק אֶת־חֲנִיכִיו יְלִידֵי בֵיתוֹ שְׁמֹנָה עָשָׂר וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת וַיִּרְדֹּף עַד־דְּן:
    - טו וַיֵּחְלֵק עֲלֵיהֶם לַיְלָה הוּא וַעֲבָדִיו וַיַּכֵּם וַיִּרְדְּפֵּם עַד־חוֹבָה אֲשֶׁר מִשְּׂמֹאל לְדַמְּשֶׂק:
  - טז וַיָּשֶׁב אֵת כָּל־הָרְכֻשׁ וְגַם אֶת־לוֹט אָחִיו וּרְכֻשׁוֹ הַשִּׁיב וְגַם אֶת־הַנְּשִׁים וְאֶת־הָעָם:
- יז וַיֵּצֵא מֶלֶדְ־סְדֹם לִקְרָאתוֹ אַחֲרֵי שׁוּבוֹ מֵהַכּוֹת אֶת־כְּדְרלְעֹמֶר וְאֶת־הַמְּלְכִים אֲשֶׁר אִתּוֹ אֶל־עֵמֶק שְׁוֵה הוּא עֵמֶק הַמֶּלֶדְ:

- מיט כּדְרלעומֶר דעם מלך פֿון עֵילָם, און תִּדעָל דעם מלך פֿון גוִים, און אַמרָפֿל דעם מלך פֿון שִנעָר, און אַריאָך דעם מלך פֿון אֶלֶסָר; די פֿיר מלכים אַקעגן די פֿינף.
- און דער טאָל שִּׂדים איז געווען גריבער אויף גריבער מיט ליים, און ווי די מלכים פֿון סדום און עַמוּרָה זײַנען אַנטלאָפֿן, אַזוי זײַנען זיי אַהין אַרײַנגעפֿאַלן; און די איבערגעבליבענע זײַנען אַנטלאָפֿן צום באַרג.
- און יענע האָבן צוגענומען דעם גאַנצן פֿאַרמעג פֿון סדום און עַמוּרָה, און דאָס גאַנצע עסנוואַרג זייערס, און זײַנען אַוועקגעגאַנגען.
- און זיי האָבן צוגענומען לוט, דעם זון פֿון אבֿרמס ברודער, וואָס איז געזעסן אין סדום, און זײַן פֿאַרמעג, און זײַנען אַוועקגעגאַנגען.
- איז געקומען אַן אַנטרונענער, און האָט אָנגעזאָגט אבֿרם דעם עברי; און ער האָט געוווינט בײַ די אייכנביימער פֿון מַמרֵא דעם אָמורי, דעם ברודער פֿון אָשכּולן, און דעם ברודער פֿון עָנֵרן; און זיי זײַנען געווען בונדסלײַט פֿון אבֿרמען.
- און װי אבֿרם האָט געהערט אַז זײַן אײגענער איז געפֿאַנגען געװאָרן, אַזױ האָט ער אַרױסגעפֿירט זײַנע אײַנגעלערנטע, געבאָרענע אין זײַן הױז, דרײַ אײַנגעלערנטע, געבאָרענע האָט נאָכגעיאָגט ביז דְן.
- און ער האָט זיך צעטיילט אַקעגן זיי בײַ נאַכט, ער און זײַנע קנעכט, און ער האָט זיי געשלאָגן און זיי גאַכגעיאָגט ביז חובֿה וואָס לינקס פֿון דַמֶּשֶׂק.
- און ער האָט צוריקגעבראַכט דעם גאַנצן פֿאַרמעג, און אויך לוט זײַן אייגענעם און זײַן פֿאַרמעג האָט ער צוריקגעבראַכט, און אויך די ווײַבער, און דאָס פֿאָלק.
- איז דער מלך פֿון סדום אים אַרױסגעגאַנגען אַנטקעגן, נאָכדעם װי ער האָט זיך אומגעקערט פֿון שלאָגן כּדָרלעומֶרן, און די מלכים װאָס מיט אים, אין טאָל שָוֵה, דאָס איז דעם מלכס טאָל.

- יח וּמַלְכִּי־צָּדֶק מֶלֶךְּ שָׁלֵם הוֹצִיא לֶחֶם וָיָיִן וְהוּא כֹהֵן לְאֵל עֶלְיוֹן:
  - יט וַיְבָרְכֵהוּ וַיּאֹמַר בְּרוּךְ אַבְרָם לְאֵל עֶלְיוֹן לִנֵּה שָׁמַיִם וָאָרֶץ:
    - כ וּבָרוּף אֵל עֶלְיוֹן אֲשֶׁר־מִגֵּן צְּרֶיףּ בְּיָדֶף וַיִּתֶּן־לוֹ מַעֲשֵׂר מִכֹּל:
  - כא וַיּאמֶר מֶלֶדְ־סְדֹם אֶל־אַבְרָם תָּן־לִי הַנָּפֶשׁ וְהָרְכָשׁ קַח־לָדְ:
- כב וַיּאמֶר אַבְרָם אֶל־מֶלֶךְ סְדֹם הֲרִימֹתִי יְדִי אֶל־יְהוָה אֵל עֶלְיוֹן לְּנֵה שְׁמֵיִם וָאָרֵץ:
- כג אָם־מָחוּט וְעַד שְׂרוֹדְ־נַעַל וְאָם־אֶּקַּח מִכְּל־אֲשֶׁר־לְדְּ וְלֹא תֹאמֵר אֲנִי הֶעֵשַׁרְתִּי אֶת־אַבְרָם:
- כד בּּלְעָדֵי רַקּ אֲשֶׁר אָכְלוּ הַנְּעָרִים וְחֵלֶק הָאֲנְשִׁים אֲשֶׁר הָלְכוּ אִתִּי עָנֵר אֶשְׁכֹּל וּמַמְרֵא הֵם יִקְחוּ חֶלְקָם:

- און מַלכּי-צֶּדֶק דער מלך פֿון שָלֵם האָט אַרױסגעטראָגן ברױט און װײַן; און ער איז געװען אַ כֹּהן צו דעם העכסטן גאָט.
- און ער האָט אים געבענטשט, און האָט געזאָגט: געבענטשט זאָל זײַן אבֿרם פֿון דעם העכסטן גאָט, דעם באַשעפֿער פֿון הימל און ערד.
- און געבענטשט זאָל זײַן דער העכסטער גאָט װאָס האָט איבערגעענטפֿערט דײַנע פֿײַנט אין דײַן האַנט. און ער האָט אים געגעבן מעשׂר פֿון אַלצדינג.
- און דער מלך פֿון סדום האָט געזאָגט צו אבֿרמען: גיב מיר די נפֿשות, און דעם פֿאַרמעג נעם דיר.
- האָט אבֿרם געזאָגט צו דעם מלך פֿון סדום: איך הייב אויף מײַן האַנט צו יהוה דעם העכסטן גאָט, דעם באַשעפֿער פֿון הימל און ערד,
- אויב אַ פֿאָדים אָדער אַ שוכבענדל! אָדער אויב איך וועל נעמען פֿון עפּעס וואָס איז דײַנס! כּדי זאָלסט וועל נעמען פֿון עפּעס וואָס איז דײַנס! ניט זאָגן: איך האָב רײַך געמאַכט אבֿרמען.
- ניט מיר! נאָר װאָס די יונגען האָבן געגעסן, און דעם חלק פֿון די מענטשן װאָס זײַנען געגאַנגען מיט מיר, עָנֵר, אֶשכּול, און מַמרֵא; זיי מעגן נעמען זייער חלק.

בראשית טו: 15

- א אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הָיָה דְבַר־יְהוָה אֶל־אַבְרָם בַּמַּחֲזֶה לֵאמֹר אַל־תִּירָא אַבְרָם אָנֹכִי מְגון לְךְּ שְׂכְרְדְּ הַרְבֵּה מִאֹד:
- ב וַיּאׄמֶר אַבְרָם אֲדֹנִי יֶהוָה מַה־תִּתֶּן־לִי וְאָנֹכִי הוֹלֵךְ עֲרִירִי וּבֶּן־מֶשֶׁק בֵּיתִי הוּא דַּמֶּשֶׂק אֱלִיעֶזֶר:
  - ג וַיּאֹמֶר אַבְרָם הֵן לִי לֹא נְתַתָּה זְרַע וְהִנֵּה בֶּן־בֵּיתִי יוֹרֵשׁ אֹתִי:
- ד וְהִנֵּה דְבַר־יְהוָה אֵלָיו לֵאמֹר לֹא יִירְשְׁךּ זֶה כִּי־אָם אֲשֶׁר יֵצֵא מִמֵּעֶיךְ הוּא יִירָשֶׁךְ:
- ה וַיּוֹצֵא אֹתוֹ הַחוּצְה וַיּאׁמֶר הַבֶּּט־נָא הַשְּׁמִיְמָה וּסְפֹּר הַכּוֹכְבִים אִם־תּוּכַל לְסְפֹּר אֹתָם וַיּאׁמֶר לוֹ כֹּה יִהְיֶה זַרִעֵּך:
  - ּי וְהֶאֱמָן בַּיהוָה וַיַּחְשְׁבֶהָ לּוֹ צְּדְקָה:
  - ז וַיּאׁמֶר אֵלָיו אֲנִי יְהוָה אֲשֶׁר הוֹצֵאתִידְּ מֵאוּר כַּשְׂדִים לְתֶת לְדְּ אֶת־הָאָרֶץ הַזּאֹת לְרִשְׁתָּהּ:
    - ח וַיּאֹמַר אֲדֹנְי יֶהוָה בַּמְּה אֵדַע כִּי אִירְשֶׁנָּה:
- ט וַיּאֹמֶר אֵלָיו קְחָה לִי עָגְלָה מְשֻׁלֶּשֶׁת וְעֵז מְשֻׁלֶּשֶׁת וְאַיִל מְשֻׁלְּשׁ וְתֹר וְגוֹזְל:

- נאָך די דאָזיקע געשעענישן איז דאָס װאָרט פֿון גאָט געװען צו אבֿרמען אין אַ זעונגען, אַזױ צו זאָגן: זאָלסט ניט מורא האָבן, אבֿרם, איך בין דיר אַ שילד; דײַן שׂכר איז זייער גרױס.
- האָט אבֿרם געזאָגט: גאָט דו האַר, וואָס קענסטו מיר געבן, אַז איך גיי אַוועק אָן אַ קינד, און דער געבן, אַז איך גיי אַוועק הויז איז דער דַמֶּשֶׂקער ווירטשאַפֿטער פֿון מײַן הויז איז דער דַמֶּשֶׂקער אַליעַזַר?
- און אבֿרם האָט געזאָגט: זע, האָסט מיר קיין זאָמען ניט געגעבן, און אָט וועט אַ זון פֿון מײַן הויזגעזינט מיך ירשען.
- ערשט דאָס װאָרט פֿון גאָט איז געװען צו אים, אַזױ צו זאָגן: ניט דער דאָזיקער װעט דיך ירשען, נאָר דער װאָס װעט אַרױסגײן פֿון דײַנע אינגעװײד, ער װעט דיך ירשען.
- און ער האָט אים אַרױסגעפֿירט דרױסן, און האָט געזאָגט: טו אַקאָרשט אַ קוק אױפֿן הימל, און צײל געזאָגט: טו אַקאָרשט אַ קוק אױפֿן הימל, און צײל די שטערן, אױב דו קענסט זײ איבערצײלן. און ער האָט צו אים געזאָגט: אַזױ װעט זײַן דײַן זאָמען. –
- און ער האָט געגלויבט אין גאָט, און ער האָט עס אים גערעכנט פֿאַר אַ גערעכטיקייט.
- און ער האָט צו אים געזאָגט: איך בין יהוה וואָס האָט דיך אַרױסגעצױגן פֿון אור-כַּשׂדים, דיר צו געבן דאָס דאָזיקע לאַנד, עס צו אַרבן.
- האָט ער געזאָגט: גאָט דו האַר, מיט וואָס וועל איך וויסן אַז איך וועל עס אַרבן?
- האָט ער צו אים געזאָגט: נעם מיר אַ דרײַיאָריקע קו, און אַ דרײַיאָריקע ציג, און אַ דרײַיאָריקן ווידער, און אַ טורטלטויב, און אַ יונגע טויב.

- י וַיִּקַח־לוֹ אֶת־כְּל־אֵלֶּה וַיְבַתֵּר אֹתְם י בַּתְּנֶדְ וַיִּתֵּן אִישׁ־בִּתְרוֹ לִקְרַאת רֵעֵהוּ ּוְאֶת־הַצִּפּׂר לֹא בְתָר:
  - יא וַיֵּרֶד הָעַיִט עַל־הַפְּגָרִים וַיַּשֵׁב אֹתְם אַבְרָם:
- יב וַיְהִי הַשֶּׁמֶשׁ לְבוֹא וְתַרְדֵּמְה נְפְּלָה עַל־אַבְרָם וְהִנֵּה אֵימָה חֲשֵׁכָה גְּדֹלְה נֹפֶלֶת עָלְיו:
- יג וַיּאֹמֶר לְאַבְרָם יָדֹעַ תַּדַע כִּי־גֵר יִהְיֶה זַרְעֲדָּ בְּאֶרֶץ לֹא לְהֶם וַעֲבָדוּם וְעִנּוּ אֹתָם אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה:
  - יד וְגַם אֶת־הַגּוֹי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ דְּן אָנֹכִי ּוְאַחֲרֵי־כֵן יֵצְאוּ בִּרְכָשׁ גָּדוֹל:
    - טו וְאַתָּה תָבוֹא אֶל־אֲבֹתֵיךְּ בְּשְׁלוֹם תִּקְבֵר בְּשֵׂיבָה טוֹבָה:
- טז וְדוֹר רְבִיעִי יָשׁוּבוּ הֵנְּה כִּי לֹא־שָׁלֵם יַנוֹן הָאֱמֹרִי עַד־הַנְּה:
- יז וַיְהִי הַשֶּׁמֶשׁ בָּאָה וַעֲלְטָה הָיָה וְהִבּּה תַנּוּר עָשָׁן וְלַפִּיד אֵשׁ אֲשֶׁר עָבַר בֵּין הַגְּזָרִים הָאֵלֶּה:
- יח בַּיּוֹם הַהוּא כָּרַת יְהוָה אֶת־אַבְרָם בְּרִית לֵאמֹר לְזַרְעֲדְּ נְתַתִּי אֶת־הָאָבֶץ הַזּאֹת מִנְּהַר מִצְרַיִם עַד־הַנְּהָר הַגָּדֹל נְהַר־פְּרָת:
- יט אֶת־הַקֵּינִי וְאֶת־הַקְנִזִּי וְאֵת הַקַּדְמֹנִי:
- ָכ וְאֶת־הַחָּתִּי וְאֶת־הַפְּרָזִּי וְאֶת־הָרְפָאִים: און דעם חִתּי, און דעם פּרָזי, און די רפֿאים,

- האַט ער אים גענומען די אַלע, און האַט זיי איבערגעשניטן אין מיטן, און אַוועקגעלייגט איין העלפֿט קעגן דער אַנדערער; נאָר די פֿויגלען האָט ער ניט איבערגעשניטן.
- ָהאָבן די רויבפֿויגלען אַראָפּגענידערט אויף די פּגרים, ּ אָבער אבֿרם האָט זיי אָפּגעטריבן.
- און ווי די זון איז געווען בײַם אונטערגיין, אַזוי איז אַ ַטיפֿער שלאָף געפֿאַלן אויף אבֿרמען; ערשט אַן .אימה, אַ גרױס פֿינצטערניש, פֿאַלט אָן אױף אים
- און ער האָט געזאָגט צו אבֿרמען: וויסן זאָלסטו וויסן זײַן אַז דײַנע קינדער װעלן זײַן פֿרעמדע אין אַ לאַנד וואָס ניט זייערס, און מע וועט זיי פֿאַרקנעכטן, און מע וועט זיי פּײַניקן פֿיר הונדערט יאָר.
- און אויך דאָס פֿאָלק וועמען זיי וועלן דינען, וועל איך משפּטן; און דערנאָך וועלן זיי אַרױסגיין מיט גרויס פֿאַרמעג.
- דו אָבער וועסט קומען צו דײַנע עלטערן בשלום; אין אַ גוטער עלטער וועסטו באַגראָבן ווערן.
- און ערשט אין פֿירטן דור וועלן זיי זיך אומקערן אַהער, וואַרום די זינד פֿון דעם אֵמורי וועט ניט זײַן אַהער, וואַרום אַ זינד פֿאַרפֿול ביז דענצמאָל.
- ,און עס איז געווען, ווי די זון איז אונטערגעגאַנגען און עס איז געוואָרן שטאָקפֿינצטער, ערשט אַן אויוון מיט רויך, און אַ פֿלאַמפֿײַער װאָס איז דורכגעגאַנגען צווישן די דאַזיקע שטיקער.
- אין יענעם טאָג האָט גאָט געשלאָסן אַ בונד מיט אבֿרמען, אַזױ צו זאָגן: צו דײַן זאָמען האָב איך געגעבן דאָס דאָזיקע לאַנד, פֿון דעם טײַך פֿון מִצרַיִם ביז דעם גרויסן טײַך, דעם טײַך פּרָת;
  - דעם קֵיני, און דעם קנִזי, און דעם קַדמוני,

כא וְאֶת־הָאֱמֹרִי וְאֶת־הַכְּנַעֲנִי וְאֶת־הַגִּרְגָּשִׁי וְאֶת־הַיְבוּסִי:

און דעם אֶמורי, און דעם כּנַעֲני, און דעם גִרגְשי, און דעם יבוסי.

בראשית טז: 16

- א וְשָׂרֵי אֵשֶׁת אַבְרָם לֹא יָלְדָה לוֹ וְלָה שִׁפְחָה מִצְרִית וּשְׁמְה הָגָר:
  - ב וַתּאֹמֶר שְׂרֵי אֶל־אַבְרָם הִנֵּה־נָא עֲצְרַנִי יְהוָה מִלֶּדֶת בּאֹ־נָא אֶל־שִׁפְחָתִי אוּלַי אִבְּנָה מִמֶּנְּה וַיִּשְׁמַע אַבְרָם לְקוֹל שָׂרִי:
- ג וַתִּקַּח שָּׂרֵי אֵשֶׁת־אַבְרָם אֶת־הָגָּר הַמִּצְרִית שִׁפְחָתָה מִקֵּץ עֶשֶׂר שָׁנִים לְשֶׁבֶת אַבְרָם בְּאֶרֶץ כְּנְעַן וַתִּתֵּן אֹתָה לְאַבְרָם אִישָׁה לוֹ לְאִשָּׁה:
- ד וַיָּבֹא אֶל־הָגָר וַתַּהַר וַתֵּרֶא כִּי הָרְתָה וַתַּקַל גְבִרְתָּה בְּעֵינֶיהָ:
- ה וַתּאֹמֶר שָּׂרֵי אֶל־אַבְרָם חֲמָסִי עָלֶיךּ אָנֹכִי נְתַתִּי שִׁפְחָתִי בְּחֵיקֶךְּ וַתֵּרֶא כִּי הָרְתָה וָאֵקֵל בְּעֵינֶיהְ יִשְׁפֹּט יְהוָה בֵּינִי וּבֵינֵיךְ:
- ּוֹ וַיּאֹמֶר אַבְרָם אֶל־שָׂרֵי הִנֵּה שִׁפְחָתֵךּ בְּיָדֵךְ עֲשִׂי־לָה הַטוֹב בְּעֵינְיִדְּ וַהְּעַנֶּהְ שָׂרַי וַתִּבְרַח מִפְּנֶיהָ:
- ז וַיִּמְצָאָה מַלְאַך יְהוָה עַל־עֵין הַמַּיִם בַּמִּדְבָּר עַל־הָעַיִן בְּדֶרֶךְ שׁוּר:
- ח וַיּאֹמַר הָגָר שִׁפְחַת שְׂרֵי אֵי־מִזֶּה בָאת וְאָנָה תֵלֵכִי וַתּאֹמֶר מִפְּנֵי שְׂרֵי גְבִרְתִּי אָנֹכִי בֹּרַחַת:

- און שָׂרַי, אבֿרמס װײַב, האָט אים ניט געבאָרן קיין קינדער; און זי האָט געהאַט אַ מִצרישע דינסט װאָס איר נאָמען איז געװען הָגָר.
- האָט שָׂרֵי געזאָגט צו אבֿרמען: זע נאָר, גאָט האָט מיך פֿאַרמיטן פֿון געבערן; קום, איך בעט דיך, צו מײַן דינסט, אפֿשר וועל איך אויפֿגעריכט ווערן דורך איר. האָט אבֿרם צוגעהערט צו דעם קול פֿון שָׂרַין.
- און שָּׂרֵי, אבֿרמס װײַב, האָט גענומען הָגָר די מָצרית, איר דינסט, נאָכדעם װי אבֿרם איז געזעסן אין לאַנד כְּנַעַן צען יאָר, און זי האָט זי געגעבן איר מאַן אבֿרמען פֿאַר אַ װײַב צו אים.
- און ער איז געקומען צו הָגָרן, און זי איז טראָגעדיק געוואָרן; און ווי זי האָט געזען אַז זי איז טראָגעדיק, אַזוי איז איר האַרינטע גרינגעשאַצט געוואָרן אין אירע אויגן.
- האָט שָׂרֵי געזאָגט צו אבֿרמען: מײַן עוולה אױף דיר! איך האָב געגעבן מײַן דינסט אין דײַן בוזעם, און װי זי האָט געזען אַז זי איז טראָגעדיק, אַזױ בין איך גרינגעשאַצט געװאָרן אין אירע אױגן; זאָל גאָט משפּטן צװישן מיר און צװישן דיר.
- האָט אבֿרם געזאָגט צו שָׂרַין: אָט איז דײַן דינסט אין האָט אבֿרם געזאָגט צו שָׂרַין: אָט איז דײַן דײַנע אויגן. דײַן האַנט, טו מיט איר וואָס איז גוט אין דײַנע אויגן. און שָׂרַי האָט זי געפּײַניקט, און זי איז אַנטלאָפֿן פֿון איר.
- האָט אַ מלאך פֿון גאָט זי געפֿונען בײַ אַ קוואַל וואַסער אין דער מדבר, בײַ דעם קוואַל אויפֿן וועג קיין שור.
- און ער האָט געזאָגט: הָגָר, שָׂרִיס דינסט, פֿון װאַנען קומסטו, און װוּהין גייסטו? האָט זי געזאָגט: פֿון מײַן האַרינטע שָׂרַין אַנטלױף איך.

- ט וַיּאֹמֶר לָהּ מַלְאַדְּ יְהוָה שׁוּבִי אֶל־גְּבִרְתַּדְּ וְהִתְעַנִּי תַּחַת יָדֶיהָ:
- י וַיּאׄמֶר לָהּ מַלְאַדְּ יְהוָה הַרְבָּה אַרְבֶּה אֶת־זַרְעֵדְּ וְלֹא יִסְפֵר מֵרֹב:
  - יא וַיּאֹמֶר לָהּ מַלְאַדְּ יְהוָה הִנְּדְּ הָרָה וְיֹלַדְּתְּ בֵּן וְקָרָאת שְׁמוֹ יִשְׁמְעֵאל כִּי־שָׁמַע יְהוָה אֶל־עָנְיֵדְ:
  - יב וְהוּא יִהְיֶה פֶּרֶא אָדָם יְדוֹ בַכּּל וְיֵד כּל בּוֹ וְעַל־פְּנֵי כָל־אֶחְיו יִשְׁכֹּן:
  - יג וַתִּקְרָא שֵׁם־יְהוָה הַדּבֵּר אֵלֶיהָ אַתְּה אֵל רָאִי כִּי אָמְרָה הֲגַם הֲלֹם רָאִיתִי אַחֲרֵי רֹאִי:
    - יד עַל־כֵּן קָרָא לַבְּאֵר בְּאֵר לַחַי רֹאִי הִנָּה בֵין־קָדֵשׁ וּבֵין בְּרֶד:
  - טו וַתַּלֶּד הָגָר לְאַבְרָם בֵּן וַיִּקְרָא אַבְרָם שֶׁם־בְּנוֹ אֲשֶׁר־יִלְדָה הָגָר יִשְׁמְעֵאל:
  - טז וְאַבְרָם בּּן־שְׁמֹנִים שָׁנָה וְשֵׁשׁ שָׁנִים בְּלֶדֶת־הָגָר אֶת־יִשְׁמְעֵאל לְאַבְרָם:

- האָט דער מלאך פֿון גאָט צו איר געזאָגט: קער זיך אום צו דײַן האַרינטע, און בייג זיך אונטער אירע אום צו דײַן האַרינטע, און בייג זיך אונטער אירע הענט.
- און דער מלאך פֿון גאָט האָט צו איר געזאָגט: מערן וועל איך מערן דײַן זאָמען, און ער וועט ניט קענען געציילט ווערן פֿון פֿילקייט.
- און דער מלאך פֿון גאָט האָט צו איר געזאָגט: זע, דו ביסט טראָגעדיק, און געבערסט אַ זון, זאָלסטו רופֿן זײַן נאָמען יִשמְעֵאל, ווײַל גאָט האָט צוגעהערט דײַן פּײַן.
- און ער וועט זײַן אַ מענטש אַ וואַלדאייזל: זײַן האַנט וועט זײַן אַקעגן אַלעמען, און אַלעמענס האַנט וועט זײַן אַקעגן אים; און אין געזיכט פֿון אַלע זײַנע זײַנע ברידער וועט ער וווינען.
- האָט זי גערופֿען דעם נאָמען פֿון יהוה וואָס האָט צו איר גערעדט «דו ביסט דער גאָט פֿון זעונגען»; וואָרום זי האָט געזאָגט: ניט-שוין האָב איך דאָ געזען דעם וואָס זעט מיך?
- דרום האָט מען גערופֿן דעם ברונעם באֵר-לַחַי-רואי; ער איז צווישן קָדֵש און צווישן ברֶד.
- און הָגָר האָט געבאָרן אבֿרמען אַ זון, און אבֿרם האָט גערופֿן דעם נאָמען פֿון זײַן זון װאָס הָגָר האָט געבאָרן, יִשמֶעַאל.
- און אבֿרם איז געווען זעקס און אַכציק יאָר אַלט, ווען הָגָר האָט געבאָרן יִשמְעֵאלן צו אבֿרמען.

בראשית יז: 17

- א וַיְהִי אַבְרָם בֶּן־תִּשְׁעִים שְׁנָה וְתֵשַׁע שָׁנִים וַיִּרָא יְהוָה אֶל־אַבְרָם וַיּאֹמֶר אֵלָיו אֲנִי־אֵל שַׁדִּי הִתְהַלֵּךְ לְפָנֵי וֶהְיֵה תַמִים:
  - בּ וְאֶתְנָה בְרִיתִי בֵּינִי וּבֵינֶדְּ וְאַרְבֶּה אוֹתְדְּ בִּמְאֹד מְאֹד:
  - ג וַיִּפּׂל אַבְרָם עַל־פָּנְיו וַיְדַבֵּר אָתּוֹ אֵלֹהִים לֵאמֹר:
  - ד אֲנִי הָנֵּה בְרִיתִי אִתְּדְּ וְהְיִיתְ לְאַב הֵמוֹן גּוֹיִם:
- ה וְלֹא־יִקְּרֵא עוֹד אֶת־שִׁמְךּ אַבְרָם וְהִיָה שִׁמְךּ אַבְרָהָם כִּי אַב־הָמוֹן גּוֹיִם נִתַתִּיך:
  - ּ וְהִפְּרֵתִי אֹתְדּ בִּמְאֹד מְאֹד וּנְתַתִּידְּ לְגוֹיִם וּמְלָכִים מִמְּדְּ וֵצֵאוּ:
  - ז וַהֲקִמֹתִי אֶת־בְּרִיתִי בֵּינִי וּבֵינֶדְ וּבֵין זַרְעֲדְּ אַחֲבֶידְּ לְדֹרֹתָם לִבְרִית עוֹלָם לִהְיוֹת לְדְּ לֵאלֹהִים וּלְזַרְעֲדְּ אַחֲבֶידְּ:
  - ח וְנָתַתִּי לְדְּ וּלְזַרְעֲדְּ אַחֲבֶידְּ אֵת אֶבֶץ מְגָבֶידְ אֵת כָּל־אֶבֶץ כְּנַעַן לַאֲחֻזַּת עוֹלָם וְהִיִיתִי לְהֶם לֵאלֹהִים:
    - ט וַיּאׄמֶר אֱלֹהִים אֶל־אַבְרָהָם וְאַתָּה אֶת־בְּרִיתִי תִשְׁמֹר אַתָּה וְזַרְעֲדְּ אַחֲרֶידְּ לְדֹרֹתָם:

- און אַז אבֿרם איז אַלט געווען נײַן און נײַנציק יאָר, האָט זיך יהוה באַוויזן צו אבֿרמען, און האָט צו אים געזאָגט: איך בין גאָט שַדַי; גיי פֿאַר מיר, און זײַ ערלעד.
- און איך וועל מאַכן מײַן בונד צווישן מיר און צווישן דיר, און איך וועל דיך מערן זייער און זייער.
- איז אבֿרם געפֿאַלן אױף זײַן פּנים, און גאָט האָט מיט איז אבֿרם געפֿאַלן אויף זײַן פּנים, אין גערעדט, אַזױ צו זאָגן:
- איך זע, מײַן בונד וועט זײַן מיט דיר, און וועסט זײַן דער פֿאָטער פֿון אַ סך פֿעלקער.
- און דײַן נאָמען זאָל מער ניט גערופֿן ווערן אבֿרם, נאָר דײַן נאָמען זאָל זײַן אבֿרהָם; וואָרום פֿאַר דעם פֿאָטער פֿון אַ סך פֿעלקער האָב איך דיך געמאַכט.
- און איך וועל דיך פֿרוכפּערן זייער און זייער, און איך וועל דיך מאַכן פֿאַר פֿעלקער, און מלכים וועלן אַרויסגיין פֿון דיר.
- און איך וועל אויפֿשטעלן מײַן בונד צווישן מיר און צווישן דיר, און צווישן דײַן זאָמען נאָך דיר, אויף זייערע דור-דורות, פֿאַר אַן אייביקן בונד, צו זײַן דיר צום גאָט און דײַן זאָמען נאָך דיר.
- און איך וועל געבן דיר און דײַן זאָמען נאָך דיר דאָס לאַנד פֿוַעַן, לאַנד פֿון דײַן וווינשאַפֿט, דאָס גאַנצע לאַנד כּנַעַן, פֿאַר אַן אייביקן אייגנטום; און איך וועל זיי זײַן צום גאַט.
- און גאָט האָט געזאָגט צו אבֿרהמען: דו אָבער זאָלסט היטן מײַן בונד, דו און דײַן זאָמען נאָך דיר, אויף זייערע דור-דורות.

- י זאת בְּרִיתִי אֲשֶׁר תִּשְׁמְרוּ בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם וּבֵין זַרְעֲדְּ אַחֲבֶידְּ הִמּוֹל לָכֶם כָּל־זָכָר:
- יא וּנְמַלְתֶּם אֵת בְּשַׂר עָרְלַתְכֶם וְהְיָה לְאוֹת בִּרִית בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם:
- יב וּבֶּן־שְׁמֹנַת יָמִים יִמּוֹל לְכֶם כְּל־זָכָר לְדֹרֹתֵיכֶם יְלִיד בְּיִת וּמִקְנַת־כֶּסֶף מִכּּל בֶּן־נֵכָר אֲשֶׁר לֹא מִזַּרְעֲדְּ הוּא:
- יג המוֹל יִמּוֹל יְלִיד בֵּיתְדּ וּמִקְנַת כַּסְפֶּדְּ וְהָיְתָה בְרִיתִי בִּבְשַׂרְכֶם לִבְרִית עוֹלָם:
- יד וְעָרֵל זָכָר אֲשֶׁר לֹא־יִמּוֹל אֶת־בְּשַׂר עָרְלָתוֹ וְנִכְרְתָה הַנָּפֶשׁ הַהִוֹא מֵעַמֶּיהָ אֶת־בְּרִיתִי הֵפַר:
- טו וַיּאֹמֶר אֱלֹהִים אֶל־אַבְרָהָם שְׂרֵי אִשְׁתִּדְּ לֹא־תִקְרָא אֶת־שְׁמְהּ שְׂרִי כִּי שָׂרָה שְׁמָה:
- טז וּבַרַכְתִּי אֹתָהּ וְגַם נְתַתִּי מִמֶּנָּה לְּדְּ בֵּן וּבַרַכְתִּיהָ וְהָיְתָה לְגוֹיִם מַלְכֵי עַמִּים מִמֶּנָּה יִהְיוּ:
  - יז וַיִּפֹּל אַבְרָהָם עַל־פָּנָיו וַיִּצְחָק וַיּאֹמֶר בְּלִבּוֹ הַלְּבֶן מֵאָה־שָׁנָה יִנְּלֵד וְאִם־שָּׂרָה הֲבַת־תִּשְׁעִים שָׁנָה תֵּלֵד:
    - יח וַיּאמֶר אַבְרָהָם אֶל־הָאֱלֹהִים לוּ יִשְׁמְעֵאל יִחְיֶה לְפָנֶיךּ:

- דאָס איז מײַן בונד װאָס איר זאָלט היטן צװישן מיר און צװישן אײַך, און צװישן דײַן זאָמען נאָך דיר: בײַ אײַך זאָל געמַלט װערן איטלעכער מאַנספּאַרשױן.
- און איר זאָלט געמַלט ווערן אין דעם פֿלייש פֿון אײַער פאָרהויט, און עס וועט זײַן פֿאַר אַ צייכן פֿון בונד צווישן מיר און צווישן אײַך.
- און צו אַכט טעג זאָל געמַלט ווערן בײַ אײַך איטלעכער מאַנספֿאַרשוין אויף אײַערע דור-דורות, געבאָרן אין הויז, אָדער געקױפֿט פֿאַר געלט פֿון עמיץ אַ פֿרעמדן װאָס איז ניט פֿון דײַן זאָמען.
- געמַלט מוז געמַלט ווערן דער וואָס איז געבאָרן אין דײַן הויז, און דער וואָס איז געקויפֿט פֿאַר דײַן געלט; און מײַן בונד זאָל זײַן אין אײַער פֿלייש פֿאַר אַן אייביקן בונד.
- און אַן אומבאַשניטענער מאַנספֿאַרשוין וואָס וועט זיך ניט מַלן אין דעם פֿלייש פֿון זײַן פֿאָרהויט, יענע זעל זאָל פֿאַרשניטן ווערן פֿון איר פֿאָלק; מײַן בונד זעט ער פֿאַרשטערט.
- און גאָט האָט געזאָגט צו אבֿרהמען: דײַן װײַב שְׂרֵין זאָלסטו ניט רופֿן מיט איר נאָמען שָׂרַי, נײַערט שָׂרָה זאָל זײַן איר נאָמען.
- און איך וועל זי בענטשן, און וועל דיר אויך געבן פֿון איר אַ זון; יאָ, איך וועל זי בענטשן, און פֿעלקער וועלן ווערן פֿון איר; מלכים פֿון אומות וועלן זײַן פֿון איר.
- איז אבֿרהם געפֿאַלן אױף זײַן פּנים, און ער האָט געלאַכט, און געזאָגט בײַ זיך אין האַרצן: קען בײַ אַ מאַן פֿון הונדערט יאָר געבאָרן װערן? און קען שׂרה צו נײַנציק יאָר געבערן?
- און אבֿרהם האָט געזאָגט צו גאָט: הלוואַי זאָל יִשמֶעֵאל לעבן פֿאַר דיר!

- יט וַיּאׄמֶר אֶלהִים אֲבָל שְׂרָה אִשְׁהְּךּ יֹלֶדֶת לְּךּ בֵּן וְקְרָאתָ אֶת־שְׁמוֹ יִצְחָק וַהֲקִמֹתִי אֶת־בְּרִיתִי אִתּוֹ לִבְרִית עוֹלֶם לְזַרְעוֹ אַחֲרָיו:
- וּלְיִשְׁמְעֵאל שְׁמַעְתִּיךּ הָנֵּה בֵּרַכְתִּי
  אֹתוֹ וְהִפְּרֵיתִי אֹתוֹ וְהִרְבֵּיתִי אֹתוֹ
  בִּמְאֹד מְאֹד שְׁנֵים־עְשָׂר נְשִׂיאִם יוֹלִיד
  וּנְתַתִּיו לְגוֹי גָּדוֹל:
  - כא וְאֶת־בְּרִיתִי אָקִים אֶת־יִצְחָק אֲשֶׁר תֵלֵד לְךְּ שְׂרָה לַמּוֹעֵד הַזֶּה בַּשְּׁנָה האחרת:
  - כב וַיְכַל לְדַבֵּר אָתּוֹ וַיַּעַל אֱלֹהִים מֵעַל אַבְרָהָם:
  - כג וַיִּקַּח אַבְרָהָם אֶת־יִשְׁמְעֵאל בְּנוֹ וְאֵת כָּל־יְלִידֵי בֵיתוֹ וְאֵת כָּל־מִקְנַת כַּסְפּוֹ כְּל־זְכָר בְּאַנְשֵׁי בֵּית אַבְרָהָם וַיְּמְל אֶת־בְּשֵׂר עְרְלָתָם בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אִתּוֹ אֱלֹהִים:
    - כד וְאַבְרָהָם בֶּן־תִּשְׁעִים וְתֵשַׁע שְׁנָה בְּהִמּלוֹ בְּשֵׂר עְרְלָתוֹ:
  - כה וְיִשְׁמְעֵאל בְּנוֹ בֶּן־שְׁלשׁ עֶשְׂרֵה שְׁנְה בְּהִמֹּלוֹ אֵת בְּשַׂר עְרְלָתוֹ:
    - כו בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה נְמּוֹל אַבְרָהָם וְיִשְׁמְעֵאל בְּנוֹ:
- כז וְכָל־אַנְשֵׁי בֵיתוֹ יְלִיד בְּיִת וּמִקְנַת־כֶּסֶף מֵאֵת בֶּן־נַכָר נִמֹּלוּ אָתּוֹ:

- האָט גאָט געזאָגט: פֿאַר װאָר, דײַן װײַב שׂרה װעט דיר געבערן אַ זון, און זאָלסט רופֿן זײַן נאָמען יצחק; און איך װעל אױפֿשטעלן מײַן בונד מיט אים פֿאַר אַן אייביקן בונד צו זײַן זאָמען נאָך אים.
- און וועגן יִשׁמְעֵאלן האָב איך דיך צוגעהערט; זע, איך הון וועגן יִשׁמְעֵאלן האָב איך וועל אים פֿרוכפּערן, האָב אים געבענטשט, און איך וועל אים פֿרוכפּערן און וועל אים מערן זייער און זייער; צוועלף פֿירשטן וועט ער געבערן, און איך וועל אים מאַכן פֿאַר אַ גרויס פֿאַלק.
- מײַן בונד אָבער וועל איך אויפֿשטעלן מיט יצחקן, וואָס שׂרה וועט דיר געבערן צו דער צײַט אויפֿן אַנדער יאָר.
- און ווי ער האָט געענדיקט רעדן מיט אים, אַזוי האָט גאָט זיך אויפֿגעהויבן פֿון איבער אבֿרהמען.
- און אבֿרהם האָט גענומען זײַן זון יִשמְעֵאלן, און אַלע זײַנע הויזגעבאָרענע, און אַלע זײַנע געקױפֿטע פֿאַר זײַנע הויזגעבאָרענע, און אַלע זײַנע געקױפֿטע פֿאַר געלט, יעטװעדער מאַנספֿאַרשױן צװישן די הױזלײַט פֿון אבֿרהמען, און ער האָט געמַלט דאָס פֿלײש פֿון זײער פֿאָרהױט אין דעם דאָזיקן אײגענעם טאָג, אַזױ װי גאָט האָט צו אים גערעדט.
- און אבֿרהם איז געווען נײַן און נײַנציק יאָר אַלט, ווען ער איז געמַלט געוואָרן אין דעם פֿלייש פֿון זײַן ער איז געמַלט געוואָרן אין דעם פֿלייש פֿון זײַן פֿאָרהױט.
- און זײַן זון יִשמְעַאל איז געווען דרײַצן יאָר אַלט, ווען ער איז געמַלט געוואָרן אין דעם פֿלייש פֿון זײַן פֿאָרהױט.
- אין דעם דאָזיקן אייגענעם טאָג איז געמַלט געוואָרן אבֿרהם און זײַן זון יִשמְעַאל.
- און אַלע מאַנסלײַט פֿון זײַן הױז, געבאָרן אין הױז, און אַלע מאַנסלײַט פֿאַר געלט פֿון אַ פֿרעמדן, זײַנען אָדער געקױפֿט פֿאַר געלט פֿון אַ פֿרעמדן, זײַנען געמַלט געװאָרן מיט אים.

בראשית יח: 18

- א וַיֵּרָא אֵלְיו יְהוָה בְּאַלֹנֵי מַמְרֵא וְהוּא ישב פָּתַח־הָאֹהֶל כְּחֹם הַיּוֹם:
  - ַ וַיִּשָׂא עֵינָיו וַיַּרְא וְהִנֵּה שְׁלֹשְׁה ב אֲנָשִׁים נִצְּבִים עָלָיו וַיַּרְא וַיָּרְץ ּלִקְרָאתָם מִפֶּתַח הָאֹהֶל וַיִּשְׁתַּחוּ :אָרְצָה
  - ג וַיּאׁמַר אֲדֹנָי אָם־נָא מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךּ אַל־נָא תַעֲבֹר מֵעַל עַבְּדֶּך:
  - ד יָקַח־נָא מְעַט־מַיִם וְרַחֲצוּ רַגְלֵיכֶם ּ וְהִשְּׁעֲנוּ תַּחַת הָעֵץ:
- ה וְאֶקְחָה פַת־לֶחֶם וְסַעֲדוּ לִבְּכֶם אַחַר תַּעֲבֹרוּ כִּי־עַל־כֵּן עֲבַרְתֶּם עַל־עַבְּדְכֶם ַניּאֹמְרוּ כֵּן תַּעֲשֶׂה כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ:
- ּוֹ וַיְמַהֵר אַבְרָהָם הָאֹהֱלָה אֶל־שָּׂרָה וַיּאֹמֶר מַהֲרִי שְׁלֹשׁ סְאִים קֶמַח סֹלֶת לוּשִׁי וַעֲשִׂי עֻגוֹת:
- ַרְדְּ וָטוֹב וַיָּמֵן אֶל־הַנַּעַר וַיְמַהֵר לַעֲשׂוֹת אֹתוֹ:
- ַ וַיָּקַח חֶמְאָה וְחָלָב וּבֶּן־הַבְּקָר אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּתֵּן לִפְנֵיהֶם וְהוּא־עֹמֵד עֲלֵיהֶם תַּחַת הָעֵץ וַיּאֹכֵלוּ:
  - ַט וַיּאֹמְרוּ אֵלְיו אַיֵּה שָׂרָה אִשְׁהֶּדּ וַיּאֹמֶר הִנֵּה בְאֹהֶל:

- און גאָט האָט זיך באַוויזן צו אים, בײַ די אייכנביימער פֿון מַמרֵא, ווען ער איז געזעסן אין . אײַנגאַנג פֿון זײַן געצעלט, אין דער היץ פֿון טאַג
- און ער האָט אױפֿגעהױבן זײַנע אױגן און האָט דערזען, ערשט דרײַ מענער שטייען פֿאַר אים; און ווי ער האָט זיי דערזען, אַזױ איז ער זיי געלאָפֿן אַנטקעגן פֿון דעם אײַנגאַנג פֿון געצעלט, און האָט זיך געבוקט צו דער ערד.
- ,איך בעט דיך, אויב, איך בעט דיך מײַן און ער האָט געזאָגט: מײַן האַר איך האָב געפֿונען לײַטזעליקייט אין דײַנע אויגן, זאָלסטו, איך בעט דיך, ניט אַוועקגיין פֿון דײַן
- לאָז געבראַכט ווערן אַ ביסל וואַסער, און וואַשט . אײַערע פֿיס, און לענט אײַך אָן אונטערן בױם
- און איך וועל ברענגען אַ שטיקל ברויט, און איר וועט אונטערלענען אײַער האַרץ, דערנאָך וועט איר גיין ווײַטער; אַזױ ווי איר זײַט שוין אַריבערגעקומען צו אײַער קנעכט. האָבן זיי געזאָגט: טו אַזוי ווי דו .האָסט גערעדט
- האָט אבֿרהם געאײַלט אין געצעלט צו שרהן, און ,האָט געזאָגט: אײַל זיך! דרײַ סְאָה זעמלמעל פֿאַרקנעט און מאַך קוכנס.
- ז וְאֶל־הַבְּקָר רָץ אַבְרָהָם וַיִּקַּח בֶּן־בְּקָר און צו די רינדער איז אבֿרהם געלאָפֿן, און האָט גענומען אַ יונג רינד, ווייך און פֿעט, און געגעבן צום יונג; און ער האָט עס צוגעריכט אויף גיך.
- און ער האָט גענומען שמאַנט און מילך, און דאָס יונגע רינד וואָס ער האָט צוגעריכט, און האָט אַוועקגעשטעלט פֿאַר זיי; און ער איז געשטאַנען פֿאַר זיי אונטערן בוים, און זיי האָבן געגעסן.
- ?בין וויי צו אים געזאָגט: וווּ איז שׂרה דײַן ווײַב . האָט ער געזאָגט: אָן אין געצעלט

- י וַיּאֹמֶר שׁוֹב אָשׁוּב אֵלֶיךּ כְּעֵת חַיָּה וְהִנֵּה־בֵן לְשָׁרָה אִשְׁתֶּךְּ וְשָׂרָה שׁמַעַת פֶּתַח הָאֹהֶל וְהוּא אַחֲרָיו:
  - יא וְאַבְרָהָם וְשָׂרָה זְקֵנִים בָּאִים בַּיָּמִים חָדַל לִהְיוֹת לְשָׂרָה אֹרַח כַּנְּשִׁים:
  - יב וַתִּצְחַק שָּׂרָה בְּקְרְבָּה לֵאמֹר אַחֲבִי בְלֹתִי הָיְתָה־לִּי עֶדְנָה וַאדֹנִי זְקֵן:
- יג וַיּאֹמֶר יְהוָה אֶל־אַבְרָהָם לְמָּה זֶּה צְחֲקָה שָׂרָה לֵאמֹר הַאַף אֻמְנָם אֵלֵד וַאֲנִי זְקַנְתִּי:
  - יד הֲוִפָּלֵא מֵיְהוָה דְּבָר לַמּוֹעֵד אָשׁוּב אֵלֶידְּ כָּעֵת חַיָּה וּלְשָׂרָה בֵן:
  - טו וַהְּכַחֵשׁ שָּׂרָה לֵאמֹר לֹא צְחַקְתִּי כִּי יָרֵאָה וַיּאׁמֶר לֹא כִּי צְחָקְתְּ:
- טז וַיָּקָמוּ מִשָּׁם הָאֲנְשִׁים וַיַּשְׁקִפוּ עַל־פְּנֵי סְדֹם וְאַבְרָהָם הֹלֵךְּ עִמְּם לְשֵׁלְחָם:
  - יז וַיהֹוָה אָמָר הַמְכַּסֶּה אֲנִי מֵאַבְּרָהָם אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה:
  - יח וְאַבְרָהָם הָיוֹ יִהְיֶה לְגוֹי גָּדוֹל וְעָצוּם וְנִבְרְכוּ בוֹ כֹּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ:
- יט כּי יְדַעְתִּיו לְמַעַן אֲשֶׁר יְצַוֶּה אֶת־בְּנְיו וְאֶת־בֵּיתוֹ אַחֲרָיו וְשְׁמְרוּ דֶּרֶךְ יְהוָה לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט לְמַעַן הָבִיא יְהוָה עַל־אַבְרָהָם אֵת אֲשֶׁר־דִּבֶּר עָלַיו:

- האָט ער געזאָגט: אומקערן וועל איך זיך אומקערן אַזוי ווי איצט איבער אַ יאָר, און זע, שׂרה דײַן װײַב וועט האָבן אַ זון. און שׂרה האָט זיך אײַנגעהערט אין אײַנגאַנג פֿון געצעלט װאָס הינטער אים. –
- און אבֿרהם און שׂרה זײַנען געווען באַטאָגטע זקנים; בײַ שׂרהן האָט אױפֿגעהערט צו זײַן דער שטייגער װי בײַ װײַבער. —
- און שׂרה האָט געלאַכט אין זיך אַזוי צו זאָגן: נאָכדעם ווי איך בין אַלט געוואָרן, זאָל איך נאָך האָבן תענוג? דערצו איז מײַן האַר אַלט.
- האָט גאָט געזאָגט צו אבֿרהמען: פֿאַר װאָס האָט שׂרה געלאַכט, אַזױ צו זאָגן: צי קען איך אין דער אמתן געבערן, אַז איך בין אַלט?
- איז דען אַ זאַך פֿאַרמיטן פֿון גאָט? צו דער באַשטימטער צײַט װעל איך װידערקערן צו דיר, אַזױ באַשטימטער צייָט װעל איך װידערקערן אַיבן אַ זון. ווי איצט איבער אַ יאָר, און שׂרה װעט האָבן אַ זון.
- האָט שׂרה געלייקנט, אַזױ צו זאָגן: איך האָב ניט געלאַכט; װאָרום זי האָט מורא געהאַט; און ער האָט געזאָגט: ניין, האָסט יאָ געלאַכט.
- און די מענער זײַנען אױפֿגעשטאַנען פֿון דאָרטן, און די מענער זײַנען אױף סדום. און אבֿרהם איז האָבן אַראָפּגעקוקט אױף סדום. און אבֿרהם איז געגאַנגען מיט זײ, זײ צו באַלײטן.
- און גאָט האָט געזאָגט: זאָל איך פֿאַרדעקן פֿון אבֿרהמען װאָס איך װיל טאָן?
- און אבֿרהם וועט דאָך ווערן אַ גרויס און מאַכטיק פֿאָלק, און אַלע פֿעלקער פֿון דער ערד וועלן זיך בענטשן מיט אים;
- וואָרום איך האָב אים דערקענט, כּדי ער זאָל באַפֿעלן זײַנע קינדער, און זײַן הויז נאָך אים, אַז זיי זאָלן היטן דעם וועג פֿון גאָט, צו טאָן רעכט און גערעכטיקייט, כּדי גאָט זאָל ברענגען אויף אבֿרהמען וואָס ער האָט גערעדט וועגן אים.

- כ וַיּאֹמֶר יְהוָה זַעֲקַת סְדֹם וַעֲמֹרָה כִּי־רָבָּה וְחַטָּאתָם כִּי כָבְדָה מְאֹד:
- כא אַרַדָּה־נָּא וְאֶרְאֶה הַכְּצַעְקָתָהּ הַבְּאָה אַלִי עָשׂוּ כְּלָה וְאָם־לֹא אֵדְעָה:
  - כב וַיִּפְנוּ מִשָּׁם הָאֲנְשִׁים וַיֵּלְכוּ סְדֹמָה וְאַבְרָהָם עוֹדֶנוּ עֹמֵד לִפְנִי יְהוָה:
  - כג וַיִּגַשׁ אַבְרָהָם וַיּאֹמֵר הַאַף תִּסְפֶּה צַדִּיק עִם־רְשָׁע:
- כד אוּלֵי יֵשׁ חֲמִשִּׁים צַדִּיקִם בְּתוֹךְ הָעִיר הַאַּף תִּסְפֶּה וְלֹא־תִשָּׂא לַמְּקוֹם לְמַעַן חֲמִשִּׁים הַצַּדִּיקִם אֲשֶׁר בְּקַרְבָּה:
- כה חָלִלָה לְּךְּ מֵעֲשׂת כַּדְּבָר הַזֶּה לְהָמִית צַּדִּיק עִם־רָשָׁע וְהְיָה כַצַּדִּיק כְּרָשָׁע חָלִלָה לָךְ הֲשׁפֵט כָּל־הָאָרֶץ לֹא יַעֲשֶׂה מִשְׁפָּט:
  - כו וַיּאֹמֶר יְהוָה אִם־אֶמְצְא בִסְדֹם חֲמִשִּׁים צַדִּיקִם בְּתוֹךְ הָעִיר וְנְשָׂאתִי לְכָל־הַמָּקוֹם בַּעֲבוּרָם:
- כז וַיַּעַן אַבְרָהָם וַיּאֹמַר הִנֵּה־נָא הוֹאַלְתִּי לְדַבֵּר אֶל־אֲדֹנִי וְאָנֹכִי עָפָר וָאֵפֶר:
  - כח אוּלֵי יַחְסְרוּן חֲמִשִּׁים הַצַּדִּיקִם חֲמִשְׁה הֲתַשְׁחִית בַּחֲמִשְׁה אֶת־כָּל־הָעִיר וַיּאמֶר לֹא אַשְׁחִית אָם־אֶמְצָא שָׁם אַרְבָּעִים וַחֲמִשְׁה:
  - כט וַיּסֶף עוֹד לְדַבֵּר אֵלְיו וַיּאׁמַר אוּלַי יִמְּצְאוּן שָׁם אַרְבָּעִים וַיּאׁמֶר לֹא אֶעֶשֶׂה בַּעֲבוּר הָאַרְבָּעִים:

- און גאָט האָט געזאָגט: דאָס געשריי וועגן סדום און עַמורָה איז פֿאַר וואָר גרויס, און זייער זינד איז פֿאַר וואָר זייער שווער.
- לאָמיך אַקאָרשט אַראָפּנידערן און זען, אויב זיי האָבן אין גאַנצן געטאָן אַזוי ווי דאָס געשריי וואָס איז געקומען צו מיר; און אויב ניט, לאָמיך וויסן.
- און די מענער האָבן זיך פֿאַרקערט פֿון דאָרטן, און זײַנען געגאַנגען קיין סדום; און אבֿרהם איז נאָך אַלץ געשטאַנען פֿאַר גאָט.
- און אבֿרהם האָט גענענט און האָט געזאָגט: ניט-שוין וועסטו אומברענגען דעם אומשולדיקן מיט דעם שולדיקן?
- טאָמער זײַנען דאָ פֿופֿציק אומשולדיקע אין דער שטאָט, ניט-שוין וועסטו זיי אומברענגען, און וועסט ניט פֿאַרגעבן דעם אָרט פֿון וועגן די פֿופֿציק אומשולדיקע וואָס אין איר?
- חלילה דיר צו טאָן אַזאַ זאַך, צו טייטן דעם אומשולדיקן מיט דעם שולדיקן, אַז דער אומשולדיקער זאָל זײַן אַזוי ווי דער שולדיקער; חלילה דיר! זאָל דער ריכטער פֿון דער גאַנצער ערד ניט טאָן גערעכטיקייט?
- האָט גאָט געזאָגט: אויב איך וועל געפֿינען אין סדום פֿופֿציק אומשולדיקע אין דער שטאָט, וועל איך פֿאַרגעבן דעם גאַנצן אָרט פֿון זייערטוועגן.
- האָט זיך אָפּגערופֿן אבֿרהם און האָט געזאָגט: זע, איך בעט דיך, איך אונטערשטיי מיך צו רעדן צו מײַן האַר, הגם איך בין שטויב און אַש.
- טאָמער װעלן פֿעלן פֿון די פֿופֿציק אומשולדיקע פֿינף, װעסטו פֿון װעגן די פֿינף צעשטערן די גאַנצע שטאָט? האָט ער געזאָגט: איך װעל ניט צעשטערן, אױב איך װעל דאָרטן געפֿינען פֿינף און פֿערציק.
- און ער האָט ווידער אַ מאָל צו אים גערעדט, און האָט געזאָגט: טאָמער וועלן זיך דאָרטן געפֿינען פֿערציק? האָט ער געזאָגט: איך וועל עס ניט טאָן פֿון וועגן די פֿערציק.

- ל וַיּאמֶר אַל־נָא יִחַר לַאדֹנָי וַאֲדַבֵּרָה אוּלַי יִמְּצְאוּן שָׁם שְׁלשִׁים וַיּאמֶר לֹא אָעֱשֶׂה אִם־אֶמְצָא שָׁם שְׁלשִׁים: אֶעֱשֶׂה אִם־אֶמְצָא שָׁם שְׁלשִׁים:
  - לא וַיּאמֶר הִנֵּה־נָא הוֹאַלְתִּי לְדַבֵּר אֶל־אֲדֹנִי אוּלַי יִמְּצְאוּן שָׁם עֶשְׂרִים וַיּאמֶר לֹא אַשְׁחִית בַּעֲבוּר הָעֶשְׂרִים:
  - לב וַיּאׄמֶר אַל־נָא יִחַר לַאדֹנְי וַאָּדַבְּרָה אַף־הַפַּעַם אוּלֵי יִמְּצְאוּן שָׁם עֲשָׂרָה וַיּאמֶר לֹא אַשְׁחִית בַּעֲבוּר הְעֲשָׂרָה:
    - לג וַיֵּלֶדְּ יְהוָה פַּאֲשֶׁר פִּלְּה לְדַבֵּר אֶל־אַבְרָהָם וְאַבְרָהָם שָׁב לִמְלִמוֹ:

- האָט ער געזאָגט: זאָל, איך בעט דיך, מײַן האַר ניט פֿאַרדריסן, און איך וועל רעדן: טאָמער וועלן זיך דאָרטן געפֿינען דרײַסיק? האָט ער געזאָגט: איך וועל עס ניט טאָן, אויב איך וועל דאָרטן געפֿינען דרײַסיק. האָט ער געזאָגט: זע, איך בעט דיך, איך האָט ער געזאָגט: זע, איך בעט דיך, איך אונטערשטיי מיך צו רעדן צו מײַן האַר: טאָמער וועלן זיך דאָרטן געפֿינען צוואַנציק? האָט ער געזאָגט: איך וועל ניט צעשטערן פֿון וועגן די געזאָגט: איך וועל ניט צעשטערן פֿון וועגן די צוואַנציק.
- האָט ער געזאָגט: זאָל, איך בעט דיך, מײַן האַר ניט פֿאַרדריסן, און איך וועל רעדן נאָר דאָס מאָל: טאָמער וועלן זיך דאָרטן געפֿינען צען? האָט ער געזאָגט: איך וועל ניט צעשטערן פֿון וועגן די צען.
- און גאָט איז אַוועקגעגאַנגען, ווען ער האָט געענדיקט רעדן צו אבֿרהמען; און אבֿרהם האָט זיך אומגעקערט צו זײַן אָרט.

בראשית יט: 19

- א וַיָּבֹאוּ שְׁנֵי הַמַּלְאָכִים סְדֹמָה בָּעֶרֶב וְלוֹט יֹשֵב בְּשַׁעַר־סְדֹם וַיַּרְא־לוֹט וַיָּקָם לִקְרָאתָם וַיִּשְׁתַּחוּ אַפַּיִם אָרְצָה:
- ב וַיּאֹמֶר הָנֶּה נְּא־אֲדֹנֵי סוּרוּ נָא אֶל־בֵּית עַבְדְּכֶם וְלִינוּ וְרַחֲצוּ רַגְלֵיכֶם וְהִשְׁכַּמְתֶּם וַהֲלַכְתֶּם לְדַרְכְּכֶם וַיּאֹמְרוּ לֹא כִּי בְרְחוֹב נָלִין:
  - ג וַיִּפְצַר־בָּם מְאֹד וַיָּסֻרוּ אֵלְיו וַיְּבֹאוּ אֶל־בֵּיתוֹ וַיַּעֵשׁ לְהֶם מִשְׁהֶּה וּמֵצוֹת אַפָּה וַיּאֹכֵלוּ:
- ַ טֶרֶם יִשְׁכְּבוּ וְאַנְשֵׁי הָעִיר אַנְשֵׁי סְדֹם נְסַבּוּ עַל־הַבַּיִת מִנַּעַר וְעַד־זְקֵן כְּל־הָעָם מִקָּצֶה:
  - ה וַיִּקְרָאוּ אֶל־לוֹט וַיּאׁמְרוּ לוֹ אַיֵּה הָאֲנְשִׁים אֲשֶׁר־בָּאוּ אֵלֶידְּ הַלְּיְלָה הוֹצִיאֵם אֵלֵינוּ וְנִדְעָה אֹתָם:
  - ו וַיֵּצֵא אֲלֵהֶם לוֹט הַפֶּּתְחָה וְהַדֶּלֶת סְגַר אַחֲרָיו:
    - ז וַיּאֹמַר אַל־נָא אַחַי הָרֵעוּ:
- ה הַנֵּה־נָּא לִי שְׁתֵּי בְנוֹת אֲשֶׁר לֹא־יִדְעוּ אִישׁ אוֹצִיאָה־נָּא אֶתְהֶן אֲלֵיכֶם וַעֲשׁוּ לָהֶן כַּטוֹב בְּעֵינֵיכֶם רַק לְאֲנָשִׁים הָאֵל אַל־תַּעֲשׁוּ דְבָר כִּי־עַל־כֵּן בְּאוּ בִּצֵל קֹרָתִי:

- און די צוויי מלאָכים זײַנען געקומען קיין סדום אין אָוונט; און לוט איז געזעסן אין טויער פֿון סדום. און לוט האָט זיי דערזען, און ער האָט זיך אויפֿגעשטעלט זיי אַנטקעגן, און האָט זיך געבוקט מיטן פּנים צו דער ערד.
- און ער האָט צו זיי געזאָגט: זעט, איך בעט אײַך, מײַנע האָרן, קערט אײַן אין הויז פֿון אײַער קנעכט מײַנע האַרן, קערט אײַן און וואַשט אײַערע פֿיס; און איר אויף איבער נאַכט, און וואַשט אײַערע פֿיס; און איר וועג. זיך פֿעדערן, און וועט גיין אויף אײַער וועג, האָבן זיי געזאָגט: ניין, נײַערט אויף דער גאַס וועלן מיר נעכטיקן.
- איז ער זייער צוגעשטאַנען צו זיי, און זיי האָבן אײַנגעקערט צו אים, און זײַנען אַרײַנגעגאַנגען אין זײַן הויז, און ער האָט פֿאַר זיי געמאַכט אַ מאָלצײַט, און געבאַקן אומגעזײַערטע קוכנס, און זיי האָבן געגעסן.
- איידער נאָך זיי האָבן זיך געלייגט, האָבן די מענטשן פֿון שטאָט, די מענטשן פֿון סדום, אַרומגערינגלט דאָס הויז, פֿון יונג ביז אַלט, דאָס גאַנצע פֿאָלק פֿון עק צו עק.
- און זיי האָבן גערופֿן צו לוטן, און האָבן צו אים געזאָגט: וווּ זײַנען די מענער וואָס זײַנען צו דיר געקומען די נאַכט? ברענג זיי אַרויס צו אונדז, מיר זאָלן זיי דערקענען.
- איז לוט אַרױסגעגאַנגען צו זיי אין אײַנגאַנג, און די טיר האָט ער פֿאַרשלאָסן הינטער זיך.
- און ער האָט געזאָגט: איך בעט אײַך, מײַנע ברידער, טוט ניט קיין שלעכטס.
- אָט, איך בעט אײַך, זײַנען בײַ מיר צוויי טעכטער וואָס ווייסן ניט פֿון קיין מאַן, לאָמיך זיי אַרויסברענגען צו אײַך, און טוט מיט זיי ווי עס איז גוט אין אײַערע אויגן, נאָר די דאָזיקע מענער זאָלט איר קיין זאַך ניט טאָן, אַזוי ווי זיי זײַנען געקומען אין דעם שאָטן פֿון מײַן דאַך.

- ט וַיּאמְרוּ גָּשׁ־הָלְאָה וַיּאמְרוּ הָאֶחְד בָּא־לָגוּר וַיִּשְׁפֹּט שָׁפוֹט עַתְּה נָרַע לְךְּ מֵהֶם וַיִּפְצְרוּ בָאִישׁ בְּלוֹט מְאֹד וַיִּגְּשׁוּ לִשְׁבֹּר הַדְּלֵת:
  - י וַיִּשְׁלְחוּ הָאֲנְשִׁים אֶת־יָדָם וַיָּבִיאוּ אֶת־לוֹט אֲלֵיהֶם הַבְּיְתָה וְאֶת־הַדֶּלֶת סָגָרוּ:
  - יא וְאֶת־הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־פֶּתַח הַבַּיִת הִכּוּ בַּסַנְוֵרִים מִקְּטֹן וְעַד־גָּדוֹל וַיִּלְאוּ לִמְצֹא הַפְּתַח:
- יב וַיּאֹמְרוּ הָאֲנְשִׁים אֶל־לוֹט עֹד מִי־לְךּ פֹה חָתָן וּבָנֶיף וּבְנֹתֶיף וְכֹל אֲשֶׁר־לְךּ בָּעִיר הוֹצֵא מִן־הַמְּקוֹם:
- יג כּי־מַשְׁחָתִים אֲנַחְנוּ אֶת־הַמְּקוֹם הַזֶּה כִּי־גָדְלָה צַעֲקָתָם אֶת־פְּנֵי יְהוָה וַיְשַׁלְחֵנוּ יְהוָה לְשַׁחֲתָה:
- יד וַיֵּצֵא לוֹט וַיְדַבֵּר אֶל־חֲתָנְיו לֹקְחֵי בְנֹתְיו וַיּאׁמֶר קוּמוּ צְאוּ מִן־הַמְּקוֹם הַזֶּה כִּי־מֵשְׁחִית יְהוָה אֶת־הָעִיר וַיְהִי כִמְצַחֵק בְּעֵינֵי חֲתָנָיו:
- טו וּכְמוֹ הַשַּׁחַר עָלָה וַיָּאִיצוּ הַמַּלְאָכִים בְּלוֹט לֵאמֹר קוּם קַח אֶת־אִשְׁתְּדְּ וְאֶת־שְׁתֵּי בְנֹתֶידְּ הַנִּמְצָאֹת פֶּּן־תִּסְּפֶּה בַּצְוֹן הָעִיר:
- טז וַיִּתְמַהְמָה וַיַּחֲזִקוּ הָאֲנְשִׁים בְּיָדוֹ וּבְיַד־אִשְׁתּוֹ וּבְיַד שְׁתֵּי בְנֹתִיו בְּחֶמְלַת יְהוָה עָלָיו וַיֹּצְאָהוּ וַיַּנְּחָהוּ מָחוּץ לָעִיר:

- האָבן זיי געזאָגט: גיי אַוועק! און זיי האָבן געזאָגט: געקומען איינער וווינען, און משפּטן וויל ער משפּטן! אַצונד וועלן מיר זיך מיט דיר נאָך ערגער באַגיין ווי מיט זיי. און זיי זײַנען זייער צוגעשטאַנען צו דעם מאַן, צו לוטן, און האָבן גענענט אײַנצוברעכן די טיר. האָבן די מענער אויסגעשטרעקט זייער האַנט, און האָבן די מענער אויסגעשטרעקט זייער האַנט, און אַרײַנגעבראַכט לוטן צו זיך אין הויז, און די טיר האָבן זיי פֿאַרשלאָסן.
- און די לײַט װאָס בײַם אײַנגאַנג פֿון הױז האָבן זיי געשלאָגן מיט בלינדקייט פֿון קליין ביז גרױס, און זיי האָבן ניט געקענט געפֿינען דעם אײַנגאַנג.
- און די מענער האָבן געזאָגט צו לוטן: וועמען נאָך האָסטו דאָ? אַן איידים אָדער דײַנע זין און דײַנע טעכטער, אָדער וועמען נאָר דו האָסט אין דער שטאָט, פֿיר אַרויס פֿון דעם אָרט;
- װאָרום מיר צעשטערן דעם דאָזיקן אָרט, װײַל דאָס געשריי װעגן זיי איז גרױס פֿאַר גאָט, און גאָט האָט אונדז געשיקט זי צו צעשטערן.
- איז לוט אַרױסגעגאַנגען, און האָט גערעדט צו זײַנע איידימס, די װאָס האָבן גענומען זײַנע טעכטער, און ער האָט געזאָגט: שטײט אױף, גײט אַרױס פֿון דעם דאָזיקן אָרט, װאָרום גאָט צעשטערט די שטאָט. און ער איז געװען װי אײנער װאָס מאַכט שפּאַס אין די אויגן פֿון זײַנע אײדימס.
- און ווי דער פֿרימאָרגן איז אויפֿגעגאַנגען, אַזוי האָבן די מלאָכים געאײַלט לוטן, אַזוי צו זאָגן: שטיי אויף, נעם דײַן װײַב, און דײַנע צוויי טעכטער װאָס געפֿינען זיך דאָ, כּדי זאָלסט ניט אומגעבראַכט ווערן דורך דער זינד פֿון דער שטאָט.
- און אַז ער האָט געזאַמט, האָבן די מענער אָנגענומען זײַן האַנט, און די האַנט פֿון זײַן װײַב, און די האַנט פֿון זײַן װײַב, און די האַנט פֿון זײַנע צװיי טעכטער; פֿון װעגן גאָטס דערבאַרימונג אױף אים. און זיי האָבן אים דערבאַרימונג אויף אים געלאָזט אױסן שטאָט.

- יז וַיְהִי כְהוֹצִיאָם אֹתָם הַחוּצָה וַיּאֹמֶר הִמְּלֵט עַל־נַפְּשֶׁךּ אַל־תַּבִּיט אַחֲרֶיךּ וְאַל־תַּצְמֹד בְּכָל־הַכִּכְּר הָהָרָה הִמְּלֵט פֶּן־תִּסְּפֶה:
  - יח וַיּאֹמֶר לוֹט אֲלֵהֶם אַל־נָא אֲדֹנָי:
  - יט הנה־נָא מָצָא עַבְדְּדּ חֵן בְּעֵינֶיךּ וַתַּגְדֵּל חַסְדְּדּ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִּמְדִי לְהַחֲיוֹת אֶת־נַפְשִׁי וְאָנֹכִי לֹא אוּכַל לְהִמְּלֵט הָהָרָה פֶּן־תִּדְבָּקַנִי הָרְעָה וַמַתִּי:
- כ הַנַּה־נָא הָעִיר הַזּאֹת קְרֹבָה לְנוּסשְׁמְה וְהִיא מִצְעָר אִמְּלְטָה נָּא שְׁמְההַלֹא מִצְעָר הִוֹא וּתְחִי נַפְּשִׁי:
  - כא וַיּאמֶר אֵלְיו הִנֵּה נְשָׂאתִי פְנֶיךּ גַּם לַדְּבָר הַזֶּה לְבִלְתִּי הָפְכִּי אֶת־הָעִיר אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ:
  - כב מַהֵר הִמְּלֵט שְׁמְּה כִּי לֹא אוּכַל לַעֲשׂוֹת דָּבָר עַד־בּּאֲדְ שְׁמְה עַל־בֵּן קָרָא שֵׁם־הָעִיר צוֹעַר:
    - כג הַשֶּׁמֶשׁ יִצָא עַל־הָאָרֶץ וְלוֹט בָּא צֹעַרָה:
  - כד וַיהוָה הִמְטִיר עַל־סְדֹם וְעַל־עֲמֹרָה גָפְרִית וָאֵשׁ מֵאֵת יְהוָה מִן־הַשְּׁמְיִם:
    - כה וַיַּהֲפֹּךְ אֶת־הֶעָרִים הָאֵל וְאֵת כְּל־הַכִּכְּר וְאֵת כְּל־יִשְׁבֵי הֶעְרִים וְצֶמַח הָאֲדְמָה:
    - כו וַתַּבֵּט אִשְׁתּוֹ מֵאַחֲרָיו וַתְּהִי נְצִיב מֵלַח:

- און עס איז געווען, ווי זיי האָבן אים אַרויסגעפֿירט דיין עס איז געווען, ווי זיי האָבן אים אַנטרין מיט דייַן דרויסן, אַזוי האָט ער געזאָגט: אַנטרין מיט דייַן לעבן; זאָלסט זיך ניט אומקוקן הינטער דיר, און זיך ניט אָפּשטעלן אין דער גאַנצער געגנט; אַנטרין צום באַרג, כּדי זאָלסט ניט אומגעבראַכט ווערן.
- האָט לוט צו זיי געזאָגט: ניט אַזױ, איך בעט אײַך, מײַנע האַרן.
- זע, איך בעט דיך, דײַן קנעכט האָט געפֿונען לײַטזעליקייט אין דײַנע אויגן, און האָסט געגרייסט לײַטזעליקייט אין דײַנע אויגן, און האָסט געגאן מיט מיר, צו לאָזן דײַן חסד וואָס דו האָסט געטאָן מיט מיר, צו לאָזן לעבן מײַן נפֿש; אָבער איך קען ניט אַנטרינען צום לעבן מײַן נפֿש; אָבער איך קען ניט אַנטרינען צום באַרג, וואָרום דאָס בייז וועט מיך נאָך אָניאָגן, און איך וועל שטאַרבן.
- אָן, איך בעט דיך, איז יענע שטאָט, נאָנט אַהין צו אַנטלױפֿן, און זי איז אַ קלײנס; לאָמיך, איך בעט דיך, אַהין אַנטרינען זי איז דאָך אַ קלײנס און מײַן נפֿש װעט בלײַבן לעבן.
- האָט ער צו אים געזאָגט: זע, איך שוין דײַן פּנים אויך אין דער דאָזיקער זאַך, איך זאָל ניט איבערקערן די שטאָט וואָס דו האָסט געזאָגט.
- אײַל זיך, אַנטרין אַהין, װאָרום איך קען ניט טאָן קיין זאַך, ביז דו קומסט אַהין. דרום האָט מען גערופֿן דעם נאָמען פֿון דער שטאָט צועַר.
- די זון איז געווען אויפֿגעגאַנגען אויף דער ערד, ווען לוט איז אָנגעקומען קיין צועַר.
- און גאָט האָט געמאַכט רעגענען אויף סדום און אויף און גאָט האָט געמאַכט רעגענען פֿון גאָט, פֿון הימל.
- און ער האָט איבערגעקערט די דאָזיקע שטעט, און די גאַנצע געגנט, און אַלע באַוווינער פֿון די שטעט, און די שפּראָצונג פֿון דער ערד.
- און זײַן װײַב האָט זיך אומגעקוקט פֿון הינטער אים, און זײַן װאָרן אַ זײַל זאַלץ.

- כז וַיַּשְׁכֵּם אַבְרָהָם בַּבֹּקֶר אֶל־הַמְּקוֹם אֲשֶׁר־עָמַד שָׁם אֶת־פְּנֵי יְהוָה:
- כח וַיַּשְׁקֵף עַל־פְּנֵי סְדֹם וַעֲמֹרָה וְעַל־כְּל־פְּנֵי אֶרֶץ הַכִּכְּר וַיַּרְא וְהִנֵּה עָלָה קִיטֹר הָאָרֶץ כְּקִיטֹר הַכִּבְשָׁן:
- כט וַיְהִי בְּשַׁחֵת אֱלֹהִים אֶת־עָרֵי הַכִּכְּר וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת־אַבְרָהָם וַיְשַׁלַּח אֶת־לוֹט מִתּוֹךְ הַהֲפֵּכָה בַּהֲכֹּךְ אֶת־הֶעָרִים אֲשֶׁר־יִשַׁב בְּהֵן לוֹט:
- ל וַיַּעַל לוֹט מִצּוֹעַר וַיֵּשֶׁב בְּּהָר וּשְׁתֵּי בְנֹתָיו עִמּוֹ כִּי יָרֵא לְשֶׁבֶּת בְּצוֹעַר וַיֵּשֶׁב בַּמְעָרָה הוּא וּשְׁתֵּי בְנֹתִיו:
- לא וַתּאׄמֶר הַבְּּכִירָה אֶל־הַצְּעִירָה אָבִינוּ זְקֵן וְאִישׁ אֵין בָּאָרֶץ לְבוֹא עְלֵינוּ כְּדֶרֶךְ כְּל־הָאָרֶץ:
  - לב לְכָה נַשְׁקֶה אֶת־אָבִינוּ יַיִן וְנִשְׁכְּבָה עִמּוֹ וּנְחַיֶּה מֵאָבִינוּ זְרַע:
  - לג וַתַּשְׁקֶין, אֶת־אֲבִיהֶן יַיִן בַּלַיְלָה הוּא וַתְּבֹא הַבְּכִירָה וַתִּשְׁכַּב אֶת־אָבִיהְ וְלֹא־יָדַע בְּשִׁכְבָה וּבְקוּמְה:
- לד וַיְהִי מִּמְּחֲרָת וַתּאֹמֶר הַבְּּכִירָה אֶל־הַצְּעִירָה הֵן־שְׁכַבְתִּי אֶמֶשׁ אֶת־אָבִי נַשְׁקֶנּוּ יַיִן גַּם־הַלַּיְלָה וּבֹאִי שִׁכְבִי עִמּוֹ וּנְחַיֶּה מֵאָבִינוּ זְרַע: שִׁכְבִי עִמּוֹ וּנְחַיֶּה מֵאָבִינוּ זְרַע:
- לה וַתַּשְׁקֶין גַּם בַּלַּיְלָה הַהוּא אֶת־אֲבִיהֶן יָיִן וַתְּקָם הַאְצִירָה וַתִּשְׁכַּב עִמּוֹ וְלֹא־יָדַע בְּשִׁכְבָה וּבְקָמָה:

- און אבֿרהם האָט זיך געפֿעדערט אין דער פֿרי צו . דעם אָרט װאָס ער איז דאָרטן געשטאַנען פֿאַר גאָט.
- און ער האָט אַראָפּגעקוקט אויף סדום און עַמוּרָה, און אויף דעם גאַנצן לאַנד פֿון דער געגנט, און ער האָט געזען, ערשט דער רויך פֿון לאַנד גייט אויף אַזוי ווי דער רויך פֿון אַ קאַלכאויוון.
- אַזוי איז געשען, ווען גאָט האָט צעשטערט די שטעט פֿון דער געגנט, אַז גאָט האָט געדאַכט אָן אבֿרהמען, און האָט אַרױסגעשיקט לוטן פֿון מיטן פֿון דער איבערקערעניש בײַם איבערקערן די שטעט וואָס לוט איז אין זיי געזעסן.
- און לוט איז אַרױפֿגעגאַנגען פֿון צועַר, און האָט זיך באַזעצט אױפֿן באַרג, און זײַנע צװײ טעכטער מיט באַזעצט אױפֿן באַרג, און זײַנע צװײ טעכטער מים; װאָרום ער האָט מורא געהאַט צו זיצן אין צוער; און ער איז געזעסן אין אַ הײל, ער און זײַנע צװײ טעכטער.
- האָט די עלטערע געזאָגט צו דער יִינגערער: אונדזער פֿאָטער איז אַלט, און קיין מאַן איז ניטאָ אויף דער ערד צו קומען צו אונדז, אַזוי ווי דער שטייגער פֿון דער גאַנצער ערד.
- קום, לאָמיר אָנטרינקען אונדזער פֿאָטער מיט װײַן, און מיר וועלן ליגן מיט אים, און מיר וועלן אויפֿהאַלטן פֿון אונדזער פֿאָטער אַ זאָמען.
- האָבן זיי אָנגעטרונקען זייער פֿאָטער מיט װײַן אין יענער נאַכט, און די עלטערע איז געקומען און איז געלעגן מיט איר פֿאָטער; און ער האָט ניט געװוּסט פֿון איר לייגן זיך אָדער פֿון איר אױפֿשטײן.
- און עס איז געווען אויף מאָרגן, האָט די עלטערע געזאָגט צו דער יִינגערער: זע, נעכטן בין איך געלעגן מיט מײַן פֿאָטער; לאָמיר אים אָנטרינקען מיט ווײַן אויך די נאַכט, און קום דו ליג מיט אים, און מיר וועלן אויפֿהאַלטן פֿון אונדזער פֿאָטער אַ זאָמען.
- האָבן זיי אויך אין יענער נאַכט אָנגעטרונקען זייער פֿאָטער מיט װײַן, און די יִינגערע איז אױפֿגעשטאַנען און איז געלעגן מיט אים; און ער האָט ניט געװוּסט פֿון איר לייגן זיך אָדער פֿון איר אױפֿשטיין.

- לו וַתַּבְרֶין, שְׁתֵּי בְנוֹת־לוֹט מֵאֲבִיהֶן:
- :הוּא אֲבִי־מוֹאָב עַד־הַיּוֹם
  - לח וְהַצְּעִירָה גַם־הָוֹא יָלְדָה בֵּן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ בֶּן־עַמִּי הוּא אֲבִי בְנֵי־עַמּוֹן יַנד־הַיּוֹם:
- און ביידע טעכטער פֿון לוטן זײַנען טראָגעדיק ַגעװאָרן פֿון זײער פֿאָטער.
- לז וַהַּלֶּד הַבְּכִירָה בֵּן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ מוֹאָב און די עלטערע האָט געבאָרן אַ זון, און זי האָט גערופֿן זײַן נאָמען מואָב; דאָס איז דער פֿאָטער פֿון .דעם הײַנטיקן מואָב
- און די יִינגערע, זי אויך האָט געבאָרן אַ זון, און זי האָט גערופֿן זײַן נאָמען בן-עַמי; דאָס איז דער פֿאָטער פֿון די הײַנטיקע קינדער פֿון עַמון.

בראשית כ: 20

- א וַיִּסַע מִשְׁם אַבְרָהָם אַרְצָה הַנֶּגֶב וַיֵּשֶׁב בֵּין־קָדֵשׁ וּבֵין שׁוּר וַיְּגָר בִּגְרָר:
- ַב וַיּאֹמֶר אַבְרָהָם אֶל־שָׂרָה אִשְׁתּוֹ ב אֲחֹתִי הָוֹא וַיִּשְׁלַח אֲבִימֶלֶךּ מֶלֶךּ גְּרָר וַיִּקַּח אֶת־שְׂרָה:
- ָג וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל־אֲבִימֶלֶךְ בַּחֲלוֹם הַלְּיָלָה וַיּאֹמֶר לוֹ הִנְּךְּ מֵת עַל־הָאִשָּׁה אֲשֶׁר־לָקַחְהָּ וְהִוֹא בְּעֻלַת בַעַל:
- הַגוֹי גַּם־צַדִיק תַּהֲרֹג:
- ה הַלֹא הוּא אָמַר־לִי אֲחֹתִי הִוּא הַ וָהִיא־גַם־הָוֹא אָמְרָה אָחִי הוֹא בָּתָם־לְבָבִי וּבְנִקְיֹן כַּפַּי עָשִׂיתִי זֹאת:
- יָדַעְתִּי כִּי בְתָם־לְבָבְךְ עָשִׂיתְ זּאֹת ָוָאֶחְשׂׂךְ גַּם־אָנֹכִי אוֹתְךְּ מֵחֲטוֹ־לִי יַעַל־כֵּן לֹא־נְתַתִּיךּ לִנְגֹעַ אֵלֶיהָ:
- ז וַעַתָּה הָשֵׁב אֱשֵׁת־הָאִישׁ כִּי־נָבִיא הוא וְיִתְפַּלֵּל בַּעַדְדּ וֶחְיֵה וְאִם־אֵינְדְּ מַשִּׁיב דַּע כִּי־מוֹת הָמוּת אַהָּה וָכָל־אֲשֶׁר־לָדְ:

- און אבֿרהם האָט אַוועקגעצויגן פֿון דאָרטן צום לאַנד פֿון דרום, און ער האָט זיך באַזעצט צווישן קָדֵש און צווישן שור, און האָט געוווינט אין גרָר.
- און אבֿרהם האָט געזאָגט אויף זײַן ווײַב שׂרהן: זי איז מײַנע אַ שװעסטער. האָט געשיקט אבֿימֶלֶך דער מלך פֿון גרָר, און האָט צוגענומען שׂרהן.
- איז גאָט געקומען צו אבֿימֵלֵכן אין אַ חלום פֿון דער נאַכט, און האָט צו אים געזאָגט: זע, וועסט שטאַרבן פֿון װעגן דער פֿרױ װאָס דו האָסט גענומען, װאָרום זי איז די ווײַב פֿון אַ מאַן.
- ד וַאֲבִימֶלֶךְ לֹא קָרַב אֵלֶיהָ וַיּאַמֵר אֲדֹנָי און אבֿימֶלֶך האָט צו איר ניט גענענט און ער האָט געזאָגט: גאָט, ווילסטו אויך אומשולדיק פֿאָלק ?הרגען
- האָט ער מיר ניט אַליין געזאָגט: זי איז מײַנע אַ שוועסטער? און זי, אויך זי האָט געזאָגט: ער איז מײַנער אַ ברודער. אין דער ערלעכקייט פֿון מײַן האַרצן און אין דער ריינקייט פֿון מײַנע הענט האַב איך דאָס געטאָן.
- ו ויייס אין חלום: יאָ, איך ווייס נַיּאַמֶר אֵלְיו הָאֱלֹהִים בַּחֲלֹם גַּם אָנֹכִי האָט גאָט צו אים געזאָגט אין חלום: יאָ, איך ווייס אַז אין דער ערלעכקייט פֿון דײַן האַרצן האָסטו דאָס געטאָן, און איך האָב דיך אויך געוואָלט פֿאַרמײַדן פֿון זינדיקן צו מיר, דרום האָב איך דיך ניט געלאָזט זיך צורירן צו איר.
- און אַצונד, קער אום די ווײַב פֿון דעם מאַן, וואַרום ער איז אַ נביא, און ער וועט מתפּלל זײַן פֿאַר דיר, און וועסט בלײַבן לעבן; אויב אַבער דו קערסט זי ניט אום, זײַ וויסן אַז שטאַרבן וועסטו שטאַרבן, דו און אַלע וואָס געהערן צו דיר.

- ח וַיַּשְׁכֵּם אֲבִימֶלֶךְ בַּבֹּקֶר וַיִּקְרָא לְכָל־עֲבָדִיו וַיְדַבֵּר אֶת־כְּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶה בְּאָזְנֵיהֶם וַיִּירְאוּ הָאֲנָשִׁים מִאֹד:
- ט וַיִּקְרָא אֲבִימֶלֶךְ לְאַבְרָהָם וַיּאׁמֶר לוֹ מֶה־עָשִׂיתְ לְנוּ וּמֶה־חָטָאתִי לֶךְ כִּי־הֵבֵאתְ עְלֵי וְעַל־מַמְלַכְתִּי חֲטָאָה גְדֹלָה מַעֲשִׂים אֲשֶׁר לֹא־יֵעְשׁוּ עְשִׂיתְ עִמָּדִי:
  - י וַיּאֹמֶר אֲבִימֶלֶךְ אֶל־אַבְרָהָם מְה רָאִיתָ כִּי עָשִׂיתָ אֶת־הַדְּבָר הַזֶּה:
    - יא וַיּאמֶר אַבְרָהָם כִּי אָמַרְתִּי רַק אֵין־יִרְאַת אֱלֹהִים בַּפְּקוֹם הַזֶּה וַהְרָגוּנִי עַל־דְּבַר אִשְׁתִּי:
  - יב וְגַם־אָמְנָה אֲחֹתִי בַת־אָבִי הִוא אַדְּ לֹא בַת־אִמִּי וַתְּהִי־לִי לְאִשְׁה:
- יג וַיְהִי כַּאֲשֶׁר הִתְעוּ אֹתִי אֱלֹהִים מִבּית אָבִי וָאֹמַר לְה זֶה חַסְדֵּךְ אֲשֶׁר תַּעֲשִׂי עִמְּדִי אֶל כָּל־הַמְּקוֹם אֲשֶׁר נְבוֹא שָׁמָה אִמְרִי־לִי אָחִי הוּא:
  - יד וַיָּקַּח אֲבִימֶלֶךְ צֹאן וּבְקָר וַצְבָדִים וּשְׁפָחֹת וַיִּמֵּן לְאַבְרָהָם וַיָּשֶׁב לוֹ אֵת שָׂרָה אִשְׁתּוֹ:
    - טו וַיּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ הִנֵּה אַרְצִי לְפָנֶיךְ בַּטוֹב בְּעֵינֶיךְ שֵׁב:

- האָט אבֿימֶלֶךְ זיך געפֿעדערט אין דער פֿרי, און האָט צונױפֿגערופֿן אַלע זײַנע קנעכט, און האָט גערעדט אַלע די דאָזיקע ווערטער אין זייערע אויערן, און די מענטשן האָבן זייער מורא געהאַט.
- און אבֿימֶלֶך האָט גערופֿן אבֿרהמען, און האָט צו אים געזאָגט: וואָס האָסטו אונדז געטאָן? און וואָס האָב איך געזינדיקט אַקעגן דיר, וואָס דו האָסט געבראַכט אויף מיר און אויף מײַן קיניגרײַך אַזאַ געבראַכט אויף מיר און אויף מײַן קיניגרײַך אַזאַ גרויסע זינד? מעשים וואָס ווערן ניט געטאָן, האָסטו געטאָן צו מיר.
- און אבֿימֶלֶך האָט געזאָגט צו אבֿרהמען: וואָס האָסטו אײַנגעזען, אַז דו האָסט געטאָן די דאָזיקע זאַך?
- האָט אבֿרהם געזאָגט: ווײַל איך האָב געקלערט: פֿאַר וואָר, קיין מורא פֿאַר גאָט איז ניטאָ אין דעם דאָזיקן אָרט, און זיי וועלן מיך הרגען פֿון וועגן מײַן װײַב.
- און זי איז אויך אין דער אמתן מײַנע אַ שוועסטער, די טאָכטער פֿון מײַן פֿאָטער, נאָר ניט די טאָכטער פֿון מײַן מוטער; דרום איז זי מיר געוואָרן פֿאַר אַ וײַב.
- און עס איז געווען, אַז גאָט האָט מיך פֿאַרוואָגלט פֿון מײַן פאָטערס הויז, האָב איך צו איר געזאָגט: דאָס זאָל זײַן דײַן חסד וואָס דו זאָלסט טאָן מיט מיר: אין איטלעכן אָרט, וואָס מיר וועלן אַהין קומען, זאָג איטלעכן אָרט, וואָס מיר וועלן אַהין קומען, זאָג אויף מיר: ער איז מײַנער אַ ברודער.
- האָט אבֿימֶלֶך גענומען שאָף און רינדער, און קנעכט און דינסטן, און האָט געגעבן אבֿרהמען, און ער האָט אים אומגעקערט זײַן װײַב שׂרהן.
- און אבֿימֶלֶך האָט געזאָגט: אָט איז מײַן לאַנד פֿאַר דיר; װוּ עס איז גוט אין דײַנע אויגן, באַזעץ זיך.

- טז וּלְשָּׂרָה אָמַר הִנֵּה נְתַתִּי אֶלֶף כֶּסֶף לְאָחִיךְ הִנֵּה הוּא־לְךְּ כְּסוּת עֵינַיִם לְכֹל אֲשֶׁר אִתְּךְ וְאֵת כֹּל וְנֹכְחַת:
- יז וַיִּתְפַּלֵּל אַבְרָהָם אֶל־הָאֱלֹהִים וַיִּרְפָּא אֱלֹהִים אֶת־אֲבִימֶלֶךְ וְאֶת־אִשְׁתּוֹ וְאַמְהֹתִיו וַיֵּלֵדוּ:
- יח כִּי־עָצֹר עָצַר יְהוָה בְּעַד כְּל־רֶחֶם לְבֵית אֲבִימֶלֶךְ עַל־דְּבַר שְׂרָה אֵשֶׁת אַבְרָהָם:
- און צו שׂרהן האָט ער געזאָגט: אָט האָב איך געגעבן דײַן ברודער טויזנט זילבערשטיק; זע, דאָס איז דיר אַ צודעק פֿאַר די אויגן אַקעגן אַלע וואָס מיט דיר; און פֿאַר אַלעמען ביסטו גערעכטפֿאַרטיקט.
- און אבֿרהם האָט מתפּלל געווען צו גאָט, און גאָט האָט געהיילט אבֿימֶלֶכן, און זײַן װײַב, און זײַנע דינסטן, און זיי האָבן געבאָרן.
- וואָרום פֿאַרשלאָסן האָט גאָט געהאַט פֿאַרשלאָסן יעטוועדער טראַכט פֿון אבֿימֶלֶכס הויז פֿון וועגן שׂרה, אבֿרהמס ווײַב.

בראשית כא: 21

- א וַיהוָה פָּקַד אֶת־שָׂרָה כַּאֲשֶׁר אָמָר יַנַעשׂ יְהוָה לְשָׂרָה כַּאֲשֶׁר דִּבֵּר:
  - ב וַתַּהַר וַתֵּלֶד שָׂרָה לְאַבְרָהָם בֵּן לִזְקָנָיו לַמּוֹעֵד אֲשֶׁר־דָּבֶּר אֹתוֹ אֱלֹהִים:
- ּ אֲשֶׁר־יָלְדָה־לּוֹ שָׂרָה יִצְחָק:
  - ַז וַיָּמָל אַבְרָהָם אֶת־יִצְחָק בְּנוֹ בָּן־שְׁמֹנַת יָמִים כַּאֲשֶׁר צִּוָּה אֹתוֹ אֱלֹהִים:
  - ה וָאַבְרָהָם בֶּן־מְאַת שָׁנָה בְּהִנָּלֶד לוֹ אַת יִצְחָק בְּנוֹ:
  - וַתּאֹמֶר שְׂרָה צְחֹק עְשָׂה לִי אֱלֹהִים בָּל־הַשֹּׁמֵעַ יִצְחַק־לִי:
    - ז וַתּאֹמֶר מִי מִלֵּל לְאַבְרָהָם הֵינִיקָה בָנִים שָׂרָה כִּי־יָלַדְתִּי בֵן לִזְקָנִיו:
  - ַויִגְדַּל הַיֶּלֶד וַיִּגְמַל וַיַּעַשׂ אַבְרְהָם מִשְׁתֶּה גָדוֹל בְּיוֹם הִגָּמֵל אֶת־יִצְחָק:
    - ַט וַהַּרָא שָּׂרָה אֶת־בֶּן־הָגְר הַמִּצְרִית אֲשֶׁר־יָלְדָה לְאַבְרָהָם מְצַחֵק:
- י וַתּאֹמֶר לְאַבְרָהָם גָּרֵשׁ הָאָמָה הַזּאֹת ּוְאֶת־בְּנָה כִּי לֹא יִירַשׁ בֶּן־הָאָמְה הַזּאָת עִם־בְּנִי עִם־יִצְחָק:

- און גאָט האָט געדאַכט אָן שרהן, אַזוי ווי ער האָט געזאָגט, און גאָט האָט געטאָן צו שׂרהן אַזוי ווי ער האָט גערעדט.
- און שׂרה איז טראָגעדיק געוואָרן, און האָט געבאָרן אבֿרהמען אַ זון אויף זײַן עלטער, צו דער צײַט וואָס גאָט האָט אים אָנגעזאָגט.
- ג וַיִּקְרָא אַבְרָהָם אֶת־שֶׁם־בְּנוֹ הַנּוֹלַד־לוֹ און אבֿרהם האָט גערופֿן דעם נאָמען פֿון זײַן זון וואָס איז אים געבאָרן געוואָרן, וואָס שׂרה האָט אים געבאָרן, יִצחָק.
- און אבֿרהם האָט געמַלט זײַן זון יצחקן צו אַכט טעג, אַזוי ווי גאָט האָט אים באַפֿוילן.
- און אבֿרהם איז געווען הונדערט יאָר אַלט, ווען זײַן ון יצחק איז אים געבאָרן געוואָרן.
- און שרה האָט געזאָגט: אַ געלעכטער האָט מיר גאָט געמאַכט; איטלעכער וואָס הערט עס, וועט לאַכן וועגן מיר.
- :און זי האָט געזאָגט: ווער וואָלט געזאָגט אבֿרהמען שׂרה וועט קינדער זייגן? אַז איך וועל געבערן אַ זון אויף זײַן עלטער?
- און דאָס קינד איז געוואַקסן, און איז אַנטוווינט געוואָרן, און אבֿרהם האָט געמאַכט אַ גרויסן מאָלצײַט אין דעם טאָג וואָס יצחק איז אַנטוווינט געוואָרן.
- און שֹרה האָט געזען דעם זון פֿון הַגַר דער מְצרית, וואָס זי האָט געבאָרן אבֿרהמען, ווי ער שפּילט זיך.
- און זי האָט געזאָגט צו אבֿרהמען: טרײַב אַרױס די דאָזיקע דינסט און איר זון, וואָרום דער זון פֿון דער דאָזיקער דינסט וועט ניט ירשען מיט מײַן זון, מיט יצחקן.

- יא וַיֵּרע הַדְּבָר מְאֹד בְּעֵינֵי אַבְרָהָם עַל אוֹדת בְּנוֹ:
- יב וַיּאֹמֶר אֱלֹהִים אֶל־אַבְרָהָם אַל־יֵרַע בְּעִינֶיךּ עַל־הַנַּעַר וְעַל־אֲמְתֶךּ כֹּל אֲשֶׁר תּאֹמַר אֵלֶיךּ שְׂרָה שְׁמַע בְּּקֹלְה כִּי בְיִצְחָק יִקְרֵא לְדּ זָרַע:
  - יג וְגַם אֶת־בֶּן־הָאָמָה לְגוֹי אֲשִׂימֶנּוּ כִּי זַרְעַדְּ הוּא:
- יד וַיַּשְׁכֵּם אַבְרָהָם בַּבּּקֶר וַיִּקַּח־לֶּחֶם וְחֵמַת מַיִם וַיִּתֵּן אֶל־הָגָר שָׁם עַל־שָׁכְמָה וְאֶת־הַיֶּלֶד וַיְשַׁלְּחֶהְ וַתֵּלֶךְ וַתַּתַע בְּמִדְבַּר בְּאֵר שָׁבַע:
  - טו וַיִּכְלוּ הַמַּיִם מִן־הַחֵמֶת וַתַּשְׁלֵךְ אֶת־הַיֶּלֶד תַּחַת אַחַד הַשִּׂיחִם:
  - טז וַתֵּלֶדְ וַתֵּשֶׁב לָה מִנָּגֶד הַרְחֵק כִּמְטַחֲנִי קָשֶׁת כִּי אָמְרָה אַל־אָרְאָה בְּמוֹת הַיָּלֶד וַתִּשֶׁב מִנָּגֶד וַתִּשְׂא אֶת־לִלָה וַתִּבְדְ:
- יז וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת־קוֹל הַנַּעַר וַיִּקְרָא מַלְאַדְ אֱלֹהִים אֶל־הָגָר מִן־הַשְּׁמַיִם וַיּאֹמֶר לָה מַה־לָּדְ הָגָר אַל־תִּירְאִי כִּי־שְׁמַע אֱלֹהִים אֶל־קוֹל הַנַּעַר בַּאֲשֶׁר הוּא־שָׁם: בַּאֲשֶׁר הוּא־שָׁם:
  - יח קוּמִי שְׂאִי אֶת־הַנַּעַר וְהַחֲזִיקִי אֶת־יָדֵךְ בּוֹ כִּי־לְגוֹי גָּדוֹל אֲשִׂימֶנוּ:

- און די זאַך איז געווען זייער שלעכט אין די אויגן פֿון אבֿרהמען פֿון וועגן זײַן זון.
- האָט גאָט געזאָגט צו אבֿרהמען: זאָל ניט שלעכט זײַן אין דײַנע אויגן איבער דעם יִינגל, און איבער דער אין דײַנע אויגן איבער דעם דינסט; אַלץ וואָס שׂרה זאָגט דיר, הער זיך אײַן צו איר קול, וואָרום אויף יצחקן וועט גערופֿן ווערן דײַן זאָמען.
- אָבער אויך דעם זון פֿון דער דינסט וועל איך מאַכן פֿאַר אַ פֿאָלק, װײַל ער איז דײַן זאָמען.
- האָט אבֿרהם זיך געפֿעדערט אין דער פֿרי, און ער האָט גענומען ברויט און אַ לאָגל וואַסער, און האָט גענומען ברויט און אַ לאָגל וואַסער, און געגעבן צו הָגָרן אַרױפֿגעטאָן אױף איר אַקסל און אױך דאָס קינד, און האָט זי אַװעקגעשיקט; און זי איז אַװעקגעגאַנגען, און האָט אומגעבלאָנדזשעט אין דעם מדבר פֿון באַר-שַבע.
- איז דאָס וואַסער אויסגעגאַנגען פֿון לאָגל, און זי האָט אַוועקגעוואָרפֿן דאָס קינד אונטער איינעם פֿון די ביימלעך,
- און זי איז אַוועק און האָט זיך געזעצט אַקעגנאיבער פֿאַר אַ בױגנשאָס װײַט, װאָרום זי האָט געזאָגט: לֿאָמיך ניט זען װי דאָס קינד שטאַרבט. און זי איז געזעסן אַקעגנאיבער, און האָט אױפֿגעהױבן איר קול און האָט געװינט.
- האָט גאָט געהערט דעם קול פֿון דעם יִינגל, און אַ מלאך פֿון גאָט האָט גערופֿן צו הָגָרן פֿון הימל, און האָט צו איר געזאָגט: וואָס איז דיר, הָגָר? זאָלסט ניט מורא האָבן, וואָרום גאָט האָט צוגעהערט צו דעם קול פֿון דעם יִינגל אַוווּ ער איז דאָרט.
- שטיי אויף, הייב אויף דעם יִינגל, און האַלט אים צו מיט דײַן האַנט; וואָרום פֿאַר אַ גרויס פֿאָלק וועל איך אים מאַכן.

- יט וַיִּפְקַח אֱלֹהִים אֶת־עֵינֶיהָ וַתֵּרֶא בְּאֵר מָיִם וַתֵּלֶךְ וַהְמַלֵּא אֶת־הַחֵמֶת מַיִם וַתִּשְׁקְ אֶת־הַנְּעַר:
  - ב וַיְהִי אֱלֹהִים אֶת־הַנַּעַר וַיִּגְדָּל וַיֵּשֶׁב בַּמִּדְבָּר וַיְהִי רֹבֶה קַשְׁת:
  - כא וַיֵּשֶׁב בְּמִדְבַּר פָּארָן וַתִּקַּח־לוֹ אִמּוֹ אִשְׁה מֵאֶרֶץ מִצְרִים:
- כב וַיְהִי בָּעֵת הַהָּוֹא וַיּאֹמֶר אֲבִימֶלֶךְ וּפִיכֹל שַׂר־צְּבָאוֹ אֶל־אַבְרָהָם לֵאמֹר אֱלֹהִים עִמְּךְּ בְּכֹל אֲשֶׁר־אַתְּה עֹשֶׂה:
- כג וְעַתָּה הִשָּׁבְעָה לִּי בֵאלֹהִים הַנָּה אִם־תִּשְׁלִר לִי וּלְנִינִי וּלְנֶכְדִּי כַּחֶסֶד אֲשֶׁר־עְשִׂיתִי עִמְּדְ תַּעֲשֶׂה עִמְדִי וְעִם־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־גַּרְתָּה בָּה:
  - ַכד וַיּאֹמֶר אַבְרָהָם אָנֹכִי אִשְּׁבֵעַ:
  - כה וְהוֹכִחַ אַבְרָהָם אֶת־אֲבִימֶלֶךְ עַל־אֹדוֹת בְּאֵר הַמַּיִם אֲשֶׁר גָּזְלוּ עַבְדֵי אֲבִימֶלֶךְ:
- כו וַיּאֹמֶר אֲבִימֶלֶךְ לֹא יָדַעְתִּי מִי עָשָׂה אֶת־הַדְּבָר הַזֶּה וְגַם־אַתְּה לֹא־הִגַּדְתְּ לִי וְגַם אָנֹכִי לֹא שְׁמֵעְתִּי בִּלְתִּי הַיּוֹם:
  - כז וַיָּקַּח אַבְרָהָם צֹאן וּבָקָר וַיִּתֵּן לַאֲבִימֶלֶךְ וַיִּכְרְתוּ שְׁנֵיהֶם בְּרִית:
- כח וַיַּצֵב אַבְרָהָם אֶת־שֶׁבַע כִּבְשׂת הַצּאֹן לְבַדְהָן:
- כט וַיּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ אֶל־אַבְרְהָם מָה הֵנָּה שָׁבַע כְּבָשׂת הָאֵלֶּה אֲשֶׁר הִצַּבְהְּ לְבַדְּנָה:

- און גאָט האָט אױפֿגעעפֿנט אירע אױגן, און זי האָט דערזען אַ ברונעם װאַסער, און זי איז געגאַנגען און דערזען אַ ברונעם װאַסער, און געגעבן האָט אָנגעפֿילט דעם לאָגל מיט װאַסער, און געגעבן טרינקען דעם יִינגל.
- און גאָט איז געווען מיטן יִינגל, און ער איז אויפֿגעוואַקסן, און איז געזעסן אין מדבר, און איז געווען אַ בויגנשיסער.
- און ער איז געזעסן אין מדבר פּאָרָן; און זײַן מוטער האָט אים גענומען אַ װײַב פֿון לאַנד מִצרַיִם.
- און עס איז געווען אין יענער צײַט, האָט אבֿימֶלֶך און פּיכול דער האַר פֿון זײַן חיל געזאָגט צו אבֿרהמען, אַזױ צו זאָגן: גאָט איז מיט דיר אין אַלץ וואָס דו טוסט;
- דרום שווער מיר דאָ אַצונד בײַ גאָט, אויב דו וועסט פֿעלשן אָן מיר, אָדער אָן מײַן זון, אָדער אָן מײַן איניקל; אַזוי ווי דער חסד וואָס איך האָב געטאָן מיט דיר, זאָלסטו טאָן מיט מיר, און מיט דעם לאַנד וואָס דו האָסט זיך אויפֿגעהאַלטן דרינען.
  - . האָט אבֿרהם געזאָגט: איך וועל שווערן
- אָבער אבֿרהם האָט פֿאָרגעהאַלטן אבֿימֶלֶכן װעגן דעם ברונעם װאַסער, װאָס די קנעכט פֿון אבֿימֶלֶכן האָבן געגזלט.
- האָט אבֿימֶלֶך געזאָגט: איך ווייס ניט ווער עס האָט געטאָן די דאָזיקע זאַך; וואָרום ניט דו האָסט מיר צו מאָל דערציילט, און ניט איך האָב עס צו מאָל געהערט אַחוץ הײַנט.
- האָט אבֿרהם גענומען שאָף און רינדער, און געגעבן אבֿימֶלֶכן, און זיי האָבן ביידע געשלאָסן אַ בונד.
- און אבֿרהם האָט אַוועקגעשטעלט זיבן לעמער פֿון די שאָף באַזונדער.
- האָט אבֿימֶלֶך געזאָגט צו אבֿרהמען: וואָס זײַנען די דאָזיקע לעמער, וואָס דו האָסט אַוועקגעשטעלט באַזונדער?

- ַל וַיּאמֶר כִּי אֶת־שֶׁבַע כְּבָשׂת תִּקַּח ָמִיָּדִי בַּעֲבוּר תִּהְיֶה־לִּי לְעֵדָה כִּי ָּחָפַרְתִּי אֶת־הַבְּאֵר הַזּאֹת:
- בִּי שָׁם נִשְׁבְעוּ שְׁנֵיהֶם:
  - לב וַיָּכָרְתוּ בִרִית בִּבְאֵר שָׁבַע וַיָּקָם אֲבִימֶלֶהְ וּפִיכֹל שַׂר־צְבָאוֹ וַיָּשֻׁבוּ :אֶל־אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים:
  - ַלג וַיִּטַע אֶשֶׁל בִּבְאֵר שְׁבַע וַיִּקְרָא־שְׁם בְּשֵׁם יְהוָה אֵל עוֹלְם:
  - לד וַיָּגָר אַבְרָהָם בְּאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים יָמִים ַרַבִּים:

- האָט ער געזאָגט: פֿאַר װאָר, די זיבן לעמער מוסטו ַנעמען פֿון מײַן האַנט, כּדי דאָס זאָל מיר זײַן צום עדות, אַז איך האָב געגראָבן דעם דאָזיקן ברונעם.
- לא עַל־כֵּן קָרָא לַפְּקוֹם הַהוּא בְּאֵר שֶׁבַע דרום האָט מען גערופֿן יענעם אָרט באֵר-שֶבַע, וו ^{u} ל .דאָרטן האָבן זיי ביידע זיך געגעבן אַ שבועה
- אַזוי האָבן זיי געשלאָסן אַ בונד אין באַר-שֵבַע; און אבֿימֶלֶך און פּיכול דער האַר פֿון זײַן חיל זײַנען אויפֿגעשטאַנען, און האָבן זיך אומגעקערט אין לאַנד פֿון די פּלְשׁתִּים.
- און ער האָט געפֿלאַנצט אַ טאַמאַריסקנבוים אין באַר-שֶבַע, און האָט דאָרטן גערופֿן צו דעם נאָמען פֿון יהוה, דעם אייביקן גאָט.
- און אבֿרהם האָט זיך אױפֿגעהאַלטן אין לאַנד פֿון די פּלְשתִים פֿיל טעג.

בראשית כב: 22

- א וַיְהִי אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶה וְהָאֱלֹהִים נִפְּה אֶת־אַבְרָהָם וַיֹּאׁמֶר אֵלְיו אַבְרָהָם וַיֹּאׁמֶר הִנֵּנִי:
- ב וַיּאׄמֶר קַח־נָּא אֶת־בּּנְדְּ אֶת־יְחִידְדְּ אֲשֶׁר־אָהַבְתָּ אֶת־יִצְחָק וְלֶדִּ־לְדְּ אֶל־אֶרֶץ הַמֹּרִיָּה וְהַעֲלֵהוּ שָׁם לְעֹלָה עַל אַחַד הֶהָרִים אֲשֶׁר אֹמֵר אֵלֶידְּ:
- ג וַיַּשְׁכֵּם אַבְרָהָם בַּבּׂקֶר וַיַּחֲבֹשׁ אֶת־חֲמֹרוֹ וַיִּקַח אֶת־שְׁנֵי נְעָרִיו אָתּוֹ וְאֵת יִצְחָק בְּנוֹ וַיְבַקַע עֲצֵי עֹלָה וַיָּקְם וַיֵּלֶךְ אֶל־הַמְּקוֹם אֲשֶׁר־אָמַר־לוֹ הָאֱלֹהִים:
  - ד בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַיִּשְׂא אַבְרָהָם אֶת־עֵינְיו וַיַּרְא אֶת־הַמְּקוֹם מֵרְחֹק:
  - ה וַיּאֹמֶר אַבְרָהָם אֶל־נְעָרָיו שְׁבוּ־לָכֶם פֹּה עִם־הַחֲמוֹר וַאֲנִי וְהַנַּעַר גַלְכָה עַד־כֹּה וְנִשְׁתַּחֲוֶה וְנָשׁוּבָה אֱלֵיכֶם:
  - ו וַיָּקַח אַבְרָהָם אֶת־עֲצֵי הָעֹלָה וַיָּשֶׂם עַל־יִצְחָק בְּנוֹ וַיִּקַח בְּיָדוֹ אֶת־הָאֵשׁ וְאֶת־הַמַּאֲכֶלֶת וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדְּו:
  - ז וַיּאׄמֶר יִצְחָק אֶל־אַבְרָהָם אָבִיו וַיּאׁמֶר אָבִי וַיּאֹמֶר הָנָּנִּי בְנִי וַיּאׁמֶר הָנֵה הָאֵשׁ וְהָעֵצִים וְאַיֵּה הַשֶּׂה לְעֹלָה:
- ת וַיּאֹמֶר אַבְרָהָם אֱלֹהִים יִרְאֶה־לּוֹ הַשֶּׂה לְעֹלָה בְּנִי וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו:

- און עס איז געווען נאָך די דאָזיקע געשעענישן, האָט גאָט געפּרוּווט אבֿרהמען, און האָט צו אים געזאָגט: אבֿרהם! האָט ער געענטפֿערט: דאָ בין איך.
- האָט ער געזאָגט: נעם דײַן זון, דײַן אײנאײנציקן, וואָס דו האָסט ליב, יצחקן, און גיי דיר קיין לאַנד מוּרִיָה, און ברענג אים אויף דאָרטן פֿאַר אַ בראַנדאָפּפֿער אויף אײנעם פֿון די בערג וואָס איך וועל דיר זאָגן.
- האָט אבֿרהם זיך געפֿעדערט אין דער פֿרי, און ער האָט אָנגעזאָטלט זײַן אייזל, און גענומען מיט זיך האָט זײַנע צוויי יונגען, און זײַן זון יצחקן; און ער האָט צעהאַקט דאָס האָלץ פֿאַרן בראַנדאָפּפֿער, און ער איז אויפֿגעשטאַנען, און איז געגאַנגען צו דעם אָרט וואָס גאָט האָט אים געזאָגט.
- אויפֿן דריטן טאָג האָט אבֿרהם אויפֿגעהױבן זײַנע אויפֿן דריטן אויגן, און האָט דערזען דעם אָרט פֿון װײַטן.
- און אבֿרהם האָט געזאָגט צו זײַנע יונגען: בלײַבט אײַך דאָ מיטן אייזל, און איך און דער יִינגל וועלן גיין ביז אַהין, און מיר וועלן זיך בוקן, און זיך אומקערן צו אײַך.
- און אבֿרהם האָט גענומען דאָס האָלץ פֿאַרן בראַנדאָפּפֿער, און אַרױפֿגעטאָן אױף זײַן זון יצחקן, און ער האָט גענומען אין זײַן האַנט דאָס פֿײַער און דעם שלאַכטמעסער, און זיי זײַנען ביידע געגאַנגען באַנאַנד.
- האָט יצחק זיך אָפּגערופֿן צו זײַן פֿאָטער אבֿרהמען, און האָט געזאָגט: מײַן פֿאָטער! האָט ער געענטפֿערט: דאָ בין איך, מײַן זון. האָט ער געזאָגט: אָט איז דאָס פֿײַער און דאָס האָלץ, און וווּ איז דאָס לאַם פֿאַר אַ בראַנדאָפּפֿער?
- האָט אבֿרהם געזאָגט: גאָט וועט זיך שוין זען אַ לאַם פֿאַר אַ בראַנדאָפּפֿער, מײַן זון. און זיי זײַנען ביידע געגאַנגען באַנאַנד.

- ַט וַיָּבֹאוּ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר־לוֹ הָאֱלֹהִים וַיִּבֶן שָׁם אַבְרָהָם אֶת־הַמִּזְבֵּחַ וַיַּעֲרֹךְ אֶת־הָעֵצִים וַיַּעֲקֹד אֶת־יִצְחָק בְּנוֹ וַיָּשֶׂם אֹתוֹ עַל־הַמִּזְבֵּחַ מִמַעַל לְעַצִּים:
  - י וַיִּשְׁלַח אַבְרָהָם אֶת־יָדוֹ וַיִּקַּח אֶת־הַמַּאֲכֶלֶת לִשְׁחֹט אֶת־בְּנוֹ:
- יא וַיִּקְרָא אֵלָיו מַלְאַדְּ יְהוָה מְן־הַשְּׁמַיִם ַניּאֹמֶר אַבְרָהָם אַבְרָהָם וַיּאֹמֶר הִנֵּנִי:
- יב וַיֹּאֹמֶר אַל־תִּשְׁלַח יְדְּדְּ אֶל־הַנַּעַר ּוְאַל־תַעַשׂ לוֹ מְאוּפָּה כִּי עַהָּה יָדַעְהִי בִּי־יָרֵא אֱלֹהִים אַתָּה וְלֹא חְשַׂכְתָּ אֶת־בִּנְךָּ אֶת־יְחִידְךָּ מִמֶּנִי:
- יג וַיִּשָׂא אַבְרָהָם אֶת־עֵינָיו וַיַּרְא ּוְהָנֵּה־אַיִל אַחַר נָאֱחַז בַּסְבַךְּ בְּקַרְנִיו וַיֵּעֶדהוּ אָבְרָהָם וַיִּקַח אֶת־הָאַיִל וַיַּעֲלֵהוּ לְעֹלָה תַּחַת בְּנוֹ:
  - יד וַיִּקְרָא אַבְרָהָם שֵׁם־הַמָּקוֹם הַהוּא יְהוָה יִרְאֶה אֲשֶׁר יֵאָמֵר הַיּוֹם בְּהַר יָהוָה יֵרָאֶה:
- מְן־הַשָּׁמְיִם:
- טז וַיּאֹמֶר בִּי נִשְׁבַּעְתִּי נְאֻם־יְהוָה כִּי יַעַן אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת־הַדְּבָר הַזֶּה וְלֹא ָחְשַׂכְהָּ אֶת־בִּנְךּ אֶת־יְחִידֶּךּ:

- און זיי זײַנען געקומען צו דעם אָרט װאָס גאָט האָט אים געזאָגט; און אבֿרהם האָט דאָרטן געבויט אַ מזבח, און האָט אויסגעלייגט דאָס האָלץ, און ער האָט געבונדן זײַן זון יצחקן, און אים אַרױפֿגעטאָן אויפֿן מזבח, איבערן האָלץ.
- און אבֿרהם האָט אויסגעשטרעקט זײַן האַנט, און . האָט גענומען דעם שלאַכטמעסער צו שעכטן זײַן זון.
- האָט אַ מלאך פֿון גאָט גערופֿן צו אים פֿון הימל, און אבֿרהם! !געזאָגט: אבֿרהם האָט האָט .געענטפֿערט: דאָ בין איך
- האָט ער געזאָגט: זאָלסט ניט אויסשטרעקן דײַן ָרנישט טאָן; האַנט אױפֿן יִינגל, און זאָלסט אים גאָרנישט טאָן וואָרום אַצונד ווייס איך אַז דו ביסט גאָטספֿאָרכטיק, אָז דו האָסט ניט פֿאַרמיטן דײַן זון, דײַן איינאיינציקן, פֿון מיר.
- האָט אבֿרהם אױפֿגעהױבן זײַנע אױגן, און האָט דערזען ערשט הינטן האָט אַ ווידער זיך אײַנגעדרייט אין אַ געצווײַג מיט זײַנע הערנער. איז אבֿרהם געגאַנגען, און האָט גענומען דעם ווידער, און האָט אים אויפֿגעבראַכט פֿאַר אַ בראַנדאָפּפֿער אָנשטאָט זיין זון.
- און אבֿרהם האָט גערופֿן דעם נאָמען פֿון יענעם אָרט יהוה-יִראֶה; אַזוי ווי עס ווערט נאָך הײַנט געזאָגט: אויף דעם באַרג פֿון יהוה ווערט געזען.
- טו וַיִּקְרָא מַלְאַדְ יְהוָה אֶל־אַבְרָהָם שֵׁנִית און דער מלְאך פֿון גאָט האָט גערופֿן צו אבֿרהמען אַ צווייט מאָל פֿון הימל,
- און האָט געזאָגט: איך שווער בײַ זיך, זאָגט גאָט, אַז ווײַל דו האָסט געטאָן די דאָזיקע זאַך, און האָסט ניט פֿאַרמיטן דײַן זון, דײַן איינאיינציקן,

- יז כִּי־בָרֵךְ אֲבָרֶכְךְ וְהַרְבָּה אַרְבֶּה אֶת־זַרְעֲךְ כְּכוֹכְבֵי הַשְּׁמַיִם וְכַחוֹל אֲשֶׁר עַל־שְׂפַת הַיָּם וְיִרַשׁ זַרְעֲךְּ אֵת שַׁעַר אֹיְבָיו:
- יח וְהִתְבְּרֲכוּ בְזַרְעֲדְּ כֹּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ עֵקֶב אֲשֶׁר שָׁמַעְתָּ בְּּלִלִי:
- יט וַיָּשָׁב אַבְרָהָם אֶל־נְעָרָיו וַיָּקְמוּ וַיֵּלְכוּ יַחְדָּו אֶל־בְּאֵר שְׁבַע וַיֵּשֶׁב אַבְרָהָם בִּבְאֵר שָׁבַע:
  - ַוֹיְהִי אַחֲבֵי הַדְּבְרִים הָאֵלֶּה וַיֻּגַּד לְאַבְרָהָם לֵאמֹר הִנֵּה יְלְדָה מִלְכָּה גַם־הִוֹא בְּנִים לְנָחוֹר אָחִידְּ:
    - כא אָת־עוּץ בְּכֹרוֹ וְאָת־בּוּז אָחִיוּ וְאֶת־קְמוּאֵל אֲבִי אֲרָם:
    - כב וְאֶת־כֶּשֶׂד וְאֶת־חֲזוֹ וְאֶת־פִּלְדָּשׁ וְאֶת־יִדְלָף וְאֵת בְּתוּאֵל:
- כג וּבְתוּאֵל יָלַד אֶת־רִבְקָה שְׁמֹנָה אֵלֶה יָלְדָה מִלְכָּה לְנָחוֹר אֲחִי אַבְרָהָם:
  - כד וּפִילַגְשׁוֹ וּשְׁמְהּ רְאוּמָה וַתֵּלֶד גַּם־הָוֹא אֶת־טֶבַח וְאֶת־גַּחַם וְאֶת־תַּחַשׁ וְאֶת־מַעֲכָה:

- איז, בענטשן וועל איך דיך בענטשן, און מערן וועל איך מערן בענטשן, איך מערן דײַן זאָמען אַזוי ווי די שטערן פֿון הימל, און אַזוי ווי דער זאַמד וואָס אויפֿן ברעג פֿון ים; און דײַן זאָמען וועט אַרבן דעם טויער פֿון זײַנע פײַנט.
- און בענטשן וועלן זיך מיט דײַן זאָמען אַלע פֿעלקער פֿון דער ערד, דערפֿאַר וואָס דו האָסט צוגעהערט צו מײַן קול.
- און אבֿרהם האָט זיך אומגעקערט צו זײַנע יונגען, און זיי זײַנען אױפֿגעשטאַנען, און זײַנען געגאַנגען באַנאַנד קיין באַר-שֶבַע. און אבֿרהם איז געבליבן אין באַר-שֵבַע.
- און עס איז געווען נאָך די דאָזיקע געשעענישן, איז אָנגעזאָגט געוואָרן אבֿרהמען, אַזוי צו זאָגן: זע, אָנגעזאָגט געוואָרן אבֿרהמען אַזיי צו דײַן ברודער מָלכָּה, זי אויך האָט געבאָרן זין צו דײַן ברודער נָחורן:
- עוץ זײַן בכור, און בוז זײַן ברודער, און קמואֵל דעם פֿאָטער פֿון אַרָם, און
  - ָּבֶשֶׂדן, און חַזון, און פִּלדְשן, און יִדלְפֿן, און בתואַלן.
- און בתואַל האָט געבאָרן רבקהן. די דאָזיקע אַכט האָט מִלכָּה געבאָרן צו נְחור, אבֿרהמס ברודער.
- און זײַן קעפּסװײַב װאָס איר נאָמען איז געװען רְאומָה, זי אױך האָט געבאָרן טֶבַחן, און גַחַמען, און הַּחַשן, און מַעֲכָהן.

בראשית כג: 23

- א וַיִּהְיוּ חַיֵּי שְׂרָה מֵאָה שְׁנְה וְעֶשְׂרִים שְׁנָה וְשֶׁבַע שְׁנִים שְׁנֵי חַיֵּי שְׂרָה:
  - ב וַתְּמָת שָּׂרָה בְּקּרְיַת אַרְבַּע הִוּא חֶבְרוֹן בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַיְּבֹא אַבְרָהָם לִסְפֹּד לְשָׂרָה וְלִבְכֹּתְה:
- ג וַיָּקָם אַבְרָהָם מֵעַל פְּנֵי מֵתוֹ וַיְדַבֵּר אֶל־בְּנֵי־חֵת לֵאמֹר:
  - ד גַּר־וְתוֹשָׁב אָנֹכִי עִמְּכֶם הְנוּ לִי אֲחֻזַּת־קֶבֶר עִמְּכֶם וְאֶקְבְּרָה מֵתִי מִלְפָנָי:
- ה וַיִּשְנוּ בְנֵי־חֵת אֶת־אַבְרְהָם לֵאמֹר לוֹ:
  - ו שְׁמְעֵנוּ אֲדֹנִי נְשִׂיא אֱלֹהִים אַתְּה בְּתוֹכֵנוּ בְּמִבְחַר קְבָרֵינוּ קְבֹר אֶת־מֵתֶךּ אִישׁ מִמֶּנוּ אֶת־קִבְרוֹ לֹא־יִכְלֶה מִמְּךָ מִקְבֹר מֵתֶךּ:
  - ּוֹ וַיָּקָם אַבְרָהָם וַיִּשְׁתַּחוּ לְעַם־הָאָרֶץ לִבְנֵי־חֵת:
  - ח וַיְדַבֵּר אָתָּם לֵאמֹר אָם־יֵשׁ אֶת־נַפְשְׁכֶם לִקְבֹּר אֶת־מֵתִי מִלְּפְנֵי שְׁמְעוּנִי וּפִּגְעוּ־לִי בְּעֶפְרוֹן בֶּן־צֹחַר:
- ט וְיָתֶּן־לִי אֶת־מְעָרַת הַמַּכְפֵּלָה אֲשֶׁר־לוֹ אֲשֶׁר בִּקְצֵה שָׂדֵהוּ בְּכֶסֶף מְלֵא יִהְנֶנְּה לִי בְּתוֹכְכֶם לַאֲחֻזַּת־קָבֶר:

- און דאָס לעבן פֿון שׂרהן איז געווען הונדערט און זיבן יאָר און צוואַנציק יאָר; דאָס זײַנען געווען די יאָרן פֿון שׂרהס לעבן.
- און שׂרה איז געשטאָרבן אין קִריַת-אַרבע, דאָס איז הֶברון, אין לאַנד כּנַעַן. און אבֿרהם איז געקומען צו קלאָגן אויף שׂרהן און זי צו באַוויינען.
- און אבֿרהם איז אױפֿגעשטאַנען פֿון פֿאַר זײַן טױטן, און ער האָט גערעדט צו די קינדער פֿון חֵת, אַזױ צו זאָגן:
- אַ פֿרעמדער אָבער אַ תּושב בין איך בײַ אײַך, גיט מיר אַ קבֿר-אייגנטום בײַ אײַך, און איך וועל באַגראָבן מײַן טויטן פֿון פֿאַר מיר.
- האָבן די קינדער פֿון חֵת געענטפֿערט אבֿרהמען, אים אַזוי צו זאַגן:
- הער אונדז צו, מײַן האַר, אַ געטלעכער פֿירשט ביסטו צווישן אונדז; אין דעם געקליבנסטן פֿון אונדזערע קבֿרים באַגראָב דײַן טויטן; קיינער פֿון אונדז וועט ניט פֿאַרמײַדן זײַן קבֿר פֿון דיר, אויף צו באַגראָבן דײַן טויטן.
- איז אבֿרהם אױפֿגעשטאַנען, און האָט זיך געבוקט צו דעם פֿאָלק פֿון לאַנד, צו די קינדער פֿון חֵת.
- און ער האָט צו זיי גערעדט, אַזוי צו זאָגן: אויב עס און ער האָט צו זיי גערעדט, אַזוי צו זאָגן: אויב עס איז אײַער ווילן צו באַגראָבן מײַן טויטן פֿון פֿאַר מיר הערט מיך צו, און בעט פֿאַר מיר בײַ עֶפֿרון דעם זון פֿון צוחַרן,
- ער זאָל מיר געבן די הייל פֿון מַכפַּלָה װאָס געהערט צו אים, װאָס אין עק פֿון זײַן פֿעלד; אין פֿולן געלט זאָל ער עס מיר געבן צװישן אײַך פֿאַר אַ קבֿר-אייגנטום.

- הַחָתִּי אֶת־אַבְרָהָם בְּאָזְנֵי בְנֵי־חֵת ּלָכֹל בָּאֵי שַעַר־עִירוֹ לֵאמֹר:
  - יא לא־אֲדֹנִי שְׁמָעֵנִי הַשָּׂדֶה נְתַתִּי לְךְּ ּוְהַמְּעָרָה אֲשֶׁר־בּוֹ לְךּ נְתַתִּיהָ לְעֵינֵי בְנֵי־עַמִּי נְתַתִּיהָ לְּךְ קְבֹר מֵתֶךּ:
  - יב וַיִּשְׁתַּחוּ אַבְרָהָם לִפְנֵי עַם הָאָרֶץ:
- יג וַיְדַבֵּר אֶל־עֶפְרוֹן בְּאָזְנֵי עַם־הָאָרֶץ לֵאמֹר אַדְּ אִם־אַתְּה לוּ שְׁמְעֵנִי נְתַתִּי בֶּסֶף הַשְּׂדֶה קַח מִמֶּנִּי וְאֶקְבְּרָה :אֶת־מֵתִי שְׁמְּה
  - יד וַיַּעַן עֶפְרוֹן אֶת־אַבְרָהָם לֵאמֹר לוֹ:
    - טו אֲדֹנִי שְׁמְעֵנִי אֶרֶץ אַרְבַּע מֵאֹת שֶׁקֶל־כֶּסֶף בֵּינִי וּבֵינְדְּ מַה־הָוֹא ּוְאֶת־מֵתְדּ קְבֹר:
- ַטז וַיִּשְׁמַע אַבְרָהָם אֶל־עֶפְרוֹן וַיִּשְׁקֹל אַבְרָהָם לְעָפְרֹן אֶת־הַכֶּסֶף אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּאָזְנֵי בְנֵי־חֵת אַרְבַּע מֵאוֹת שֶׁקֶל בַּסַף עֹבֵר לַסֹחֵר:
  - יז וַיָּקָם שְׂבה עֶפְרוֹן אֲשֶׁר בַּמַּרְפֵּלְה אָשֶׁר לִפְנֵי מַמְרֵא הַשָּׂדֶה וְהַמְּעָרָה אֲשֶׁר־בּוֹ וְכָלֹ־הָעֵץ אֲשֶׁר בַּשְּׂדֶה אֲשֶׁר בְּכָל־גְּבֻלוֹ סָבִיב:
- בָּאֵי שַׁעַר־עִירוֹ:

- י וְעֶפְרוֹן יֹשֵב בְּתוֹךְ בְּנֵי־חֵת וַיַּעַן עֶפְרוֹן און עֶפֿרון איז געזעסן צווישן די קינדער פֿון חַת; דאָט עֵפֿרון דער חָתּי געענטפֿערט אבֿרהמען אין די אויערן פֿון די קינדער פֿון חֵת, פֿאַר אַלע אײַנגייער :און דעם טויער פֿון זײַן שטאָט, אַזוי צו זאָגן
- ניין, מײַן האַר, הער מיך צו: דאָס פֿעלד שענק איך דיר, אויך די הייל וואָס דרינען שענק איך דיר; פֿאַר די אויגן פֿון די קינדער פֿון מײַן פֿאָלק שענק איך עס .דיר; באַגראָב דײַן טויטן.

ָהאָט אבֿרהם זיך געבוקט פֿאַר דעם פֿאָלק פֿון לאַנד,

און ער האָט גערעדט צו עֶפֿרונען אין די אויערן פֿון דעם פֿאָלק פֿון לאַנד, אַזױ צו זאָגן: װען דו װאָלסט מיך נאָר צוהערן! איך גיב דאָס געלט פֿאַרן פֿעלד, נעם עס פֿון מיר, און איך וועל דאָרטן באַגראָבן מײַן טויטן.

האָט עֵפֿרון געענטפֿערט אבֿרהמען, אים אַזױ צו זאָגן:

הער מיך צו, מײַן האַר, לאַנד אין פֿיר הונדערט שֶקל זילבער, וואָס איז דאָס צווישן מיר און צווישן דיר? .און דײַן טויטן באַגראָב

האָט אבֿרהם צוגעהערט צו עַפֿרונען, און אבֿרהם האָט אָפּגעווויגן עֶפֿרונען דאָס זילבער, וואָס ער האָט געזאָגט אין די אויערן פֿון די קינדער פֿון חֵת, פֿיר הונדערט שֶקל זילבער, גאַנגבאַר בײַם סוחר.

אַזוי איז געבליבן דאָס פֿעלד פֿון עֶפֿרונען, וואָס אין מַכפֵּלָה, וואָס פֿאַר מַמרֵא, דאָס פֿעלד מיט דער הייל וואָס דרינען, און אַלע ביימער וואָס אויפֿן ,פֿעלד, וואָס אין זײַן גאַנצן געמאַרק רונד אַרום

יח לְאַבְרָהָם לְמִקְנָה לְעֵינֵי בְנֵי־חֵת בְּכֹל דער אײַנקויף פֿון אבֿרהמען, פֿאַר די אויגן פֿון די קינדער פֿון חֶת, פֿאַר אַלע אײַנגייער אין דעם טויער פֿון זײַן שטאָט.

- יט וְאַחֲבִי־כֵן קָבַר אַבְרָהָם אֶת־שָּׂרָה אִשְׁתּוֹ אֶל־מְעָרַת שְׂדֵה הַמַּכְפֵּלְה עַל־פָּנֵי מַמְרֵא הוא חֶבְרוֹן בְּאֶרֶץ בְנְעַן:
- ַניָּקָם הַשָּׂדֶה וְהַפְּעָרָה אֲשֶׁר־בּוֹ
- און דערנאָך האָט אבֿרהם באַגראָבן זײַן װײַב שׂרהן אין דער הייל פֿון דעם פֿעלד פֿון מַכפֵּלָה פֿאַר ַמַמֵרָא, דאָס איז חֶברון, אין לאַנד כּנַעַן.
- אַזוי איז געבליבן דאָס פֿעלד, און די הייל וואָס לְאַבְרָהָם לַאֲחֻזַּת־קָבֶר מֵאֵת בְּנֵי־חֵת: דרינען, בײַ אבֿרהמען פֿאַר אַ קבֿר-אייגנטום, פֿון די קינדער פֿון חֵת.

24: בראשית כד

- א וְאַבְרָהָם זָקֵן בָּא בַּיָמִים וַיהוָה בֵּרַדּ אֵת־אַבְרָהָם בַּכֹּל:
- ב וַיּאֹמֶר אַבְרָהָם אֶל־עַבְדּוֹ זְקַן בֵּיתוֹ הַמֹּשֵׁל בְּכָל־אֲשֶׁר־לוֹ שִׁים־נָא יְדְדְּ תַּחַת יְרֵכִי:
- ג וְאַשְׁבִּיעֲדְּ בַּיהוָה אֱלֹהֵי הַשְּׁמַיִם וֵאלֹהֵי הָאָרֶץ אֲשֶׁר לֹא־תִקַּח אִשְׁה לִבְנִי מִבְּנוֹת הַכְּנַעֲנִי אֲשֶׁר אָנֹכִי יוֹשֵׁב בְּקִרְבּוֹ:
  - ד כִּי אֶל־אַרְצִי וְאֶל־מוֹלַדְתִּי תֵּלֵדְ וְלָקַחְתָּ אִשְׁה לִבְנִי לְיִצְחָק:
- ה וַיּאמֶר אֵלְיו הָעֶבֶד אוּלַי לֹא־תאֹבֶה הָאִשְׁה לְלֶכֶת אַחֲרֵי אֶל־הָאָרֶץ הַזּאֹת הֶהְשֵׁב אָשִׁיב אֶת־בִּנְךְּ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יָצָאתְ מִשְׁם: אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יָצָאתְ מִשְׁם:
  - ו וַיּאמֶר אֵלָיו אַבְרָהְם הִשְּׁמֶר לְּךְּ פֶּן־תִּשִׁיב אֶת־בְּנִי שְׁמְה:
- ז יְהוָה אֱלֹהֵי הַשְּׁמַיִם אֲשֶׁר לְקְחַנִּי מִבּית אָבִי וּמֵאֶרֶץ מוֹלַדְתִּי וַאֲשֶׁר דְּבֶּר־לִי וַאֲשֶׁר נִשְׁבַּע־לִי לֵאמֹר לְזַרְעֲךְ אֶתֵּן אֶת־הָאָרֶץ הַזּאֹת הוּא יִשְׁלַח מַלְאָכוֹ לְפָנֶיךְ וְלָקַחְתְּ אִשְׁה לִבְנִי מִשָּׁם:
- ח וְאִם־לֹא תֹאבֶה הָאִשְׁה לְלֶכֶת אַחֲבֶיּהְ וְנִקִּיתָ מִשְּׁבֻעָתִי זֹאת רַק אֶת־בְּנִי לֹא תִשֵׁב שָׁמָה:

- און אבֿרהם איז געוואָרן אַלט און באַטאָגט; און גאָט האָט געבענטשט אבֿרהמען מיט אַלצדינג.
- האָט אבֿרהם געזאָגט צו זײַן קנעכט, דעם עלטסטן פֿון זײַן הויז, וואָס האָט געוועלטיקט איבער אַלץ וואָס ער האָט געהאַט: טו, איך בעט דיך, דײַן האַנט אונטער מײַן דיך,
- און איך וועל דיך באַשווערן בײַ יהוה דעם גאָט פֿון הימל און דעם גאָט פֿון דער ערד, אַז דו זאָלסט ניט נימל און דעם גאָט פֿון דער מײַן זון פֿון די טעכטער פֿון דעם נעמען אַ ווײַב פֿאַר מײַן זון פֿון די טעכטער פֿון דעם כּנַעַני וואָס איך זיץ צווישן אים.
- נייערט צו מײַן לאַנד און צו מײַן אָפּשטאַם זאָלסטו גיין, און נעמען אַ װײַב פֿאַר מײַן זון, פֿאַר יצחקן.
- האָט דער קנעכט צו אים געזאָגט: טאָמער וועט די פֿרוי ניט וועלן גיין נאָך מיר אין דעם היגן לאַנד; זאָל איך ניט אַנדערש אומקערן דײַן זון צו דעם לאַנד וואָס דו ביסט פֿון דאָרטן אַרויסגעגאַנגען?
- האָט אבֿרהם צו אים געזאָגט: היט דיך, זאָלסט ניט אבֿרהם אומקערן מײַן זון אַהין.
- יהוה דער גאָט פֿון הימל, וואָס האָט מיך אַרויסגענומען פֿון דעם הויז פֿון מײַן פֿאָטער, און פֿון דעם לאַנד פֿון מײַן געבורט, און וואָס האָט צו מיר דעם לאַנד פֿון מײַן געבורט, און וואָס האָט צו מיר גערעדט, און וואָס האָט מיר געשוואָרן, אַזוי צו זאָגן: צו דײַן זאָמען וועל איך געבן דאָס דאָזיקע לאַנד ער וועט שיקן זײַן מלאך דיר פֿאַרויס, און וועסט קריגן אַ ווײַב פֿאַר מײַן זון פֿון דאָרטן.
- און אויב די פֿרוי וועט ניט וועלן גיין נאָך דיר, וועסטו זײַן פרײַ פֿון דער דאָזיקער שבועה מײַנער; אָבער זאָלסט ניט אומקערן מײַן זון אַהין.

- ט וַיָּשֶׂם הָעֶבֶד אֶת־יָדוֹ תַּחַת יֶרֶךְ אַבְרָהָם אֲדֹנָיו וַיִּשְׁבַע לוֹ עַל־הַדְּבָר הַוָּה:
- וַיָּקַח הָעֶבֶד עֲשָׂרָה גְמַלִּים מִגְּמַלֵּי אֲדֹנְיו וַיֵּלֶהְ וְכָל־טוּב אֲדֹנְיו בְּיָדוֹ וַיָּקְם ַוַיֵּלֶךְ אֶל־אֲרַם נַהְרַיִם אֶל־עִיר נָחוֹר:
- יא וַיַּבְרֵךְ הַגְּמַלִּים מְחוּץ לְעִיר אֶל־בְּאֵר הַמְּיִם לְעֵת עֶרֶב לְעֵת צֵאת הַשֹּׁאֲבֹת:
- יב וַיּאֹמַר יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדֹנִי אַבְרָהָם הַקְרַה־נָא לְפָנַי הַיּוֹם וַעֲשֵׂה־חֶסֶד עִם אֲדֹנִי אַבְרָהָם:
  - יג הַנָּה אָנֹכִי נִצְּב עַל־עֵין הַמְּיִם וּבְנוֹת אַנְשֵׁי הָעִיר יֹצְאֹת לִשְׁאֹב מְיִם:
- כַדֵּךְ וְאֶשְׁתֶה וְאָמְרָה שְׁתֵה וְגַם־גְּמַלֶּיךּ אַשְׁקֶה אֹתָה הֹכַחְתָּ לְעַבְרָדְ לְיִצְחָק וּבָה אֵדַע כִּי־עָשִׂיתָ ָּ חֶסֶד עִם־אֲדֹנִי:
  - טו וַיְהִי־הוּא טֶרֶם כִּלְה לְדַבֵּר וְהִנֵּה רַבְקָה יצאת אֲשֶׁר יֻלְדָה לִבְתוּאֵל בֶּן־מִלְכָּה אֵשֶׁת נְחוֹר אֲחִי אַבְרָהָם וְכַדָּה עַל־שִׁכְמָה:
- טז וְהַנַּעֲרָ טֹבַת מַרְאֶה מְאֹד בְּתוּלְה וְאִישׁ לֹא יְדָעָה וַתֵּרֶד הָעַיְנָה וַהְּמַלֵּא בַדָּה וַתְּעַל:
  - יז וַיָּרִץ הָעֶבֶּד לִקְרָאתָה וַיּאֹמֶר ַדְגְמִיאִינִי נָא מְעַט־מַיִם מִכַּדֵּך:

- דיך דעם דער אונטער דעם דיך האָנט אונטער דעם דיך פֿון זײַן האַר אבֿרהמען, און ער האָט אים געשוואָרן אויף דער דאָזיקער זאַך.
- און דער קנעכט האָט גענומען צען קעמלען פֿון די קעמלען פֿון זײַן האַר, און איז אַוועקגעגאַנגען מיט אַלעם בעסטן פֿון זײַן האַר אין זײַן האַנט; און ער איז אויפֿגעשטאַנען, און איז געגאַנגען קיין אַרַם-נַהרַיִם, צו דער שטאָט פֿון נָחורן.
- און ער האָט געמאַכט קניען די קעמלען אויסן שטאָט בײַם ברונעם וואַסער, אין אָוונט-צײַט, אין דער צײַט .וואָס די שעפּערינס גייען אַרויס
- און ער האָט געזאָגט: יהוה, גאָט פֿון מײַן האַר אבֿרהמען, שיק מיר צו הײַנט, איך בעט דיך, אַ טראַף, און טו חסד מיט מײַן האַר אבֿרהמען.
- אַט שטיי איך בײַם קוואַל וואַסער, און די טעכטער פֿון די שטאָטלײַט קומען אַרױס שעפּן װאַסער;
- יד וְהָיָה הַנַּעֲרָ אֲשֶׁר אֹמַר אֵלֶיהָ הַפִּי־נָא זאָל זײַן, אַז די מיידל וואָס איך וועל צו איר זאָגן: עבייג אײַן, איך בעט דיך, דײַן קרוג, און לאָמיך» טרינקען», און זי וועט זאָגן: «טרינק, און אויך דײַנע קעמלען וועל איך אַנטרינקען», האַסטו זי באַשערט פֿאַר דײַן קנעכט יצחקן, און דערמיט וועל איך וויסן .אַז דו האָסט געטאָן חסד מיט מײַן האַר
- און עס איז געווען, איידער נאָך ער האָט געענדיקט רעדן, ערשט רבקה קומט אַרויס – די וואָס איז געבאָרן געוואָרן בײַ בתואַל דעם זון פֿון מִלכָּה, דער ווײַב פֿון נָחור, אבֿרהמס ברודער – מיט איר קרוג אויף איר אַקסל.
- און די מיידל איז געווען זייער שיין פֿון אויסזען, אַ יונגפֿרוי וואָס קיין מאַן האָט נאָך זי ניט געקענט; און זי האָט אַראָפּגענידערט צום קוואַל, און האָט ּ אָנגעפֿילט איר קרוג, און איז אַרױפֿגעקומען.
- איז דער קנעכט איר געלאָפֿן אַנטקעגן, און האָט געזאָגט: לאָז מיך אַ זופּ טאָן, איך בעט דיך, אַ ביסל וואַסער פֿון דײַן קרוג.

- יח וַתּאֹמֶר שְׁתֵה אֲדֹנִי וַתְּמַהֵר וַתּּרֶד כַּדָּה עַל־יִדָה וַתִּשְׁקֵהוּ:
- יט וַתְּכַל לְהַשְׁלְתוֹ וַתּאֹמֶר גַּם לִגְמֵלֶּיף אֶשְׁאָב עַד אָם־כִּלוּ לִשְׁתֹת:
- כ וַתְּמַהֵר וַתְּעַר כַּדָּה אֶל־הַשֹּׁקֶת וַתְּרָץ
  עוֹד אֶל־הַבְּאֵר לִשְׁאֹב וַתִּשְׁאַב
  לְכָל־גְּמַלְיו:
  - כא וְהָאִישׁ מִשְׁתָּאֵה לָהּ מַחֲרִישׁ לְדַעַת הַהִּצְלִיחַ יְהוָה דַּרְכּוֹ אָם־לֹא:
  - כב וַיְהִי כַּאֲשֶׁר כִּלּוּ הַגְּמַלִּים לִשְׁתּוֹת וַיִּקַח הָאִישׁ נָזֶם זְהָב בֶּקַע מִשְׁקְלוֹ וּשְׁנֵי צְמִידִים עַל־יָדֶיהְ עֲשְׂרָה זְהָב מִשְׁקַלַם:
- כג וַיּאמֶר בַּת־מִי אַהְּ הַגִּידִי נָא לִי הְוֵשׁ בֵּית־אָבִיךְ מָקוֹם לָנוּ לָלִין:
  - כד וַתּאֹמֶר אֵלְיו בַּת־בְּתוּאֵל אָנֹכִי בָּן־מִלְכָּה אֲשֶׁר יְלְדָה לְנָחוֹר:
- כה וַתּאֹמֶר אֵלֶיו גַם־תָּבֶן גַּם־מִסְפּוֹא רַב עִמָּנוּ גַם־מָקוֹם לָלוּון:
  - כו וַיִּקֹד הָאִישׁ וַיִּשְׁתַחוּ לַיהוָה:
- כז וַיּאמֶר בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדֹנִי אַבְרָהָם אֲשֶׁר לֹא־עָזַב חַסְדּוֹ וַאֲמִתּוֹ מֵעִם אֲדֹנִי אָנֹכִי בַּדֶּרֶךְ נְחַנִי יְהוָה בֵּית אֲחֵי אֲדֹנִי:
  - כח וַתָּרָץ הַנַּצְרָ וַתַּגֵד לְבֵית אִמְּה כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה:

- האָט זי געזאָגט: טרינק מײַן האַר; און זי האָט אויף גיך אַראָפּגעלאָזט איר קרוג אויף איר האַנט, און האָט אים געגעבן טרינקען.
- און אַז זי האָט געענדיקט אים געבן טרינקען, האָט זי געזאָגט: אויך פֿאַר דײַנע קעמלען וועל איך אָנשעפּן, ביז זיי האָבן געענדיקט טרינקען.
- און זי האָט אויף גיך אויסגעליידיקט איר קרוג אין דער קאָריטע, און איז ווידער געלאָפֿן צום ברונעם אָנשעפּן, ביז זי האָט אָנגעשעפּט פֿאַר אַלע זײַנע קעמלען.
- און דער מאַן קוקט זי אָן שווײַגעדיק, צו וויסן אויב גאָט האָט באַגליקט זײַן וועג אָדער ניט.
- און עס איז געווען, ווי די קעמלען האָבן געענדיקט טרינקען, אַזוי האָט דער מאַן גענומען אַ גילדערנעם טרינקען, אַזוי האָט דער מאַן געווען אַ בקַע, און צוויי נאָזרינג וואָס זײַן וואָג איז געווען אַ בקַע, און צוויי אָרעמבענדער פֿאַר אירע הענט, וואָס זייער וואָג איז געווען צען גאַלדשטיק.
- און ער האָט געזאָגט: וועמעס טאָכטער ביסטו? זאָג מיר, איך בעט דיך, איז דאָ אין דײַן פֿאָטערס הויז אַן מיר, ארט פֿאַר אונדז צום נעכטיקן?
- האָט זי צו אים געזאָגט: איך בין די טאָכטער פֿון בתואַל דעם זון פֿון מִלכָּהן, וואָס זי האָט געבאָרן נָחורן.
- און זי האָט צו אים געזאָגט: אי שטרוי אי פּוטער אַ און זי האָט צו אים געזאָגט: איז דאָ בײַ אונדז, אי אַן אָרט צום נעכטיקן.
  - . האָט דער מאַן זיך גענײַגט און זיך געבוקט צו גאָט
- און ער האָט געזאָגט: געלױבט איז יהוה דער גאָט פֿון מײַן האַר אבֿרהמען, װאָס האָט ניט פֿאַרלאָזן זײַן פֿון מײַן טרײַשאַפֿט צו מײַן האַר; מיך האָט גאָט חסד און זײַן טרײַשאַפֿט צו מײַן האַר; מיך האָט גאָט געפֿירט אױף דעם װעג צו דעם הױז פֿון מײַן האַרס ברידער.
- און די מיידל איז געלאָפֿן, און האָט דערציילט אין איר מוטערס הויז די דאָזיקע זאַכן.

- כט וּלְרבְקָה אָח וּשְׁמוֹ לָבָן וַיְּרָץ לָבָן אֶל־הָאִישׁ הַחוּצָה אֶל־הָעָיִן:
- ל וַיְהִי כִּרְאֹת אֶת־הַנָּזֶם וְאֶת־הַצְּמִדִים על־יְדֵי אֲחֹתוֹ וּכְשָׁמְעוֹ אֶת־דִּבְרֵי רִבְקָה אֲחֹתוֹ לֵאמֹר כֹּה־דָבֶּר אֵלַי הָאִישׁ וַיָּבֹא אֶל־הָאִישׁ וְהִנַּה עֹמֵד על־הַגְּמַלִּים עַל־הָעָיִן:
- לא וַיּאׄמֶר בּוֹא בְּרוּךְ יְהוָה לָמָה תַעֲמֹד בַּחוּץ וְאָנֹכִי פִּנִּיתִי הַבַּיִת וּמְקוֹם לַגְּמַלִּים:
- לב וַיָּבֹא הָאִישׁ הַבּּיְתָה וַיְפַתַּח הַגְּמַלִּים וַיִּתֵּן תָּבֶן וּמִסְפּוֹא לַגְּמַלִּים וּמַיִם לְרְחֹץ רַגְלָיו וְרַגְלֵי הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר אתּוֹ:
- לג ויישם וַיּוּשֵׂם לְפָּנְיו לֶאֶכֹל וַיּאֹמֶר לֹא אֹכַל עַד אִם־דִּבַּרְתִּי דְּבָרִי וַיּאֹמֶר דַּבֵּר:
  - לד וַיּאמַר עֶבֶד אַבְרָהָם אָנֹכִי:
- לה וַיהוָה בֵּרַךְ אֶת־אֲדֹנִי מְאֹד וַיִּגְדְּל וַיִּתֶּן־לוֹ צֹאן וּבְקָר וְכֶסֶף וְזָהָב וַעֲבָדִם וּשְׁפָּחֹת וּגְמַלִּים וַחֲמֹרִים:
  - לו וַתֵּלֶד שָּׂרָה אֵשֶׁת אֲדֹנִי בֵן לַאדֹנִי אַחֲבִי זִקְנָתָה וַיִּתֶּן־לּוֹ אֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ:
- לז וַיַּשְׁבְּעֵנִי אֲדֹנִי לֵאמֹר לֹא־תִקַּח אִשְׁה לִבְנִי מִבְּנוֹת הַכְּנַעֲנִי אֲשֶׁר אָנֹכִי ישֵׁב בְּאַרְצוֹ:

- און רבקה האָט געהאַט אַ ברודער װאָס זײַן נאָמען איז געװען לָבָן; איז לָבָן אַרױסגעלאָפֿן צו דעם מאַן דרױסן צום קװאַל.
- און עס איז געווען, ווי ער האָט דערזען דעם נאָזרינג, און די אָרעמבענדער אויף די הענט פֿון זײַן שוועסטער, און ווי ער האָט געהערט די ווערטער פֿון זײַן שוועסטער רבקהן, אַזוי צו זאָגן: אַזוי און אַזוי זײַן שוועסטער רבקהן, אַזוי צו זאָגן: אַזוי און אַזוי האָט דער מאַן צו מיר גערעדט איז ער געקומען צו דעם מאַן ווי ער שטייט בײַ די קעמלען לעבן קוואַל,
- און ער האָט געזאָגט: קום, געבענטשטער פֿון גאָט, פֿאַר װאָס שטײסטו דרױסן? איך האָב דאָך אױפֿגעראַמט דאָס הױז, און אַן אָרט פֿאַר די קעמלען.
- איז דער מאַן אַרײַנגעגאַנגען אין הויז; און ער האָט איז דער מאַן אַרײַנגעגאַנגען און האָט דערלאַנגט שטרוי אָפּגעבונדן די קעמלען, און האָט דערלאַנגט שטרוי און פֿוטער פֿאַר די קעמלען, און וואַסער צו וואַשן זײַנע פֿיס, און די פֿיס פֿון די מענטשן וואָס מיט אים.
- און עס איז געשטעלט געוואָרן פֿאַר אים צום עסן, אָבער ער האָט געזאָגט: איך וועל ניט עסן, ביז איך האָב גערעדט מײַנע רייד. האָט ער געזאָגט: רעד.
- . האָט ער געזאָגט: דער קנעכט פֿון אבֿרהמען בין איך.
- און גאָט האָט זייער געבענטשט מײַן האַר, און ער איז געוואָרן רײַך; און ער האָט אים געגעבן שאָף און רינדער, און זילבער און גאָלד, און קנעכט און דינסטן, און קעמלען און אייזלען.
- און שׂרה, מײַן האַרס װײַב, האָט געבאָרן אַ זון צו מײַן האַר אויף איר עלטער; און ער האָט אים מײַן האַר אויף איר עלטער; און ער האָט אים אַוועקגעגעבן אַלץ װאָס ער האָט געהאַט.
- און מײַן האַר האָט מיך באַשװאָרן, אַזױ צו זאָגן: זאָלסט ניט נעמען אַ װײַב פֿאַר מײַן זון פֿון די טעכטער פֿון דעם כּנַעַני װאָס איך זיץ אין זײַן לאַנד.

לח אָם־לֹא אֶל־בֵּית־אָבִי תַּלֵּךְ וְאֶל־מִשְׁפַּחְתִּי וְלְקַחְתָּ אִשְׁה לִבְנִי:

לט וָאֹמַר אֶל־אֲדֹנִי אֻלַי לֹא־תֵלֵךּ הָאִשְׁה אַחֲרָי:

מ וַיּאׄמֶר אֵלָי יְהוָה אֲשֶׁר־הִתְהַלַּכְתִּי לְפָנְיו יִשְׁלַח מַלְאָכוֹ אִתְּדְּ וְהִצְּלִיחַ דַּרְכֶּדְ וְלָקַחְתָּ אִשְׁה לִבְנִי מִמִּשְׁפַּחְתִּי וּמִבֵּית אָבִי:

מא אָז תִּנְּקֶה מֵאָלָתִי כִּי תָבוֹא אֶל־מִשְׁפַּחְתִּי וְאִם־לֹא יִתְנוּ לָךְ וְהָיִיתְ נָקִי מֵאָלָתִי:

מב וָאָבֹא הַיּוֹם אֶל־הָעָיִן וָאֹמַר יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדֹנִי אַבְרָהָם אִם־יֶשְׁדְּ־נָּא מַצְלִיתַ דַּרְכִּי אֲשֶׁר אָנֹכִי הֹלֵדְּ עְלֶיהָ:

מג הַנֵּה אָנֹכִי נִצְּב עַל־עֵין הַמְּיִם וְהָיָה הָעַלְמָה הַיֹּצֵאת לִשְׁאֹב וְאָמַרְתִּי אֵלֶיהָ הַשְׁקִינִי־נָא מְעַט־מַיִם מִכַּדֵּךְ:

> מד וְאָמְרָה אֵלֵי גַּם־אַתְּה שְׁתֵה וְגַם לִגְמַלֶּיךּ אֶשְׁאָב הוא הָאִשְּׁה אֲשֶׁר־הֹכִיחַ יְהוָה לְבֶּן־אֲדֹנִי:

מה אֲנִי טֶרֶם אֲכַלֶּה לְדַבֵּר אֶל־לִבִּי וְהִנֵּה רִבְקָה יצֵאת וְכַדָּה עַל־שִׁכְמָה וַתִּרֶד הָעַיְנָה וַתִּשְׁאָב וָאֹמֵר אֵלֶיהָ הַשְׁקִינִי נָא:

מו וַתְּמַהֵר וַתּוֹרֶד כַּדָּה מֵעָלֶיהָ וַתּאֹמֶר שְׁתֵה וְגַם־גְּמַלֶּיךּ אַשְׁקֶה וְאֵשְׁתְּ וְגַם הַגְּמַלִּים הִשְׁקָתָה:

ניט אַנדערש נאָר צו מײַן פֿאָטערס הױז זאָלסטו גײן, און צו מײַן משפּחה, און נעמען אַ װײַב פֿאַר מײַן זון.

האָב איך געזאָגט צו מײַן האַר: טאָמער וועט די פֿרוי ניט וועלן גיין מיט מיר?

האָט ער צו מיר געזאָגט: יהוה וואָס איך בין געגאַנגען פֿאַר אים, וועט שיקן זײַן מלאך מיט דיר, געגאַנגען פֿאַר אים, וועט שיקן זײַן מלאך מיט דיר, און וועט באַגליקן דײַן וועג, און וועסט קריגן אַ ווײַב פֿאַר מײַן זון, פֿון מײַן משפּחה און פֿון מײַן פֿאָטערס הויז.

דענצמאָל וועסטו פֿרײַ זײַן פֿון מײַן שבועה, אַז דו וועסט קומען צו מײַן משפּחה; און אויב זיי וועלן דיר ניט געבן, וועסטו אויך פֿרײַ זײַן פֿון מײַן שבועה.

בין איך געקומען הײַנט צום קוואַל, און האָב געזאָגט: יהוה, גאָט פֿון מײַן האַר אבֿרהמען, אויב דו ווילסט, איך בעט דיך, באַגליקן מײַן וועג וואָס איך גיי אויף אים:

אָט שטיי איך בײַם קװאַל װאַסער; און עס זאָל זײַן, אַז די מיידל װאָס קומט אַרױס שעפּן, און איך װעל זאָגן צו איר: «גיב מיר טרינקען, איך בעט דיך, אַ ביסל װאַסער פֿון דײַן קרוג»,

און זי וועט זאָגן צו מיר: «אי דו טרינק, אי פֿאַר דײַנע קעמלען וועל איך אָנשעפּן», זאָל זי זײַן די דײַנע קעמלען וועל איך אָנשערט פֿאַר מײַן האַרס זון. ווײַב, וואָס גאָט האָט באַשערט פֿאַר מײַן האַרס זון.

נאָך איידער איך ענדיק רעדן צו מײַן האַרצן, ערשט רבקה קומט אַרויס מיט איר קרוג אויף איר אַקסל; און זי האָט אַראָפּגענידערט צום קוואַל און האָט אָנגעשעפּט. האָב איך צו איר געזאָגט: גיב מיר טרינקען, איך בעט דיך.

האָט זי אויף גיך אַראָפּגעלאָזט איר קרוג פֿון זיך, און האָט געזאָגט: טרינק, און אויך דײַנע קעמלען וועל איך אָנטרינקען. האָב איך געטרונקען, און אויך די קעמלען האָט זי אָנגעטרונקען.

- מז וָאֶשְׁאַל אֹתָהּ וָאֹמֵר בַּת־מִי אַהְּ וַתּאֹמֶר בַּת־בְּתוּאֵל בֶּן־נָחוֹר אֲשֶׁר יָלְדָה־לּוֹ מִלְכָּה וָאָשִׂם הַנָּזֶם עַל־אַפָּה וְהַצְּמִידִים עַל־יָדֶיהָ:
- מח וָאֶקֹד וָאֶשְׁתַּחֲנֶה לַיהוָה וָאֲבְּרֵךְ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדֹנִי אַבְרְהָם אֲשֶׁר הִנְחַנִּי בְּדֶרֶךְ אֱמֶת לְקַחַת אֶת־בַּת־אֲחִי אֲדֹנִי לִבְנוֹ:
- מט וְעַתָּה אָם־יֶשְׁכֶם עֹשִׂים חֶסֶד וֶאֱמֶת אֶת־אֲדֹנִי הַגִּידוּ לִי וְאִם־לֹא הַגִּידוּ לִי וְאֶפְנֶה עַל־יָמִין אוֹ עַל־שְׂמֹאל:
- נ וַיַּעַן לָבָן וּבְתוּאֵל וַיּאֹמְרוּ מֵיְהוָה יְצָא הַדְּבָר לֹא נוּכַל דַּבֵּר אֵלֶיךְּ רַע אוֹ־טוֹב:
- נא הנַה־רִבְקָה לְפָנֶיךּ קַח וָלֵךְ וּתְהִי אִשְׁה לְבֶן־אֲדֹנֶיךָּ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה:
- נב וַיְהִי כַּאֲשֶׁר שָׁמַע עֶבֶד אַבְרָהָם אֶת־דִּבְרֵיהֶם וַיִּשְׁתַּחוּ אַרְצָה לַיהוָה:
  - נג וַיּוֹצֵא הָעֶבֶּד כְּלֵי־כֶּסֶף וּכְלֵי זְהָב וּבְגָדִים וַיִּתֵּן לְרִבְקָה וּמִגְדָּנֹת נְתַן לְאָחִיהְ וּלְאִמְה:
- נד וַיּאֹכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ הוּא וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־עִמּוֹ וַיָּלִינוּ וַיָּקוּמוּ בַבּקֶר וַיּאֹמֶר שַׁלְחָנִי לַאדֹנִי:
  - נה וַיֹּאמֶר אָחִיהָ וְאִמְּה תֵּשֵׁב הַנַּעֲרְ אָתְנוּ יָמִים אוֹ עְשׁוֹר אַחַר תֵּלֵךְ:

- האָב איך זי געפרעגט און האָב געזאָגט: וועמעס טאָכטער ביסטו? האָט זי געזאָגט: די טאָכטער פֿון בתואַל דעם זון פֿון נָחורן, וואָס מִלכָּה האָט געבאָרן צו אים. און איך האָב אָנגעטאָן דעם נאָזרינג אויף איר נאָז, און די אָרעמבענדער אויף אירע הענט.
- און איך האָב מיך גענײַגט און מיך געבוקט צו יהוה, און איך האָב געלויבט יהוה דעם גאָט פֿון מײַן האַר אבֿרהמען, וואָס האָט מיך געפירט אויפֿן ריכטיקן וועג צו קריגן די טאָכטער פֿון מײַן האַרס אַן אייגענעם פֿאַר זײַן זון.
- און אַצונד, אויב איר ווילט טאָן אַ חסד און אַ טרײַשאַפֿט מיט מײַן האַר, זאָגט מיר; און אויב ניט, זאָגט מיר; און איך וועל מיך קערן אויף רעכטס אָדער אויף לינקס.
- האָט געענטפֿערט לָבָן און בתואַל, און זיי האָבן געזאָגט: די זאַך איז אַרױס פֿון גאָט; מיר קענען ניט רעדן צו דיר שלעכטס אָדער גוטס.
- אָט איז רבקה פֿאַר דיר, נעם און גיי, און זאָל זי זײַן אַ װײַב צו דעם זון פֿון דײַן האַר, אַזױ װי גאָט האָט גערעדט.
- און עס איז געווען, ווי דער קנעכט פֿון אבֿרהמען האָט געהערט זייערע ווערטער, אַזוי האָט ער זיך געבוקט צו דער ערד פֿאַר גאָט.
- און דער קנעכט האָט אַרױסגענומען זילבערנע זאַכן, און גילדערנע זאַכן, און קליידער, און געגעבן רבקהן; אויך איר ברודער און איר מוטער האָט ער געגעבן טײַערע מתּנות.
- און זיי האָבן געגעסן און געטרונקען, ער און די מענטשן וואָס מיט אים; און זיי האָבן מענטשן וואָס מיט אים; און זיי האָבן איבערגענעכטיקט; און זיי זײַנען אױפֿגעשטאַנען אין דער פֿרי, און ער האָט געזאָגט: שיקט מיך אַוועק צו מײַן האַר.
- האָט געזאָגט איר ברודער און איר מוטער: זאָל די מיידל בלײַבן בײַ אונדז אַ יאָר אָדער צען חדשים , דערנאָך וועט זי גיין.

- ַנוֹ וַיּאֹמֶר אֲלֵהֶם אַל־תְּאַחֲרוּ אֹתִי וַיהוָה הָצְלִיחַ דַּרְכִּי שַׁלְּחוּנִי וְאֵלְכָה לַאדֹנִי:
  - נז ניאמרוּ נִקְרָא לַנַּעֲרָ וְנִשְׁאֲלָה :אֶת־פִּיהָ
- יִנְם־הָאִישׁ הַזֶּה וַתּאֹמֶר אֵלֵךְ:
  - נט וַיְשַׁלְּחוּ אֶת־רִבְקָה אֲחֹתָם וְאֶת־מֵנִקְתָּהּ וְאֶת־עֶבֶד אַבְרָהָם ּוְאֶת־אֲנְשִׁיו:
- אַרְעֵךְ הַיִי לְאַלְפֵי רְבָבָה וְיִירַשׁ זַרְעֵךְ :אָת שַׁעַר שׂנָאָיו
  - סא וַתָּקָם רִבְקָה וְנַעֲרֹתֶיהָ וַתִּרְכַּבְנָה עַל־הַגְּמַלִּים וַתֵּלַכְנָה אַחֲרֵי הָאִישׁ וַיָּקַח הָעֶבֶּד אֶת־רִבְקָה וַיֵּלַדְ:
- יוֹשֵב בְּאֶרֶץ הַנָּגֶב:
- וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיַּרָא וְהִנֵּה גְמַלִּים בָּאִים:
  - סד וַתִּשָּׂא רִבְקָה אֶת־עֵינֶיהָ וַתֵּרֶא אָת־יִצְחָק וַתִּפֹּל מֵעַל הַגְּמְל:
  - סה וַתּאֹמֶר אֶל־הָעֶבֶד מִי־הָאִישׁ הַלְּזֶה ַהַהֹלֵךְ בַּשָּׂדָה לִקְרָאתֵנוּ וַיּאֹמֶר ּהָעֶבֶד הוּא אֲדֹנִי וַתִּקַח הַצְּעִיף וֹעִּעְכָּם:

- האָט ער צו זיי געזאָגט: האַלט מיך ניט אויף, אַז גאָט האָט באַגליקט מײַן װעג. שיקט מיך אַװעק, און לאָמיך גיין צו מײַן האַר.
- האָבן זיי געזאָגט: מיר וועלן רופֿן די מיידל, און מיר וועלן פֿרעגן איר מויל.
- ַנח וַיִּקְרָאוּ לְרִבְקָה וַיּאֹמְרוּ אֵלֶיהָ הֲחֵלְכִי האָבן זיי גערופֿן רבקהן, און האָבן צו איר געזאָגט: ווילסטו גיין מיט דעם דאָזיקן מאַן? האָט זי געזאָגט: איך וויל גיין.
- האָבן זיי אַרויסבאַלייט זייער שוועסטער רבקהן, און איר אַם, און אבֿרהמס קנעכט, און זײַנע מענטשן.
- ס וַיְבָרָכוּ אֶת־רִבְקָה וַיּאֹמְרוּ לָהּ אֲחֹתֵנוּ און זיי האָבן געבענטשט רבקהן, און האָבן צו איר געזאָגט: אונדזער שוועסטער, דו ווער טויזנטער מאָל צען טויזנט, און דײַן זאָמען זאָל אַרבן דעם טויער פֿון זײַנע פֿײַנט.
- ,און רבקה איז אויפֿגעשטאַנען מיט אירע מיידלעך און זיי האָבן זיך אַרױפֿגעזעצט אױף די קעמלען, און זײַנען געגאַנגען נאָך דעם מאַן. און דער קנעכט האָט גענומען רבקהן, און איז אַוועקגעגאַנגען.
- סב וְיִצְחָק בָּא מִבּוֹא בְּאֵר לַחַי רֹאִי וְהוּא און יצַחק איז אָנגעקומען פֿון וווּ מע גייט קיין באֵר-לַחַי-רוֹאי, וואָרום ער איז געזעסן אין לאַנד פֿון דרום –
- סג וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׂוּחַ בַּשָּׂדֶה לִפְנוֹת עָרֶב און יצחק איז אַרױסגעגאַנגען זיך דורכצוגיין אין פֿעלד אַקעגן אָװנט – האָט ער אױפֿגעהױבן זײַנע אויגן און האָט אַ קוק געטאָן, ערשט קעמלען קומען ۲۲.
- און האָט אויפֿגעהויבן אירע אויגן, און האָט דערזען יצחקן, און זי האָט זיך אַראָפּגעלאָזט פֿון קעמל.
- און זי האָט געזאָגט צו דעם קנעכט: ווער איז יענער מאַן װאָס גײט אין פֿעלד אונדז אַנטקעגן? האָט דער קנעכט געזאָגט: דאָס איז מײַן האַר. האָט זי גענומען . דעם שלייער, און האָט זיך פֿאַרדעקט

- סו וַיְסַפֵּּר הָעֶבֶד לְיִצְחָק אֵת כָּל־הַדְּבָרִים און דער קנעכט האָט דערציילט יצחקן אַלע זאַכן ניְסַפֵּּר הָעֶבֶד לְיִצְחָק אֵת כָּל־הַדְּבָרִים און דער קנעכט האָט דערציילט יצחקן אַלע זאַכן וואָס ער האָט געטאָן.
  - סז וַיְבאֶהָ יִצְחָק הָאֹהֱלָה שְׂרָה אִמּוֹ וַיִּקֵּח אֶת־רִבְקָה וַתְּהִי־לוֹ לְאִשְׁה וַיֶּאֱהָבֶהָ וַיִּנְּחֵם יִצְחָק אַחֲרֵי אִמּוֹ:
- און יצחק האָט זי אַרײַנגעבראַכט אין דעם געצעלט פֿון זײַן מוטער שׂרהן. און ער האָט גענומען רבקהן, און זי איז אים געוואָרן פֿאַר אַ ווײַב; און ער האָט זי ליב געהאַט. און יצחק האָט זיך געטרייסט נאָך זײַן מוטער.

בראשית כה: 25

- א וַיּטֶף אַבְרָהָם וַיִּקַח אִשְׁה וּשְׁמְה קטוּרָה:
  - ב וַתֵּלֶד לּוֹ אֶת־זִמְרָן וְאֶת־יִּקְשָׁן וְאֶת־מִדְן וְאֶת־מִדְיָן וְאֶת־יִשְׁבָּק וִאֵת־שׁוּחַ:
- ג וְיָקְשָׁן יָלַד אֶת־שְׁבָא וְאֶת־דְּדָן וּבְנֵי דְדָן הָיוּ אַשׁוּרִם וּלְטוּשִׁים וּלְאָמִים:
- ד וּבְנֵי מִדְיָן עֵיפָה וְעֵפֶּר וַחֲבֹּךְ וַאֲבִידְע וְאֶלְדָּעָה כָּל־אֵלֶּה בְּנֵי קְטוּרָה:
  - ה וַיִּתֵּן אַבְרָהָם אֶת־כְּל־אֲשֶׁר־לוֹ לְיִצְחָק:
- ְוְלִבְנֵי הַפִּילַגְשִׁים אֲשֶׁר לְאַבְרָהָם נְתַן אַבְרָהָם מַתְּנֹת וַיְשַׁלְּחֵם מֵעַל יִצְחָק בְּנוֹ בְּעוֹדֶנוּ חַי קֵדְמָה אֶל־אֶרֶץ קֶדֶם:
  - ז וְאֵלֶּה יְמֵי שְׁנֵי־חַיֵּי אַבְרָהָם אֲשֶׁר־חִי מְאַת שָׁנָה וְשִׁבְעִים שָׁנָה וְחָמֵשׁ שַׁנִים:
    - יוֹגְוַע וַיָּמָת אַבְרָהָם בְּשֵׂיבָה טוֹבָה װּגְוַע וַיָּאֶסֶף אֶל־עַמְיו: זְקֵן וְשָׂבֵעַ וַיֵּאָסֶף אֶל־עַמְיו:
  - ט וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ יִצְחָק וְיִשְׁמְעֵאל בְּנְיוּ אֶל־מְעָרַת הַמַּרְפֵּלָה אֶל־שְׂדֵה עֶפְרֹן בָּן־צֹחַר הַחִתִּי אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי מַמְרֵא:
  - הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר־קָנָה אַבְרָהָם מֵאֵת בְּנִי־חֵת שָׁמָּה קֻבַּר אַבְרָהָם וְשָּׂרָה אִשִׁתּוֹ:

- און אבֿרהם האָט ווידער גענומען אַ ווײַב, און איר נאָמען איז געווען קטורָה.
- און זי האָט אים געבאָרן זִמרְנען, און יָקשָנען, און מדיָנען, און מדיָנען, און יִשבקן, און שוחַן.
- און יָקשָן האָט געבאָרן שבאָן, און דדְנען. און די קינדער פֿון דדְנען זײַנען געווען אַשורים, און לטושים, און לִאומים.
- און די זין פֿון מִדיָנען זײַנען געווען: עֵיפֿה, און עֵפֿר, און חַנוֹך, און אבֿידָע, און אֶלדְעָה, די אַלע זײַנען געווען די קינדער פֿון קטורָהן.
- און אבֿרהם האָט אַוועקגעגעבן אַלץ וואָס ער האָט געהאַט צו יצחקן.
- און צו די זין פֿון די קעפּסװײַבער װאָס אבֿרהם האָט זיי געהאַט, האָט אבֿרהם געגעבן מתּנות, און האָט זיי אַװעקגעשיקט פֿון זײַן זון יצחקן, װען ער האָט נאָך געלעבט, קיין מזרח אין מזרח-לאַנד.
- און דאָס זײַנען די טעג פֿון די יאָרן פֿון אבֿרהמס לעבן װאָס ער האָט געלעבט: הונדערט יאָר און פינף יאָר און זיבעציק יאָר.
- און אבֿרהם איז פֿאַרגאַנגען און איז געשטאָרבן אין אַ גוטער עלטער, אַלט און זאַט מיט יאָרן ; און ער איז אײַנגעזאַמלט געוואָרן צו זײַן פּאָלק.
- און יצחק און יִשמְעֵאל, זײַנע זין, האָבן אים באַגראָבן אין דער הייל פֿון מַכפַּלָה, אין דעם פֿעלד פֿון עֶפרון דעם זון פֿון צוֹחַר דעם חָתּי, וואָס פֿאַר מַמרֵא;
- דאָס פֿעלד װאָס אבֿרהם האָט אָפּגעקױפֿט פֿון די קינדער פֿון חֵת, דאָרטן איז באַגראָבן געװאָרן אבֿרהם, און זײַן װײַב שׂרה.

- יא וַיְהִי אַחֲבִי מוֹת אַבְרָהָם וַיְבָּרֶךְ אֱלֹהִים אֶת־יִצְחָק בְּנוֹ וַיֵּשֶׁב יִצְחָק עִם־בְּאֵר לַחַי רֹאִי:
- יב וְאֵלֶּה תֹּלְדֹת יִשְׁמְעֵאל בֶּן־אַבְרָהָם אֲשֶׁר יָלְדָה הָגָר הַמִּצְרִית שִׁפְחַת שָׂרָה לְאַבְרָהָם:
- יג וְאֵלֶה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׁמְעֵאל בִּשְׁמֹתָם לְתוֹלְדֹתָם בְּכֹר יִשְׁמְעֵאל נְבָיֹת וְקֵדְר וְאַדְבְּאֵל וּמִבְשָׂם:
  - יד וּמִשְׁמָע וְדוּמָה וּמַשְּׂא:
  - יו חַדַד וְתֵימָא יְטוּר נָפִישׁ וָקַדְמָה:
- טז אֵלֶה הֵם בְּנֵי יִשְׁמְעֵאל וְאֵלֶה שְׁמֹתָם בְּחַצְרֵיהֶם וּבְטִילתָם שְׁנֵים־עָשָׂר נְשִׂיאָם לְאָמֹתָם:
  - יז ןאֵלֶּה שְׁנֵי חַיֵּי יִשְׁמְעֵאל מְאַת שְׁנָה וּשְׁלֹשִׁים שְׁנָה וְשֶׁבַע שְׁנִים וַיִּגְוַע וַיָּמָת וַיֵּאָסֶף אֶל־עַמְּיו:
    - יח וַיִּשְׁכְּנוּ מֵחֲוִילָה עַד־שׁוּר אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי מִצְרַיִם בּאֲכָה אַשׁוּרָה עַל־פְּנֵי כָל־אֶחָיו נָפָל:
    - יט וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת יִצְחָק בֶּן־אַבְרָהָם אַבְרָהָם הוֹלִיד אֶת־יִצְחָק:
- ַ וַיְהִי יִצְחָק בֶּן־אַרְבָּעִים שָׁנָה בְּקַחְתּוֹ אֶת־רִבְקָה בַּת־בְּתוּאֵל הָאֲרַמִּי מִפַּדַן אֲרָם אֲחוֹת לָבָן הָאֲרַמִּי לוֹ לְאִשָּׁה:
- כא וַיֶּעְתַּר יִצְחָק לַיהוָה לְנֹכַח אִשְׁתּוֹ כִּי עֲקָרָה הִוֹא וַיֵּעְתֶר לוֹ יְהוָה וַתַּהַר רִבְקָה אִשְׁתּוֹ:

- און עס איז געווען נאָך דעם טויט פֿון אבֿרהמען, האָט גאָט געבענטשט זײַן זון יצחקן. און יצחק איז געזעסן בײַ באֵר-לַחִי-רוֹאי.
- און דאָס זײַנען די געבורטן פֿון יִשמְעֵאל, אבֿרהמס זון, וואָס הָגָר די מִצרית, די דינסט פֿון שׂרהן, האָט געבאָרן אבֿרהמען.
- און דאָס זײַנען די נעמען פֿון יִשמְעֵאלס זין, נאָך זייערע נעמען, לויט זייערע געבורטן: דער בכְור פֿון זייערע נעמען, און קַדָר, און אַדבאֵל, און מָבשָׂם; יִשמְעֵאלן, נבָות, און קַדָר, און אַדבאֵל, און מָבשָׂם;

און מִשֹמָע, און דומָה, און מַשֹאָ;

חַדַר, און הֵימאָ, איטור, נְפֿיש און קֵדמְה.

- דאָס זײַנען די זין פֿון יִשמְעֵאלן, און דאָס זײַנען זייערע זייערע נעמען אין זייערע דערפֿער, און אין זייערע אַגערן; צוועלף פֿירשטן לויט זייערע פֿעלקער.
- און דאָס זײַנען די יאָרן פֿון יִשמֶעאלס לעבן: הונדערט יאָר און זיבן יאָר און דרײַסיק יאָר. און ער איז פֿאַרגאַנגען און איז געשטאָרבן; און ער איז אײַנגעזאַמלט געוואָרן צו זײַן פֿאָלק. –
- און זיי האָבן געוווינט פֿון חַוִילָה ביז שור וואָס פֿאַר מָצרַיִם, ווי דו גייסט קיין אַשור; אין געזיכט פֿון אַלע זײַנע ברידער האָט ער זיך באַזעצט.
- און דאָס איז די געשיכטע פֿון יצחק, אבֿרהמס זון: אבֿרהם האָט געבאָרן יצחקן.
- און יצחק איז געווען פֿערציק יאָר אַלט, ווען ער האָט זיך גענומען רבקה, די טאָכטער פֿון בתואֵל דעם אַרַמי פֿון פַּדַן-אַרָם, די שוועסטער פֿון לְבָן דעם אַרַמי, פֿאַר אַ װײַב.
- און יצחק האָט געבעטן צו גאָט פֿון וועגן זײַן װײַב, װאָרום זי איז געװען אַן עקרה; און גאָט האָט זיך געלאָזט דערבעטן פֿון אים, און רבקה זײַן װײַב איז טראָגעדיק געװאָרן.

- כב וַיִּתְרֹצֲצוּ הַבְּנִים בְּקִרְבָּה וַתּאֹמֶר אִם־כֵּן לְמָה זֶּה אָנֹכִי וַתֵּלֶךְ לִדְרֹשׁ אָת־יְהוָה:
- כג וַיּאמֶר יְהוָה לָה שְׁנֵי גיים גוֹיִם בְּבִטְנֵךְ וּשְׁנֵי לְאָמִים מִמֵּעַיִךְ יִפְּרֵדוּ וּלְאֹם מִלְאֹם יָאֱמֶץ וְרַב יַעֲבֹד צְעִיר:
  - כד וַיִּמְלְאוּ יָמֶיהָ לְלֶדֶת וְהִנֵּה תוֹמִם בְּבִטְנָה:
  - ַכה וַיֵּצֵא הָרָאשׁוֹן אַדְמוֹנִי כָּלּוֹ כְּאַדֶּרֶת שַׂעָר וַיִּקְרָאוּ שְׁמוֹ עֵשָׁו:
- כּוֹ וְאַחֲבִי־כֵּן יָצָא אָחִיו וְיָדוֹ אֹחֶזֶת בּּצְקֵב עֵשָׂו וַיִּקְרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב וְיִצְחָק בָּן־שִׁשִּׁים שְׁנָה בְּלֶדֶת אֹתָם:
- כז וַיִּגְדְּלוּ הַנְּעָרִים וַיְהִי עֵשָׂו אִישׁ יֹדֵעַ צַיִד אִישׁ שְׂדֶה וְיַעֲלְב אִישׁ תְּם יֹשֵׁב אֹהָלִים:
  - כח וַיֶּאֱהַב יִצְחָק אֶת־עֵשְׂו כִּי־צַיִּד בְּפִיוּ וְרִבְקָה אֹהֶבֶת אֶת־יַעֲקֹב:
- כט וַיָּזֶד יַצְלָב נְזִיד וַיָּבֹא עֵשָׂו מִן־הַשְּׂדֶה וְהוּא עְיֵף:
- ל וַיּאֹמֶר עֵשָּׁו אֶל־יַעֲקֹב הַלְעִיטֵנִי נְא מִן־הָאָדֹם הָאָדֹם הַזֶּה כִּי עָיֵף אָנֹכִי עַל־כֵּן קָרָא־שְׁמוֹ אֱדוֹם:
- לא וַיּאמֶר יַעֲלְב מִכְרָה כַיּוֹם אֶת־בְּכֹרְתְּדְּ לִי:

- און די קינדער האָבן זיך געשטויסן אין איר, און זי האָט געזאָגט: אויב אַזױ, נאָך װאָס דען לעב איך? און זי איז געגאַנגען פֿרעגן בײַ גאָט.
- און גאָט האָט צו איר געזאָגט: צוויי אומות זײַנען אין דײַן לײַב, און צוויי פֿעלקער וועלן זיך פֿון דײַנע אינגעווייד צעשיידן, און אַ פֿאָלק פֿון אַ פֿאָלק וועט זײַן שטאַרקער, און דער עלטערער וועט דינען דעם ייִנגערן.
- און אַז אירע טעג זײַנען פֿול געוואָרן צום געווינען, ערשט אַ צווילינג איז אין איר לײַב.
- און דער ערשטער איז אַרױסגעקומען אַ רױטער, אין גאַנצן אַזױ װי אַ האָריקער מאַנטל; און מע האָט גערופֿן זײַן נאָמען עַשָּׂו.
- און דערנאָך איז אַרױסגעקומען זײַן ברודער, און זײַן האַנט האָט צוגעהאַלטן דעם טריט פֿון עֵשָׂון; און מע האָט גערופֿן זײַן נאָמען יַעֲקב. און יצחק איז געװען זעכציק יאָר אַלט בײַ זייער געבאָרן װערן.
- און די יִינגלעך זײַנען אױפֿגעװאַקסן; און עֵשָׂו איז געװען אַ מענטש געניט אין געיעג, אַ פֿעלדמענטש, און יעקב איז געװען אַ שטילער מענטש װאָס זיצט אין געצעלטן.
- און יצחק האָט ליב געהאַט עֵשָּׂון, ווײַל דאָס געפֿאַנג איז אים געווען צום מויל; און רבקה האָט ליב געהאַט יעקבן.
- האָט יעקב איין מאָל געקאָכט אַ געקעכטס, און עֵשְׂו איז אָנגעקומען פֿון פֿעלד, און ער איז געווען פֿאַרשמאַכט.
- האָט עַשָּׂו געזאָגט צו יעקבן: לאָז מיך אַ שלונג טאָן, איך בעט דיך, פֿון דעם דאָזיקן רויטן-רויטן, וואָרום איך בין פֿאַרשמאַכט; דרום האָט מען גערופֿן זײַן נאָמען אֶדום.
- האָט יעקב געזאָגט: פֿאַרקױף מיר אַקאָרשט דײַן בכוֹרה.

- לב וַיֹּאמֶר עֵשָׂו הִנֵּה אָנֹכִי הוֹלֵךְ לְמוּת וְלְמָּה־זֶּה לִי בְּכֹרָה:
- לוֹ וַיִּמְכֹּר אֶת־בְּכֹרָתוֹ לְיַעֲקֹב:
- לד וְיַעֲלָב נְתַן לְעֵשָׂו לֶחֶם וּנְזִיד עֲדְשִׁים וַיּאַכַל וַיֵּשְׁתְּ וַיָּקָם וַיֵּלַדְ וַיִּבֶּז עֵשָׂו :אֶת־הַבְּכֹרָה
- האָט עֵשָׂו געזאָגט: זע, איך גיי צום שטאַרבן, און צו וואָס מיר דען בכורה?
- לג וַיּאַמֶּר יַעֲקֹב הִשָּׁבְעָה לִּי כַּיּוֹם וַיִּשְּׁבַע האָט יעקב געזאָגט: שווער מיר אַקאָרשט. האָט ער אים געשוואָרן, און ער האָט פֿאַרקויפֿט זײַן בכורה צו יעקבן.
- און יעקב האָט געגעבן עֵשָׂון ברויט און געקעכטס פֿון לינדזן; און ער האָט געגעסן און געטרונקען, און איז אויפֿגעשטאַנען און אַוועקגעגאַנגען. אַזוי האַט עשַׂו פֿאַראַכט די בכורה.

בראשית כו: 26

- א וַיְהִי רָעָב בָּאָרֶץ מִלְּבַד הָרְעָב הָרָאשוֹן אֲשֶׁר הָיָה בִּימֵי אַבְרָהָם וַיֵּלֶדְ יִצְחָק אֶל־אֲבִימֶּלֶדְ בֶּלֶךְ־פָּלִשְׁתִּים גְּרָרָה:
- ב וַיֵּרָא אֵלְיו יְהוָה וַיּאֹמֶר אַל־תַּרֵד מְצְרָיְמָה שְׁכֹן בָּאָבֶץ אֲשֶׁר אֹמַר אַלֵיד:
- ּגוּר בָּאָרֶץ הַוּאֹת וְאֶהְיֶה עִמְּדְּ וַאֲבָרְכֶּךָ כִּי־לְדּ וּלְזַרְעֲדּ אֶתֵּו אֶת־כָּל־הָאֲרָצֹת הָאֵל וַהֲקִּמֹתִי :אָבִידְ
  - ד וְהַרְבֵּיתִי אֶת־זַרְעֲדְּ כְּכוֹכְבֵי הַשְּׁמַיִם וְנָתַתִּי לְזַרְעֲדְּ אֵת כָּל־הָאֲרָצֹת הָאֵל ּוָהְתְבָּרֲכוּ בְזַרְעֲדְ כֹּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ:
    - ה עַקָב אֲשֶׁר־שָׁמַע אַבְרָהָם בְּּלֹלִי וַיִּשְׁמֹר מִשְׁמַרְתִּי מִצְוֹתֵי חֻקּוֹתִי וְתוֹרֹתֶי:
      - ו וַיֵּשֶׁב יִצְחָק בִּגְרָר:
- וַיִּשְׁאֲלוּ אַנְשֵׁי הַמָּקוֹם לְאִשְׁתוֹ וַיּאֹמֶר אֲחֹתִי הָוֹא כִּי יָרֵא לֵאמֹר אִשְׁתִּי ָפֶּן־יַהַרְגָנִי אַנְשֵׁי הַמָּקוֹם עַל־רִבְקָה בִּי־טוֹבַת מַרְאֶה הִיא:

- און עס איז געוואָרן אַ הונגער אין לאַנד, אַחוץ דעם פֿריערדיקן הונגער, וואָס איז געווען אין די טעג פֿון אבֿרהמען; און יצחק איז געגאַנגען צו אבֿימֵלֶך דעם מלך פֿון די פּלִשׁתּים, קיין גרָר.
- :און גאָט האָט זיך באַוויזן צו אים, און האָט געזאָגט זאָלסט ניט נידערן קיין מִצרַיִם, וווין אין דעם לאַנד וואָס איך וועל דיר זאָגן.
- האַלט זיך אויף אין דעם דאָזיקן לאַנד, און איך וועל זײַן מיט דיר, און וועל דיך בענטשן; וואָרום צו דיר און צו דײַן זאָמען וועל איך געבן אַלע די דאָזיקע לענדער, און איך וועל מקיים זײַן די שבועה וואָס .אֶת־הַשְּׁבֶעָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם איך האָב געשװאָרן צו דײַן פֿאָטער אבֿרהמען
- און איך וועל מערן דײַן זאָמען אַזוי ווי די שטערן פֿון הימל, און וועל געבן צו דײַן זאָמען אַלע די דאָזיקע לענדער; און בענטשן וועלן זיך מיט דײַן זאָמען אַלע פֿעלקער פֿון דער ערד;
- , דערפֿאַר װאָס אבֿרהם האָט צוגעהערט צו מ ^{u} ן קול און האָט געהיט מײַן היטונג, מײַנע געבאָט, מײַנע .געזעצן, און מײַנע לערנונגען
  - .און יצחק האָט זיך באַזעצט אין גרָר
- ָהאָבן די מענטשן פֿון דעם אָרט געפֿרעגט וועגן זײַן ווײַב, און ער האָט געזאָגט: זי איז מײַנע אַ שוועסטער; וואָרום ער האָט מורא געהאַט צו זאָגן רעם פֿון דעם אָמער װעלן די מענטשן פֿון דעם «מײַן װײַב»; «טאָמער אַרט מיך הרגען איבער רבקהן, ווײַל זי איז שיין פֿון . אויסזען

- ח וַיְהִי כִּי אָרְכוּ־לוֹ שָׁם הַיָּמִים וַיַּשְׁקֵף אֲבִימֶלֶךְ מֶלֶךְ פְּלִשְׁתִּים בְּעַד הַחַלּוֹן וַיַּרְא וְהִנָּה יִצְחָק מְצַחֵק אֵת רִבְקָה אָשָׁתּוֹ:
- ט וַיִּקְרָא אֲבִימֶלֶךְ לְיִצְחָק וַיּאׁמֶר אַךְ הַנֵּה אִשְׁתְּךּ הִוֹא וְאֵיךּ אָמַרְתָּ אֲחֹתִי הִוֹא וַיּאׁמֶר אֵלָיו יִצְחָק כִּי אָמַרְתִּי פֵּן־אָמוּת עָלֶיהָ: פֵּן־אָמוּת עָלֶיהָ:
- י וַיּאֹמֶר אֲבִימֶלֶךְ מַה־זּאֹת עְשִׂיתָ לְּנוּ כִּמְעַט שָׁכַב אַחַד הָעָם אֶת־אִשְׁתֶּךְּ וְהֵבֵאתָ עָלֵינוּ אָשָׁם:
  - יא וַיְצַו אֲבִימֶלֶךְ אֶת־כְּל־הָעָם לֵאמֹר הַנּגַעַ בְּאִישׁ הַזֶּה וּבְאִשְׁתּוֹ מוֹת יוּמַת:
- יב וַיִּזְרַע יִצְחָק בָּאָרֶץ הַהִוֹא וַיִּמְצָא בַּשְׁנָה הַהִוֹא מֵאָה שְׁעָרִים וַיְבָרֲכֵהוּ יִהוָה:
  - יג וַיּגְדַּל הָאִישׁ וַיֵּלֶדְ הָלוֹדְ וְגָדֵל עַד כִּי־גָדַל מְאֹד:
- יד וַיְהִי־לוֹ מִקְנֵה־צֹאן וּמִקְנֵה בָקָר וַעֲבֻדָּה רַבָּה וַיְקַנְאוּ אֹתוֹ פְּלִשְׁתִּים:
- טו וְכָל־הַבְּאֵרֹת אֲשֶׁר חְפְּרוּ עַבְדֵי אָבִיו בִּימֵי אַבְרָהָם אָבִיו סִתְּמוּם פְּלִשְׁתִּים וַיִּמֵלְאוּם עָפָר:
- טז וַיּאֹמֶר אֲבִימֶלֶךּ אֶל־יִצְחָק לֵךּ מֵעִמְּנוּ כִּי־עָצַמְהָּ־מִמֶּנוּ מְאֹד:
  - יז וַיֵּלֶךְ מִשָּׁם יִצְחָק וַיִּחַן בְּנַחַל־גְּרָר וַיֵּשֶׁב שָׁם:

- און עס איז געווען, אַז ער איז דאָרטן אָפּגעווען אַ לאַנגע צײַט, האָט אבֿימֶלֶך דער מלך פֿון די פּּלְשתּים אַרױסגעקוקט דורכן פֿענצטער, און געזען, ערשט יצחק שטיפט מיט זײַן װײַב רבקהן.
- האָט אבֿימֶלֶך גערופֿן יצחקן, און האָט געזאָגט: זי איז דאָך גאָר דײַן װײַב, און װי אַזױ האָסטו געזאָגט: זי איז מײַנע אַ שװעסטער? האָט יצחק צו אים געזאָגט: װײַל איך האָב געקלערט: איך װעל נאָך אומקומען איבער איר.
- האָט אבֿימֶלֶך געזאָגט: וואָס האָסטו דאָ געטאָן צו אונדז? שיר-שיר וואָלט איינער פֿון פאָלק געלעגן מיט דײַן ווײַב, און וואָסלט געבראַכט אויף אונדז אַ שולד.
- און אבֿימֶלֶך האָט באַפּוילן דעם גאַנצן פּאָלק, אַזוי צו זאָגן: דער וואָס רירט אָן דעם דאָזיקן מאַן אָדער זײַן ווײַב, וועט טייטן געטייט ווערן.
- און יצחק האָט געזייט אין יענעם לאַנד, און האָט געקריגן אין יענעם יאָר הונדערט מאָל אַזױ פֿיל; און גאָט האָט אים געבענטשט.
- און דער מאַן איז געוואָרן רײַך, און איז נאָכאַנאַנד רײַכער געוואָרן, ביז ער איז געוואָרן זייער רײַך.
- און ער האָט געהאַט סטאַדעס שאָף, און סטאַדעס רינדער, און פֿיל קנעכט; און די פּּלְשׁתּים האָבן אים מקנא געווען.
- און אַלע ברונעמער וואָס די קנעכט פֿון זײַן פֿאָטער האָבן געגראָבן אין די טעג פֿון זײַן פֿאָטער אבֿרהמען, האָבן די פּלִשתּים זיי פֿאַרשטאָפּט, און זיי אָנגעפֿילט מיט ערד.
- און אבֿימֶלֶך האָט געזאָגט צו יצחקן: גיי אַוועק פֿון אונדז, וואָרום ביסט פֿיל מאַכטיקער פֿון אונדז.
- איז יצחק אַוועקגעגאַנגען פֿון דאָרטן, און האָט געלאַגערט אין טאָל פֿון גרָר, און האָט זיך דאָרטן באַזעצט.

- יח וַיִּשָׁב יִצְחָק וַיַּחְפֹּר אֶת־בְּאֵרֹת הַמַּיִם אֲשֶׁר חָפְרוּ בִּימֵי אַבְרָהָם אָבִיו וַיְסַהְמוּם פְּלִשְׁתִּים אַחֲבִי מוֹת אַבְרָהָם וַיִּקְרָא לָהֶן שֵׁמוֹת כַּשֵּׁמֹת אֲשֶׁר־קָרָא לָהֶן אָבִיו:
  - יט וַיַּחְפְּרוּ עַבְדֵי־יִצְחָק בַּנְּחַל וַיִּמְצְאוּ־שָׁם בְּאֵר מַיִם חַיִּים:
- כ וַיָּרִיבוּ רֹעֵי גְרָר עִם־רֹעֵי יִצְחָק לֵאמֹר לָנוּ הַפְּיִם וַיִּקְרָא שֵׁם־הַבְּאֵר עֵשֶׂק כִּי הָתְעַשְּׂקוּ עִמּוֹ:
  - כא וַיַּחְפְּרוּ בְּאֵר אַחֶרֶת וַיָּרִיבוּ גַּם־עָלֶיהְ וַיִּקְרָא שְׁמָה שִׂטְנָה:
- כב וַיַּעְתֵּק מִשָּׁם וַיַּחְפּׁר בְּאֵר אַחֶּרֶת וְלֹא רְבוּ עָלֶיהָ וַיִּקְרָא שְׁמְהּ רְחֹבוֹת וַיֹּאמֶר כִּי־עַהָּה הִרְחִיב יְהוָה לְנוּ וּפָרִינוּ בָאָרֶץ:
  - כג וַיַּעַל מִשְּׁם בְּאֵר שָׁבַע:
- כד וַיֵּרְא אֵלְיו יְהוָה בַּלַּיְלָה הַהוּא וַיּאׁמֶּר אָנֹכִי אֱלֹהֵי אַבְרְהָם אָבִיךּ אַל־תִּירָא כִּי־אִתְּךּ אָנֹכִי וּבֵרַכְתִּיךּ וְהִרְבֵּיתִי אֶת־זַרְעֲךָ בַּעֲבוּר אַבְרָהָם עַבְדִּי:
- כה וַיָּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה וַיֶּט־שָׁם אָהֱלוֹ וַיִּכְרוּ־שָׁם עַבְדֵי־יִצְחָק בְּאֵר:
  - כו וַאֲבִימֶלֶדְ הָלַדְ אֵלְיו מִגְּרָר וַאֲחֻזַּת מֵרֵעֵהוּ וּפִיכֹל שַׂר־צְבָאוֹ:

- און יצחק האָט ווידער אויפֿגעגראָבן די וואַסערברונעמער וואָס מע האָט געגראָבן אין די טעג פֿון זײַן פֿאָטער אבֿרהמען, און די פּּלְשׁתּים האָבן זיי פֿאַרשטאָפּט נאָך דעם טויט פֿון אבֿרהמען; און ער האָט זיי גערופֿן מיט נעמען אַזוי ווי די נעמען וואָס זײַן פֿאָטער האָט זיי גערופֿן.
- און די קנעכט פֿון יצחקן האָבן געגראָבן אין טאָל, און האָבן דאָרטן געפונען אַ ברונעם לעבעדיקע וואָסער.
- האָבן זיך געקריגט די פּאַסטוכער פֿון גרָר מיט די פּאַסטוכער פֿון יצחקן, אַזוי צו זאָגן: אונדז געהערט פּאַסטוכער פֿון יצחקן, אַזוי צו זאָגן: אונדז געהערט דאָס וואַסער. און ער האָט גערופֿן דעם נאָמען פֿון דעם ברונעם עֵשֶׂק, ווײַל זיי האָבן זיך געעֵסֶקט מיט דעם ברונעם עֵשֶׂק, ווײַל זיי האָבן זיך געעֵסֶקט מיט אים.
- און זיי האָבן געגראָבן אַן אַנדער ברונעם, און האָבן זיך איבער אים אויך געקריגט. און ער האָט גערופֿן זײַן נאָמען שִׂטנָה.
- און ער האָט זיך איבערגעטראָגן פֿון דאָרטן, און האָט געגראָבן אַן אַנדער ברונעם; און זיי האָבן זיך איבער אים ניט געקריגט. האָט ער גערופֿן זײַן נאָמען רחוֹבוֹת, ווײַל ער האָט געזאָגט: אַצונד האָט אונדז גאָט געגעבן רַחבות, און מיר וועלן וואַקסן אין לאַנד.
- און ער איז אַרױפֿגעגאַנגען פֿון דאָרטן קיין באַר-שֶבַע.
- און גאָט האָט זיך באַוויזן צו אים אין יענער נאַכט, און האָט געזאָגט: איך בין דער גאָט פֿון דײַן פֿאָטער אבֿרהמען; זאָלסט ניט מורא האָבן, וואָרום איך בין מיט דיר, און איך וועל דיך בענטשן, און וועל מערן דײַן זאָמען, פֿון מײַן קנעכט אבֿרהמס וועגן.
- האָט ער דאָרטן געבױט אַ מזבח, און ער האָט גערופֿן צו דעם נאָמען יהוה; און ער האָט דאָרטן אױפֿגעשטעלט זײַן געצעלט. און די קנעכט פֿון יצחקן האָבן דאָרטן געגראָבן אַ ברונעם.
- און אבֿימֶלֶך איז געגאַנגען צו אים פֿון גרָר, מיט אַחוזַת זײַן גוטן פֿרײַנט, און פּיכול דעם האַר פֿון זײַן חיל.

כז וַיּאֹמֶר אֲלֵהֶם יִצְחָק מַדּוּעַ בָּאתֶם אֵלָי וְאַהֶּם שְׂנֵאתֶם אֹתִי וַהְשַׁלְּחוּנִי מֵאָהְכֶם:

כח וַיּאׄמְרוּ רָאוֹ רָאִינוּ כִּי־הָיָה יְהוָה עִמְּדְּ וַנּאֹמֶר תְּהִי נָא אָלָה בֵּינוֹתֵינוּ בֵּינֵינוּ וּבֵינֶדְ וְנִכְרְתָה בְרִית עִמֶּדְ:

כט אָם־תַּעֲשֵׂה עִפְּנוּ רָעָה כַּאֲשֶׁר לֹא נְגַעֲנוּךּ וְכַאֲשֶׁר עָשִׂינוּ עִפְּךּ רַק־טוֹב וַנְּשֵׁלֵחֲךְּ בְּשֶׁלוֹם אַתְּה עַתְּה בְּרוּךְ יִהוָה:

ל וַיַּעַשׂ לְהֶם מִשְׁהֶה וַיּאֹכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ:

לא וַיִּשְׁכִּימוּ בַבּקֶר וַיִּשְׁבְעוּ אִישׁ לְאָחִיוּ וַיְשַׁלְחֵם יִצְחָק וַיֵּלְכוּ מֵאִתּוֹ בְּשָׁלוֹם:

לב וַיְהִי בַּיּוֹם הַהוּא וַיָּבֹאוּ עַבְּדֵי יִצְחָק וַיַּגִּדוּ לוֹ עַל־אֹדוֹת הַבְּאֵר אֲשֶׁר חְפְרוּ וַיֹּאמְרוּ לוֹ מְצָאנוּ מְיִם:

לג וַיִּקְרָא אֹתָהּ שִׁבְעָה עַל־כֵּן שֵׁם־הָעִיר בְּאֵר שֶׁבַע עַד הַיּוֹם הַזֶּה:

לד וַיְהִי עֵשָׂו בֶּן־אַרְבָּעִים שְׁנָה וַיִּקַח אִשְׁה אֶת־יְהוּדִית בַּת־בְּאֵרִי הַחִתִּי וְאֶת־בְּשְׂמַת בַּת־אֵילֹן הַחִתִּי:

לה וַתִּהְיֶין, מֹרַת רוּחַ לְיִצְחָק וּלְרִבְקְה:

האָט יצחק צו זיי געזאָגט: נאָך וואָס זײַט איר געקומען צו מיר, אַז איר זײַט מיר שָׂונאים, און האָט מיך אַרױסגעשיקט פֿון אײַך?

האָבן זיי געזאָגט: זען האָבן מיר געזען אַז גאָט איז האָבן זיי געזאָגט: זען האָבן מיט דיר, און מיר האָבן געזאָגט: זאָל-זשע זײַן אַ שבועה צווישן אונדז, צווישן אונדז און צווישן דיר, און לאָמיר שליסן אַ בונד מיט דיר.

אויב דו וועסט טאָן מיט אונדז בייז! אַזוי ווי מיר האָבן מיט האָבן דיך ניט אָנגערירט, און אַזוי ווי מיר האָבן מיט דיר רק גוטס געטאָן, און מיר האָבן דיך אַוועקגעלאָזט בשלום. אַצונד ביסטו אַ געבענטשטער פֿון גאָט.

האָט ער געמאַכט פֿאַר זיי אַ מאָלצײַט, און זיי האָבן געגעסן און געטרונקען.

און זיי האָבן זיך געפֿעדערט אין דער פֿרי, און זיי האָבן געשוואָרן איינער דעם אַנדערן, און יצחק האָט זיי אַרױסבאַלײט, און זיי זײַנען אַװעקגעגאַנגען פֿון אים בשלום.

און עס איז געווען אין יענעם טאָג, זײַנען געקומען די קנעכט פֿון יצחקן, און האָבן אים דערציילט וועגן אַ ברונעם וואָס זיי האָבן געגראָבן, און זיי האָבן צו אים געזאָגט: מיר האָבן געפֿונען וואַסער.

האָט ער אים גערופֿן שָבְעָה. דרום איז דער נאָמען פֿון דער שטאָט באַר-שֶבַע ביז אויף הײַנטיקן טאָג.

און אַז עֵשָׂו איז געווען פֿערציק יאָר אַלט, האָט ער גענומען פֿאַר אַ ווײַב יהודית די טאָכטער פֿון באַרי דעם חָתּי, און בשׂמַת די טאָכטער פֿון אֵילון דעם חָתּי.

און זיי זײַנען געווען אַ האַרצביטערניש פֿאַר יצחקן און פֿאַר רבקהן.

27: בראשית כז

- א וַיְהִי כִּי־זָקֵן יִצְחָק וַתִּכְהֶין, עֵינְיו מֵרְאֹת וַיִּקְרָא אֶת־עֵשָׂו בְּנוֹ הַגְּדֹל וַיֹּאמֶר אֵלָיו בְּנִי וַיֹּאמֶר אֵלָיו הִנֵּנִי:
- ב וַיּאֹמֶר הִנֵּה־נָא זְקַנְתִּי לֹא יָדַעְתִּי יוֹם מוֹתִי:
  - ג וְעַתָּה שָׂא־נָא כֵלֶיךּ תֶּלְיְדּ וְקַשְׁתֶּדְּ וְצֵא הַשָּׁדֶה וְצוּדָה לִּי צירה צִיִר:
  - ד וַעֲשֵׂה־לִּי מַטְעַמִּים כַּאֲשֶׁר אָהַבְתִּי וְהָבִיאָה לִּי וְאֹכֵלָה בַּעֲבוּר הְּבָרֶרְהְּ נַפְשִׁי בְּטֶרֶם אָמוּת:
- ה וְרִבְקָה שׁמַעַת בְּדַבֵּר יִצְחָק אֶל־עֵשְׂו בְּנוֹ וַיֵּלֶךְ עֵשְׂו הַשְּׂדֶה לְצוּד צַיִּד לִהַבִיא:
- ו וְרִבְקָה אָמְרָה אָל־יַעֲלְב בְּנָהּ לֵאמֹר הִנֵּה שָׁמַעְתִּי אֶת־אָבִיךּ מְדַבֵּר אֶל־עַשָּׂו אָחִידּ לֵאמֹר:
  - ז הָבִיאָה לִּי צַיִּד וַעֲשֵׂה־לִי מַטְעַמִּים וְאֹכֵלָה וַאֲבָרֶכְכָה לִפְנֵי יְהוָה לִפְנֵי מוֹתֵי:
  - ח וְעַתָּה בְנִי שְׁמַע בְּּלֹלִי לַאֲשֶׁר אֲנִי מְצַוָּה אֹתָך:
- ט לֶדְ־נָא אֶל־הַצּאוֹ וְקַח־לִי מִשְׁם שְׁנִי גְּדְיֵי עִזִּים טֹבִים וְאֶנֶשֶׂה אֹתָם מַטְעַמִּים לְאָבִידְּ כַּאֲשֶׁר אָהֵב:
  - י וְהֵבֵאתְ לְאָבִידּ וְאָכָל בַּעֲבֻר אֲשֶׁר יְבָרֶכְדָּ לִפְנֵי מוֹתוֹ:

- און עס איז געווען, אַז יצחק איז אַלט געוואָרן, און זײַנע איז געווען, אַז יצחק איז אַלט געוואָרן, און זײַנע אויגן זײַנען געוואָרן צו טונקל צו זען, האָט ער גערופֿן זײַן עלטערן זון עֵשָׂון, און האָט צו אים געזאָגט: מײַן זון! האָט ער צו אים געזאָגט: דאָ בין איך.
- האָט ער געזאָגט: זע נאָר, איך בין אַלט, איך ווייס ניט דעם טאַג פֿון מײַן טויט.
- דרום נעם אַצונד, איך בעט דיך, דײַנע װאַפֿן, דײַן פֿײַלבײַטל און דײַן בױגן, און גיי אַרױס אין פֿעלד, און פֿאַנג מיר אַ געפֿאַנג;
- און מאַך מיר אַ מאכל אַזוי ווי איך האָב ליב, און ברענג מיר, און איך וועל עסן; כּדי מײַן זעל זאָל דיך בענטשן איידער איך שטאַרב.
- און רבקה האָט געהערט ווי יצחק רעדט צו זײַן זון עשָׂון. און עשָׂו איז אַוועקגעגאַנגען אין פֿעלד, צו פֿאַנגען אַ געפֿאַנג אויף צו ברענגען.
- האָט רבקה געזאָגט צו איר זון יעקבן, אַזוי צו זאָגן: זע, איך האָב געהערט דײַן פֿאָטער רעדן צו דײַן ברודער עֵשָׂון, אַזוי צו זאָגן:
- ברענג מיר אַ געפֿאַנג, און מאַך מיר אַ מאכל, און איך וועל עסן, און איך וועל דיך בענטשן פֿאַר גאָט פֿאַר מײַן טויט.
- איז אַצונד, מײַן זון, הער צו מײַן קָול לויט ווי איך באַפֿעל דיר.
- גיי אַקאָרשט צו די שאָף, און ברענג מיר פֿון דאָרטן צוויי גוטע ציגנבעקלעך, און איך וועל פֿון זיי מאַכן אַ מאכל פֿאַר דײַן פאָטער, אַזוי ווי ער האָט ליב.
- און וועסט ברענגען צו דײַן פֿאָטער, ער זאָל עסן, כּדי ער זאָל דיך בענטשן פֿאַר זײַן טויט.

- יא וַיּאמֶר יַעֲלָב אֶל־רִבְקָה אִמּוֹ הֵן עֵשְׂוּ אָחִי אִישׁ שְׂעִר וְאָנֹכִי אִישׁ חָלָק:
  - יב אוּלַי יְמֻשׁנִי אָבִי וְהָיִיתִי בְעֵינְיו כִּמְתַעְמֵעַ וְהֵבֵאתִי עָלַי קְלָלָה וְלֹא בִרַכָה:
  - יג וַתּאֹמֶר לוֹ אָמּוֹ עָלֵי קּלְלְתְּדְּ בְּנִי אַדְּ שְׁמַע בְּּלִלִי וְלֵדְ קַח־לִי:
    - יד וַיֵּלֶדְ וַיִּקַח וַיָּבֵא לְאִמּוֹ וַתַּעַשׂ אָמוֹ מַטְעַמִּים כַּאֲשֶׁר אָהֵב אָבִיו:
    - טו וַתִּקַּח רִבְקָה אֶת־בִּגְדֵי עֵשָׂו בְּנָה הַגָּדֹל הַחֲמֻדֹת אֲשֶׁר אִתְּה בַּבְּיִת וַתַּלְבֵּשׁ אֶת־יַעֲלִב בְּנָה הַקְּטָן:
      - טז וְאֵת עֹרֹת גְּדְיֵי הָעִזִּים הִלְבִּישְׁה עַל־יִדְיו וְעַל חֶלְקַת צַוְּארָיו:
    - יז וַתִּתֵּן אֶת־הַמַּטְעַמִּים וְאֶת־הַלֶּחֶם אֲשֶׁר עָשָׂתָה בְּיַד יַצְקֹב בְּנָה:
    - יח וַיָּבֹא אֶל־אָבִיו וַיּאֹמֶר אָבִי וַיּאֹמֶר הְנֵּנִי מִי אַתָּה בִּנִי:
  - יט וַיּאמֶר יַעֲלְב אֶל־אָבִיו אָנֹכִי עֵשְׂו בְּלֹרֶךְּ עָשִׂיתִי כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתְּ אֵלְי קוּם־נָא שְׁבָה וְאָכְלָה מִצֵידִי בַּעֲבוּר תְּבָרֲכַנִּי נַפְּשֶׁךְּ:
  - כ וַיֹּאֹמֶר יִצְחָק אֶל־בְּנוֹ מַה־זֶּה מִהַרְתָּ לִמְצֹא בְּנִי וַיֹּאֹמֶר כִּי הִקְרָה יְהוָה אֱלֹהֶידְּ לְפָנִי:

- האָט יעקב געזאָגט צו זײַן מוטער רבקהן: זע, מײַן ברודער עֵשָׂו איז אַ מענטש אַ האָריקער, און איך בין אַ מענטש אַ גלאַטער.
- טאָמער וועט מיך מײַן פֿאָטער אָנטאַפּן, וועל איך זײַן אין זײַנע אויגן אַזױ װי אַן אָפּנאַרער, און איך וועל ברענגען אױף מיר אַ קללה, און ניט אַ ברכה.
- האָט זײַן מוטער צו אים געזאָגט: אויף מיר דײַן קללה, מײַן זון! נאָר הער צו מײַן קול, און גיי ברענג מיר.
- איז ער געגאַנגען, און האָט גענומען און געבראַכט צו זײַן מוטער, און זײַן מוטער האָט געמאַכט אַ מאכל אַזוי ווי זײַן פֿאָטער האָט ליב געהאַט.
- און רבקה האָט גענומען די שענסטע בגדים פֿון איר עלטערן זון עֵשָׂון, וואָס זײַנען געווען בײַ איר אין הויז, און זי האָט אָנגעטאָן איר יִינגערן זון יעקבן.
- און די פֿעלכלעך פֿון די ציגנבעקלעך האָט זי אָנגעטאָן אויף זײַנע הענט און אויף זײַן גלאַטן האַלדז.
- און זי האָט געגעבן דעם מאכל און דאָס ברויט וואָס און זי האָט געגעבן דער האַנט פֿון איר זון יעקבן. זי האָט געמאַכט, אין דער האַנט
- און ער איז געקומען צו זײַן פֿאָטער, און האָט געזאָגט: פֿאָטער מײַנער! האָט ער געזאָגט: דאָ בין איך; ווער ביסטו מײַן זון?
- האָט יעקב געזאָגט צו זײַן פֿאָטער: איך בין עֵשָׂו דײַן בּכְור; איך האָב געטאָן אַזוי ווי דו האָסט מיר בכְור; איך האָב געטאָן אַזר ווי דו האָסט מיר געהייסן. הייב דיך אויף, איך בעט דיך, זעץ דיך, און עס פֿון מײַן געפֿאַנג, כּדי דײַן זעל זאָל מיך בענטשן.
- האָט יצחק געזאָגט צו זײַן זון: ווי האָסטו עפּעס אַזוי גיך געפֿונען, מײַן זון? האָט ער געזאָגט: ווײַל יהוה דײַן גאָט האָט מיר צוגעשיקט אַ טראַף.

- כא וַיּאמֶר יִצְחָק אֶל־יַעֲקֹב גְּשָׁה־נְּא וַאֲמֻשְׁךְּ בְּנִי הַאַּתְּה זֶה בְּנִי עֵשְׂו אם־לֹא:
- כב וַיִּגַשׁ יַעֲקֹב אֶל־יִצְחָק אָבִיו וַיְמֻשֵׁהוּ וַיּאֹמֶר הַקֹּל קוֹל יַעֲקֹב וְהַיָּדַיִם יְדֵי עֵשָׂו:
  - כג וְלֹא הִכִּירוֹ כִּי־הָיוּ יָדָיו כִּידֵי עֵשְׂוּ אָחִיו שְׂעִרֹת וַיְבָּרְכֵהוּ:
- כד וַיּאֹמֶר אַתָּה זֶה בְּנִי עֵשָׂו וַיּאֹמֶר אָנִי:
  - כה וַיּאמֶר הַגִּשְׁה לִּי וְאֹכְלָה מִצֵּיד בְּנִי לְמַעַן הְּבָרֶכְךּ נַפְשִׁי וַיִּגָּשׁ־לוֹ וַיּאֹכַל וַיָּבֵא לוֹ יַיִן וַיֵּשְׁהְ:
    - כּו וַיּאֹמֶר אֵלָיו יִצְחָק אָבִיו גְּשְׁה־נְּא וּשְׁקָה־לִּי בְּנִי:
  - כז וַיִּגַּשׁ וַיִּשַׁקּ־לוֹ וַיָּרַח אֶת־רֵיחַ בְּגָדִיוּ וַיְבָרֲכֵהוּ וַיּאֹמֶר רְאֵה רֵיחַ בְּנִי כְּרֵיחַ שְׂדֶה אֲשֶׁר בַּרֲכוֹ יְהוָה:
    - כח וְיָתֶּן־לְדְּ הָאֱלֹהִים מִטַּל הַשְּׁמַיִם וּמִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ וְרֹב דְּגָן וְתִירֹשׁ:
- כט יַעַבְדוּהְ עַמִּים וישתחו *וְיִשְׁתַּחֲווּ* לְּהְ לְאָמִּים הֶוֵה גְבִיר לְאַחֶידְ וְיִשְׁתַּחֲוּוּ לְדְּ בְּנֵי אִמֶּךְ אֹרְרֶיךְ אָרוּר וּמְבְרֲכֵיךְ בָּרוּךְ:

- האָט יצחק געזאָגט צו יעקבן: גענען, איך בעט דיך, און לאָמיך דיך אָנטאַפּן, מײַן זון, אויב דו ביסט דאָס מײַן זון עֵשָׂו, אָדער ניט.
- האָט יעקב גענענט צו זײַן פֿאָטער יצחקן, און ער האָט אים אָנגעטאַפּט, און האָט געזאָגט: דער קול איז דער קול פֿון יעקבן, אָבער די הענט זײַנען די הענט פֿון עֵשָׂון.
- און ער האָט אים ניט דערקענט, ווײַל זײַנע הענט זײַנע געווען האָריק, אַזױ װי די הענט פֿון זײַן זײַנען געווען און ער האָט אים געבענטשט.
- און ער האָט געזאָגט: דו ביסט דאָס מײַן זון עֵשְׂו? האָט ער געזאָגט: איך בין עס.
- האָט ער געזאָגט: דערלאַנג מיר, און איך וועל עסן פֿון מײַן זונס געפֿאַנג, כּדי מײַן זעל זאָל דיך בענטשן. האָט ער אים דערלאַנגט, און ער האָט געגעסן; און ער האָט געבעסן; און ער האָט געבראַכט ווײַן, און ער האָט געטרונקען.
- און זײַן פֿאָטער יצחק האָט געזאָגט צו אים: גענען, איך בעט דיך, און טו מיך אַ קוש, מײַן זון.
- האָט ער גענענט, און האָט אים אַ קוש געטאָן. און ער האָט געשמעקט דעם ריח פֿון זײַנע בגדים, און האָט אים געבענטשט, און געזאָגט: זע, דער ריח פֿון מײַן זון איז ווי דער ריח פֿון אַ פֿעלד וואָס גאָט האָט עס געבענטשט.
- און גאָט זאָל דיר געבן פֿון דעם טוי פֿון הימל, און פֿון די פֿעטקייטן פֿון דער ערד, און פֿיל תּבואה און ווײַן.
- פֿעלקער זאָלן דיר דינען, און אומות זאָלן זיך בוקן צו דיר. זײַ אַ האַר איבער דײַנע ברידער, און די זין פֿון דיר. זײַ אַ האַר איבער דײַנע ברידער, און די זין פֿון דײַן מוטער זאָלן זיך בוקן צו דיר. פֿאַרשאָלטן די וואָס שילטן דיך, און געבענטשט די וואָס בענטשן דיך!

- ל וַיְהִי כַּאֲשֶׁר כִּלְה יִצְחָק לְבְרֵהְ אֶת־יַעֲקֹב וַיְהִי אַךְּ יָצֹא יָצָא יַעֲקֹב מֵאֵת פְּנִי יִצְחָק אָבִיו וְעֵשָׂו אָחִיו בָּא מִצֵּידוֹ:
- לא וַיַּעַשׂ גַּם־הוּא מַטְעַמִּים וַיָּבֵא לְאָבִיוּ וַיֹּאמֶר לְאָבִיו יָקָם אָבִי וְיֹאכַל מִצֵּיד בְּנוֹ בַּעֲבוּר הְבָרֲכַנִּי נַפְּשֶׁךְּ:
- לב וַיּאֹמֶר לוֹ יִצְחָק אָבִיו מִי־אָתָּה וַיּאֹמֶר אֲנִי בִּנְדְּ בְכֹרְדְּ עֵשָׂו:
- לג וַיֶּחֲרֵד יִצְחָק חֲרָדָה גְּלֹלָה עַד־מְאֹד וַיּאֹמֶר מִי־אֵפּוֹא הוּא הַצְּד־צַיִד וַיְּבֵא לִי וָאֹכַל מִכּל בְּטֶרֶם מְּבוֹא וְאֲבְרֲכֵהוּ גַּם־בָּרוּךְ יִהְיֶה:
  - לד כִּשְׁמֹעַ עֵשָׂו אֶת־דִּבְרֵי אָבִיו וַיִּצְעַק צְעָקָה גְּדֹלָה וּמְרָה עַד־מְאֹד וַיּאׁמֶר לְאָבִיו בְּרֲכֵנִי גַם־אָנִי אָבִי:
    - לה וַיּאמֶר בָּא אָחִיךּ בְּמִרְמְה וַיִּקַּח בִּרְכָתֶדּ:
- לו וַיּאֹמֶר הֲכִי קָרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב וַיַּעְקְבֵנִי זֶה פַּעֲמֵיִם אֶת־בְּכֹרָתִי לְקָח וְהִנֵּה עַתָּה לְקַח בִּרְכָתִי וַיּאֹמֵר הֲלֹא־אָצַלְתְּ לִי בִּרָכָה:
  - לז וַיַּעַן יִצְחָק וַיּאמֶר לְעַשְׂו הֵן גְּבִיר שַׂמְתִּיו לָךְ וְאֶת־כָּל־אֶחְיו נְתַתִּי לוֹ לַעֲבָדִים וְדָגָן וְתִירשׁ סְמַכְתִּיו וּלְכָה אֵפִוֹא מָה אֶעֱשֶׂה בְּנִי:

- און עס איז געווען, אַז יצחק האָט געענדיקט בענטשן יעקבן, איז ווי נאָר יעקב איז אַרויסגעגאַנגען פֿון פֿאַר זײַן פֿאָטער יצחקן, אַזוי איז זײַן ברודער עֵשְׂו אָנגעקומען פֿון זײַן געיעג.
- און ער אויך האָט געמאַכט אַ מאכל און געבראַכט צו זײַן פֿאָטער: צו זײַן פֿאָטער; און ער האָט געזאָגט צו זײַן פֿאָטער: זאָל מײַן פֿאָטער אױפֿשטײן, און עסן פֿון זײַן זונס געפֿאַנג, כּדי דײַן זעל זאָל מיך בענטשן.
- ראָט זײַן פֿאָטער יצחק צו אים געזאָגט: ווער ביסטו? האָט ער געזאָגט: איך בין דײַן זון, דײַן בכָור עֵשְׂו.
- האָט יצחק געציטערט זייער אַ גרויס ציטערניש און ער האָט געזאָגט: הײַנט ווער איז דער וואָס האָט געפֿאַנגען אַ געפֿאַנג און מיר געבראַכט, און איך געפֿאַנגען אַ געפֿאַנג און מיר געבראַכט, און איך האָב געגעסן פֿון אַלץ איידער דו ביסט געקומען, און איך האָב אים געבענטשט? ער וועט אויך זײַן געבענטשט.
- ווי עֵשָּׂו האָט געהערט די ווערטער פֿון זײַן פֿאָטער, אַזױ ביטער אויסגעשריען אַ זײער גרױס און ביטער אַזױ האָט ער אױסגעשריען אַ זײער גרױס און געשריי, און ער האָט געזאָגט צו זײַן פֿאָטער: בענטש מיך אױך, מײַן פֿאָטער.
- האָט ער געזאָגט: דײַן ברודער איז געקומען מיט באַטרוג, און האָט צוגענומען דײַן ברכה.
- האָט ער געזאָגט: צי דען רופֿט מען זײַן נאָמען יעקב, ווײַל ער האָט מיר שוין צוויי מאָל אויסגענאַרט? מײַן בכוֹרה האָט ער צוגענומען, און אָט האָט ער אַצונד צוגענומען מײַן ברכה. און ער האָט געזאָגט: האָסטו ניט באַהאַלטן פֿאַר מיר אַ ברכה?
- האָט יצחק געענטפֿערט און האָט געזאָגט צו עֵשְׂון: זע, איך האָב אים געמאַכט פֿאַר אַ האַר איבער דיר, און אַלע זײַנע ברידער האָב איך אים געגעבן פֿאַר קנעכט, און מיט תּבואה און ווײַן האָב איך אים פֿאַרזאָרגט, און פֿאַר דיר, וואָס קען איך דען טאָן, מײַן זון?

- לח וַיּאֹמֶר עֵשָּׁו אֶל־אָבִיו הַבְּרְכָה אַחַת הוא־לְּדּ אָבִי בְּרֲכֵנִי גַם־אָנִי אָבִי וַיִּשָּׂא עֵשָׂו לִלוֹ וַיֵּבְדְּ:
- לט וַיַּעַן יִצְחָק אָבִיו וַיּאֹמֶר אֵלְיו הִנֵּה מִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ יִהְיֶה מוֹשְׁבֶּךְּ וּמִטַּל הַשָּׁמַיִם מֵעָל:
- מ וְעַל־חַרְבְּךּ תִחְיֶה וְאֶת־אָחִיףּ תַּעֲבֹד וְהִיָה כַּאֲשֶׁר תָּרִיד וּפְרַקְתָּ עֻלּוֹ מֵעַל צַוָּארֶך:
- מא וַיִּשְׂטֹם עֵשְׂו אֶת־יַצְלָב עַל־הַבְּרָכָה אֲשֶׁר בַּרֲכוֹ אָבִיו וַיּאׁמֶר עֵשָׁו בְּלִבּוֹ יִקְרָבוּ יְמֵי אֵבֶל אָבִי וְאַהַרְגָה אֵת־יַצַלָּב אָחִי:
- מב וַיֻּגַּד לְרִבְקָה אֶת־דִּבְרֵי עֵשְׂו בְּנָה הַגָּדֹל וַתִּשְׁלַח וַתִּקְרָא לְיַעֲלִב בְּנָה הַקָּטָן וַתּאִמֶּר אֵלָיו הִנֵּה עֵשְׂו אָחִידְּ מִתְנַחֵם לְדָּ לְהָרְגָדְ:
- מג וְעַתְּה בְנִי שְׁמַע בְּקֹלִי וְקוּם בְּרַח־לְךּ אֶל־לְבָן אָחִי חָרָנָה:
  - מד וְיָשַׁבְתָּ עִמּוֹ יָמִים אֲחָדִים עַד אֲשֶׁר־תָּשׁוּב חֲמַת אָחִידְּ:
  - מה עַד־שׁוּב אַף־אָחִיךּ מִמְּךּ וְשְׁכַח אֵת אֲשֶׁר־עָשִׂיתָ לּוֹ וְשְׁלַחְתִּי וּלְקַחְתִּיךּ מִשָּׁם לְמָה אֶשְׁכַּל גַּם־שְׁנֵיכֶם יוֹם אֶחָד:

- האָט עֵשָּׁו געזאָגט צו זײַן פֿאָטער: איז דאָס די איינציקע ברכה בײַ דיר, מײַן פֿאָטער? בענטש מיך אויך, מײַן פֿאָטער. און עֵשָּׁו האָט אויפֿגעהויבן זײַן און האָט געוויינט.
- האָט זײַן פֿאָטער יצחק זיך אָפּגערופֿן און האָט צו אים געזאָגט: זע, ווײַט פֿון די פֿעטקייטן פֿון דער ערד וועט זײַן דײַן וווינונג, און אָן דעם הימלס טוי פֿון אויבן; און אויף דײַן שווערד וועסטו לעבן, און דײַן ארודער וועסטו דינען;
- און עס וועט זײַן, אַז דו וועסט זיך אָפּרײַסן, וועסטו אַראָפּװאַרפֿן זײַן יאָך פֿון דײַן האַלדז.
- און עֵשָּׂו האָט פֿײַנט געקריגן יעקבן איבער דער ברכה וואָס זײַן פֿאָטער האָט אים געבענטשט, און עַשָּׂו האָט געזאָגט בײַ זיך אין האַרצן: זאָלן אָנקומען די טרויערטעג נאָך מײַן פֿאָטער, און איך וועל הרגען מײַן ברודער יעקבן.
- זײַנען דערציילט געוואָרן רבקהן די ווערטער פֿון איר עלטערן זון עֵשָׂון, און זי האָט געשיקט און האָט גערופֿן איר יִינגערן זון יעקבן, און האָט צו אים גערופֿן איר יִינגערן זון יעקבן, און האָט צו אים געזאָגט: זע, דײַן ברודער עֵשָׂו טרייסט זיך וועגן דיר, אַז ער וועט דיך הרגען.
- און אַצונד, מײַן זון, הער צו מײַן קול, און שטיי אויף, אַנטלויף דיר צו מײַן ברודער לְבָנען קיין חְרָן.
- און וועסט זיצן בײַ אים עטלעכע יאָר, ביז וואַנען דער גרימצאָרן פֿון דײַן ברודער וועט אָפּגיין;
- ביז דער כּעס פֿון דײַן ברודער וועט זיך אָפּקערן פֿון דיר, און ער וועט פֿאַרגעסן וואָס דו האָסט אים געטאָן; און איך וועל שיקן, און וועל דיך אָפּנעמען פֿון דאָרטן. נאָך וואָס זאָל איך אָנווערן אײַך ביידן אין אין טאָג?

מִבְּנוֹת־חֵת כְּאֵלֶה מִבְּנוֹת הָאָרֶץ לָמָה לִּי חַיִּים:

מו וַתּאֹמֶר רִבְקָה אֶל־יִצְחָק קַצְּתִּי בְחַיַּי און רבקה האָט געזאָגט צו יצחקן: מײַן לעבן איז מיר מִפְּנֵי בְּנוֹת חֵת אִם־לֹקֵחַ יַעֲקֹב אִשְׁה נִמאס פֿון וועגן די טעכטער פֿון חֵת; אויב יעקב נעמט אַ װײַב פֿון די טעכטער פֿון חֵת, אַזױ װי די דאָזיקע, פֿון די טעכטער פֿון לאַנד, וואָס טויג מיר ?דאָס לעבן

בראשית כח: 28

- א וַיִּקְרָא יִצְחָק אֶל־יַעֲקֹב וַיְבָרֶךְ אֹתוֹ וַיְצַוּהוּ וַיּאׁמֶר לוֹ לֹא־תִקַּח אִשְׁה מִבּנוֹת כִּנַעַן:
- ב קוּם לֵךְ פַּדֶּנָה אֲרָם בֵּיתָה בְתוּאֵל אֲבִי אִמֶּךְ וְקַח־לְךְ מִשְׁם אִשְׁה מִבְּנוֹת לָבָן אֲחִי אִמֶּךְ:
- ג וְאֵל שַׁדִּי יְבָרֵךְ אֹתְךּ וְיַפְרְדּ וְיַרְבֶּּךְ וְהָיִיתָ לִקְהַל עַמִּים:
- ד וְיִּתֶּן־לְּדְּ אֶת־בִּּרְכַּת אַבְּרְהָם לְּדְּ וּלְזַרְעֲדְּ אִתְּדְּ לְרִשְׁתְּדְּ אֶת־אֶרֶץ מְגֶרֶידְּ אֲשֶׁר־נְתַן אֱלֹהִים לְאַבְרָהָם:
- ה וַיִּשְׁלַח יִצְחָק אֶת־יַצְקֹב וַיֵּלֶדְ פַּדֶּנְה אֲרָם אֶל־לְבָן בֶּן־בְּתוּאֵל הָאֲרַמִּי אֲחִי רִבְקָה אֵם יַעֲקֹב וְעֵשָׂו:
  - ו וַיַּרְא עֵשָּׁו כִּי־בֵרַךּ יִצְחָק אֶת־יַעֲקֹב וְשִׁלַּח אֹתוֹ פַּדֶּנָה אֲרָם לְקַחַת־לוֹ מִשָּׁם אִשָּׁה בְּבָרֲכוֹ אֹתוֹ וַיְצַוּ עָלָיו לֵאמֹר לֹא־תִקַּח אִשָּׁה מִבְּנוֹת כְּנָעַן:
- ז וַיִּשְׁמַע יַצְלַב אֶל־אָבִיו וְאֶל־אִמּוֹ וַיֵּלֶדְ פַּדֶנָה אֲרָם:
- יַבְרא עֵשָׂו כִּי רָעוֹת בְּנוֹת כְּנְעַן בְּעֵינִי יִצְחָק אָבִיו:
- ט וַיֵּלֶךְ עַשָּׁו אֶל־יִשְׁמְעֵאל וַיִּקַּח אֶת־מְחֲלַת בַּת־יִשְׁמְעֵאל בֶּן־אַבְרָהָם אֲחוֹת נְבִיוֹת עַל־נְשָׁיו לוֹ לְאִשָּׁה:

- האָט יצחק גערופֿן יעקבן, און האָט אים געבענטשט, און האָט אים באַפֿױלן, און האָט צו אים געזאָגט: זאָלסט ניט נעמען אַ װײַב פֿון די טעכטער פֿון כּנַעַן.
- שטיי אויף, גיי קיין פַּדַן-אַרְם, צו דעם הויז פֿון בתואַל, דײַן מוטערס פֿאָטער, און נעם דיר פֿון דאָרטן אַ ווײַב פֿון די טעכטער פֿון לְבָן, דײַן מוטערס ברודער.
- און גאָט שַדַי וועט דיך בענטשן, און וועט דיך פֿרוכפּערן און דיך מערן, און וועסט ווערן אַ געזעמל פֿרוכפּער.
- און ער וועט דיר געבן די ברכה פֿון אבֿרהמען, דיר און דײַן זאָמען מיט דיר, כּדי זאָלסט אַרבן דאָס לאַנד פֿון דײַן וווינשאַפֿט, וואָס גאָט האָט געגעבן צו אבֿרהמען.
- און יצחק האָט אַוועקגעשיקט יעקבן, און ער איז געגאַנגען קיין פַּדַן-אַרָם, צו לָבָן דעם זון פֿון בתואַל דעם אַרמי, דעם ברודער פֿון רבקה, דער מוטער פֿון יעקבן און עֵשָׂון.
- און עֵשָּׁו האָט געזען אַז יצחק האָט געבענטשט יעקבן, און האָט אים אַוועקגעשיקט קיין פַּדַן-אַרָם, זיך צו נעמען אַ ווײַב פֿון דאָרטן; אַז ווען ער האָט אים געבענטשט, האָט ער אים באַפֿוילן, אַזוי צו זאָגן: זאָלסט ניט נעמען אַ ווײַב פֿון די טעכטער פֿון כּנַעַן;
- און יעקב האָט צוגעהערט צו זײַן פֿאָטער און צו זײַן מוטער, און איז געגאַנגען קײן פַּדַן-אַרָם.
- און עֵשָׂו האָט געזען אַז די טעכטער פֿון כְּנַעַן זײַנען שלעכט אין די אויגן פֿון זײַן פֿאָטער יצחקן,
- און עֵשָׂו איז געגאַנגען צו יִשמְעֵאלן, און האָט, צו זײַנע אַנדערע װײַבער, זיך גענומען פֿאַר אַ װײַב מְחלַת די טאָכטער פֿון יִשמְעֵאל, אבֿרהמס זון, די שװעסטער פֿון נבָיוֹתן.

- י וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע וַיֵּלֶךְ חְרְנָה:
  - יא וַיִּפְגַע בַּמְּקוֹם וַיָּלֶן שָׁם כִּי־בָא הַשֶּׁמֶשׁ וַיִּקָּח מֵאַבְנֵי הַמְּקוֹם וַיָּשֶׂם מְרַאֲשׁׁתְיו וַיִּשְׁכַּב בַּמְּקוֹם הַהוּא:
- יב וַיַּחֲלֹם וְהִנֵּה סֻלְּם מֻצְּב אַרְצָה וְרֹאשׁוֹ מַגִּיעַ הַשָּׁמְיְמָה וְהִנֵּה מַלְאֲכֵי אֱלֹהִים עֹלִים וְיֹרְדִים בּוֹ:
- יג וְהנֵּה יְהוָה נִצְּב עָלָיו וַיּאֹמַר אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אָבִיךּ וֵאלֹהֵי יִצְחָק הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה שֹׁכֵב עָלֶיהָ לְךָּ אֶתְנָנָּה וּלְזַרְעֶךָּ:
- יד וְהָיָה זַרְעַדְּ כַּעֲפַר הָאָרֶץ וּפְרַצְּתִּ יָמְה וָקֵדְמָה וְצָפֹנָה וָנֶגְבָּה וְנִבְרֲכוּ בְדְּ כָּלֹ־מִשְׁפְּחֹת הָאֲדְמָה וּבְזַרְעֶדְּ:
  - טו וְהִנֵּה אָנֹכִי עִמְּךְ וּשְׁמַרְתִּיךּ בְּכֹל אֲשֶׁר־תֵּלֵךְ וַהְשִׁבֹתִיךְּ אֶל־הְאֲדְמָה הַזּאֹת כִּי לֹא אֶעֵזְבְךְּ עַד אֲשֶׁר אָם־עָשִׂיתִי אֵת אֲשֶׁר־דִּבַּרְתִּי לְךְ:
- טז וַיִּיקַץ יַעֲלָב מִשְׁנְתוֹ וַיּאֹמֶר אָכֵן יֵשׁ יְהוָה בַּמְּקוֹם הַזֶּה וְאָנֹכִי לֹא יִדְעְתִּי:
- יז וַיִּירָא וַיּאמַר מַה־נּוֹרָא הַמָּקוֹם הַזֶּה אֵין זֶה כִּי אָם־בֵּית אֱלֹהִים וְזֶה שַׁעַר הַשָּׁמְיִם:

- און יעקב איז אַרױסגעגאַנגען פֿון באַר-שֶבַע, און איז געגאַנגען קײן חָרָן.
- און ער האָט געטראָפֿן אַן אָרט, און איז דאָרטן געבליבן נעכטיקן, וואָרום די זון איז אונטערגעגאַנגען; און ער האָט גענומען פֿון די שטיינער פֿון דעם אָרט, און געמאַכט פֿאַר זײַן צוקאָפּנס, און האָט זיך געלייגט אין יענעם אַרט.
- האָט זיך אים געחלומט, ערשט אַ לייטער שטייט אויף דער ערד, און זײַן שפּיץ גרייכט ביזן הימל, און זע, מלאָכים פֿון גאָט גייען אַרויף און נידערן אַראָפּ אויף אים.
- און אָט שטייט גאָט איבער אים, און ער זאָגט: איך בין יהוה דער גאָט פֿון דײַן פֿאָטער אבֿרהמען, און דער גאָט פֿון יצחקן. דאָס לאַנד וואָס דו ליגסט דער גאָט פֿון יצחקן. דאָס לאַנד וואָס דו דײַן דערויף, צו דיר וועל איך עס געבן, און צו דײַן זאָמען.
- און דײַן זאָמען װעט זײַן אַזױ װי שטױב פֿון דער ערד, און װעסט זיך אױסשפּרײטן קײן מערב און קײן מזרח און קײן צפֿון און קײן דָרום, און בענטשן װעלן זיך מיט דיר און מיט דײַן זאָמען אַלע משפּחות פֿון דער ערד.
- און זע, איך וועל זײַן מיט דיר, און איך וועל דיך היטן אומעטום וווּ דו וועסט גיין, און איך וועל דיך אומקערן צו דער דאָזיקער ערד, וואָרום איך וועל דיך דיך ניט פֿאַרלאָזן, ביז וואַנען איך האָב געטאָן וואָס איך האָב דיר צוגעזאָגט.
- האָט יעקב זיך אױפֿגעכאַפּט פֿון זײַן שלאָף, און ער האָט געזאָגט: פֿאַר װאָר, גאָט איז פֿאַראַן אין דעם דאָזיקן אָרט, און איך האָב ניט געװוּסט.
- און ער האָט מוֹרא געהאַט, און האָט געזאָגט: ווי מוֹראדיק איז דער דאָזיקער אָרט! דאָס איז ניט אַנדערש ווי דאָס הויז פֿון גאָט, און דאָס איז דער אַנדערש פֿון הימל.

- יח וַיַּשְׁכֵּם יַעֲלִב בַּבֹּקֶר וַיִּקַּח אֶת־הָאֶבֶן אֲשֶׁר־שָׂם מְרַאֲשֹׁתִיו וַיָּשֶׂם אֹתָה מַצֵּבָה וַיִּצֹק שֶׁמֶן עַל־רֹאשָׁה:
  - יט וַיִּקְרָא אֶת־שֵׁם־הַמְּקוֹם הַהוּא בֵּית־אֵל וְאוּלְם לוּז שֵׁם־הָעִיר לְרִאשׁנָה:
- כ וַיִּדַר יַעֲּלְב נֶדֶר לֵאמֹר אִם־יִהְיֶה אֱלֹהִים עִּמְּדִי וּשְׁמְרַנִי בַּדֶּרֶךְ הַזֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי הוֹלֵךְ וְנְתַן־לִי לֶחֶם לֶאֱכֹל וּבֶגֶד לְלְבֹּש:
  - כא וְשַׁבְתִּי בְשָׁלוֹם אֶל־בֵּית אָבִי וְהָיָה יְהוָה לִי לֵאלֹהִים:
  - כב וְהָאֶבֶן הַזּאֹת אֲשֶׁר־שַׂמְתִּי מַצֵּבָה יִהְיֶה בֵּית אֱלֹהִים וְכֹל אֲשֶׁר תִּתֶּן־לִי עַשֵּׂר אֲעַשְׂרֶנּוּ לָךְ:

- און יעקב האָט זיך געפֿעדערט אין דער פֿרי, און ער האָט געמאַכט האָט גענומען דעם שטיין וואָס ער האָט געמאַכט פֿאַר אַ פֿאַר זײַן צוקאָפּנס, און האָט אים געמאַכט פֿאַר אַ זײַלשטיין, און ער האָט אַרױפֿגעגאָסן אייל אױף זײַן שפּיץ.
- און ער האָט גערופֿן דעם נאָמען פֿון יענעם אָרט בית-אֵל, אָבער לוז איז געווען דער נאָמען פֿון דער שטאָט צוערשט.
- און יעקב האָט אַ נדר געטאָן, אַזױ צו זאָגן: אױב גאָט װעט זײַן מיט מיר, און װעט מיך היטן אױף דעם דאָזיקן װעג װאָס איך גיי, און ער װעט מיר געבן ברױט צום עסן, און אַ בגד אָנצוטאָן,
- און איך וועל מיך אומקערן בשלום צו מײַן פֿאָטערס הויז, וועט יהוה מיר זײַן צום גאָט.
- און דער דאָזיקער שטיין וואָס איך האָב געמאַכט פֿאַר אַ זײַלשטיין, וועט זײַן אַ הויז פֿון גאָט; און פֿון אַלץ וואָס דו וועסט מיר געבן, וועל איך מעשׂרן מעשׂר צו דיר.

בראשית כט: 29

- א וַיִּשְׂא יַעֲקֹב רַגְלָיו וַיֵּלֶּדְ אַרְצְה בְנִי־קֶדֶם:
- ב וַיַּרְא וְהִנֵּה בְאֵר בַּשְּׂדֶה וְהִנֵּה־שָׁם שְׁלֹשָׁה עֶדְרֵי־צֹאן רֹבְצִים עָלֶיהָ כִּי מִן־הַבְּאֵר הַהִוֹא יַשְׁקוּ הְעֲדָרִים וְהָאֶבֶן גְּדֹלָה עַל־פִּי הַבְּאֵר:
- ג וְנֶאֶסְפּוּ־שָׁמָּה כָל־הָעֲדָרִים וְגָלֵלוּ אֶת־הָאֶבֶן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר וְהִשְׁקוּ אֶת־הַצֵּאוֹ וְהֵשִׁיבוּ אֶת־הָאֶבֶן עַל־פִּי הַבְּאֵר לִמְלֹמָה:
  - ד וַיּאֹמֶר לָהֶם יַעֲלִב אַחַי מֵאַיִן אַתֶּם וַיּאֹמְרוּ מֵחָרָן אֲנָחְנוּ:
    - ה וַיּאֹמֶר לְהֶם הַיְדַעְהָּם אֶת־לְבְן בֶּן־נָחוֹר וַיּאֹמְרוּ יָדְעְנוּ:
    - י וַיּאמֶר לָהֶם הֲשָׁלוֹם לוֹ וַיּאמְרוּ שָׁלוֹם וְהִנֵּה רְחֵל בִּתּוֹ בָּאָה עִם־הַצאון:
  - ז וַיּאֹמֶר הֵן עוֹד הַיּוֹם גָּדוֹל לֹא־עֵת הַאָּסֵף הַמִּקְנָה הַשְׁקוּ הַצֵּאֹן וּלְכוּ רְעוּ:
- ח וַיּאׁמְרוּ לֹא נוּכַל עַד אֲשֶׁר יֵאָסְפוּ כָּל־הָעֲדָרִים וְגָלֵלוּ אֶת־הָאֶבֶן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר וְהִשְׁקִינוּ הַצֹאֹן:
- ט עוֹדֶנּוּ מְדַבֵּר עִמְּם וְרָחֵל בָּאָה עִם־הַצֹּאוֹ אֲשֶׁר לְאָבִיהָ כִּי רֹעָה הָוא:

- און יעקב האָט אױפֿגעהױבן זײַנע פֿיס, און איז געגאַנגען צו דעם לאַנד פֿון די קינדער פֿון מזרח.
- און ער האָט אַ קוק געטאָן, ערשט אַ ברונעם איז אין פֿעלד, און זע, דרײַ סטאַדעס שאָף הויערן דאָרטן בײַ אים; וואָרום פֿון יענעם ברונעם פֿלעגט מען אָנטרינקען די סטאַדעס, און דער שטיין אױפֿן מױל פֿון ברונעם איז געװען גרױס.
- און אַז דאָרטן האָבן זיך צונױפֿגעזאַמלט אַלע סטאַדעס, האָט מען אַראָפּגעקײַקלט דעם שטײן פֿון דעם מױל פֿון ברונעם, און מע האָט אָנגעטרונקען די שאָף, און אומגעקערט דעם שטײן אױפֿן מױל פֿון דעם ברונעם אױף זײַן אָרט.
- האָט יעקב צו זיי געזאָגט: פֿון װאַנען זײַט איר, מײַנע היאָט יעקב צו זיי געזאָגט: פֿון חָרָן זײַנען מיר.
- האָט ער צו זיי געזאָגט: קענט איר לְבָן דעם זון פֿון נָחוֹרן? האָבן זיי געזאָגט: מיר קענען.
- האָט ער צו זיי געזאָגט: איז פֿריד צו אים? האָבן זיי געזאָגט: פֿריד; און אָן קומט זײַן טאָכטער רחל מיט די שאָף.
- האָט ער צו זיי געזאָגט: זעט, דער טאָג איז נאָך גרויס, נאָך ניט צײַט דאָס פֿי זאָל אײַנגעזאַמלט ווערן; טרינקט אָן די שאָף, און גייט פֿיטערט.
- האָבן זיי געזאָגט: מיר קענען ניט, ביז וואַנען אַלע סטאַדעס וועלן זיך צונױפֿזאַמלען, און מע וועט אַראָפּקײַקלען דעם שטיין פֿון דעם מויל פֿון ברונעם; און מיר וועלן אָנטרינקען די שאָף.
- ווי ער רעדט נאָך מיט זיי, אַזוי איז רחל אונטערגעקומען מיט איר פֿאָטערס שאָף; וואָרום זי איז געווען אַ פּאַסטוכערין.

- י וַיְהִי כַּאֲשֶׁר רָאָה יַעֲקֹב אֶת־רָחֵל בַּת־לָבָן אֲחִי אִמּוֹ וְאֶת־צֹאן לָבָן אֲחִי אִמּוֹ וַיִּגַשׁ יַעֲקֹב וַיָּגֶל אֶת־הָאֶבֶן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר וַיַּשְׁקְ אֶת־צֹאן לָבָן אֲחִי אָמּוֹ:
  - יא וַיִּשַׁק יַעֲלָב לְרָחֵל וַיִּשְׂא אֶת־לְלוֹ וַיֵּבְרָ:
- יב וַיַּגֵּד יַצְקֹב לְרָחֵל כִּי אֲחִי אָבִיהָ הוּא וְכִי בֶּן־רִבְקָה הוּא וַתְּרָץ וַתַּגֵּד לְאַבִיהַ:
  - יג וַיְהִי כִשְׁמֹעַ לָבָן אֶת־שֵׁמַע יַעֲקֹב בֶּן־אֲחֹתוֹ וַיָּרֶץ לִקְרָאתוֹ וַיְחַבֶּק־לוֹ וַיְנַשֶּׁק־לוֹ וַיְבִיאֵהוּ אֶל־בֵּיתוֹ וַיְסַפֵּר לְלָבָן אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה: לְלָבָן אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה:
- יד וַיּאֹמֶר לוֹ לְבָן אַך עַצְמִי וּבְשָׂרִי אָתָּה וַיֵּשֶׁב עִמּוֹ חֹדֶשׁ יָמִים:
  - טו וַיּאַמֶּר לָבָן לְיַעֲּלִב הַכִי־אָחִי אַתָּה וַעֲבַדְתַּנִי חִנָּם הַגִּידָה לִּי מַה־מַּשְׂכָּרְתֶּדְּ:
  - טז וּלְלָבָן שְׁתֵּי בָנוֹת שֵׁם הַגְּדֹלָה לֵאָה וְשֵׁם הַקְּטַנְּה רָחֵל:
    - יז וְעֵינֵי לֵאָה רַכּוֹת וְרָחֵל הְיְתָה יְפַת־תֹּאַר וִיפַת מַרְאֶה:
- יח וַיֶּאֶהַב יַצְקֹב אֶת־רְחֵל וַיֹּאֹמֶר אֶעֶבְדְדְּ שֶׁבַע שָׁנִים בְּרְחֵל בִּתְּדְּ הַקְּטַנְּה:
- יט וַיּאמֶר לָבָן טוֹב תִּתִּי אֹתָהּ לָךְ מִתִּתִּי אֹתָהּ לְאִישׁ אַחֵר שְׁבָה עִמְּדִי:

- און עס איז געווען, ווי יעקב האָט דערזען רחלען, די טאָכטער פֿון לָבָן, זײַן מוטערס ברודער, און די שאָף פֿון לָבָן, זײַן מוטערס ברודער, אַזוי האָט יעקב גענענט, און האָט אַראָפּגעקײַקלט דעם שטיין פֿון גענענט, און האָט אַראָפּגעקײַקלט דעם שטיין פֿון דעם מויל פֿון ברונעם, און האָט אָנגעטרונקען די שאָף פֿון לָבָן, זײַן מוטערס ברודער.
- און יעקב האָט געקושט רחלען, און האָט אויפֿגעהויבן זײַן קָול און האָט געוויינט.
- און יעקב האָט דערציילט רחלען אַז ער איז איר פֿאָטערס אַן אייגענער, און אַז ער איז רבקהס אַ זון; און זי איז געלאָפֿן, און האָט אָנגעזאָגט איר פֿאָטער.
- און עס איז געווען, ווי לָבָן האָט געהערט די הערונג וועגן יעקב, זײַן שוועסטערס זון, אַזוי איז ער אים געלאָפֿן אַנטקעגן, און ער האָט אים געהאַלדזט און אים געקושט, און האָט אים אַרײַנגעבראַכט אין זײַן אים געקושט, און האָט אים אַרײַנגעבראַכט אין זײַן הויז. און ער האָט דערציילט לָבָנען אַלע יענע געשעענישן.
- און לָבָן האָט צו אים געזאָגט: פֿאַר װאָר, מײַן ביין און מײַן פֿלײש ביסטו. און ער איז געזעסן בײַ אים אַ חוֹדש צײַט.
- האָט לָבָן געזאָגט צו יעקבן: צי ווײַל דו ביסט מײַנער אַן אייגענער, זאָסלטו מיר דינען אומזיסט? זאָג מיר וואָס איז דײַן לוין.
- און לְבָן האָט געהאַט צוויי טעכטער; דער נאָמען פֿון דער עלטערער איז געווען לאה, און דער נאָמען פֿון דער יִינגערער רחל.
- און לאהס אויגן זײַנען געווען שלאַפֿע, און רחל איז געווען שיין אויפֿן געשטאַלט, און שיין אויפֿן פּנים, געווען שיין אויפֿן א
- און יעקב האָט ליב געקריגן רחלען; און ער האָט געזאָגט: איך וועל דיר דינען זיבן יאָר פֿאַר דײַן ייַנגערער טאָכטער רחלען.
- האָט לְבָן געזאָגט: בעסער איך זאָל זי דיר געבן, איידער איך זאָל זי געבן צו אַן אַנדער מאַן; בלײַב בײַ מיר.

- כ וַיַּצְבֹד יַצְקֹב בְּרָחֵל שֶׁבַע שָׁנִים וַיִּהְיוּ בְעֵינְיו כְּיָמִים אֲחָדִים בְּאַהֲבָתוֹ אֹתְה:
  - כא וַיּאמֶר יַעֲלִב אֶל־לְבָן הָבָה אֶת־אִשְׁתִּי כִּי מְלְאוּ יָמְי וְאָבוֹאָה אֵלֶיהָ:
  - כב וַיֶּאֱסֹף לָבָן אֶת־כְּל־אַנְשֵׁי הַמְּקוֹם וַיַּעַשֹּׁ מִשְׁתֶּה:
- כג וַיְהִי בָעֶרֶב וַיִּקַּח אֶת־לֵאָה בִתּוֹ וַיְּבֵא אֹתָה אֵלְיו וַיָּבֹא אֵלֶיהָ:
  - כד וַיָּתֵן לָבָן לָה אֶת־זִלְפָּה שִׁפְחָתוֹ לְלֵאָה בִתּוֹ שִׁפְחָה:
  - כה וַיְהִי בַבּקֶּר וְהִנֵּה־הִוֹא לֵאָה וַיּאֹמֶר אֶל־לָבָן מַה־זּאֹת עָשִׂיתְ לִּי הֲלֹא בְרָחֵל עָבַדְתִּי עִמְּךְ וְלָמָה רִמִּיתְנִי:
  - כו וַיּאֹמֶר לָבָן לֹא־יֵעְשֶׂה כֵן בִּמְקוֹמֵנוּ לָתֵת הַצְּעִירָה לִפְנֵי הַבְּכִירָה:
    - כז מַלֵּא שְׁבֻעַ זֹאת וְנִתְּנָה לְךְּ גַּם־אֶת־זֹאת בַּעֲבֹדָה אֲשֶׁר תַּעֲבֹד עִפְּדִי עוֹד שֶׁבַע־שָׁנִים אֲחֵרוֹת:
    - ַרַת זַיִּעַשׂ יַעֲלָב כֵּן וַיְמַלֵּא שְׁבָעַ זֹאת נַיִּתֶּשׁ יַנְעָלּב כֵּן וַיְמַלֵּא שְׁבָעַ זֹאת וַיִּתָּן־לוֹ אֶת־רְחֵל בִּתּוֹ לוֹ לְאִשְׁה:
      - כט וַיִּתֵּן לְבָן לְרָחֵל בִּתּוֹ אֶת־בִּלְהָה שִׁפְחָתוֹ לָה לְשִׁפְחָה:
- ל וַיָּבֹא גַם אֶל־רְחֵל וַיֶּאֲהַב גַם־אֶת־רְחֵל מִלֵּאָה וַיַּעֲבֹד עִמּוֹ עוֹד שֶׁבַע־שָׁנִים אֲחֵרוֹת:

- און יעקב האָט געדינט פֿאַר רחלען זיבן יאָר, און זיי זײַנען געווען אין זײַנע אויגן אַזוי ווי עטלעכע טעג, פֿון זײַן ליבשאַפֿט צו איר.
- און יעקב האָט געזאָגט צו לָבְנען: גיב מיר מײַן װײַב, װאָרום מײַנע טעג זײַנען דערפֿילט געװאָרן; און איך װעל קומען צו איר.
- האָט לָבָן אײַנגעזאַמלט אַלע מענטשן פֿון דעם אָרט, און ער האָט געמאַכט אַ מאָלצײַט.
- און עס איז געווען אין אָוונט, האָט ער גענומען זײַן טאָכטער לאהן, און האָט זי געבראַכט צו אים, און ער איז געקומען צו איר.
- און לָבָן האָט איר געגעבן זײַן דינסט זִלפָּהן פֿאַר אַ דינסט צו זײַן טאָכטער לאהן.
- און עס איז געווען אין דער פֿרי, ערשט דאָס איז לאה. האָט ער געזאָגט צו לָבָנען: וואָס האָסטו מיר לאה. האָט ער געזאָגט צו לָבָנען: דיר פֿאַר דיך געטאָן? האָב איך ניט געדינט בײַ דיר פֿאַר רחלען, און פֿאַר וואָס האָסטו מיך גענאַרט?
- האָט לָבָן געזאָגט: עס ווערט ניט געטאָן אַזױ אין אונדזער מקום, אױסצוגעבן די יִינגערע פֿאַר דער עלטערער.
- דערפֿיל די װאָך פֿון דער, און מיר װעלן דיר אױך יענע געבן, פֿאַר דעם דינסט װאָס דו װעסט דינען בײַ מיר נאָך זיבן אַנדערע יאָר.
- האָט יעקב אַזױ געטאָן, און ער האָט דערפֿילט די װאָך פֿון דער; און ער האָט אים געגעבן זײַן טאָכטער רחלען, אים פֿאַר אַ װײַב.
- און לָבָן האָט געגעבן צו זײַן טאָכטער רחלען זײַן דינסט בלהָהן פֿאַר אַ דינסט צו איר.
- און ער איז געקומען אויך צו רחלען. און ער האָט רחלען אויך מער ליב געהאַט פֿון לאהן; און ער האָט געדינט בײַ אים נאָך זיבן אַנדערע יאָר.

- לא וַיַּרְא יְהוָה כִּי־שְׂנוּאָה לֵאָה וַיִּפְתַּח אֶת־רַחְמָה וְרָחֵל עֲקָרָה:
- לב וַתַּהַר לֵאָה וַתֵּלֶד בֵּן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ רְאוּבֵן כִּי אָמְרָה כִּי־רָאָה יְהוָה בְּעָנְיִי כִּי עַתָּה יֶאֶהְבַנִי אִישִׁי:
- לג וַתַּהַר עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן וַתּאֹמֶר כִּי־שְׁמַע יְהוָה כִּי־שְׂנוּאָה אָנֹכִי וַיִּתֶּן־לִי גַּם־אֶת־זֶה וַתִּקְרָא שְׁמוֹ שִׁמְעוֹן:
  - לד וַתַּהַר עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן וַתּאֹמֶר עַהְּה הַפַּעַם יִלְּוֶה אִישִׁי אֵלֵי כִּי־יָלַדְתִּי לוֹ שְׁלשָׁה בָנִים עַל־כֵּן קָרָא־שְׁמוֹ לֵוִי:
  - לה וַתַּהַר עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן וַתּאֹמֶר הַפַּעַם אוֹדֶה אֶת־יְהוָה עַל־כֵּן קְרְאָה שְׁמוֹ יְהוּדָה וַתַּעֲמֹד מִלֶּדֶת:

- און גאָט האָט געזען אַז לאה איז אומבאַליבט, און ער האָט געעפֿנט איר טראַכט; און רחל איז געווען אַן עקרה.
- און לאה איז טראָגעדיק געוואָרן, און האָט געבאָרן אַ זון, און זי האָט גערופֿן זײַן נאָמען רְאובֵן, ווײַל זי האָט געזאָגט: יאָ, גאָט האָט געזען מײַן פּײַן, וואָרום אַצונד וועט מיך מײַן מאַן ליב האָבן.
- און זי איז ווידער טראָגעדיק געוואָרן, און האָט געבאָרן אַ זון, און זי האָט געזאָגט: ווײַל גאָט האָט געבאָרן אַ זון, און זי האָט געזאָגט: דרום האָט ער מיר געהערט אַז איך בין אומבאַליבט, דרום האָט ער מיר געגעבן אויך דעם דאָזיקן; און זי האָט גערופֿן זײַן געגעבן אויך דעם דאָזיקן; און זי האָט גערופֿן זײַן נאָמען שִמְעוֹן.
- און זי איז ווידער טראָגעדיק געוואָרן, און האָט געבאָרן אַ זון, און זי האָט געזאָגט: אַצונד דאָס מאָל געבאָרן אַ זון, און זי האָט געזאָגט: אַצונד דאָס מאָל וועט מײַן מאַן ווערן צוגעטאָן צו מיר, ווײַל איך האָב אים געבאָרן דרײַ זין; דרום האָט מען גערופֿן זײַן נאָמען לֵוִי.
- און זי איז ווידער טראָגעדיק געוואָרן, און האָט געבאָרן אַ זון, און זי האָט געזאָגט: דאָס מאָל טו איך לויבן גאָט; דרום האָט זי גערופֿן זײַן נאָמען יהודָה. און זי האָט אויפֿגעהערט געבערן.

בראשית ל: 30

- א וַתֵּרֶא רְחֵל כִּי לֹא יְלְדָה לְיַעֲקֹב וַתְּקַנֵּא רְחֵל בַּאֲחֹתָה וַתּאׁמֶר אֶל־יַעֲקֹב הָבָה־לִּי בָנִים וְאִם־אַיִן מֵתָה אָנֹכִי:
- ב וַיִּחַר־אַף יַעֲקֹב בְּרָחֵל וַיֹּאמֶר הְתַחַת אֱלֹהִים אָנֹכִי אֲשֶׁר־מְנַע מִמֵּךְ פָּרִי־בָטָן:
- ג וַתּאֹמֶר הָנֵּה אֲמָתִי בִלְהָה בּאֹ אֵלֶיהָ וְתֵלֵד עַל־בִּּרְכַּי וְאִבְּנֶה גַם־אָנֹכִי מִמֶּנָה:
- ד וַתִּתֶּן־לוֹ אֶת־בִּלְהָה שִׁפְחָתָהּ לְאִשְׁה וַיָּבֹא אֵלֶיהָ יַעֲלְב:
  - ה וַתַּהַר בִּלְהָה וַתֵּלֶד לְיַעֲלִב בֵּן:
- ו וַתּאֹמֶר רָחֵל דְּנַנִּי אֱלֹהִים וְגַם שְׁמַע בְּּלִלִי וַיִּתֶּוֹ־לִי בֵּן עַל־כֵּן קְרְאָה שְׁמוֹ דַּוֹ:
- ז וַתַּהַר עוֹד וַתֵּלֶד בִּלְהָה שִׁפְחַת רְחֵל בֵּן שֵׁנִי לְיַעֲלִב:
- ח וַתּאֹמֶר רָחֵל נַפְתּוּלֵי אֱלֹהִים נִפְתַּלְתִּי עִם־אֲחֹתִי גַּם־יָכֹלְתִּי וַתִּקְרָא שְׁמוֹ נַפְתָּלִי:
  - ט וַתֵּרָא לֵאָה כִּי עָמְדָה מִלֶּדֶת וַתִּקַּח אֶת־זִלְפָּה שִׁפְחָתָה וַתִּתֵּן אֹתָה לְיַעֲלָב לְאִשָּׁה:
- וַתֵּלֶד זִלְפָּה שִׁפְחַת לֵאָה לְיַעֲלִב בֵּן:

- און אַז רחל האָט געזען אַז זי געבערט ניט פֿון יעקבן, האָט רחל מקנא געווען איר שוועסטער, און זי האָט געזאָגט צו יעקבן: גיב מיר קינדער, אַניט שטאַרב איך.
- האָט דער צאָרן פֿון יעקבן געגרימט אויף רחלען, און ער האָט געזאָגט: בין איך דען אויף דעם אָרט פֿון ער האָט געזאָגט: בין איך דען אויף דעם אָרט פֿון לײַב?
- האָט זי געזאָגט: אָט איז מײַן דינסט בלהָה, קום צו איר, און זי וועט געבערן אויף מײַנע קני, און אויך איך וועל אויפֿגעריכט ווערן פֿון איר.
- און זי האָט אים געגעבן איר דינסט בלהָהן פֿאַר אַ װײַב, און יעקב איז צו איר געקומען.
- און בלהָה איז טראָגעדיק געוואָרן, און האָט יעקבן געבאָרן אַ זון.
- און רחל האָט געזאָגט: גאָט האָט זיך פֿאַר מיר אָנגענומען, און האָט אויך מײַן קָול צוגעהערט, און מיר געגעבן אַ זון; דרום האָט זי גערופֿן זײַן נאָמען קוֹ.
- און בלהָה, רחלס דינסט, איז ווידער טראָגעדיק געוואָרן, און האָט יעקבן געבאָרן אַ צווייטן זון.
- און רחל האָט געזאָגט: שטאַרקע ראַנגלענישן האָב איך זיך געראַנגלט מיט מײַן שוועסטער, און איך בין בײַגעקומען; דרום האָט זי גערופֿן זײַן נאָמען נַפֿתָּלי.
- און לאה האָט געזען אַז זי האָט אױפֿגעהערט געבערן, האָט זי גענומען איר דינסט זִלפָּהן, און זי געגעבן יעקבן פֿאַר אַ װײַב.
  - .און זִלפָּה, לאהס דינסט, האָט יעקבן געבאָרן אַ זון.

- יא וַתּאׄמֶר לֵאָה בגד בָּא גָד וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ גָד:
- יב וַתֵּלֶד זִלְפָּה שִׁפְחַת לֵאָה בֵּן שֵׁנִי לְיַעֲלִב:
- יג וַתּאֹמֶר לֵאָה בְּאָשְׁרִי כִּי אִשְׁרוּנִי בָּנוֹת וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ אָשֵׁר:
- יד וַיֵּלֶדְ רְאוּבֵן בִּימֵי קְצִיר־חִטִּים וַיִּמְצָא דוּדְאִים בַּשָּׂדֶה וַיָּבֵא אֹתָם אֶל־לֵאָה אָמּוֹ וַתּאִמֶּר רְחֵל אֶל־לֵאָה תְּנִי־נָא לִי מִדּוּדְאֵי בְּנֵךְ:
- טו וַתּאֹמֶר לָהּ הַמְעַט קַחְתֵּךְּ אֶת־אִישִׁי וְלָקַחַת גַּם אֶת־דּוּדְאֵי בְּנִי וַתּאֹמֶר רְחֵל לָכֵן יִשְׁכַּב עִמְךְ הַלַּיְלָה תַּחַת דּוּדָאֵי בְנֵךְ:
- טז וַיָּבֹא יַעֲלְב מָן־הַשְּׂדֶה בְּעֶרֶב וַתֵּצֵא לֵאָה לִקְרָאתוֹ וַתּאֹמֶר אֵלֵי תְּבוֹא כִּי שָׂכֹר שְׂכַרְתִּיךְּ בְּדוּדָאֵי בְּנִי וַיִּשְׁכַּב עִמְּה בַּלַיְלָה הוּא:
- יי וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶל־לֵאָה וַתַּהַר וַתֵּלֶד לְיַעֲלָב בֵּן חֲמִישִׁי:
  - יח וַתּאֹמֶר לֵאָה נְתַן אֱלֹהִים שְּׂכְרִי אֲשֶׁר־נְתַתִּי שִׁפְּחָתִי לְאִישִׁי וַתִּקְרָא שְׁמוֹ יִשְּׁשׁכָר:
    - יט וַתַּהַר עוֹד לֵאָה וַתֵּלֶד בֵּן־שִׁשִׁי לְיַעֲלִב:
- כ וַתּאֹמֶר לֵאָה זְבָדַנִי אֱלֹהִים אֹתִי זֵבֶד טוֹב הַפַּעַם יִזְבְּלֵנִי אִישִׁי כִּי־יָלַדְתִּי לוֹ שִׁשָּׁה בָנִים וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ זְבֻלוּן:

- האָט לאה געזאָגט: מזל איז געקומען; און זי האָט גערופֿן זײַן נאָמען גָד.
- און זִלפָּה, לאהס דינסט, האָט יעקבן געבאָרן אַ צווייטן זון.
- האָט לאה געזאָגט: אויף מײַן גליק! וואָרום די טעכטער וועלן מיך שאַצן גליקלעך; און זי האָט גערופֿן זײַן נאָמען אָשֵר.
- און ראובן איז געגאַנגען אין די טעג פֿון ווייצשניט, און ראובן איז געגאַנגען אין די טעג פֿון ווייצשניט, און האָט געפֿונען ליבעפּעלעך אין פֿעלד, און האָט זיי געבראַכט צו זײַן מוטער לאהן. האָט רחל געזאָגט צו לאהן: גיב מיר, איך בעט דיך, פֿון דײַן זונס ליבעפּעלעך.
- האָט זי געזאָגט צו איר: ווינציק וואָס דו האָסט צוגענומען מײַן מאַן, ווילסטו נאָך צונעמען מײַן זונס ליבעפּעלעך? האָט רחל געזאָגט: דערפֿאַר זאָל ער ליגע מיט דיר הײַנטיקע נאַכט, פֿאַר די ליבעפּעלעך פֿון דײַן זון.
- און ווי יעקב איז געקומען פֿון פֿעלד אין אָוונט, אַזוי איז לאה אים אַרױסגעגאַנגען אַנטקעגן, און האָט געזאָגט: צו מיר מוזטו קומען, װאָרום אָפּדינגען האָב איך דיך אָפּגעדונגען פֿאַר די ליבעפּעלעך פֿון מײַן זון. און ער איז מיט איר געלעגן אין יענער נאַכט.
- און גאָט האָט צוגעהערט צו לאהן, און זי איז טראָגעדיק געוואָרן, און האָט יעקבן געבאָרן אַ פֿינפֿטן זון.
- און לאה האָט געזאָגט: גאָט האָט געגעבן מײַן שׂכר פֿאַר װאָס איך האָב געגעבן מײַן דינסט צו מײַן מאַן; און זי האָט גערופֿן זײַן נאָמען יִשׂשָׂכָר.
- און לאה איז ווידער טראָגעדיק געוואָרן, און האָט יעקבן געבאָרן אַ זעקסטן זון.
- און לאה האָט געזאָגט: גאָט האָט מיך באַשאָנקען מיט אַ גוטן געשאַנק; דאָס מאָל וועט מײַן מאַן וווינען מיט מיר, ווײַל איך האָב אים געבאָרן זעקס זין; און זי האָט גערופֿן זײַן נאָמען זבולון.

- כא וְאַחַר יָלְדָה בַּת וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמְהּ דִּינָה:
- כב וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת־רְחֵל וַיִּשְׁמַע אֵלֶיהָ אֱלֹהִים וַיִּפְתַּח אֶת־רַחְמָה:
- כג וַתַּהַר וַתֵּלֶד בֵּן וַתּאֹמֶר אָסַף אֱלֹהִים אֶת־חֶרְפָּתִי:
  - כד וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ יוֹסֵף לֵאמֹר יֹסֵף יְהוָה לִי בֵּן אַחֵר:
- כה וַיְהִי כַּאֲשֶׁר יָלְדָה רָחֵל אֶת־יוֹסֵף וַיֹּאמֶר יַעֲלִב אֶל־לְבָן שֵׁלְחֵנִי וְאֵלְכָה אֶל־מְקוֹמִי וּלְאַרְצִי:
- כּוֹ מְּנָה אֶת־נְשֵׁי וְאֶת־יְלָדֵי אֲשֶׁר עְבַּדְתִּי אֹתְדּ בְּהֵן וְאֵלֵכָה כִּי אַתָּה יָדַעְתָּ אֶת־עֲבֹדָתִי אֲשֶׁר עֲבַדְתִּידְּ:
- כז וַיאׄמֶר אֵלָיו לָבָן אִם־נָא מָצְאתִי חֵן בּעֵינֶידְּ נִחַשְׁתִּי וַיְבְרֲכֵנִי יְהוָה בִּגְלָלֶדְ:
  - כח וַיּאֹמַר נָקְבָה שְׂכָרְךּ עָלַי וְאֶתֵּנְה:
- כט וַיּאמֶר אֵלְיו אַתָּה יָדַעְתָּ אֵת אֲשֶׁר עֲבַדְתִּידְּ וְאֵת אֲשֶׁר־הָיָה מִקְנְדְּ אִתִּי:
- ל כִּי מְעַט אֲשֶׁר־הָיָה לְּדְּ לְפָנֵי וַיִּפְּרֹץ לְרֹב וַיְבָרֶדְ יְהוָה אֹתְדְּ לְרַגְלִי וְעַהָּה מְתִי אֶעֱשֶׂה גַם־אָנֹכִי לְבֵיתִי:
- לא וַיּאמֶר מָה אָתֶּן־לְּךְ וַיּאמֶר יַעֲלְב לֹא־תִתֶּן־לִי מְאוּמְה אִם־תַּעֲשֶׂה־לִּי הַדְּבָר הַזֶּה אָשׁוּבָה אֶרְעֶה צֹאנְךְּ אֶשְׁמֹר:

- און דערנאָך האָט זי געבאָרן אַ טאָכטער, און זי האָט גערופֿן איר נאָמען דינה.
- און גאָט האָט געדאַכט אָן רחלען, און גאָט האָט און געדערט צו איר, און האָט געעפֿנט איר טראַכט.
- און זי איז טראָגעדיק געוואָרן, און האָט געבאָרן אַ זון; און זי האָט געזאָגט: גאָט האָט אָפּגעטאָן מײַן חרפּה.
- און זי האָט גערופֿן זײַן נאָמען יוֹסף, אַזױ צו זאָגן: גאָט זאָל מיר צוגעבן נאָך אַן אַנדער זון.
- און עס איז געווען, אַז רחל האָט געבאָרן יוֹספֿן, האָט יעקב געזאָגט צו לָבָנען: לאָז מיך אַוועק, און איך וועל גיין צו מײַן אָרט און צו מײַן לאַנד.
- גיב מײַנע װײַבער און מײַנע קינדער, װאָס איך מײַנע מײַנע װײַבער און האָב דיר פֿאַר זיי געדינט, און איך װעל גיין; װאָרום דו װױסט מײַן דינסט װאָס איך האָב דיר געדינט.
- האָט לָבָן צו אים געזאָגט: אויב, איך בעט דיך, איך האָט לָבָן צו אים געזאָגט: אויב, אין דײַנע אויגן —; איך האָב געפֿונען לײַטזעליקייט אין דײַנע אויגן האָב געמערקט אַז גאָט האָט מיך געבענטשט פֿון דײַנעטוועגן.
- און ער האָט געזאָגט: זאָג מיר דײַן לוין, און איך וועל געבן.
- דיר איך האָב דיר ווייסט ווי איך האָב דיר האָט ער צו אים געזאָגט: די געדינט, און וואָס דײַן פֿי איז געוואָרן אונטער מיר;
- וואָרום ווינציק-וואָס האָסטו געהאַט פֿאַר מיר, און עס האָט זיך פֿאַרמערט לרָוב, און גאָט האָט דיך געבענטשט אין מײַנע טריט. און אַצונד, ווען וועל איך אויך טאָן פֿאַר מײַן הויזגעזינט?
- האָט ער געזאָגט: וואָס זאָל איך דיר געבן? האָט יעקב געזאָגט: זאָלסט מיר גאָרנישט געבן; אויב דו וועסט מיר טאָן די דאָזיקע זאַך, וועל איך ווידער פֿיטערן דײַנע שאָף, און היטן:

- לב אֶעֶבֹר בְּכָל־צֹאנְךְּ הַיּוֹם הָסֵר מִשְׁם כְּל־שֶׂה נְלָד וְטָלוּא וְכָל־שֶׂה־חוּם בַּכְּשָׂבִים וְטָלוּא וְנָלִד בְּעִזִּים וְהָיָה שָׂכָרִי:
- לג וְעָנְתָה־בִּי צִּדְקָתִי בְּיוֹם מָחָר כִּי־תָבוֹא עַל־שְׂכָרִי לְפָנֶיךּ כֹּל אֲשֶׁר־אֵינֶנּוּ נָלִד וְטָלוּא בְּעִזִּים וְחוּם בַּכְּשָׂבִים גָנוּב הוּא אִתִּי:
  - לד וַיּאֹמֶר לָבָן הֵן לוּ יְהִי כִדְבָּרֶהְ:
- לה וַיָּסַר בַּיּוֹם הַהוּא אֶת־הַתְּיָשִׁים הָעֲקָדִּים וְהַטְּלָאִים וְאֵת כָּל־הָעִזִּים הַנְּקָדּוֹת וְהַטְּלָאֹת כֹּל אֲשֶׁר־לָבָן בּוֹ וְכָל־חוּם בַּכְּשָׂבִים וַיִּתֵּן בְּיַד־בָּנְיו:
  - לו וַיָּשֶׂם דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים בֵּינוֹ וּבֵין יַעֲקֹב וְיַעֲקֹב רֹעֶה אֶת־צֹאן לְבָן הַנּוֹתַרֹת:
- לז וַיִּקַּח־לוֹ יַעֲקֹב מַקַּל לִבְנֶה לַח וְלוּז וְעֶרְמוֹן וַיְפַצֵּל בָּהֵן פְּצְלוֹת לְבָנוֹת מַחְשׂרְ הַלְּבָן אֲשֶׁר עַל־הַמַּקְלוֹת:
- לח וַיַּצֵג אֶת־הַמַּקְלוֹת אֲשֶׁר פָּצֵל בְּרֶהָטִים בְּשִׁקְתוֹת הַמָּיִם אֲשֶׁר תְּבֹאוְ הַצֵּאוְ לִשְׁתּוֹת לְנֹכַח הַצֵּאוְ וַיֵּחַמְנְה בְּבֹאָן לִשְׁתּוֹת: בְּבֹאָן לִשְׁתּוֹת:
  - לט וַיֶּחֱמוּ הַצּאוֹ אֶל־הַמַּקְלוֹת וַתֵּלַדְן הַצאו עֲקָדִּים נְקָדִים וּטְלָאִים:

- איך וועל דורכגיין הײַנט דורך אַלע דײַנע שאָף, אָפּצוטאָן פֿון דאָרטן איטלעך געשפּרענקלט און געפֿלעקט לאַם, און איטלעך טונקל לאַם צווישן די שעפּסן, און געפֿלעקט און געשפּרענקלט צווישן די ציגן; און אַזוינס זאָל זײַן מײַן לוין.
- און עדות זאָגן וועט אויף מיר מײַן ערלעכקייט פֿאַר דיר, אין אַ שפּעטערדיקן טאָג, אַז דו וועסט קומען איבערקוקן מײַן לוין: איטלעכס וואָס איז ניט געשפּרענקלט און געפֿלעקט צווישן די ציגן און טונקל צווישן די שעפּסן, איז דאָס אַ געגנבעטס בײַ טונקל צווישן די שעפּסן.

. האָט לְבָן געזאָגט: יאָ, זאָל זײַן אַזוי ווי דײַן וואָרט

און ער האָט אָפּגעטאָן אין יענעם טאָג די געשטרײַפֿטע און געפֿלעקטע בעק, און אַלע געשטרײַפֿטע און געפֿלעקטע ציגן, איטלעכס וואָס געשפּרענקלטע און געפֿלעקטע ציגן, איטלעכס וואָס האָט אויף זיך ווײַס, און איטלעך טונקלס צווישן די שעפּסן, און ער האָט זיי איבערגעגעבן אין דער האַנט פֿון זײַנע זין.

און ער האָט געמאַכט דרײַ טעג וועגס צווישן זיך און צווישן יעקבן. און יעקב האָט געפֿיטערט לָבָנס איבעריקע שאָף.

האָט יעקב זיך גענומען פֿײַכטע שטעקלעך פֿון טאָפּאָל, און מאַנדלבוים, און פּלאַטאַנענבוים, און ער האָט אויסגעשיילט אויף זיי ווײַסע אויסשיילונגען, אָפּדעקנדיק דאָס ווײַסע וואָס אויף די שטעקלעך.

און ער האָט אַרײַנגעשטעלט די שטעקלעך וואָס ער האָט אַרומגעשיילט, אין די קאָריטעס, אין די האָט אַרומגעשיילט, ווּ די שאָף קומען טרינקען, אַקעגן די שאָף; און זיי האָבן זיך געפּאָרט אַז זיי זײַנען געקומען טרינקען.

און די שאָף האָבן זיך געפּאָרט פֿאַר די שטעקלעך, און די שאָף האָבן געבאָרן געשטרײַפּטע, געשפּרענקלטע, און געפלעקטע.

- מ וְהַכְּשָׂבִים הִפְּרִיד יַעֲלְב וַיִּתֵּן פְּנֵי הַצּאוֹ אֶל־עָלְד וְכָל־חוּם בְּצֹאוֹ לְבָן וַיָּשֶׁת־לוֹ עֲדָרִים לְבַדּוֹ וְלֹא שְׁתָם עַל־צֹאוֹ לָבָן:
- מא וְהָיָה בְּכָל־יַחֵם הַצּאוֹ הַמְקֻשְׁרוֹת וְשָׂם יַעֲקֹב אֶת־הַמַּקְלוֹת לְעֵינֵי הַצּאוּ בְּרֵהָטִים לְיַחְמֵנָּה בַּמַּקְלוֹת:
  - מב וּבְהַעֲטִיף הַצאו לֹא יָשִׂים וְהָיָה הָעֲטֻפִּים לְלָבָן וְהַקְּשֻׁרִים לְיַעֲלְב:
- מג וַיִּפְרֹץ הָאִישׁ מְאֹד מְאֹד וַיְהִי־לוֹ צֹאן רַבּוֹת וּשְׁפָחוֹת וַעֲבָדִים וּגְמֵלִּים וַחֲמֹרִים:

- און די לעמער האָט יעקב אָפּגעשיידט און ער האָט צוגעקערט די פּנימער פֿון די שאָף אין לְבָנס שאָף צו די געשטרײַפֿטע און אַלע טונקעלע און האָט זיך געמאַכט סטאַדעס באַזונדער, און האָט זיי ניט געשטעלט מיט לְבָנס שאָף.
- און עס איז געווען, ווען נאָר די שטאַרקע שאָף האָבן זיך געפּאָרט, אַזױ פֿלעגט יעקב אַרײַנטאָן די שטעקלעך פֿאַר די אויגן פֿון די שאָף אין די קאָריטעס, כּדי זיי זאָלן זיך פּאָרן בײַ די שטעקלעך;
- אָבער אַז די שאָף זײַנען געווען שוואַכע, פֿלעגט ער ניט אַרײַנטאָן; אַזױ פֿלעגן די שוואַכע אָנקומען לָבָנען, און די שטאַרקע יעקבן.
- און דער מאַן איז געװאָרן זײער זײער רײַך, און ער האָט געהאַט פֿיל שאָף, און דינסטן און קנעכט, און האָט געהאַט פֿיל שאָף, און דינסטן און קיזלען.

בראשית לא: 31

- א וַיִּשְׁמַע אֶת־דִּבְרֵי בְנֵי־לְבָן לֵאמֹר לְקַח יַעֲקֹב אֵת כָּל־אֲשֶׁר לְאָבִינוּ וּמֵאֲשֶׁר לְאָבִינוּ עָשָׂה אֵת כָּל־הַכָּבֹד הוֶה:
- ב וַיַּרָא יַעֲלִב אֶת־פְּנֵי לְבָן וְהִנֵּה אֵינֶנּוּ צָמוֹ כִּתְמוֹל שָׁלְשׁוֹם:
- ג וַיּאֹמֶר יְהוָה אֶל־יַעֲקֹב שׁוּב אֶל־אֶרֶץ אַבוֹתֵידּ וּלְמוֹלַדְתָּדּ וְאֶהְיֶה עִפְּד:
  - ד וַיִּשְׁלַח יַעֲלִב וַיִּקְרָא לְרָחֵל וּלְלֵאָה הַשְּׂדֶה אֶל־צֹאנוֹ:
- פִּי־אֵינֶנוּ אֵלַי פִּתְמֹל שִׁלְשֹׁם וֵאלֹהֵי אָבִי הָיָה עִמְּדִי:
  - ו וְאַתֵּנָה יְדַעְתֶּן כִּי בְּכְל־כֹּחִי עְבַדְתִּי :אֶת־אֲבִיכֶן
- ַוַאֲבִיכֶן הַתֶּל בִּי וְהֶחֱלִף אֶת־מַשְׂכָּרְתִּי עֲשֶׂרֶת מֹנִים וְלֹא־נְתָנוֹ אֱלֹהִים לְהָרַע נִמְּדִי:
  - ת אָם־כֹּה יאׁמַר נָקְדִּים יִהְיֵה שָּׁכָרֵדְּ וְיָלְדוּ כָל־הַצאו נְקָדִּים וְאִם־כֹּה יאמר עֲקָדִּים יִהְיֶה שְׂכָרֶדְּ וְיִלְדוּ :כָל־הַצּאוֹ עֲקָדִּים:
    - ט וַיַּצֵל אֱלֹהִים אֶת־מִקְנֵה אֲבִיכֶם וַיָּתֶּן־לִי:

- און ער האָט געהערט די ווערטער פֿון לְבָנס זין, אַזױ צו זאָגן: יעקב האָט צוגענומען אַלץ וואָס אונדזער פֿאָטער האָט געהאַט, און פֿון אונדזער פֿאָטערס האָב .האָט ער געמאַכט די דאָזיקע גאַנצע רײַכקייט
- און יעקב האָט געזען אָן לָבָנס פּנים, ערשט ער איז ניט צו אים ווי נעכטן-אייערנעכטן.
- און גאָט האָט געזאָגט צו יעקבן: קער זיך אום צו ,דעם לאַנד פֿון דײַנע עלטערן, און צו דײַן אָפּשטאַם און איך וועל זײַן מיט דיר.
- האָט יעקב געשיקט און האָט גערופֿן רחלען און ַלאהן אין פֿעלד, צו זײַנע שאָף.
- ה וַיּאַמֶּר לְהֶן רֹאֶה אָנֹכִי אֶת־פְּנֵי אֲבִיכֶן און ער האָט צו זיי געזאָגט: איך זע אָן אײַער ווי מיר מיר מיר איז ניט צו מיר ווי פֿאָטערס פּנים, אַז ער ַנעכטן-אייערנעכטן; אָבער דער גאָט פֿון מײַן פֿאָטער איז געווען מיט מיר.
- און איר ווייסט אַז מיט מײַן גאַנצן כּוֹח האָב איך .געדינט אײַער פֿאַטער
- און אײַער פֿאַטער האַט געמאַכט געשפּעט פֿון מיר, און האָט געביטן מײַן לוין צען מאַל, נאַר גאַט האָט אים ניט געלאָזן שלעכטס טאָן מיט מיר.
- אַזוי געזאָגט: געשפּרענקלטע זאָלן זײַן אַז ער האָט אַזוי געזאָגט: אַ ָדײַן לוין, האָבן אַלע שאָף געבאָרן געשפּרענקלטע; און אַז ער האָט אַזױ געזאָגט: געשטרײַפֿטע זאָלן זײַן .דײַן לוין, האָבן אַלע שאָף געבאָרן געשטרײַפֿטע
- ,און גאַט האָט אַװעקגענומען פֿון אײַער פֿאַטערס פֿי און געגעבן מיר.

- י וַיְהִי בְּעֵת יַחֵם הַצּאוֹ וְאֶשְׂא עֵינֵי וְאֵרֶא בַּחֲלוֹם וְהִנֵּה הָעַתֻּדִים הְעֹלִים עַל־הַצּאוֹ עֲקָדִּים נְקָדִּים וּכְרָדִּים:
- יא וַיּאֹמֶר אֵלַי מַלְאַדְּ הָאֱלֹהִים בַּחֲלוֹם יַעֵּלְב וָאֹמֵר הִנֵּנִי:
- יב וַיּאֹמֶר שָׂא־נָא עֵינֶיךּ וּרְאֵה כְּל־הָעַתֻּדִים הָעֹלִים עַל־הַצאוֹ עֲקָדִּים נְקָדִּים וּבְרָדִּים כִּי רָאִיתִי אֵת כָּל־אֲשֶׁר לְבָן עֹשֶׂה לְּךְ:
- יג אָנֹכִי הָאֵל בֵּית־אֵל אֲשֶׁר מְשַׁחְתְּ שָׁם מַצֵּבָה אֲשֶׁר נָדַרְתָּ לִּי שָׁם נָדֶר עַתָּה קוּם צֵא מִן־הָאָרֶץ הַזּאֹת וְשׁוּב אֶל־אֶרֶץ מוֹלַדְתָּך:
  - יד וַתַּעַן רָחֵל וְלֵאָה וַתּאֹמַרְנָה לוֹ הַעוֹד לָנוּ חֵלֶק וְנַחֲלָה בְּבֵית אָבִינוּ:
  - טו הַלוֹא נְכְרִיּוֹת נָחְשַׁבְנוּ לוֹ כִּי מְכָרְנוּ וַיֹּאֹכַל גַּם־אָכוֹל אֶת־כַּסְפֵּנוּ:
  - טז כִּי כָל־הָעֹשֶׁר אֲשֶׁר הִצִּיל אֱלֹהִים מֵאָבִינוּ לְנוּ הוּא וּלְבָנֵינוּ וְעַתְּה כֹּל אֲשֶׁר אָמַר אֱלֹהִים אֵלֶיךּ עֲשֵׂה:
  - יז וַיָּקָם יַעֲלָב וַיִּשָּׂא אֶת־בְּנָיו וְאֶת־נְשְׁיוּ עַל־הַגְּמַלִּים:
  - יח וַיִּנְהַג אֶת־כְּל־מִקְנֵהוּ וְאֶת־כְּל־רְכָשׁוֹ אֲשֶׁר רְכָשׁ מִקְנֵה מִנְיָנוֹ אֲשֶׁר רְכַשׁ בְּפַדַּן אֲרָם לְבוֹא אֶל־יִצְחָק אָבִיו אַרְצָה כְּנָעַן:

- און עס איז געווען אין דער צײַט ווען די שאָף האָבן זיך געפּאָרט, האָב איך אױפֿגעהױבן מײַנע אױגן, און האָב געזען אין חלום, ערשט די בעק װאָס שפּרינגען אױף די שאָף זײַנען געשטרײַפֿטע, געשפּרענקלטע, און געפֿלעקטע.
- און אַ מלאך פֿון גאָט האָט געזאָגט צו מיר אין חלום: יעקב! און איך האָב געזאָגט: דאָ בין איך.
- האָט ער צו מיר געזאָגט: הייב אַקאָרשט אויף דײַנע אויגן און זע, אַלע בעק װאָס שפּרינגען אױף די שאָף זײַנען געשטרײַפֿטע, געשפּרענקלטע, און געפֿלעקטע; װאָרום איך האָב געזען אַלץ װאָס לְבָן טוט צו דיר.
- איך בין דער גאָט פֿון בית-אֵל וואָס דו האָסט דאָרטן געטאָן געזאַלבט אַ זײַלשטיין, וואָס דו האָסט דאָרטן געטאָן אַ נדר צו מיר. און אַצונד שטיי אויף, גיי אַרױס פֿון אַ נדר צו מיר. און קער זיך אום צו דעם לאַנד פֿון דעם היגן לאַנד, און קער זיך אום צו דעם לאַנד פֿון דײַן געבורט.
- האָבן רחל און לאה געענטפֿערט און געזאָגט צו אים: האָבן מיר דען נאָך אַ חלק אָדער אַ ירושה אין אונדזער פֿאָטערס הויז?
- זײַנען מיר ניט אַזױ װי פֿרעמדע פֿאַררעכנט בײַ אים? װאָרום ער האָט אונדז פֿאַרקױפֿט, און אױפֿעסן אױך אױפֿגעגעסן דאָס געלט פֿאַר אונדז.
- וואָרום די גאַנצע עשירות וואָס גאָט האָט אַוועקגענומען פֿון אונדזער פֿאָטער, דאָס איז אונדזערס און אונדזערע קינדערס. און אַצונד, אַלץ וואָס גאָט האָט דיר געהייסן, טו.
- איז יעקב אויפֿגעשטאַנען, און האָט אַרױפֿגעזעצט זײַנע קינדער און זײַנע װײַבער אױף קעמלען;
- און ער האָט אַוועקגעפֿירט דאָס גאַנצע פֿי זײַנס, און זײַן גאַנצן פֿאַרמעג וואָס ער האָט אָנגעקליבן, דאָס פֿי פֿון זײַן אייגנס וואָס ער האָט אָנגעקליבן אין פֿדַן-אַרָם כּדי צו גיין צו זײַן פֿאָטער יצחקן, קיין כּנַעַן.

- יט וְלָבָן הָלַךּ לִגְזֹז אֶת־צֹאנוֹ וַתִּגְנֹב רָחֵל אֶת־הַתְּרָפִּים אֲשֶׁר לְאָבִיהָ:
  - כ וַיִּגְנֹב יַצְקֹב אֶת־לֵב לְבָן הְאֲרַמִּי עַל־בְּלִי הִגִּיד לוֹ כִּי בֹרֵחַ הוּא:
- כא וַיִּבְרַח הוּא וְכָל־אֲשֶׁר־לוֹ וַיָּקְם וַיַּעֲבֹר אֶת־הַנָּהָר וַיָּשֶׂם אֶת־פָּנִיו הַר הַגִּלְעָד:
  - כב וַיֻּגַּד לְלָבָן בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי כִּי בָרַח יַעֲלִב:
  - כג וַיִּקַּח אֶת־אֶחָיו עִמּוֹ וַיִּרְדֹּף אַחֲרָיו דֶּרֶךְ שִׁבְעַת יָמִים וַיַּדְבֵּק אֹתוֹ בְּהַר הַגִּלְעָד:
  - כד וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל־לְבָן הָאֲרַמִּי בַּחֲלֹם הַלְּיְלָה וַיֹּאמֶר לוֹ הִשְּׁמֶר לְךְּ פֶּן־תְּדַבֵּר עִם־יַעֲלִב מִטוֹב עַד־רָע:
  - כה וַיַּשֵּׂג לָבָן אֶת־יַצְלַב וְיַעֲלְב תְּקַע אֶת־אָהְלוֹ בָּהָר וְלָבְן תְּקַע אֶת־אֶחִיו בִּהַר הַגִּלִעָד:
  - כו וַיּאמֶר לָבָן לְיַצְּקֹב מֶה עָשִׂיתָ וַתִּגְנֹב אֶת־לְבָבִי וַתְּנַהֵג אֶת־בְּנֹתִי כִּשְׁבִיוֹת חָרֶב:
    - כז לָמָה נַחְבֵּאתָ לִבְרֹחַ וַתִּגְנֹב אֹתִי וְלֹא־הִגַּדְתָּ לִּי וְאֲשֵׁלֵחֲדְּ בְּשִׂמְחָה וּבְשָׁרִים בְּתֹף וּבְכִנּוֹר:
    - כח וְלֹא נְטַשְׁתַּנִי לְנַשֵּׁק לְבָנַי וְלִבְנֹתִי עַתָּה הִסְכַּלְתָּ עֲשׁוֹ:

- און לֶבֶן איז געווען אַוועקגעגאַנגען שערן זײַנע שאָף. האָט רחל אַרויסגעגנבעט דעם תּרְפֿים פֿון איר פֿאָטער.
- און יעקב האָט געגנבעט דאָס האַרץ פֿון לָבָן דעם אַן יעקב האָט ער האָט אים ניט געלאָזט מערקן אַז אַרמי מיט װאָס ער האָט אים ניט געלאָזט מערקן אַז ער אַנטלױפֿט.
- און ער איז אַנטלאָפֿן מיט אַלץ װאָס ער האָט געהאַט, און ער איז אױפֿגעשטאַנען און געהאַט, און ער איז אױפֿגעשטאַנען און אַריבערגעגאַנגען דעם טײַך, און האָט געקערט זײַן פּנים צום באַרג גַלעָד.
- איז אָנגעזאָגט געװאָרן לְבָנען אױפֿן דריטן טאָג אַז יעקב איז אַנטלאָפֿן.
- האָט ער גענומען זײַנע ברידער מיט זיך, און האָט אים נאָכגעיאָגט זיבן טעג וועגס, און ער האָט אים אָנגעיאָגט אױפֿן באַרג גִלעָד.
- איז גאָט געקומען צו לָבָן דעם אַרַמי אין אַ חלום פֿון, דער נאַכט, און האָט צו אים געזאָגט: היט דיך, זאָלסט ניט רעדן מיט יעקבן פֿון גוטס ביז שלעכטס.
- און לְבָן האָט אָנגעיאָגט יעקבן. און יעקב האָט אױפֿגעשטעלט זײַן געצעלט אױפֿן באַרג; אױך לְבָן אױפֿגעשטעלט אױפֿן באַרג און זײַנע ברידער האָבן אױפֿגעשטעלט אױפֿן באַרג גלעָד.
- האָט לְבָן געזאָגט צו יעקבן: וואָס האָסטו געטאָן וואָס דו האָסט געגנבעט מײַן האַרץ, און האָסט אַוועקגעפֿירט מײַנע טעכטער אַזוי ווי געפֿאַנגענע פֿון שווערד?
- פֿאַר װאָס ביסטו אַנטלאָפֿן באַהאַלטענערהייט, און האָסט זיך אַװעקגעגנבעט פֿון מיר, און האָסט מיר האָסט זיך אַװעקגעגנבעט פֿון מיר, און האָסט מיט ניט אױסגעזאָגט, אַז איך זאָל דיך באַלייטן מיט שמחה און מיט געזאַנגען, מיט פּױק און מיט האַרף? און האָסט מיך ניט געלאָזן קושן מײַנע זין און מײַנע טעכטער. נאַריש האָסטו אַצונד געטאָן.

- כט יֶש־לְאֵל יָדִי לַעֲשׂוֹת עִּמְּכֶם רָע וֵאלֹהֵי אֲבִיכֶם אֶמֶשׁ אָמֵר אֵלַי לֵאמֹר הִשְּׁמֶר לְךְּ מִדַּבֵּר עִם־יַעֲלְב מִטוֹב עַד־רָע:
- ל וְעַתָּה הָלֹדְ הָלַכְתָּ כִּי־נִּכְסֹף נִכְסַפְתָּה לְבֵית אָבִידְ לְמָה גָנַבְתָּ אֶת־אֱלֹהִי:
  - לא וַיַּעַן יַעֲלָב וַיּאׁמֶר לְלָבְן כִּי יָרֵאתִי כִּי אָמַרְתִּי פֶּן־תִּגְזֹל אֶת־בְּנוֹתֶיךּ מֵעִמִּי:
  - לב עם אֲשֶׁר תִּמְצָא אֶת־אֱלֹהֶיךּ לֹא יִחְיֶה נָגֶד אַחִינוּ הַכֶּר־לְךּ מָה עִמְּדִי וְקַח־לְךְ וְלֹא־יָדַע יַעֲלָב כִּי רְחֵל גְנָבָתַם:
- לג וַיָּבֹא לְבָן בְּאֹהֶל יַעֲלֹב וּבְאֹהֶל לֵאָה וּבְאֹהֶל שְׁתֵּי הָאֲמְהֹת וְלֹא מָצָא וַיֵּצֵא מֵאֹהֶל לֵאָה וַיָּבֹא בְּאֹהֶל רְחֵל:
  - לד וְרָחֵל לָקְחָה אֶת־הַתְּרְפִּים וַתְּשָׁמֵם בְּכַר הַגְּמְל וַתִּשֶׁב עֲלֵיהֶם וַיְמַשֵּׁשׁ לָבָן אֶת־כָּל־הָאֹהֶל וְלֹא מְצָא:
  - לה וַתּאֹמֶר אֶל־אָבִיהָ אַל־יִחַר בְּעֵינֵי אֲדֹנִי כִּי לוֹא אוּכַל לְקוּם מִפְּנֶיהְ כִּי־דֶרֶךְ נְשִׁים לִי וַיְחַפֵּשׁ וְלֹא מְצְא אֶת־הַתְּרָפִים: אֶת־הַתְּרָפִים:
  - לו וַיִּחַר לְיַעֲקֹב וַיָּרֶב בְּלָבְן וַיַּעַן יַעֲקֹב וַיּאֹמֶר לְלָבָן מַה־פִּשְׁעִי מַה חַטְּאתִי כִּי דָלַקְתְּ אַחְרָי:

- מײַן האַנט האָט בכּוֹח צו טאָן מיט אײַך שלעכטס, נאָר דער גאָט פֿון אײַער פֿאָטער האָט נעכטן בײַ נאַכט געזאָגט צו מיר, אַזױ צו זאָגן: היט דיך פֿון צו רעדן מיט יעקבן פֿון גוטס ביז שלעכטס.
- און אַצונד, אַוועקגיין ביסטו אַוועקגעגאַנגען, ווײַל בענקען האָסטו זיך פֿאַרבענקט נאָך דײַן פֿאָטערס הויז, אַלמאַי אָבער האָסטו געגנבעט מײַן גאָט?
- האָט יעקב געענטפֿערט און האָט געזאָגט צו לְבָנען: ווײַל איך האָב מוֹרא געהאַט, וואָרום איך האָב געקלערט: טאָמער וועסטו אַוועקרויבן דײַנע טעכטער פֿון מיר.
- בײַ װעמען אָבער דו װעסט געפֿינען דײַן גאָט, דער זאָל ניט לעבן. פֿאַר אונדזערע ברידער דערקען װאָס איז דײַנס בײַ מיר, און נעם דיר צו. און יעקב האָט ניט געװוּסט אַז רחל האָט עס געגנבעט.
- איז לֶבֶן אַרײַנגעגאַנגען אין דעם געצעלט פֿון יעקבן, און אין דעם געצעלט פֿון לאהן, און אין דעם און אין דעם געצעלט פֿון די צוויי דינסטן, און ער האָט ניט געצעלט פֿון די צוויי אַרױסגעגאַנגען פֿון לאהס געפֿונען; און ער איז אַרױסגעגאַנגען פֿון לאהס געצעלט, און איז אַרײַנגעגאַנגען אין דעם געצעלט פֿון רחלען.
- און רחל האָט גענומען דעם תּרָפֿים, און האָט אים אַרײַנגעטאָן אין זאָטלקישן פֿון דעם קעמל, און האָט זיך געזעצט דערויף; און לָבָן האָט אַרומגעטאַפּט דאָס גאַנצע געצעלט, און האָט ניט געפֿונען.
- האָט זי געזאָגט צו איר פֿאָטער: זאָל ניט פֿאַרדריסן אין די אויגן פֿון מײַן האַר, וואָס איך קען ניט אויפֿשטיין פֿאַר דיר, ווײַל דער שטייגער פֿון ווײַבער איז בײַ מיר. און ער האָט געזוכט, און האָט ניט געפֿונען דעם תּרָפֿים.
- האָט יעקבן פֿאַרדראָסן, און ער האָט זיך געקריגט מיט לָבָנען. און יעקב האָט זיך אָפּגערופֿן און האָט געזאָגט צו לָבָנען: וואָס איז מײַן פֿאַרברעך, וואָס איז מײַן חטא, וואָס דו האָסט מיך נאָכגעיאָגט?

לז פִּי־מִשַּׁשְׁהָּ אֶת־כָּל־כֵּלֵי מַה־מְּצְאתְ מִכֹּל כְּלֵי־בֵיתֶךּ שִׁים כֹּה נָגֶד אַחִי וְאַחֶיךּ וְיוֹכִיחוּ בֵּין שְׁנֵינוּ:

לח זָה עֶשְׂרִים שָׁנָה אָנֹכִי עִמְּדְּ רְחֵלֶידְּ וְעִזֶּידְ לֹא שִׁכֵּלוּ וְאֵילֵי צֹאנְדְּ לֹא אָכֶלְתִּי:

לט טְרֵפָּה לֹא־הֵבֵאתִי אֵלֶיךּ אָנֹכִי אֲחַשֶּנָּה מִיָּדִי הְּבַקְשֶׁנָּה גְּנָבְתִי יוֹם וּגְנָבְתִי לָיְלָה:

מ הָיִיתִי בַּיּוֹם אֲכָלַנִי חֹרֶב וְקֶרַח בַּלְּיְלָה וַתִּדֵּד שְׁנָתִי מֵעֵינָי:

מא זָה־לִּי עֶשְׂרִים שָׁנָה בְּבֵיתֶךּ עֲבַדְתִּיךּ אַרְבַּע־עֶשְׂרֵה שָׁנָה בִּשְׁתֵּי בְנֹתֶיךְ וְשֵׁשׁ שָׁנִים בְּצֹאנֶךּ וַתַּחֲלֵף אֶת־מַשְׂכָּרְתִּי עֲשֶׂרֶת מֹנִים:

מב לוּלֵי אֱלֹהֵי אָבִי אֱלֹהֵי אַבְרְהָם וּפַחַד יִצְחָק הָיָה לִי כִּי עַתְּה רֵיקָם שׁלַחְתָּנִי אֶת־עְנְיִי וְאֶת־יְגִיעַ כַּפִּי רָאָה אֱלֹהִים וַיּוֹכַח אָמֶשׁ:

מג וַיַּעַן לְבָן וַיּאמֶר אֶל־יַעֲקֹב הַבְּנוֹת בְּנֹתִי וְהַבְּנִים בְּנֵי וְהַצֹּאוְ צֹאנִי וְכֹל אֲשֶׁר־אַתָּה רֹאֶה לִי־הוּא וְלִבְנֹתִי מָה־אָעֲשֶׂה לְאֵלֶה הַיּוֹם אוֹ לִבְנִיהֶן אֲשֶׁר יָלְדוּ:

מד וְעַתָּה לְּכָה נִכְרְתָה בְרִית אֲנִי וָאָתָּה וְהָיָה לְעֵד בֵּינִי וּבֵינֶדְּ:

מה וַיִּקַח יַעֲלֹב אָבֶן וַיְרִימֶהָ מַצֵּבְה:

אַז דו האָסט דורכגעטאַפּט אַלע מײַנע זאַכן, וואָס האָסטו געפֿונען פֿון אַלע דײַנע כְּלֵי-בית? לייג עס דאָ פֿאַר מײַנע ברידער און דײַנע ברידער, און זאָלן זיי אַנטשיידן צווישן אונדז ביידן.

לַפֿאַר די צוואַנציק יאָר וואָס איך בין געווען מיט דיר, פֿאַר די צוואַנציק און דײַנע ציגן ניט פֿאַר וואָרפֿן, האָבן דײַנע שעפּסן און דײַנע שאָף האָב איך ניט געגעסן. און די ווידערס פֿון דײַנע שאָף האָב איך ניט געגעסן.

אַ פֿאַרצוקטע האָב איך ניט געבראַכט צו דיר; איך פֿאַרצוקטע האָב איך ניט געבראַכט צו דיר; איך פֿלעג לײַדן איר שאָדן; פֿון מײַן האַנט פֿלעגסטו עס אויפֿמאָנען, געגנבעט בײַ טאָג, צי געגנבעט בײַ נאַכט.

בײַ טאָג פֿלעגט מיך אױפֿעסן די היץ, און דער פֿראָסט בײַ נאַכט; און מײַן שלאָף האָט געװײַכט פֿון מײַנע אױגן.

פֿאַר צוואַנציק יאָר בין איך געווען אין דײַן הויז: פֿערצן יאָר האָב איך דיר געדינט פֿאַר דײַנע צוויי טעכטער, און זעקס יאָר פֿאַר דײַנע שאָף; און דו האָסט געביטן מײַן לוין צען מאָל.

ווען ניט דער גאָט פֿון מײַן פֿאָטער, דער גאָט פֿון אבֿרהמען און די פֿאָרכט פֿון יצחקן, וואָלט געווען מיט מיר, וואָלסטו מיך אַצונד אַוועקגעשיקט מיט ליידיקן. גאָט האָט געזען מײַן פּײַן און די מאַטערניש פֿון מײַנע הענט, און ער האָט אַנטשיידט נעכטן בײַ נאַכט.

האָט לְבָן געענטפֿערט און האָט געזאָגט צו יעקבן; די טעכטער זײַנען מײַנע טעכטער, און די קינדער מײַנע קינדער, און די שאָף מײַנע שאָף, און אַלץ װאָס דו זעסט איז מײַנס; און װאָס קען איך הײַנט טאָן צו די דאָזיקע טעכטער מײַנע, אָדער צו זייערע קינדער װאָס זיי האָבן געבאָרן?

און אַצונד, קום לאָמיר שליסן אַ בונד, איך און דו, און זאָל עס זײַן צום עדות צווישן מיר און צווישן דיר.

האָט יעקב גענומען אַ שטיין, און האָט אים האָט אים אויפֿגעשטעלט פֿאַר אַ זײַלשטיין.

- מו וַיּאמֶר יַעֲלָב לְאֶחָיו לִקְטוּ אֲבָנִים וַיִּקְחוּ אֲבָנִים וַיִּעֲשׂוּ־גָל וַיּאֹכְלוּ שָׁם עַל־הַגַּל:
- מז וַיִּקְרָא־לוֹ לָבָן יְגַר שְׂהֲדוּתָא וְיַעֲלֹב קָרָא לוֹ גַּלְעֵד:
- מח וַיּאמֶר לְבָן הַגַּל הַזֶּה עֵד בֵּינִי וּבֵינְךְּ הַיּוֹם עַל־כֵּן קְרָא־שְׁמוֹ גַּלְעֵד:
- מט וְהַמִּצְפָּה אֲשֶׁר אָמַר יִצֶּף יְהוָה בֵּינִי וּבֵינֶךְ כִּי נִסְּתֵר אִישׁ מֵרֵעֵהוּ:
- נ אִם־הְעַנֶּה אֶת־בְּנֹתַי וְאִם־תִּקַח נְשִׁים עַל־בְּנֹתַי אֵין אִישׁ עִפְנוּ רְאֵה אֱלֹהִים עֵד בֵּינִי וּבֵינֶדְ:
  - נא ניאמֶר לָבָן לְיַצְקֹב הִנֵּה הַגַּל הַזֶּה וְהִנֵּה הַמַצֵּבָה אֲשֶׁר יָרִיתִי בֵּינִי וּבֵינֵה:
- נב עד הַגַּל הַזֶּה וְעֵדָה הַמַּצֵּבְה אִם־אָנִי לא־אָעֶבֹר אֵלֶיךּ אֶת־הַגַּל הַזֶּה וְאִם־אַתָּה לֹא־תַעֲבֹר אֵלַי אֶת־הַגַּל הַזֵּה וְאֶת־הַמַּצֵבָה הַזּאֹת לְרָעָה:
  - נג אֱלֹהֵי אַבְרָהָם וֵאלֹהֵי נְחוֹר יִשְׁפְּטוּ בינֵינוּ אֱלֹהֵי אֲבִיהֶם וַיִּשְׁבַע יַעֲלֹב בּפַחַד אָבִיו יִצָּחָק:
- נד וַיִּזְבַּח יַעֲלָב זֶבַח בְּהָר וַיִּקְרָא לְאֶחְיו לֶאֶכָל־לָחֶם וַיּאֹכְלוּ לֶחֶם וַיִּלִינוּ בְּהָר:

- און יעקב האָט געזאָגט צו זײַנע ברידער: קלײַבט אָן שטיינער. האָבן זיי גענומען שטיינער, און געמאַכט אַ הױפֿן, און זיי האָבן געגעסן דאָרטן אױפֿן הױפֿן.
- און לָבָן האָט אים גערופֿן יְגַר-שָׂהֲדותאָ, און יעקב האָט אים גערופֿן גַל-עֵד.
- און לְבָן האָט געזאָגט: דער דאָזיקער הױפֿן איז אַן עדות צווישן מיר און צווישן דיר הײַנט. דרום האָט מען גערופֿן זײַן נאָמען גִלעָד;
- און אויך מִצפָּה, ווײַל ער האָט געזאָגט: גאָט זאָל אַראָפּקוקן צווישן מיר און צווישן דיר, ווען מיר וועלן זײַן פֿאַרהוילן איינער פֿון אַנדערן,
- אויב דו וועסט פּײַניקן מײַנע טעכטער, און אויב דו וועסט צונעמען אַנדערע ווײַבער צו מײַנע טעכטער, וועסט צונעמען אַנדערע ווײַבער צו מײַנע טעכטער, בעת קיין מענטש איז ניטאָ לעבן אונדז; זע, גאָט איז אַן עדות צווישן מיר און צווישן דיר.
- און לְבָן האָט געזאָגט צו יעקבן: אָט איז דער דאָזיקער הױפֿן, און אָט איז דער זײַלשטיין, װאָס איך האָב אױפֿגעשטעלט צװישן מיר און צװישן דיר.
- אַן עדות איז דער דאָזיקער הױפֿן, און אַן עדות דער זײַלשטיין, אַז איך װעל ניט אַריבערגיין דעם דאָזיקן הױפֿן צו דיר, און אַז דו װעסט ניט אַריבערגיין דעם דאָזיקן הױפֿן און דעם דאָזיקן זײַלשטיין צו מיר, צום בייזן.
- זאָל דער גאָט פֿון אבֿרהמען, און דער גאָט פֿון נְחוֹרן, דער גאָט פֿון זייער פֿאָטער, משפּטן צווישן אונדז. און יעקב האָט געשוואָרן בײַ דער פֿאָרכט פֿון זײַן פֿאָטער יצחקן.
- און יעקב האָט געשלאַכט שלאַכטאָפּפֿער אױפֿן באַרג, און ער האָט גערופֿן זײַנע ברידער צו עסן ברויט; און זיי האָבן געגעסן ברויט, און האָבן גענעכטיקט אױפֿן באַרג.

32: בראשית לב

- א וַיַּשְׁכֵּם לָבָן בַּבּׂקֶר וַיְנַשֵּׁק לְבָנִיו וְלִבְנוֹתִיו וַיְבָרֶךְ אֶתְהֶם וַיֵּלֶךְ וַיְּשָׁב לָבָן לִמְלִמוֹ:
- ב וְיַעֲקֹב הָלַךְּ לְדַרְכּוֹ וַיִּפְּגְעוּ־בוֹ מַלְאֲכֵי אֱלֹהִים:
- ג וַיּאׄמֶר יַעֲקֹב כַּאֲשֶׁר רָאָם מַחֲנֵה אֱלֹהִים זֶה וַיִּקְרָא שֵׁם־הַמְּקוֹם הַהוּא מַחֲנָיִם:
- ד וַיִּשְׁלַח יַעֲלֹב מַלְאָכִים לְפָנָיו אֶל־עֵשָׂו אָחִיו אַרְצָה שֵׂעִיר שְׂדֵה אֱדוֹם:
  - ה וַיְצַו אֹתָם לֵאמֹר כֹּה תֹאמְרוּן לַאדֹנִי לְעֵשָׂו כֹּה אָמֵר עַבְדְּדְּ יַעֲלִב עִם־לְבְן גַּרְתִּי וָאֵחַר עַד־עָתָּה:
    - ַ וַיְהִי־לִּי שׁוֹר וַחֲמוֹר צֹאן וְעֶבֶּד וְשִׁפְחָה וָאֶשְׁלְחָה לְהַגִּיד לַאדֹנִי לִמְצֹאִ־חֵן בְּעֵינֶיךְ:
    - ז וַיָּשֶׁבוּ הַמַּלְאָכִים אֶל־יַעֲקֹב לֵאמֹר בָּאנוּ אֶל־אָחִיךּ אֶל־עֵשָׂו וְגַם הֹלֵךְ לִקְרָאתְדְּ וְאַרְבַּע־מֵאוֹת אִישׁ עִמּוֹ:
    - ח וַיִּירָא יַעֲלָב מְאֹד וַיֵּצֶר לוֹ וַיַּחַץ אֶת־הָעָם אֲשֶׁר־אִתּוֹ וְאֶת־הַצּאׁן וְאֶת־הַבָּקָר וְהַגְּמַלִּים לִשְׁנֵי מַחֲנוֹת:
  - ט וַיּאמֶר אָם־יָבוֹא עֵשָׂו אֶל־הַמַּחֲנֶה הָאַחַת וְהִכָּהוּ וְהָיָה הַמַּחֲנֶה הַנִּשְׁאָר לִפְלֵיטָה:

- און לְבָן האָט זיך געפֿעדערט אין דער פֿרי, און ער האָט געקושט זײַנע זין און זײַנע טעכטער, און האָט זיי געבענטשט; און לְבָן איז אַוועקגעגאַנגען, און האָט זיך אומגעקערט צו זײַן אָרט.
- און יעקב איז געגאַנגען אױף זײַן װעג, און מלאָכים פֿון גאָט האָבן אים באַגעגנט.
- און יעקב האָט געזאָגט, אַז ער האָט זיי דערזען: גאָטס מחנה איז דאָס; און ער האָט גערופֿן דעם נאָמען פֿון יענעם אָרט מַחנַיִם.
- און יעקב האָט געשיקט שלוחים פֿאַרויס פֿאַר זיך צו זײַן ברודער עַשְּׂון קיין לאַנד שֵׂעִיר, אין פֿעלד פֿון אָדוֹם.
- און ער האָט זיי באַפֿוילן, אַזוי צו זאָגן: אַזוי זאָלט איר זאָגן צו מײַן האַר, צו עֵשָׂון: אַזוי האָט געזאָגט דײַן קנעכט יעקב: בײַ לָבָנען האָב איך געוווינט, און איך האָב זיך אױפֿגעהאַלטן ביז אַצונד.
- און איך האָב אָקסן און אייזלען, שאָף, און קנעכט און דינסטן; האָב איך געשיקט אָנזאָגן מײַן האַר, כּדי צו געפֿינען לײַטזעליקייט אין דײַנע אויגן.
- האָבן די שלוחים זיך אומגעקערט צו יעקבן, אַזױ צו זאָגן: מיר זײַנען געקומען צו דײַן ברודער, צו עֵשָׂון, און ער גייט דיר אויך אַנטקעגן, און פֿיר הונדערט מאַן מיט אים.
- האָט יעקב זייער מוֹרא געקריגן, און ער איז געווען באַקלעמט. און ער האָט צעטיילט דאָס פֿאָלק וואָס מיט אים, און די שאָף און די רינדער און די קעמלען, אין צוויי מחנות.
- און ער האָט געזאָגט: אויב עֵשָׂו וועט קומען אויף איין מחנה, און וועט זי שלאָגן, וועט די איבעריקע מחנה אַנטרונען ווערן.

- י וַיּאֹמֶר יַעֲקֹב אֱלֹהֵי אָבִי אַבְרָהָם וַאלֹהֵי אָבִי יִצְחָק יְהוָה הָאֹמֵר אֵלֵי שׁוּב לְאַרְצְדְּ וּלְמוֹלַדְתְּדְּ וְאֵיטִיבָה עִמָּדְ:
- יא קטּנְתִּי מִכּל הַחֲסָדִים וּמִכְּל־הָאֱמֶת אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת־עַבְדֶּדְּ כִּי בְמַקְלִי עָבַרְתִּי אֶת־הַיַּרְדֵּן הַזֶּה וְעַתְּה הָיִיתִי לִשְׁנֵי מַחֲנוֹת:
- יב הַצִּילֵנִי נָא מִיַּד אָחִי מִיַּד עֵשְׂו כִּי־יָרֵא אָנֹכִי אֹתוֹ פֶּן־יָבוֹא וְהִכַּנִי אֵם עַל־בָּנִים:
  - יג וְאַתָּה אָמַרְתָּ הֵיטֵב אֵיטִיב עִמְּדְ וְשַׂמְתִּי אֶת־זַרְעֲדְּ כְּחוֹל הַיָּם אֲשֶׁר לֹא־יִסְפֵר מֵרֹב:
- יד וַיָּלֶן שָׁם בַּלַיְלָה הַהוּא וַיִּקַּח מִן־הַבָּא בְיָדוֹ מִנְחָה לְעֵשָׂו אָחִיו:
- טו עוּים מָאתַיִם וּתְיָשִׁים עֶשְׂרִים רְחֵלִים מָאתַיִם וְאֵילִים עֶשְׂרִים:
  - סז גְּמַלִּים מֵינִיקוֹת וּבְנֵיהֶם שְׁלֹשִׁים פָּרוֹת אַרְבָּעִים וּפְרִים עֲשָׂרָה אֲתֹנֹת עֶשְׂרִים וַעְיָרִם עֲשָׂרָה:
    - יז וַיָּמֵן בְּיַד־עֲבָדִיו עֵדֶר עֵדֶר לְבַדּוֹ וַיֹּאמֶר אֶל־עֲבָדִיו עִבְרוּ לְפָנֵי וְרֵוַח הָשִׂימוּ בֵּין עֵדֶר וּבֵין עֵדֶר:
  - יח וַיְצַו אֶת־הָרִאשׁוֹן לֵאמֹר כִּי יִפְּגִּשְׁדְּ עשָׂו אָחִי וִשְׁאֵלְדְּ לֵאמֹר לְמִי־אַתְּה וְאָנָה תֵלֵדְ וּלְמִי אֵלֶה לְפָנֶידְּ:

- און יעקב האָט געזאָגט: גאָט פֿון מײַן פֿאָטער אבֿרהמען, און גאָט פֿון מײַן פֿאָטער יצחקן, יהוה, וואָס האָט געזאָגט צו מיר: קער זיך אום צו דײַן לאַנד און צו דײַן אָפּשטאַם, און איך וועל גוטס טאָן מיט דיר;
- איך בין צו קליין פֿאַר אַלע חסדים און פֿאַר אַלדער טרײַשאַפֿט װאָס דו האָסט געטאָן מיט דײַן קנעכט; טרײַשאַפֿט װאָס דו האָסט געטאָן מיט מײַן שטעקן בין איך אַריבערגעגאַנגען דעם דאָזיקן יַרדן, און אַצונד בין איך געװאָרן צוויי מחנות.
- זײַ מיך מציל, איך בעט דיך, פֿון דער האַנט פֿון מײַן ברודער, פֿון דער האַנט פֿון עֵשָׂון, וואָרום איך האָב מורא פֿאַר אים, ער זאָל ניט קומען און מיך שלאָגן מוטער מיט קינדער.
- דו האָסט דאָך געזאָגט: גוטס טאָן וועל איך גוטס טאָן מיט דיר, און איך וועל מאַכן דײַן זאָמען אַזױ װי דער זאַמד פֿון ים, װאָס קען ניט געצײלט װערן פֿון פֿילקײט.
- און ער האָט דאָרטן גענעכטיקט יענע נאַכט; און ער האָט גענומען פֿון וואָס אים איז געקומען צו דער האַנט, אַ מתנה פֿאַר זײַן ברודער עַשָּׂון:
- צוויי הונדערט ציגן, און צוואַנציק בעק, צוויי הונדערט שעפּסן, און צוואַנציק ווידערס,
- דרײַסיק קעמלען זייגעדיקע מיט זייערע יונגע, פֿערציק קי, און צען אָקסן, צוואַנציק אייזעלינס, און צען יונגע אייזלען.
- און ער האָט איבערגעגעבן אין דער האַנט פֿון זײַנע קנעכט, צו סטאַדע, צו סטאַדע באַזונדער; און ער האָט אָנגעזאָגט זײַנע קנעכט: גייט מיר פֿאַרױס, און האָט אָנגעזאָגט זײַנע קנעכט: גייט מיר פֿאַרױס, און װאַרע זאָלט איר מאַכן צװישן סטאַדע און סטאַדע.
- און ער האָט באַפֿױלן דעם ערשטן, אַזױ צו זאָגן: אַז דיך װעט באַגעגענען עַשָּׁו מײַן ברודער, און װעט דיך פֿרעגן, אַזױ צו זאָגן: װעמעס ביסטו? און װוּהין גייסטו? און װעמעס זײַנען די דאָזיקע פֿאַר דיר?

- יט וְאָמַרְתָּ לְעַבְּדְּדְּ לְיַעֲלִב מִנְחָה הָוּא שְׁלוּחָה לַאדֹנִי לְעֵשָׂו וְהִנֵּה גַם־הוּא אַחֲרֵינוּ:
- כ וַיְצַו גַּם אֶת־הַשֵּׁנִי גַּם אֶת־הַשְּׁלִישִׁי גַּם אֶת־כָּל־הַהֹלְכִים אַחֲבִי הָעֲדָרִים לֵאמֹר כַּדָּבָר הַזֶּה תְּדַבְּרוּן אֶל־עֵשְׂו בִּמֹצַאֵכֵם אֹתוֹ:
- כא וַאֲמַרְתָּם גַּם הִנֵּה עַבְדְּדְּ יַצְלְב אַחֲבִינוּ כִּי־אָמַר אֲכַפְּרָה פָנִיו בַּמִּנְחָה הַהֹלֶכֶת לְפָנִי וְאַחֲבִי־כֵן אֶרְאָה פָנִיו אוּלַי יִשָּׂא פָנִי:
  - כב וַתַּעֲבֹר הַמִּנְחָה עַל־פָּנְיו וְהוּא לָן בַּלַיְלָה־הַהוּא בַּמַּחֲנֶה:
  - כג וַיָּקָם בַּלַיְלָה הוּא וַיִּקַח אֶת־שְׁתֵּי נְשָׁיו וְאֶת־שְׁתֵּי שִׁפְּחֹתְיו וְאֶת־אַחַד עָשָׂר יְלָדָיו וַיַּעֲבֹר אֵת מַעֲבַר יַבּק:
    - כד וַיִּקְחֵם וַיִּעֲבָרֵם אֶת־הַנְּחַל וַיִּעֲבֵר אֶת־אֲשֶׁר־לוֹ:
  - כה וַיִּנְתֵר יַעֲלֶב לְבַדּוֹ וַיֵּאָבֵק אִישׁ עִמּוֹ עַד עֲלוֹת הַשְּׁחַר:
  - כו וַיַּרְא כִּי לֹא יָכֹל לוֹ וַיִּגַע בְּכַף־יְרֵכוֹ וַתַּקַע כַּף־יֶרֶךְ יַעֲקֹב בְּהֵאָבְקוֹ עִמּוֹ:
- כז וַיּאֹמֶר שַׁלְחֵנִי כִּי עָלָה הַשְּׁחַר וַיּאֹמֶר לֹא אֲשַׁלֵּחֲדְּ כִּי אִם־בֵּרַכְתְּנִי:
  - :כח וַיּאֹמֶר אֵלְיו מַה־שְּׁמֶךּ וַיּאֹמֶר יַעֲלְב

- זאָלסטו זאָגן: דײַן קנעכט יעקבס; אַ מתּנה איז דאָס געשיקט צו מײַן האַר, צו עֵשָׂון; און אָן איז ער אויך הינטער אונדז.
- און ער האָט באַפֿוילן אויך דעם צווייטן און דעם דריטן, און אַלע וואָס זײַנען געגאַנגען הינטער די סטאַדעס, אַזוי צו זאָגן: אַזוי ווי די דאָזיקע רייד זאָלט איר רעדן צו עֵשָׂון, אַז איר טרעפֿט אים;
- און איר זאָלט זאָגן: אָן איז אויך דײַן קנעכט יעקב הינטער אונדז. וואָרום ער האָט געזאָגט: לאָמיך אים איבערבעטן מיט דער מתּנה וואָס גייט מיר פֿאַרויס, און דערנאָך וועל איך זען זײַן פּנים, אפֿשר וועט ער מיך אויפֿנעמען.
- איז די מתּנה אַוועק אים פֿאַרויס, און ער האָט גענעכטיקט יענע נאַכט אין לאַגער.
- און ער איז אױפֿגעשטאַנען אין יענער נאַכט, און האָט גענומען זײַנע צװײ װײַבער, און זײַנע צװײ דינסטן, און זײַנע עלף קינדער, און ער איז אַריבערגעפֿאָרן דעם איבערפֿאָר פֿון יַבוֹק.
- ער האָט זיי גענומען, און האָט זיי אַריבערגעפֿירט איבערן טײַך, און האָט אַריבערגעפֿירט װאָס ער האָט געהאַט.
- און אַז יעקב איז געבליבן אַליין, האָט אַ מאַן זיך געראַנגלט מיט אים ביז דער פֿרימאָרגן איז אױפֿגעגאַנגען.
- און אַז ער האָט געזען אַז ער קען אים ניט בײַקומען, האָט ער אָנגערירט דאָס לעפֿל פֿון זײַן דיך; און דאָס לעפֿל פֿון יעקבס דיך איז אויסגעלונקען געוואָרן אין זײַן ראַנגלען זיך מיט אים.
- האָט ער געזאָגט: לאָז מיך אַוועק, וואָרום דער פֿרימאָרגן איז אױפֿגעגאַנגען. האָט ער געזאָגט: איך פֿרימאָרגן איז אויפֿגעגאַנגען. האָט ער בענטשן. וועל דיך ניט אַוועקלאָזן, סײַדן וועסט מיך בענטשן.
- האָט ער צו אים געזאָגט: וואָס איז דײַן נאָמען? האָט ער איז דייַן נאָמען. ער געזאָגט: יעקב.

- כט וַיּאמֶר לֹא יַעֲלְב יֵאָמֵר עוֹד שִׁמְךּ כִּי אִם־יִשְׂרָאֵל כִּי־שָׂרִיתְ עִם־אֱלֹהִים וְעִם־אֲנָשִׁים וַתּוּכָל:
- ל וַיִּשְׁאַל יַעֲקֹב וַיּאֹמֶר הַגִּידְה־נְּא שְׁמֶּךּ וַיּאֹמֶר לָמָּה זֶּה תִּשְׁאַל לִשְׁמִי וַיְבֶרֶךְ אֹתוֹ שַׁם:
  - לא וַיִּקְרָא יַעֲלְב שֵׁם הַמְּקוֹם פְּנִיאֵל כִּי־רָאִיתִי אֱלֹהִים פָּנִים אֶל־פָּנִים וַתִּנָּצֵל נַפְשִׁי:
  - לב וַיִּזְרַח־לוֹ הַשֶּׁמֶשׁ כַּאֲשֶׁר עְבַר אֶת־פְּנוּאֵל וְהוּא צֹלֵעַ עַל־יְרֵכוֹ:
    - לג

- האָט ער געזאָגט: ניט מער זאָל יעקב גערופֿן ווערן דײַן נאָמען, נײַערט יִשֹׂרָאֵל, וואָרום האָסט געשטריטן מיט גאָט און מיט מענטשן, און ביסט בײַגעקומען.
- האָט יעקב געפֿרעגט און האָט געזאָגט: זאָג מיר, איך בעט דיך, דײַן נאָמען. האָט ער געזאָגט: נאָך וואָס דען פֿרעגסטו אויף מײַן נאָמען? און ער האָט אים דאַרטן געבענטשט.
- און יעקב האָט גערופֿן דעם נאָמען פֿון דעם אָרט פּניאֵל, װײַל: איך האָב געזען גאָט פּנים אֶל פּנים, און מײַן זעל איז ניצול געװאָרן.
- און די זון איז אים אױפֿגעגאַנגען װי ער איז אַריבערגעגאַנגען פּניאֵל. און ער האָט געהונקען אױף זײַן דיך.
- דרום עסן ניט די קינדער פֿון ישׂראל דעם שפּרינגאָדער וואָס אױפֿן לעפֿל פֿון דיך, ביז אױף שבּרינגאָדער װאָס אױפֿן לעפֿל הײַנטיקן טאָג; װײַל ער האָט אָנגערירט דאָס לעפֿל פֿון יעקבס דיך, דעם שפּרינגאַדער.

בראשית לג: 33

- א עַל־כֵּן לֹא־יֹאכְלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־גִּיד ַהַּנְשֶׁה אֲשֶׁר עַלֹּיכַּף הַיְּרֵךְ עַד הַיּוֹם ַהַנֶּה כִּי נְגַע בְּכַף־יֶרֶךְ יַעֲקֹב בְּגִיד הַנְּשֶׁה:
- ב וַיִּשָׂא יַעֲלָב עֵינָיו וַיַּרָא וְהִנֵּה עֵשָׂו בָּא ב וְעִמּוֹ אַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ וַיַּחַץ אֶת־הַיְלָדִים עַל־לֵאָה וְעַל־רָחֵל וְעַל :שָׁמֵי הַשְּׁפְחוֹת
  - ג וַיָּשֶׂם אֶת־הַשְּׁפָחוֹת וְאֶת־יַלְדֵיהֶן ָראשׁנָה וְאֶת־לֵאָה וִילְדֶיהָ אַחֲרֹנִים ּוְאֶת־רָחֵל וְאֶת־יוֹסֵף אַחֲרֹנִים:
  - ד וְהוּא עָבַר לִפְנִיהֶם וַיִּשְׁתַחוּ אַרְצָה יוי:אַחִיו:עַד־אָחִיו:שַבע פָּעָמִים עַד־גִּשְׁתּוֹ
  - יָּרָץ עֵשָׂו לִקְרָאתוֹ וַיְחַבְּקֵהוּ וַיִּפֿל הּ וַיָּבָּל יַל־צַנָּארָו וַיִּשְׁקֵהוּ וַיִּבְכּוּ:
    - ַו וַיִּשָׂא אֶת־עֵינָיו וַיַּרְא אֶת־הַנְּשִׁים ּ וְאֶת־הַיְלָדִים וַיּאֹמֶר מִי־אֵלֶה לָךְ ַניּאמַר הַיְלָדִים אֲשֶׁר־חָנַן אֱלֹהִים :אָת־עַבְדֶּדּ
      - ז וַתִּגַשְׁן הַשְּׁפְחוֹת הַנָּה וְיַלְבִיהֶן וַתִּשְׁתַּחֲוֶין;:
- נָגַשׁ יוֹסֵף וְרָחֵל וַיִּשְׁתַּחְווּ:

- און יעקב האָט אױפֿגעהױבן זײַנע אױגן, און האָט אַ קוק געטאָן, ערשט עַשָּׁו קומט אָן, און פֿיר הונדערט מאַן מיט אים; האָט ער אײַנגעטיילט די קינדער צו לאהן, און צו רחלען, און צו די צוויי דינסטן.
- און ער האָט געשטעלט די דינסטן און זייערע קינדער צוערשט, און לאהן און אירע קינדער הינטער זיי, און רחלען און יוֹספֿן די לעצטע.
- און ער איז אַוועק זיי פֿאַרויס, און ער האָט זיך געבוקט צו דער ערד זיבן מאָל ביז ער האָט גענענט צו זײַן ברודער.
- איז עֵשָׂו אים געלאָפֿן אַנטקעגן, און ער האָט אים אַרומגענומען, און איז אים געפֿאַלן אויפֿן האַלדז, און .האָט אים געקושט, און זיי האָבן געוויינט
- און ער האָט אױפֿגעהױבן זײַנע אױגן, און האָט געזען די ווײַבער און די קינדער, און ער האָט געזאָגט: ווער זײַנען די דאָזיקע בײַ דיר? האָט ער געזאָגט: די קינדער מיט וואָס גאָט האָט געלײַטזעליקט דײַן קנעכט.
- האָבן גענענט די דינסטן, זיי און זייערע קינדער, און האָבן זיך געבוקט.
- און אויך לאה און אירע קינדער האָבן גענענט, און האָבן זיך געבוקט; און דערנאָך האָבן גענענט יוֹסף און רחל, און האָבן זיך געבוקט.
- ר נִתְגַשׁ גַּם־לֵאָה וִילְדֶיהָ וַיִּשְׁתַּחֲווּ וְאַחַר האָט ער געזאָגט: וואָס איז בײַ דיר די דאָזיקע גאַנצע מחנה וואָס איך האָב באַגעגנט? האָט ער געזאָגט: .צו געפֿינען לײַטזעליקייט אין די אויגן פֿון מײַן האַר

- ט וַיּאֹמֶר מִי לְךּ כָּל־הַמַּחֲנֶה הַזֶּה אֲשֶׁר פָּגִשְׁתִּי וַיּאֹמֶר לִמְצֹא־חֵן בְּעֵינֵי אֲדֹנִי:
  - י וַיּאֹמֶר עֵשָׂו יֶשׁ־לִי רָב אָחִי יְהִי לְּךּ אֲשֶׁר־לָךְ:
- יא וַיּאֹמֶר יַצְלָב אַל־נָא אָם־נָא מְצָאתִי חון בְּעֵינֶיךּ וְלָקַחְתָּ מִנְחָתִי מִיָּדִי כִּי עַל־כֵּן רָאִיתִי פָנֶיךּ כִּרְאֹת פְּנֵי אֱלֹהִים וַתִּרְצֵנִי:
  - יב קַח־נָא אֶת־בּּרְכָתִי אֲשֶׁר הֻבָּאת לְדְּ כִּי־חַנַּנִי אֱלֹהִים וְכִי יֶשׁ־לִי־כֹל וַיִּפְצַר־בּוֹ וַיִּקָּח:
  - יג וַיּאֹמֶר נִסְעָה וְנֵלֵכָה וְאַלְכָה לְנֶגְדֶּך:
    - יד וַיּאמֶר אֵלְיו אֲדֹנִי יֹדֵעַ כִּי־הַיְלְדִים רַכִּים וְהַצֹּאוֹ וְהַבְּקֶר עְלוֹת עָלְי וּדְפָקוּם יוֹם אֶחָד וְמֵתוּ כָּל־הַצּאון:
      - טו יַעֲבָר־נָא אֲדֹנִי לִפְנֵי עַבְדּוֹ וַאֲנִי אֶתְנָהֲלָה לְאִטִּי לְרֶגֶל הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר־לְפָנֵי וּלְרֶגֶל הַיְלָדִים עַד אֲשֶׁר־אָבֹא אֶל־אֲדֹנִי שֵׂעִירָה: אֲשֶׁר־אָבֹא אֶל־אֲדֹנִי שֵׂעִירָה:
- טז וַיּאֹמֶר עֵשָׂו אַצִּיגָה־נָּא עִמְּךּ מִן־הָעָם אֲשֶׁר אִתִּי וַיּאֹמֶר לְמָּה זֶּה אֶמְצָא־חֵן בְּעֵינֵי אֲדֹנִי:

- האָט עֵשָׂו געזאָגט: איך האָב גענוג, מײַן ברודער, זאָל בלײַבן בײַ דיר װאָס בײַ דיר.
- האָט יעקב געזאָגט: ניין, איך בעט דיך; אויב, איך בעט דיך, איך האָב געפֿונען לײַטזעליקייט אין דײַנע אויגן, זאָלסטו אָננעמען מײַן מתּנה פֿון מײַן האַנט, וואָרום איך האָב געזען דײַן פּנים, אַזוי ווי מע זעט דעם פּנים פֿון גאָט, און דו האָסט מיך באַוויליקט.
- נעם אָן, איך בעט דיך, מײַן געשאַנק װאָס איז דיר געבראַכט געװאָרן, װײַל גאָט האָט מיך געבראַכט געװאָרן, װײַל גאָט האָט מיך געלײַטזעליקט, און װײַל בײַ מיר איז דאָ פֿון אַלעם. און ער איז צוגעשטאַנען צו אים, ביז ער האָט אָנגענומען.
- האָט ער געזאָגט: לאָמיר ציען און גיין, און איך וועל גיין לעבן דיר.
- האָט ער צו אים געזאָגט: מײַן האַר מערקט אַז די קינדער זײַנען יונג, און די שאָף און די רינדער זײַנען בײַ מיר זייגעדיקע, און אַז מע וועט זיי צוטרײַבן איין טאָג, וועלן אויסשטאַרבן אַלע שאָף.
- זאָל, איך בעט דיך, מײַן האַר אַװעקגיין פֿאַרױס פֿאַר זײַן קנעכט, און איך װעל מיר ציען פּאַמעלעך נאָך די טריט פֿון דעם פֿי װאָס פֿאַר מיר, און נאָך די טריט פֿון די קינדער, ביז װאַנען איך װעל קומען צו מײַן האַר קײן שָׂעִיר.
- האָט עֵשָׂו געזאָגט: לאָמיך אָפּשטעלן בײַ דיר פֿון דעם פֿאָלק װאָס מיט מיר. האָט ער געזאָגט: נאָך װאָס גאָר זאָל איך געפֿינען לײַטזעליקייט אין די אויגן פֿון מײַן האַר?
- און עֵשָׂו האָט זיך אומגעקערט אין יענעם טאָג אויף און עֵשָׂיר. זײַן וועג קיין שֵׂעִיר.

- יז וַיָּשָׁב בַּיּוֹם הַהוּא עֵשָׂו לְדַרְכּוֹ שֵׂעִירָה:
- יח וְיַעֲקֹב נָסַע סֻכּּתָה וַיִּבֶּן לוֹ בְּיִת וּלְמִקְנֵהוּ עָשָׂה סֻכּּת עַל־כֵּן קָרָא שֵׁם־הַמָּקוֹם סֻכּוֹת:
- יט וַיָּבֹא יַעֲלְב שָׁלֵם עִיר שְׁכֶם אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ כְּנַעַן בְּבֹאוֹ מִפַּדַן אֲרָם וַיִּחַן אֶת־פָּנֵי הָעִיר:
- כ וַיָּקֶן אֶת־חֶלְקַת הַשְּׂדֶה אֲשֶׁר נְטָה־שָׁם אָהֶלוֹ מִיַּד בְּנֵי־חֲמוֹר אֲבִי שְׁכֶם בְּמֵאָה קְשִׂיטָה:
- כא וַיַּצֶב־שָׁם מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא־לוֹ אֵל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאַל:

- און יעקב האָט אַװעקגעצױגן קיין סוכּוֹת, און ער האָט געבױט פֿאַר זיך אַ הױז, און פֿאַר זײַנע פֿי האָט ער געמאַכט בײַדלעך; דרום האָט מען גערופֿן דעם נאָמען פֿון דעם אָרט סוכּוֹת.
- און יעקב איז געקומען בשלום אין דער שטאָט שכֶם וואָס אין לאַנד כְּנַעַן, ווען ער איז געקומען פֿון פַּדַן-אַרָם; און ער האָט געלאַגערט פֿאַר דער שטאָט.
- און ער האָט אָפּגעקױפֿט דאָס שטיק פֿעלד װאָס ער האָט דאָרטן אױפֿגעשטעלט זײַן געצעלט, פֿון דער האַנט דאָרטן די קינדער פֿון חַמוֹר דעם פֿאָטער פֿון שכֶמען, פֿאַר הונדערט קשׂיטָה.
- און ער האָט דאָרטן אױפֿגעשטעלט אַ מזבח, און האָט אים גערופֿן אֵל-אֱלֹהֵי-יִשׂרָאֵל.

34: בראשית לד

- א וַתַּצֵא דִינָה בַּת־לֵאָה אֲשֶׁר יָלְדָה לְיַעֲלִב לִרְאוֹת בִּבְנוֹת הָאָרֶץ:
- ב וַיַּרְא אֹתָה שְׁכֶם בֶּן־חֲמוֹר הַחִוּי נְשִׂיא הָאָרֶץ וַיִּקַּח אֹתָה וַיִּשְׁכַּב אֹתָה וַיְעַנֶּהָ:
- ג וַתִּדְבַּק נַפְּשׁוֹ בְּדִינְה בַּת־יַעֲקֹב וַיֶּאֱהַב אֶת־הַנַּעֲרְ וַיְדַבֵּר עַל־לֵב הַנַּעֲרָ:
  - ד וַיּאֹמֶר שְׁכֶם אֶל־חֲמוֹר אָבִיו לֵאמֹר קַח־לִי אֶת־הַיַּלְדָּה הַזּאֹת לְאִשָּׁה:
- ה וְיַעֲּלְב שָׁמַע כִּי טִמֵּא אֶת־דִּינְה בִתּוֹ וּבְנְיו הִיוּ אֶת־מִקְנֵהוּ בַּשְּׂדֶה וְהֶחֲרִשׁ יַעֵּלְב עַד־בֹּאָם:
  - ַ וַיֵּצֵא חֲמוֹר אֲבִי־שְׁכֶם אֶל־יַעֲלְב לְדַבֵּר אָתּוֹ:
  - ז וּבְנֵי יַעֲלָב בָּאוּ מִן־הַשְּׂדֶה כְּשָׁמְעָם וַיִּתְעַצְבוּ הָאֲנָשִׁים וַיִּחַר לָהֶם מְאֹד כִּי־נְבָלָה עָשָׂה בְיִשְׂרָאֵל לִשְׁכַּב אֶת־בַּת־יַעֲלָב וְכֵן לֹא יֵעְשֶׂה: אֶת־בַּת־יַעֲלָב וְכֵן לֹא יֵעְשֶׂה:
  - ח וַיְדַבֵּר חֲמוֹר אָתָּם לֵאמֹר שְׁכֶם בְּנִי חָשְׁקָה נַפְּשׁוֹ בְּבִתְּכֶם תְּנוּ נָא אֹתְהּ לוֹ לְאִשָּׁה:
    - ט וְהִתְחַמְנוּ אֹתְנוּ בְּנֹתֵיכֶם מִּתְּנוּ־לְנוּ וְאֶת־בְּנֹתֵינוּ תִּקְחוּ לְכֶם:

- און דינה די טאָכטער פֿון לאהן, וואָס זי האָט געבאָרן יעקבן, איז אַרױסגעגאַנגען זען די טעכטער פֿון לאַנד.
- האָט שכֶם דער זון פֿון חַמוֹר דעם חָוִי, דעם פֿירשט האָט שכֶם דער זון פֿון לאַנד, זי דערזען, און ער האָט זי גענומען, און איז געלעגן מיט איר, און האָט זי געפּײַניקט.
- און זײַן זעל האָט זיך באַהעפֿט אָן יעקבס טאָכטער דינהן, און ער האָט ליב געקריגן די מיידל, און ער האָט גערעדט צום האַרצן פֿון דער מיידל.
- און שכֶם האָט געזאָגט צו זײַן פֿאָטער חַמוֹרן, אַזױ צו זאָגן: נעם מיר די דאָזיקע מיידל פֿאַר אַ װײַב.
- און יעקב האָט געהערט אַז ער האָט פֿאַראומרייניקט זײַן טאָכטער דינהן, ווען זײַנע זין זײַנען געווען מיט זײַן טאָכטער דינהן, ווען זײַנע זײַן פֿעלד; האָט יעקב געשוויגן ביז זיי זײַנען געקומען.
- און חַמוֹר דער פֿאָטער פֿון שכֶמען איז אַרױסגעקומען צו יעקבן, צו רעדן מיט אים.
- און די זין פֿון יעקבן זײַנען געקומען פֿון פֿעלד, ווי זיי האָבן עס געהערט; און די מענער האָבן זיך געקלעמט, און זיי האָט שטאַרק געברענט וואָס ער האָט באַגאַנגען אַ נבָלה אַקעגן ישׂראל, צו ליגן מיט דער טאָכטער פֿון יעקבן, וואָס אַזױ-װאָס טאָר ניט געטאָן ווערן.
- און חַמוֹר האָט גערעדט מיט זיי, אַזוי צו זאָגן: די זעל פֿון מײַן זון שכֶמען גלוסט נאָך אײַער טאָכטער. גיט זי אים, איך בעט אײַך, פֿאַר אַ װײַב.
- און זײַט זיך מתחתּן מיט אונדז; אײַערע טעכטער וועט איר אונדז געבן, און אונדזערע טעכטער וועט איר אײַך נעמען.

- י וְאִתְּנוּ תֵּשֵׁבוּ וְהָאָרֶץ תִּהְיֶה לִפְנֵיכֶם שְׁבוּ וּסְחָרוּהָ וְהַאָּחֲזוּ בָּה:
  - יא וַיּאמֶר שְׁכֶם אֶל־אָבִיה וְאֶל־אַחֶיהָ אֶמְצָא־חֵן בְּעֵינֵיכֶם וַאֲשֶׁר תּאמְרוּ אֵלַי אֶתֵן:
  - יב הַרְבּוּ עָלַי מְאֹד מֹהַר וּמַתָּן וְאֶתְּנָה כַּאֲשֶׁר תּאֹמְרוּ אֵלָי וּתְנוּ־לִי אֶת־הַנַּעֲרָ לְאִשָּׁה:
- יג וַיַּשְנוּ בְנֵי־יַשְלָב אֶת־שְׁכֶם וְאֶת־חֲמוֹר אָבִיו בְּמִרְמָה וַיְדַבֵּרוּ אֲשֶׁר טִמֵּא אֵת דִּינָה אֲחֹתָם:
  - יד וַיּאֹמְרוּ אֲלֵיהֶם לֹא נוּכַל לַעֲשׂוֹת הַדְּבָר הַזֶּה לְתֵת אֶת־אֲחֹתֵנוּ לְאִישׁ אֲשֶׁר־לוֹ עָרְלָה כִּי־חֶרְפָּה הִוּא לְנוּ:
- טו אַדְּ־בְּזֹאת נֵאוֹת לְכֶם אָם תִּהְיוּ כָמֹנוּ לְהִמֹּל לְכֶם כָּל־זְכָר:
  - טז וְנְתַנּוּ אֶת־בְּנֹתִינוּ לְכֶם וְאֶת־בְּנֹתֵיכֶם נִקַּח־לְנוּ וְיָשַׁבְנוּ אִתְּכֶם וְהִיִינוּ לְעַם אֵחָד:
    - יז וְאָם־לֹא תִשְׁמְעוּ אֵלֵינוּ לְהִמּוֹל וְלָקַחְנוּ אֶת־בִּתֵנוּ וְהָלֶכְנוּ:
  - יח וַיִּיטְבוּ דִבְרֵיהֶם בְּעֵינֵי חֲמוֹר וּבְעֵינֵי שְׁכֶם בֶּּן־חֲמוֹר:
  - יט וְלֹא־אֵחַר הַנַּעַר לַעֲשׂוֹת הַדְּבָר כִּי חְפֵץ בְּבַת־יַעֲלְב וְהוּא נִכְבָּד מִכּׁל בֵּית אָבִיו:

- און איר וועט זיך באַזעצן בײַ אונדז, און דאָס לאַנד וועט ליגן פֿאַר אײַך; זיצט און פֿאַרקערט דרינען און באַפֿעסטיקט אײַך אין איר.
- און שכֶם האָט געזאָגט צו איר פֿאָטער און צו אירע ברידער: לאָמיך געפֿינען לײַטזעליקייט אין אײַערע ברידער: לאָמיך וועט מיר זאָגן, וועל איך געבן.
- מערט אויף מיר נדן און מתּנות ביז גאָר, און איך וועל געבן אַזוי ווי איר וועט מיר זאָגן, נאָר גיט מיר די מיידל פֿאַר אַ ווײַב.
- האָבן די זין פֿון יעקבן געענטפֿערט שכֶמען און זײַן פֿאָטער חַמוֹרן מיט ליסטיקייט, און זיי האָבן גערעדט ווײַל ער האָט פֿאַראומרייניקט זייער שוועסטער דינהן –
- און זיי האָבן צו זיי געזאָגט: מיר קענען ניט טאָן די דאָזיקע זאַך, צו געבן אונדזער שוועסטער צו אַ מאַן װאָס איז אומבאַשניטן, װאָרום דאָס איז אַ חרפּה פֿאַר אונדז.
- נאָר מיט דעם באַדינג וועלן מיר אײַנוויליקן צו אײַך: אויב איר וועט ווערן אַזוי ווי מיר, אַז בײַ אײַך זאָל געמַלט ווערן איטלעכער מאַנספֿאַרשוין.
- דענצמאָל וועלן מיר אײַך געבן אונדזערע טעכטער, און אײַערע טעכטער וועלן מיר אונדז נעמען, און מיר וועלן זיך באַזעצן בײַ אײַך, און ווערן איין פֿאָלק.
- אָבער אַז איר וועט ניט צוהערן צו אונדז, זיך צו מַלן, וועלן מיר נעמען אונדזער טאָכטער, און מיר וועלן אַוועקגיין.
- און זייערע ווערטער זײַנען ווויל געפֿעלן אין די אויגן פֿון חַמוֹרן, און אין די אויגן פֿון שכֶם דעם זון פֿון חַמוֹרן.
- און דער יונג האָט ניט געזאַמט צו טאָן די זאַך, וואָרום ער האָט געגאַרט נאָך דער טאָכטער פֿון יעקבן; און ער איז געווען דער אָנגעזעענסטער פֿון דעם גאַנצן הויז פֿון זײַן פֿאָטער.

- כ וַיָּבֹא חֲמוֹר וּשְׁכֶם בְּנוֹ אֶל־שַׁעַר עִירָם וַיְדַבְּרוּ אֶל־אַנְשֵׁי עִירָם לֵאמֹר:
- כא הָאַנְשִׁים הָאֵלֶּה שְׁלֵמִים הֵם אִתְּנוּ וְיֵשְׁבוּ בָאָרֶץ וְיִסְחֲרוּ אֹתָהּ וְהָאָרֶץ הַנֵּה רַחֲבַת־יָדִים לִפְנֵיהֶם אֶת־בְּנֹתְם נִקַּח־לְנוּ לְנָשִׁים וְאֶת־בְּנֹתִינוּ נִתֵּן לָהֶם:
- כב אַדְּ־בְּזֹאת יֵאֹתוּ לְנוּ הְאֲנְשִׁים לְשֶׁבֶּת אִתְּנוּ לִהְיוֹת לְעַם אֶחְד בְּהִמּוֹל לְנוּ כְּל־זְכָר כַּאֲשֶׁר הֵם נִמֹלִים: בָּל־זְכָר כַּאֲשֶׁר הֵם נִמֹלִים:
  - כג מִקְנֵהֶם וְמִנְיָנָם וְכָל־בְּהֶמְתָּם הֲלוֹא לָנוּ הֵם אַךּ נֵאוֹתָה לָהֶם וְיֵשְׁבוּ אָתָנוּ:
  - כד וַיִּשְׁמְעוּ אֶל־חֲמוֹר וְאֶל־שְׁכֶם בְּנוֹ כְּל־יִצְאֵי שַׁעַר עִירוֹ וַיִּמֹלוּ כְּל־זָכְר כָּל־יִצְאֵי שַׁעַר עִירוֹ: כָּל־יִצְאֵי שַׁעַר עִירוֹ:
- כה וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בִּהְיוֹתָם כּאֲבִים וַיִּקְחוּ שְׁנִי־בְנֵי־יַעֲלָב שִׁמְעוֹן וְלֵוִי אֲחֵי דִינָה אִישׁ חַרְבּוֹ וַיָּבֹאוּ עַל־הָעִיר בָּטַח וַיַּהַרְגוּ כָּל־זְכָר:
- כּוֹ וְאֶת־חֲמוֹר וְאֶת־שְׁכֶם בְּנוֹ הְרְגוּ לְפִּי־חָרֶב וַיִּקְחוּ אֶת־דִּינָה מִבֵּית שְׁכֶם וַיַּצֵאוּ:
  - כז בְּנֵי יַעֲלְב בָּאוּ עַל־הַחֲלָלִים וַיְבֹּוּוּ הָעִיר אֲשֶׁר טִמְּאוּ אֲחוֹתָם:

- און חַמוֹר און זײַן זון שכֶם זײַנען געקומען צום טויער פֿון זייער שטאָט, און האָבן גערעדט צו די מענטשן פֿון זייער שטאָט, אַזױ צו זאָגן:
- די דאָזיקע מענטשן זײַנען אין שלום מיט אונדז; זאָלן זיי זיך באַזעצן אין לאַנד, און פֿאַרקערן דרינען; זיי זיך באַזעצן אין לאַנד, און פֿאַרקערן דרינען; וואָרום זעט, דאָס לאַנד ליגט געראַם אין אָרט פֿאַר זיי. זייערע טעכטער וועלן מיר אונדז נעמען פֿאַר ווײַבער, און אונדזערע טעכטער וועלן מיר זיי געבן.
- אָבער נאָר מיט דעם באַדינג וועלן די מענטשן אײַנוויליקן צו אונדז זיך צו באַזעצן בײַ אונדז, צו ווערן איין פֿאָלק, אַז בײַ אונדז זאָל געמַלט ווערן איטלעכער מאַנספֿאַרשוין, אַזוי ווי זיי זײַנען געמַלט.
- זייער פֿי, און זייער אייגנס, און אַלע זייערע בהמות, וועלן דאָך זײַן אונדזערע; זאָלן מיר נאָר אײַנװיליקן צו זיי, און זיי זאָלן זיך באַזעצן בײַ אונדז.
- האָבן אַלע אַרױסגײער פֿון דעם טױער פֿון זײַן שטאָט צוגעהערט צו חַמוֹרן און צו זײַן זון שכֶמען, און אַלע מאַנספֿאַרשױנען זײַנען געמַלט געװאָרן, אַלע אַרויסגײער פֿון דעם טױער פֿון זײַן שטאָט.
- און עס איז געווען אויפֿן דריטן טאָג, ווען זיי זײַנען געווען אין ווייטאָק, האָבן יעקבס צוויי זין, שמעון און לֵוִי, די ברידער פֿון דינהן, גענומען איטלעכער זײַן שווערד, און זיי זײַנען געקומען זיכערערהייט אויף דער שטאָט, און האָבן אויסגעהרגעט אַלע מאַנספֿאַרשוינען.
- אויך חַמוֹרן און זײַן זון שכֶמען האָבן זיי געהרגעט אויך חַמוֹרן און זײַן זון שטָמען מיטן שאַרף פֿון שווערד; און זיי האָבן צוגענומען דינהן פֿון שכֶמס הויז, און זײַנען אַרױסגעגאַנגען.
- זײַנען די זין פֿון יעקבן געקומען אויף די דערשלאָגענע, און האָבן אויסגערויבט די שטאָט, ווײַל זיי האָבן פֿאַראומרייניקט זייער שוועסטער;

- כח אָת־צֹאנָם וְאָת־בְּקָרָם וְאֶת־חֲמֹרֵיהֶּם וְאֵת אֲשֶׁר־בָּעִיר וְאֶת־אֲשֶׁר בַּשְּׂדֶה לָקָחוּ:
- כט וְאֶת־כָּל־חֵילָם וְאֶת־כָּל־טַפָּם וְאֶת־נְשֵׁיהֶם שְׁבוּ וַיָּבֹזּוּ וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר בַּבָּיִת:
- ל וַיּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־שִׁמְעוֹן וְאֶל־לֵוִי עַכַרְתָּם אֹתִי לְהַבְאִישֵׁנִי בְּישֵׁב הָאָרֶץ בַּכְּנַעֲנִי וּבַפְּרִזִּי וַאֲנִי מְתֵי מִסְפָּר וְנָאֶסְפוּ עָלַי וְהִכּוּנִי וְנִשְׁמַדְתִּי אֲנִי וּבֵיתִי:

לא וַיּאֹמְרוּ הַכְזוֹנָה יַעֲשֶׂה אֶת־אֲחוֹתֵנוּ:

זייערע אייזלען, זייערע אייזלען, זייערע אייזלען, סײַ װאָס אין פֿעלד, האָבן זיי טײַ װאָס אין פֿעלד, האָבן זיי צוגענומען;

און זייער גאַנצן פֿאַרמעג, און אַלע זייערע קליינע קיינע קינדער און זייערע װײַבער, האָבן זיי געפֿאַנגען און אַוועקגערױבט – אַלץ װאָס אין הױז.

האָט יעקב געזאָגט צו שמעונען און צו לֵוִין: איר האָט מיך פֿאַראומגליקט, מיך צו פֿאַרמיאוסן בײַ דעם באַוווינער פֿון לאַנד, בײַ דעם כּנַעַני און בײַ דעם פּרָזי; וואָרום איך בין אַ הײַפֿל מענטשן, און זיי וועלן זיך אויפֿקלײַבן אַקעגן מיר, און וועלן מיך שלאָגן, און איך און מײַן הויז וועלן פֿאַרטיליקט ווערן.

האָבן זיי געזאָגט: זאָל מען אַזוי ווי מיט אַ זוֹנה זיך באַגיין מיט אונדזער שוועסטער?

בראשית לה: 35

- א וַיּאׄמֶר אֱלֹהִים אֶל־יַצְלְב קוּם עֲלֵה בית־אֵל וְשֶׁב־שָׁם וַעֲשֵׂה־שָׁם מִזְבֵּחַ לְאֵל הַנִּרְאָה אֵלֶידְּ בְּבְרְחֲדְּ מִפְּנֵי עשָׂו אָחִידְ:
- ב וַיּאׄמֶר יַעֲקֹב אֶל־בֵּיתוֹ וְאֶל כְּל־אֲשֶׁר עמּוֹ הָסִרוּ אֶת־אֱלֹהֵי הַנֵּכְר אֲשֶׁר בְּתֹכְכֶם וְהִטַּהֲרוּ וְהַחֲלִיפוּ שִׂמְלֹתֵיכֶם: שִׂמְלֹתֵיכֶם:
- ג וְנָקוּמָה וְנַעֲלֶה בֵּית־אֵל וְאֶעֲשֶׂה־שָׁם מִזְבֵּחַ לָאֵל הָעֹנֶה אֹתִי בְּיוֹם צְּרְתִי וַיְהִי עִמְּדִי בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר הָלְכְתִּי:
- ד וַיִּהְנוּ אֶל־יַצְלָב אֵת כְּל־אֱלֹהֵי הַנֵּכְר אֲשֶׁר בְּיָדָם וְאֶת־הַנְּזְמִים אֲשֶׁר בְּאָזְנֵיהֶם וַיִּטְמֹן אֹתָם יַצְלָב תַּחַת הָאֵלָה אֲשֶׁר עִם־שְׁכֶם:
- ז וַיִּסְעוּ וַיְהִי חָתַּת אֱלֹהִים עַל־הֶעָרִים אֲשֶׁר סְבִיבֹתִיהֶם וְלֹא רְדְפוּ אַחֲרֵי בְּנֵי יַעֲלִב:
- ו וַיָּבֹא יַצְלָב לוּזָה אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ כְּנַעַן הוא בִּית־אֵל הוּא וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר־עִמּוֹ:
- וֹ וַיִּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא לַמְּקוֹם אֵל בּית־אֵל כִּי שָׁם נִגְלוּ אֵלְיו הָאֱלֹהִים בְּבָרְחוֹ מִפְּנֵי אָחִיו:

- און גאָט האָט געזאָגט צו יעקבן: שטיי אויף, גיי אַרויף קיין בית-אֵל און זיץ דאָרטן, און מאַך דאָרטן אַ מזבח צו דעם גאָט וואָס האָט זיך באַוויזן צו דיר בײַ דײַן אַנטלױפֿן פֿון דײַן ברודער עֵשָׂון.
- האָט יעקב געזאָגט צו זײַן הויזגעזינט, און צו אַלע וואָס מיט אים: טוט אָפּ די פֿרעמדע געטער וואָס צווישן אײַך, און רייניקט אײַך, און בײַט איבער אײַערע קליידער.
- און לאָמיר אױפֿשטײן און אַרױפֿגײן קײן בית-אַל, און איך װעל דאָרטן מאַכן אַ מזבח צו דעם גאָט װאָס איך װעל דאָרטן מאַכן איז טאָג פֿון מײַן נויט, און איז האָט מיר געענטפֿערט אין טאָג פֿון מײַן נויט, און איז געװען מיט מיר אױף דעם װעג װאָס איך בין געגאַנגען.
- האָבן זיי אָפּגעגעבן יעקבן אַלע פֿרעמדע געטער וואָס אין זייער האַנט, און די אוירינגען וואָס אין זייערע אויערן; און יעקב האָט זיי באַהאַלטן אונטער דעם אייכנבוים וואָס בײַ שכֶם.
- און זיי האָבן אַװעקגעצױגן; און אַ שרעק פֿון גאָט איז געװען אױף די שטעט װאָס אַרום זײ, און זײ האָבן ניט נאָכגעיאָגט די זין פֿון יעקבן.
- און יעקב איז געקומען קיין לוז וואָס אין לאַנד כּנַעַן דאָס איז בית-אֵל ער און דאָס גאַנצע פֿאָלק וואָס מיט אים.
- און ער האָט דאָרטן געבױט אַ מזבח, און האָט גערופֿן דעם אָרט אֵל-בית-אֵל, װאָרום דאָרטן האָט זיך גאָט אַנטפּלעקט צו אים בײַ זײַן אַנטלױפֿן פֿון זײַן ברודער.

- ח וַתְּמָת דְּבֹרָה מֵינֶקֶת רְבְקָה וַתִּקְבֵר מִתַּחַת לְבֵית־אֵל תַּחַת הָאַלּוֹן וַיִּקְרָא שְׁמוֹ אַלּוֹן בָּכוּת:
  - ט וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶל־יַעֲלְב עוֹד בְּבֹאוֹ מִפַּדֵּן אֲרָם וַיְבָרֶךְ אֹתוֹ:
    - י וַיּאמֶר־לוֹ אֱלֹהִים שִׁמְּךּ יַעֲלְב לֹא־יִקְּרֵא שִׁמְדְּ עוֹד יַעֲלְב כִּי אִם־יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה שְׁמֶךּ וַיִּקְרָא אֵת־שָׁמוֹ יִשְׂרָאֵל:
- יא וַיּאמֶר לוֹ אֱלֹהִים אֲנִי אֵל שַׁדִּי פְּרֵה וּרְבֵּה גוֹי וּקְהַל גוֹיִם יִהְיֶה מִמֶּךְ וּמְלָכִים מֵחֲלָצֶיךְּ יֵצֵאוּ:
- יב וְאֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נְתַתִּי לְאַבְרָהָם וּלְיִצְחָק לְדּ אֶהְנֶנְּה וּלְזַרְעֲדּ אַחֲרֶידּ אֶתֵּן אֶת־הָאָרֶץ:
  - יג וַיַּעַל מֵעָלִיו אֱלֹהִים בַּמְּקוֹם אֲשֶׁר־דָּבֶּר אִתּוֹ:
- יד וַיַּצֵב יַעֲלָב מַצֵּבָה בַּמְּקוֹם אֲשֶׁר־דִּבֶּר אִתּוֹ מַצֶּבֶת אָבֶן וַיַּסֵּךְ עָלֶיהְ נֶּסֶךְ וַיִּצֹק עָלֶיהְ שְׁמֶן:
  - טו וַיִּקְרָא יַעֲלִב אֶת־שֵׁם הַמְּקוֹם אֲשֶׁר דָבֶּר אִתּוֹ שָׁם אֱלֹהִים בֵּית־אֵל:
  - טז וַיִּסְעוּ מִבֵּית אֵל וַיְהִי־עוֹד כִּבְרַת־הָאָרֶץ לְבוֹא אֶפְרָתָה וַתֵּלֶד רְחֵל וַתְּלֵשׁ בְּלִדְתָּה:
- יז וַיְהִי בְהַקְשׁתָה בְּלִדְתָּה וַתּאֹמֶר לָה הַמְיַלֶּדֶת אַל־תִּירְאִי כִּי־גַם־זֶה לָךְ בֵּן:

- און דבוֹרה, רבקהס אַם, איז געשטאָרבן, און זי איז בבוֹרה, רבקהס אַם, איז געשטאָרבן, אונטער דעם באַגראָבן געוואָרן אונטער בית-אֵל, אונטער דעם אייכנבוים; און ער האָט גערופֿן זײַן נאָמען אַלוֹן-בכות.
- און גאָט האָט זיך ווידער באַוויזן צו יעקבן בײַ זײַן און גאָט האָט זיך ווידער און ער האָט אים געבענטשט. קומען פֿון פַּדַן-אַרָם, און ער האָט אים געבענטשט.
- און גאָט האָט צו אים געזאָגט: דײַן נאָמען איז יעקב; זאָל מער ניט גערופֿן ווערן דײַן נאָמען יעקב, נײַערט ישׂראל זאָל זײַן דײַן נאָמען; און ער האָט גערופֿן זײַן נאָמען ישׂראל.
- און גאָט האָט צו אים געזאָגט: איך בין גאָט שַדִי, פֿרוכפּער דיך און מער דיך; אַ פֿאָלק און אַ געזעמל פֿעלקער זאָל ווערן פֿון דיר, און מלכים זאָלן אַרױסגײן פֿון דײַנע לענדן.
- און דאָס לאַנד װאָס איך האָב געגעבן אבֿרהמען און יצחקן, דיר װעל איך עס געבן, און דײַן זאָמען נאָך דיר װעל איך געבן דאָס לאַנד.
- און גאָט האָט זיך אױפֿגעהױבן פֿון איבער אים אין דעם אָרט װוּ ער האָט מיט אים גערעדט.
- און יעקב האָט אױפֿגעשטעלט אַ זײַל אױף דעם אָרט װוּ ער האָט מיט אים גערעדט, אַ זײַל פֿון שטײן, און װוּ ער האָט מיט אים גערעדט, אַ זײַל פֿער, און ער האָט אַרױפֿגעגאָסן אױף אים אַ גיסאָפּפֿער, און געגאָסן אױף אים אייל.
- און יעקב האָט גערופֿן דעם נאָמען פֿון דעם אָרט און יעקב האָט גערעדט מיט אים דאָרטן, בית-אֵל.
- און זיי האָבן אַוועקגעצויגן פֿון בית-אֵל. און ווען עס איז נאָך געווען אַ שטרעק לאַנד צו קומען קיין אָפֿרָת, איז רחל געגאַנגען צו קינד, און זי האָט געהאַט אַ שווערע געבורט.
- און עס איז געווען, אין איר שווערער געבורט, האָט די הייבין צו איר געזאָגט: זאָלסט ניט מורא האָבן, וואָרום אויך דאָס איז דיר אַ זון.

- יח וַיְהִי בְּצֵאת נַפְּשָׁהּ כִּי מֵתָה וַתִּקְרָא שְׁמוֹ בֶּן־אוֹנִי וְאָבִיו קָרָא־לוֹ בִנְיָמִין:
  - יט וַתְּמָת רָחֵל וַתִּקְבֵר בְּדֶרֶךְ אֶפְרָתָה הוא בֵּית לְחֶם:
- כ וַיַּצֵב יַעֲקֹב מַצֵּבָה עַל־קְבָרָתְה הָוֹא מַצֶּבֶת קְבֻרַת־רְחֵל עַד־הַיּוֹם:
  - כא וַיִּסַע יִשְׂרָאֵל וַיֵּט אָהְלֹה מֵהְלְאָה לְמִגְדַּל־עֵדֶר:
- כב וַיְהִי בִּשְׁכּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאָרֶץ הַהִּוֹא וַיֵּלֶךְּ רְאוּבֵן וַיִּשְׁכַּב אֶת־בִּלְהָה פִּילֶגֶשׁ אָבִיו וַיִּשְׁמַע יִשְׂרָאֵל וַיִּהְיוּ בְנֵי־יַעֲלְב שָׁנִים עָשָׂר:
- כג בְּנֵי לֵאָה בְּכוֹר יַעֲקֹב רְאוּבֵן וְשִׁמְעוֹן וְלֵוִי וִיהוּדָה וְיִשְּׂשׁכָר וּזְבוּלֶן:
  - כד בְּנֵי רָחֵל יוֹסֵף וּבִנְיָמָן:
- כה וּבְנֵי בִלְהָה שִׁפְחַת רָחֵל דְּן וְנַפְּתָּלִי:
- כו וּבְנֵי זִלְפָּה שִׁפְחַת לֵאָה גָּד וְאָשֵׁר אֵלֶה בְּנֵי יַעֲלִב אֲשֶׁר יֻלַּד־לוֹ בְּפַדַּן אֵרָם:
- כז וַיָּבֹא יַעֲקֹב אֶל־יִצְחָק אָבִיו מַמְרֵא קְרַיַת הָאַרְבַּע הִוֹא חֶבְרוֹן אֲשֶׁר־גָר־שָׁם אַבְרָהָם וְיִצְחָק:
- כח וַיִּהְיוּ יְמֵי יִצְחָק מְאַת שְׁנָה וּשְׁמֹנִים שַׁנָה:
- כט וַיִּגְוַע יִצְחָק וַיָּמָת וַיֵּאָסֶף אֶל־עַמְּיו זְקֵן וּשְׂבַע יָמִים וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ עֵשָׂו וְיַעֲקֹב בְּנִיו:

- און עס איז געווען, ווען איר נשמה איז אויסגעגאַנגען, בעת זי איז געשטראָבן, האָט זי גערופֿן זײַן נאָמען בן-אוֹני; אָבער זײַן פֿאָטער האָט אים גערופֿן בניָמין.
- און רחל איז געשטאָרבן, און זי איז באַגראָבן געוואָרן אויפֿן וועג קיין אָפֿרָת, דאָס איז בית-לֶחֶם.
- און יעקב האָט געשטעלט אַ מצבֿה אויף איר קבֿר; דאָס איז די מצבֿה פֿון רחלס קבֿר ביז אויף הײַנט.
- און ישׂראל האָט אַװעקגעצױגן, און ער האָט אױפֿגעשטעלט זײַן געצעלט פֿון יענער זײַט מָגדַל-עֵדֵר.
- און עס איז געווען ווען ישׂראל האָט געוווינט אין יענעם לאַנד, איז געגאַנגען ראובן און איז געלעגן מיט בלהָה, זײַן פֿאָטערס קעפּסווײַב; און ישׂראל האָט עס געהערט. און די זין פֿון יעקבן זײַנען געווען צוועלף:
- די זין פֿון לאהן: יעקבס בכָור ראובן, און שמעון, און לֵוִי, און יהודה, און יִששְׂכָר, און זבולון;
  - די זין פֿון רחלען: יוֹסף און בנימין;
  - און די זין פֿון בלהָה, רחלס דינסט: דָן און נפֿתּלי;
- און די זין פֿון זִלפָּה, לאהס דינסט: גָד און אָשר. דאָס זײַנען די זין פֿון יעקבן, וואָס זײַנען אים געבאָרן געוואָרן אין פַּדַן-אַרָם.
- און יעקב איז געקומען צו זײַן פֿאָטער יצחקן קיין מַמרַא, קיין קִריַת-אַרבע דאָס איז חֶברוֹן וואָס דאָרטן האָט געוווינט אבֿרהם און יצחק.
- און די טעג פֿון יצחקן זײַנען געווען הונדערט יאָר און די טעג פֿון יצחקן אַכציק יאָר.
- און יצחק איז פֿאַרגאַנגען און איז געשטאָרבן, און ער איז אײַנגעזאַמלט געװאָרן צו זײַן פֿאָלק, אַלט און איז אײַנגעזאַמלט געװאָרן צו זײַן פֿאָלק, אַלט און זאַט מיט טעג. און עֵשָּׂו און יעקב זײַנע זין האָבן אים באַגראָבן.

בראשית לו: 36

- א וְאֵלֶה תֹּלְדוֹת עֵשָׂו הוּא אֱדוֹם:
- ב עַשָּׁו לָקַח אֶת־נְשָׁיו מִבְּנוֹת כְּנְעַן אֶת־עָדָה בַּת־אֵילוֹן הַחָתִּי וְאֶת־אָהֶלִיבָמָה בַּת־עֲנָה בַּת־צִבְעוֹן הַחָנִי:
  - ג וְאֶת־בְּשְׂמַת בַּת־יִשְׁמְעֵאל אֲחוֹת נָבִיוֹת:
- ד וַתֵּלֶד עָדָה לְעֵשָׂו אֶת־אֱלִיפָז וּבְשְׂמַת יִלְדָה אֶת־רְעוּאֵל:
- ה וְאָהֲלִיבָמָה יָלְדָה אֶת־יעיש יְעוּשׁ וְאֶת־יַעְלָם וְאֶת־לֹרַח אֵלֶה בְּנֵי עֵשְׂו אֵשֶׁר יָלְדוּ־לוֹ בִּאֵרֵץ כִּנְעַן:
  - וּ וַיִּקַּח עֵשָׂוּ אֶת־נְּשָׁיוּ וְאֶת־בְּנָיוּ וְאֶת־בְּנֹתִיוּ וְאֶת־כְּלֹ־נַפְשׁוֹת בֵּיתוּ וְאֶת־מִקְנֵהוּ וְאֶת־כְּלֹ־בְּהֶמְתּוֹ וְאֵת כְּל־קִנְינוֹ אֲשֶׁר רְכַשׁ בְּאֶרֶץ כְּנְעַן וַיֵּלֶךְ אֶל־אֶרֶץ מִפְּנֵי יַעֲלֹב אָחִיו:
- ז פִּי־הָיָה רְכוּשָׁם רָב מִשֶּׁבֶת יַחְדָּו וְלֹא יָכְלָה אֶרֶץ מְגוּרֵיהֶם לְשֵׂאת אֹתָם מִפְּנֵי מִקְנֵיהֶם:
  - ת יַּשֶּׁב עֵשָׂו בְּהַר שֵׂעִיר עֵשָׂו הוּא אֱדוֹם:
  - ט וְאֵלֶּה תֹּלְדוֹת עֵשָׂו אֲבִי אֱדוֹם בְּהַר שֵׂעִיר:
- אַלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי־עֵשָׂו אֱלִיפַז בֶּן־עָדְה אֵשֶׁת עֵשָׂו רְעוּאֵל בֶּן־בְּשְׂמַת אֵשֶׁת עַשַׂו:

- . און דאָס זײַנען די געבורטן פֿון עֵשָׂון, דאָס איז אֱדוֹם
- עֵשָׂו האָט גענומען זײַנע װײַבער פֿון די טעכטער פֿון כּנַעַן: עָדָה די טאָכטער פֿון אֵילוֹן דעם חִתּי, און אָהליבָמָה די טאָכטער פֿון עַנָהן, די טאָכטער פֿון צִבְעוֹן דעם חִוִי;
- און בשֹמַת די טאָכטער פֿון יִשמְעֵאלן, די שוועסטער פֿון נבְיוֹתן.
- און עָדָה האָט עֵשָׂון געבאָרן אֶליפַזן; און בשׂמַת האָט געבאָרן רְעואֵלן;
- און אָהליבָמָה האָט געבאָרן יְעושן, און יַעְלָמען, און קרַחן. דאָס זײַנען די זין פֿון עֵשָׂון, וואָס זײַנען אים געבאָרן געוואָרן אין לאַנד כּנַעַן.
- און עֵשָּׂו האָט גענומען זײַנע װײַבער, און זײַנע זין און זײַנע טעכטער, און אַלע נפשות פֿון זײַן הױזגעזינט, און זײַן פי, און אַלע זײַנע בהמות, און זײַן גאַנץ אייגנס װאָס ער האָט אָנגעקליבן אין לאַנד כּנַעַן, און ער איז אַװעקגעגאַנגען אין אַ לאַנד, אַװעק פֿון זײַן ברודער יעקבן.
- וואָרום זייער פֿאַרמעג איז געווען צו גרויס אויף צו זיצן באַנאַנד, און דאָס לאַנד פֿון זייער וווינשאַפט האָט זיי ניט געקענט טראָגן פֿון וועגן זייער פי.
- האָט עַשָּׂו זיך באַזעצט אױפֿן באַרג שֵׂעִיר; עַשְּׂו דאָס איז אֶדוֹם.
- און דאָס זײַנען די געבורטן פֿון עֵשָׂו דעם פאָטער פֿון אָדוֹם אױפֿן באַרג שֵׂעִיר.
- דאָס זײַנען די נעמען פֿון עֵשָׂוס זין: אֶליפַז דער זון פֿון עַשָּׂוס װײַב עַדָהן, רְעואֵל דער זון פֿון עֵשָׂוס װײַב עַשָּׂוֹס װײַב בשׂמַתן.

- יא וַיִּהְיוּ בְּנֵי אֶלִיפָז תֵּימָן אוֹמָר צְפוֹ וְגַעְהָם וּקְנַז:
- יב וְתִמְנַע הְיְתָה פִּילֶגֶשׁ לֶאֱלִיפַז בֶּן־עֵשָׂו וַתַּלֶד לֶאֱלִיפַז אֶת־עֲמְלֵק אֵלֶה בְּנֵי עָדָה אֵשֶׁת עֵשָׂו:
  - יג וְאֵלֶּה בְּנֵי רְעוּאֵל נַחַת וָזֶרַח שַׁמְּה וּמְזָּה אֵלֶּה הָיוּ בְּנֵי בְשְׂמֵת אֵשֶׁת עַשָּׁו:
- יד וְאֵלֶּה הָיוּ בְּנֵי אָהֲלִיבְמָה בַת־עֲנָה בַּת־צִבְעוֹן אֵשֶׁת עֵשָׂו וַתֵּלֶד לְעֵשָׂו אֶת־יעיש יְעוּשׁ וְאֶת־יַנְעְלָם וְאֶת־קֹרַח:
  - טו אֵלֶה אַלּוּפֵי בְנֵי־עֵשָׂו בְּנֵי אֱלִיפַז בְּכוֹר עֵשָׂו אַלּוּף תֵּימָן אַלּוּף אוֹמָר אַלּוּף צְפוֹ אַלּוּף קְנַז:
- טז אַלוּף־לִרַח אַלוּף גַּעְתָּם אַלוּף עֲמְלֵק אֵלֶה אַלוּפֵי אֱלִיפַז בְּאֶרֶץ אֱדוֹם אֵלֶה בְּנֵי עָדָה:
- יי וְאֵלֶּה בְּנֵי רְעוּאֵל בֶּן־עֵשָׂו אַלוּף נַחַת אַלוּף זֶרַח אַלוּף שַׁמְּה אַלוּף מִזְּה אֵלֶה אַלוּפֵי רְעוּאֵל בְּאֶרֶץ אֱדוֹם אֵלֶה בְּנֵי בְשְׂמַת אֵשֶׁת עֵשָׁו:
  - יח וְאֵלֶּה בְּנֵי אָהְלִיבְמְה אֵשֶׁת עֵשְׂו אַלּוּף יְעוּשׁ אַלּוּף יַעְלָם אַלּוּף לֹרַח אֵלֶּה אַלּוּפֵי אָהְלִיבְמְה בַּת־עֲנָה אֵשֶׁת עֵשָׂו:
  - יט אַלֶּה בְנֵי־עֵשָׂו וְאֵלֶּה אַלּוּפֵיהֶם הוּא אֵדוֹם:
  - ב אֵלֶה בְנִי־שֵׂעִיר הַחֹרִי ישְׁבֵי הָאָרֶץלוֹטָן וְשׁוֹבָל וְצִבְעוֹן וַעֲנָה:

- און די זין פֿון אֶליפַזן זײַנען געווען: תֵּימֶן, אוֹמֶר, צפוֹ, און גַעִתָּם, און קנַז.
- און תִּמנַע איז געווען אַ קעפּסווײַב פֿון עֵשָׂוס זון אָליפַזן, און זי האָט אָליפַזן געבאָרן עַמְלֵקן. דאָס זײַנען די זין פֿון עֵשָׂוס ווײַב עָדָהן.
- און דאָס זײַנען די זין פֿון רְעוֹאֵלן: נַחַת, און זֶרַח, שַמְה, און מִזָה. דאָס זײַנען געווען די זין פֿון עֵשָׂוס ווײַב בשׂמַתן.
- און דאָס זײַנען געווען די זין פֿון עֵשָׂוס װײַב אָהליבָמָה דער טאָכטער פֿון עַנָהן, דער טאָכטער פֿון צָבְעוֹנען; זי האָט עֵשָׂון געבאָרן יְעושן, און יַעְלָמען, און קֹרַחן.
- דאָס זײַנען די פירשטן פֿון די קינדער פֿון עֵשְׂו: די קינדער פֿון עֵשְׂוס בּכָור אֶליפַזן: דער פירשט פֿון פֿון אַיִּקן, דער פירשט פֿון צפּוֹ, דער פירשט פֿון קנַז, דער פירשט פֿון קנַז,
- דער פירשט פֿון לַרַח, דער פירשט פֿון גַעְהָּם, דער פירשט פֿון גַעְהָּם, דער פירשט פֿון עַמְלֵק. דאָס זײַנען די פירשטן פֿון אֶליפַז אין לאַנד אֶדוֹם. דאָס זײַנען די קינדער פֿון עָדָהן.
- און דאָס זײַנען די קינדער פֿון עֵשָׂוס זון רְעוּאֵלן: דער פירשט פֿון זָרַח, דער פירשט פֿון זָרַח, דער פירשט פֿון שַמְה, דער פירשט פֿון מִזָה. דאָס זײַנען די פירשטן פֿון רְעוּאֵל אין לאַנד אֶדוֹם. דאָס זײַנען די קינדער פֿון נְשִיּוֹס װײַב בשׂמַתן.
- און דאָס זײַנען די קינדער פֿון עֵשָׂוס װײַב אָהליבָמָהן: דער פירשט פֿון יְעוש, דער פירשט פֿון יַעְלָם, דער פירשט פֿון קֹרַח; דאָס זײַנען די פירשטן פֿון עֵשָׂוס װײַב אָהליבָמָה דער טאָכטער פֿון עַנָהן.
- דאָס זײַנען די קינדער פֿון עֵשָׂו, און דאָס זײַנען זײַנען זייערע פירשטן; דאָס איז אֶדוֹם.
- דאָס זײַנען די זין פֿון שֵׂעִיר דעם חוֹרי, די באַוווינער פֿון לאַנד: לוֹטָן, און שוֹבְל, און צִבְעוֹן, און עַנָה,

- בְּנֵי שֵׂעִיר בְּאֶרֶץ אֱדוֹם:
  - כב וַיִּהְיוּ בְנֵי־לוֹטָן חֹרִי וְהֵימָם וַאֲחוֹת לוֹטָן תִּמְנָע:
  - כג וְאֵלֶה בְּנֵי שׁוֹבָל עַלְוָן וּמְנַחַת וְעֵיבָל :שָׁפוֹ וָאוֹנָם
  - כד וְאֵלֶּה בְנֵי־צִּבְעוֹן וְאַיָּה וַעֲנָה הוּא עָנָה אֲשֶׁר מָצָא אֶת־הַיֵּמִם בַּמִּדְבָּר בָּרְעֹתוֹ אֶת־הַחֲמֹרִים לְצִבְעוֹן אָבִיו:
    - כה וְאֵלֶה בְנִי־עֲנָה דִּשׁׁן וְאָהְלִיבָמָה בַת־עֲנָה:
  - כו וְאֵלֶּה בְּנֵי דִישָׁן חֶמְדָּן וְאֶשְׁבָּן וְיִתְרָן וּכְרָן:
    - כז אַכֶּה בְּנִי־אֵצֶר בִּלְהָן וְזַעֲוָן וַעֲקָן:
      - כח אֵלֶה בְנֵי־דִישָׁן עוּץ וַאֲּרָן:
  - כט אֵלֶה אַלּוּפֵי הַחֹרִי אַלּוּף לוֹטָן אַלּוּף שוֹבָל אַלּוּף צִבְעוֹן אַלּוּף עֲנָה:
  - ַל אַלוּף דִשׁן אַלוּף אֵצֶר אַלוּף דִישָׁן אַלֶּפִיהֶם בְּאֶרֶץ אַלֶּפֵיהֶם בְּאֶרֶץ ישַּׁעִיר:
  - לא וְאֵלֶּה הַמְּלָכִים אֲשֶׁר מְלְכוּ בְּאֶרֶץ אָדוֹם לִפְנֵי מְלָדִּ־מֶלֶדְּ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל:
    - לב וַיִּמְלֹדְ בֶּאֱדוֹם בֶּלַע בֶּן־בְּעוֹר וְשֵׁם יִירוֹ דִּנְהָבָה:
- מָבָּצְרָה:
  - לד וַיָּמָת יוֹבָב וַיִּמְלֹדְ תַּחְתִּיו חֻשְׁם מֵאֶרֶץ הַתֵּימְנִי:

- כא וְדִשׁוֹן וְאֵצֶר וְדִישָׁן אֵלֶּה אַלּוּפֵי הַחֹרִי און דִשוֹן, און אֵצֶר, און דישָן, דאָס זײַנען די פירשטן פֿון די חוֹרים, די קינדער פֿון שֵׂעִיר אין לאַנד אֵדוֹם.
- און די זין פֿון לוֹטָנען זײַנען געווען חוֹרי און הֵימָם. און לוֹטָנס שוועסטער איז געווען תִּמנַע.
- און דאָס זײַנען די זין פֿון שוֹבְלן: עַלוָן, און מְנַחַת, און עֵיבָל, שפו, און אוֹנָם.
- .און דאָס זײַנען די זין פֿון צִבְעוֹנען: אַיָה און עַנָה דאָס איז דער עַנָה וואָס האָט געפונען די הייסע קוואַלן אין דער מדבר, ווען ער האָט געפיטערט די . אייזלען פֿון זײַן פאָטער צָבִעוֹנען
- און דאָס זײַנען די קינדער פֿון עַנְהן: דשון, און ּ אָהליבָמָה די טאָכטער פֿון עַנָהן.
- און דאָס זײַנען די זין פֿון דִשוֹנען: חֱמדָן, און אֵשבן, און יִתרָן, און כרָן.
- ַדאָס זײַנען די זין פֿון אֵצֶרן: בלהָן, און זַעֲוָן, און עַקָן.
  - ַרוָ. און אַרְן. דאָס זײַנען די זין פֿון דישָנען: עוץ און אַרְן
- דאָס זײַנען די פירשטן פֿון דעם חוֹרי: דער פירשט פֿון ּלוֹטָן, דער פירשט פֿון שוֹבָל, דער פירשט פֿון צִבְעוֹן, דער פירשט פֿון עַנָה,
- דער פירשט פֿון דשון, דער פירשט פֿון אֱצֶר, דעם פירשט פֿון דישָן. דאָס זײַנען די פירשטן פֿון די חורים, לויט זייערע פירשטן אין לאַנד שֵׂעִיר.
- און דאָס זײַנען די מלכים וואָס האָבן געקיניגט אין לאַנד אֶדוֹם, איידער עס האָט געקיניגט אַ קיניג בײַ די קינדער פֿון ישׂראל.
- עס האָט געקיניגט אין אָדוֹם בלַע דער זון פֿון בעוֹרן; .און דער נאַמען פֿון זײַן שטאַט איז געווען דְנהַבֿה
- לג וַיָּמֶת בָּלַע וַיִּמְלֹךְ תַּחְהָּיו יוֹבָב בֶּן־זֶרַת איז בלַע געשטאָרבן, און אויף זײַן אָרט האָט געקיניגט יוֹבָב דער זון פֿון זֶרַחן, פֿון בצרָה.
- איז יוֹבָב געשטאָרבן, און אויף זײַן אָרט האָט געקיניגט חושָם פֿון לאַנד פֿון דעם תֵּימָני.

- לה וַיָּמָת חֻשָׁם וַיִּמְלֹךְ תַּחְתִּיו הֲדֵד בֶּן־בְּדֵד הַמַּכֶּה אֶת־מִדְיָן בִּשְׂדֵה מוֹאָב וְשֵׁם עִירוֹ עֲוִית:
- לו וַיָּמָת הַדָּד וַיִּמְלֹךְ תַּחְתִּיו שַּׁמְלָה מִמַשְׂרֵקָה:
- לז וַיָּמָת שַׂמְלָה וַיִּמְלֹךְ תַּחְתִּיו שָׁאוּל מֵרְחֹבוֹת הַנָּהָר:
- לח וַיָּמֶת שָׁאוּל וַיִּמְלֹדְ תַּחְתִּיו בַּעַל חְנָן בּן־עַכְבּוֹר:
- לט וַיָּמָת בַּעַל חָנָן בֶּן־עַכְבּוֹר וַיִּמְלֹךְ הַחְתִּיו הָדַר וְשֵׁם עִירוֹ פְּעוּ וְשֵׁם אִשְׁתּוֹ מְהֵיטַבְאֵל בַּת־מַטְרֵד בַּת מֵי זָהָב:
- מ וְאֵלֶה שְׁמוֹת אַלּוּפֵי עֵשָׂו לְמִשְׁפְּחֹתָם לִמְלִמֹתָם בִּשְׁמֹתָם אַלּוּף תִּמְנָע אַלּוּף עַלְוָה אַלּוּף יְתֵת:
  - מא אַלּוּף אָהֶלִיבָמָה אַלּוּף אֵלָה אַלּוּף פִּינֹן:
- מב אַלּוּף קְנַז אַלּוּף תֵּימֶן אַלּוּף מִבְצְר:
  - מג אַלּוּף מַגְדִּיאֵל אַלּוּף עִירָם אֵלֶּה אַלּוּפֵי אֱדוֹם לְמֹשְׁבֹתָם בְּאֶרֶץ אֲחָזְּתָם הוּא עֵשָׂו אֲבִי אֱדוֹם: אֲחָזְּתָם הוּא עֵשָׂו אֲבִי אֱדוֹם:

- איז חושָם געשטאָרבן, און אויף זײַן אָרט האָט געקיניגט הַדַד דער זון פֿון בדַדן, וואָס האָט געשלאָגן מְדיָן אין פעלד פֿון מוֹאָב; און דער נאָמען פֿון זײַן שטאָט איז געווען עַוִית.
- איז הַדַד געשטאָרבן, און אויף זײַן אָרט האָט געקיניגט שַׂמלָה פֿון מַשֹׂרֵקָה.
- איז שַׂמלָה געשטאָרבן, און אויף זײַן אָרט האָט געקיניגט שַאול פֿון רחוֹבוֹת בײַם טײַך.
- איז שָאול געשטאָרבן, און אויף זײַן אָרט האָט געקיניגט בעַל-חָנָן דער זון פֿון עַכבורן.
- איז בעַל-חָנָן דער זון פֿון עַכבורן געשטאָרבן, און אויף זײַן אָרט האָט געקיניגט הַדַד; און דער נאָמען פֿון פֿון זײַן שטאָט איז געווען פָּעו; און דער נאָמען פֿון זײַן שטאָט איז געווען פָּעו; און דער נאָמען פֿון זײַן ווײַב איז געווען מהֵיטַבאֵל די טאָכטער פֿון מַטרֵד זער טאָכטער פֿון מֵי-זָהָבן.
- און דאָס זײַנען די נעמען פֿון די פירשטן פֿון עֵשָׂו, לויט זייערע משפּחות, לויט זייערע ערטער, מיט זייערע נעמען: דער פירשט פֿון הִּמנַע, דער פירשט פֿון עַלוָה, דער פירשט פֿון עַלוָה, דער פירשט פֿון יתֵת,
- דער פירשט פֿון אָהליבָמָה, דער פירשט פֿון אֵלְה, דער פירשט פֿון פּינוֹן,
- דער פירשט פֿון קנַז, דער פירשט פֿון הֵימָן, דער פירשט פֿון מִבצָר,
- דער פירשט פֿון מַגדיאֵל, דער פירשט פֿון עִירָם. דאָס זײַנען די פירשטן פֿון אֶדוֹם לויט זייערע וווינערטער, אין דעם לאַנד פֿון זייער אייגנטום. דאָס איז עֵשְׂו דער פאָטער פֿון אֶדוֹם.

בראשית לז: 37

- בָנָעַן:
- ב אֵלֶה תֹלְדוֹת יַעֲלְב יוֹסֵף בּוֹ־שְׁבַע־עֶשְׂרֵה שָׁנָה הָיָה רֹעֶה בָּ אֶת־אֶּחָיו בַּצּאון וְהוּא נַעַר אֶת־בְּנֵי בִלְהָה וְאֶת־בְּנֵי זִלְפָּה נְשֵׁי אָבִיו וַיָּבֵא יוֹסֵף אֶת־דִּבְּתְם רְעָה אֶל־אֲבִיהֶם:
- ג וְיִשְׂרָאֵל אָהַב אֶת־יוֹסֵף מִכְּל־בָּנָיו בִּי־בֶּן־זְקָנִים הוּא לוֹ וְעָשָׂה לוֹ כְּתֹנֶת פַּסִים:
  - ד וַיִּרְאוּ אֶחָיו כִּי־אֹתוֹ אָהַב אֲבִיהֶם ַמִּכָּל־אֶחָיו וַיִּשְׂנְאוּ אֹתוֹ וְלֹא יָכְלוּ דַּבָּרוֹ לִשָּׁלֹם:
- ה וַיַּחֲלֹם יוֹסֵף חֲלוֹם וַיַּגֵּד לְאֶחָיו וַיּוֹסִפּוּ צוד שנא אתו:
  - ו וַיּאֹמֶר אֲלֵיהֶם שִׁמְעוּ־נָא הַחֲלוֹם בַּוֶּה אֲשֶׁר חָלְמְתִּי:
- ז וְהִנֵּה אֲנַחְנוּ מְאַלְמִים אֲלֻמִּים בְּתוֹךְ הַשָּׂדֶה וְהִנֵּה קָמָה אֲלֻמְּתִי וְגַם־נִּצְּבָה ּ וְהִנֵּה תְּסֻבֶּינָה אֲלֻמֹּתֵיכֶם וַתִּשְׁתַּחֲוֶין לַאֲלֻמְתִי:
- ּוַיּאֹמְרוּ לוֹ אֶחָיו הַמְלֹדְ תִּמְלֹדְ עָלֵינוּ אָם־מְשׁוֹל תִּמְשׁל בָּנוּ וַיּוֹסִפּוּ עוֹד יִשְׁנֹא אֹתוֹ עַל־חֲלֹמֹתָיו וְעַל־דְּבָּרָיו:

- א וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב הְּאֶרֶץ מְגוּרֵי אָבִיו בְּאֶרֶץ און יעקב איז געזעסן אין דעם לאַנד פֿון זײַן פּאָטערס וווּינשאַפט, אין לאַנד כּנַעַן.
- דאָס איז די געשיכטע פֿון יעקבן: יוֹסף צו זיבעצן יאָר ;אָף מיט זײַנע ברידער בײַ די שאָף און ער איז געווען אַ יִינגל אַקעגן די זין פֿון בלהָהן, און אַקעגן די זין פֿון זִלפָּהן, די ווײַבער פֿון זײַן פאָטער; און יוֹסף האָט געבראַכט בייזע רייד אויף זיי צו זייער פאָטער.
- און ישׂראל האָט ליב געהאַט יוֹספֿן מער פֿון אַלע זײַנע זין, ווײַל ער איז בײַ אים געווען אַ בן-זקונים. און ער האָט אים געמאַכט אַ געשטרײַפט העמדל.
- און אַז זײַער פאָטער האָבן געזען אַז זײער פאָטער האָט אים ליבער פֿון אַלע זײַנע ברידער, האָבן זיי אים פײַנט געקריגן, און ניט געקענט רעדן צו אים פרידלעך.
- און יוֹספֿן האָט זיך געחלומט אַ חלום, און ער האָט דערציילט זײַנע ברידער, און זיי האָבן אים נאָך מער פײַנט געקריגן.
- און ער האָט צו זיי געזאָגט: הערט אַקאָרשט דעם דאָזיקן חלום וואָס מיר האָט זיך געחלומט:
- מיר בינדן אַזוי גאַרבן אין פעלד, ערשט מײַן גאַרב ;און איז אויך געבליבן שטיין; האָט זיך אויפֿגעהויבן, און איז אויך געבליבן שטיין; און זע, אײַערע גאַרבן האָבן זיך אַרומגעשטעלט, און .האָבן זיך געבוקט צו מײַן גאַרב
- האַבן זײַנע ברידער צו אים געזאַגט: קיניגן ווילסטו קיניגן איבער אונדז? אָדער געוועלטיקן ווילסטו געוועלטיקן איבער אונדז? און זיי האַבן אים נאַך מער פײַנט געקריגן פֿאַר זײַנע חלומות, און פֿאַר זײַנע רייד.

- ט וַיַּחֲלֹם עוֹד חֲלוֹם אַחֵר וַיְסַפֵּר אֹתוֹ לְאֶחְיו וַיּאֹמֶר הִנֵּה חְלַמְתִּי חֲלוֹם עוֹד וְהִנֵּה הַשֶּׁמֶשׁ וְהַיָּרַחַ וְאַחַד עְשָׂר כּוֹכָבִים מִשְׁתַּחֲוִים לִי:
  - י וַיְסַפֵּר אֶל־אָבִיו וְאֶל־אֶחָיו וַיִּגְעַר־בּוֹ אָבִיו וַיּאֹמֶר לוֹ מָה הַחֲלוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר חָלָמְתָּ הֲבוֹא נָבוֹא אֲנִי וְאִמְּךְ וְאַחֶיךּ לְהִשְׁתַּחֲוֹת לְךָּ אָרְצָה:
    - יא וַיְקַנְאוּ־בוֹ אֶחָיו וְאָבִיו שְׁמַר אֶת־הַדָּבָר:
  - יב וַיֵּלְכוּ אֶחָיו לִרְעוֹת אֶת־צֹאן אֲבִיהֶם בִּשְׁכֵם:
  - יג וַיּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל־יּוֹסֵף הֲלוֹא אַחֶיףּ רֹעִים בִּשְׁכֶם לְכָה וְאֶשְׁלְחֲדְּ אֲלֵיהֶם וַיּאמֶר לוֹ הִנֵּנִי:
- יד וַיּאׄמֶר לוֹ לֶּדְ־נָא רְאֵה אֶת־שְׁלוֹם אַחֶידְּ וְאֶת־שְׁלוֹם הַצּאֹן וַהְשָׁבֵנִי דְּבָר וַיִּשְׁלְחֵהוּ מֵעֵמֶק חֶבְרוֹן וַיָּבאׁ שְׁכֶמְה:
  - טו וַיִּמְצְאֵהוּ אִישׁ וְהִנֵּה תֹעֶה בַּשְּׂדֶה וַיִּשְׁאָלֵהוּ הָאִישׁ לֵאמֹר מַה־תְּבַקֵּשׁ:
    - טז וַיּאֹמֶר אָת־אַחַי אָנֹכִי מְבַקֵּשׁ הַגִּידְה־נְּא לִי אֵיפֹה הֵם רֹעִים:
- יז וַיּאמֶר הָאִישׁ נְסְעוּ מִזֶּה כִּי שְׁמַעְתִּי אֹמְרִים נֵלְכָה דֹּתְיְנָה וַיֵּלֶךְ יוֹסֵף אַחַר אֶחָיו וַיִּמְצָאֵם בְּדֹתָן:

- און אים האָט זיך ווידער געחלומט אַן אַנדער חלום, און ער האָט דערציילט זײַנע ברידער, און האָט געזאָגט: אָט האָט זיך מיר ווידער געחלומט אַ חלום: ערשט די זון און די לבנה און די עלף שטערן בוקן זיך צו מיר.
- און ווי ער האָט עס דערציילט זײַן פּאָטער און זײַנע ברידער, האָט זײַן פּאָטער אָנגעשריען אויף אים, און האָט צו אים געזאָגט: וואָס איז דאָס פֿאַר אַ חלום האָט צו אים געזאָגט: וואָס איז דאָס פֿאַר אַ חלום וואָס דיר האָט זיך געחלומט? זאָל איך און דײַן מוטער און דײַנע ברידער גאָר קומען זיך בוקן פֿאַר דיר צו דער ערד?
- און די ברידער האָבן אים מקנא געווען; אָבער זײַן פאָטער האָט די זאַך געהאַלטן אין זינען.
- און זײַנע ברידער זײַנען געגאַנגען פיטערן די שאָף פֿון זײער פאָטער אין שכֶם.
- האָט ישׂראל געזאָגט צו יוֹספֿן: דײַנע ברידער פיטערן דאָך אין שכֶם; קום און איך וועל דיך שיקן צו זיי. האָט ער צו אים געזאָגט: דאָ בין איך.
- האָט ער צו אים געזאָגט: גיי אַקאָרשט זע אויב פריד איז צו דײַנע ברידער, און פריד צו די שאָף, און ברענג מיר אַן ענטפער. און ער האָט אים אַוועקגעשיקט פֿון דעם טאָל פֿון חֶברוֹן, און ער איז געקומען קיין שכֶם.
- האָט אים געפּונען אַ מאַן, ערשט ער בלאָנדזשעט אום אין פעלד; און דער מאַן האָט אים געפּרעגט, אַזױ צו זאָגן: װאָס זוכסטו?
- האָט ער געזאָגט: מײַנע ברידער זוך איך; זאָג מיר, איך בעט דיך, וווּ פּיטערן זיי?
- האָט דער מאַן געזאָגט: זיי האָבן אַוועקגעצויגן פֿון דאַנען, וואָרום איך האָב געהערט ווי זיי זאָגן: לאָמיר גיין קיין דוֹתָן. איז יוֹסף געגאַנגען נאָך זײַנע ברידער, און ער האָט זיי געפונען אין דוֹתָן.

- יח וַיִּרְאוּ אֹתוֹ מֵרָחֹק וּבְטֶרֶם יִקְרַב אֲלֵיהֶם וַיִּתְנַכְּלוּ אֹתוֹ לַהֲמִיתוֹ:
- יט וַיּאֹמְרוּ אִישׁ אֶל־אָחִיו הִנֵּה בַּעַל הַחֲלמוֹת הַלְּזֶה בָּא:
- כ וְעַתָּה לְכוּ וְנַהַרְגֵהוּ וְנַשְׁלְכֵהוּ בְּאַחַד הַבּּרוֹת וְאָמַרְנוּ חַיָּה רָעָה אֲכָלָתְהוּ וְנִרְאֶה מַה־יִּהְיוּ חֲלֹמֹתִיו:
  - כא וַיִּשְׁמַע רְאוּבֵן וַיַּצִּלֵהוּ מִיָּדְם וַיּאׁמֶר לא נַכֶּנוּ נָפָשׁ:
- כב וַיּאׄמֶר אֲלֵהֶם רְאוּבֵן אַל־תִּשְׁפְּכוּ־דְם הַשְׁלִיכוּ אֹתוֹ אֶל־הַבּוֹר הַזֶּה אֲשֶׁר בַּמִּדְבָּר וְיָד אַל־תִּשְׁלְחוּ־בוֹ לְמַעַן הַצִּיל אֹתוֹ מִיָּדְם לַהֲשִׁיבוֹ אֶל־אָבִיו:
  - כג וַיְהִי כַּאֲשֶׁר־בָּא יוֹסֵף אֶל־אֶחְיו וַיַּפְשִׁיטוּ אֶת־יוֹסֵף אֶת־כֻּתְּנְתּוֹ אֶת־כְּתֹנֶת הַפַּסִּים אֲשֶׁר עָלָיו:
  - כד וַיִּקְחָהוּ וַיַּשְׁלְכוּ אֹתוֹ הַבּּרָה וְהַבּּוֹר רֵק אֵין בּוֹ מְיִם:
- כה וַיֵּשְׁבוּ לֶאֶכָל־לֶחֶם וַיִּשְׂאוּ עֵינֵיהֶם וַיִּרְאוּ וְהִנֵּה אֹרְחַת יִשְׁמְעֵאלִים בָּאָה מִגִּלְעָד וּגְמַלֵּיהֶם נִשְׂאִים נְכֹאת וּצְרִי וְלֹט הוֹלְכִים לְהוֹרִיד מִצְרְיִמָה:
- כו וַיּאֹמֶר יְהוּדָה אֶל־אֶחָיו מַה־בָּצַע כִּי נַהֲרֹג אֶת־אָחִינוּ וְכִסִּינוּ אֶת־דְּמוֹ:
  - כז לְכוּ וְנִמְכְּנֶנּוּ לַיִּשְׁמְעֵאלִים וְיָדֵנוּ אַל־תְּהִי־בּוֹ כִּי־אָחִינוּ בְשָׂרֵנוּ הוּא וַיִּשְׁמְעוּ אֶחָיו:

- און ווי זיי האָבן אים דערזען פֿון ווײַטן, און איידער און ווי זיי האָבן איז נאָך ער האָט גענענט צו זיי, האָבן זיי זיך געקליגט קעגן אים, אים צו טייטן.
- און זיי האָבן געזאָגט איינער צום אַנדערן: אָן קומט דער דאָזיקער בעל-חלומות.
- און אַצונד, קומט, און לאָמיר אים הרגען, און אים אַרײַנוואַרפֿן אין איינער פֿון די גריבער, און מיר וועלן זאָגן: אַ בייזע חיה האָט אים אויפֿגעגעסן; און מיר וועלן זען וואָס וועט ווערן פֿון זײַנע חלומות.
- האָט ראובן דערהערט, און ער האָט אים געזוכט מציל צו זײַן פֿון זייער האַנט, און האָט געזאָגט: לאָמיר אים ניט נעמען דאָס לעבן.
- און ראובן האָט צו זיי געזאָגט: איר זאָלט ניט פֿאַרגיסן קיין בלוט; וואַרפט אים אַרײַן אין יענער פֿאַרגיסן קיין בלוט; וואַרפט אים אַרײַן אין יענער גרוב וואָס אין מדבר, אָבער אַ האַנט זאָלט איר ניט אויסשטרעקן אויף אים כּדי אים מציל צו זײַן פֿון זייער האַנט, אים אומצוקערן צו זײַן פאָטער.
- און עס איז געווען, ווי יוֹסף איז צוגעקומען צו זײַנע ברידער, אַזוי האָבן זיי אויסגעטאָן יוֹספֿן זײַן העמדל, דאָס געשטרײַפטע העמדל וואָס אויף אים.
- און זיי האָבן אים גענומען, און האָבן אים אַרײַנגעװאָרפֿן אין דער גרוב. און די גרוב איז געװען לײדיק, קײן װאַסער איז אין איר ניט געװען.
- און זיי האָבן זיך געזעצט עסן ברויט. און זיי האָבן אויפֿגעהויבן זייערע אויגן, און האָבן אַ קוק געטאָן, אויפֿגעהויבן זייערע אויגן, און האָבן אַ קוק געטאָן, ערשט אַ קאַראַוואַן יִשמעאַלים קומט אָן פֿון גִּלעְד, און זייערע קעמלען טראָגן געווירץ און באַלזאַם און לאַדאַן וואָס זיי גייען אַראָפּנידערן קיין מִצרַיִם.
- האָט יהודה געזאָגט צו זײַנע ברידער: וואָס וועט אַרויסקומען, אַז מיר וועלן הרגען אונדזער ברודער, און מיר וועלן פֿאַרדעקן זײַן בלוט?
- קומט, און לאָמיר אים פֿאַרקױפֿן צו די יִשמעאֵלים, און אונדזער האַנט זאָל ניט זײַן אױף אים; װאָרום און אונדזער ברודער, אונדזער פלײש איז ער. און זײַנע ברידער האָבן צוגעהערט.

- כח וַיַּעַבְרוּ אֲנְשִׁים מִדְיָנִים סֹחֲרִים וַיִּמְשְׁכוּ וַיַּעֲלוּ אֶת־יוֹסֵף מִן־הַבּוֹר וַיִּמְכְּרוּ אֶת־יוֹסֵף לַיִּשְׁמְעֵאלִים ּבְעֶשְׂרִים כְּסֶף וַיְּבִיאוּ אֶת־יוֹסֵף :מְצְרָיְמָה
- בַּבוֹר וַיִּקְרַע אֶת־בְּגְדָיו:
  - ַל וַיָּשָׁב אֶל־אֶחָיו וַיּאמַר הַיֶּלֶד אֵינֶנּוּ ַוֹאֲנִי אָנָה אֲנִי־בָא:
- לא וַיִּקְחוּ אֶת־כְּתֹנֶת יוֹסֵף וַיִּשְׁחֲטוּ שְׂעִיר ָּעִזִּים וַיִּטְבְּלוּ אֶת־הַכֻּתֹּנֶת בַּדְּם:
- לב וַיְשַׁלְּחוּ אֶת־כְּתֹנֶת הַפַּסִּים וַיְּבִיאוּ אֶל־אֲבִיהֶם וַיּאמְרוּ זֹאת מְצְאנוּ הַכֶּר־נָא הַכְּּתֹנֶת בִּנְדְּ הָוֹא אָם־לֹא:
- לג וַיַּפִּירָה וַיּאֹמֶר כְּתֹנֵת בְּנִי חַיָּה רְעָה יִמָרָר מַרף יוֹסֵף:
- לד וַיִּקְרַע יַעֲלֹב שִׂמְלֹתְיו וַיְּשֶׂם שַׂק בְּמְתְנָיו וַיִּתְאַבֵּל עַל־בְּנוֹ יָמִים רַבִּים:
- לה וַיָּקְמוּ כָל־בָּנָיו וְכָל־בְּנֹתִיו לְנַחֲמוֹ ַוּיְמָאֵן לְהִתְנַחֵם וַיּאֹמֶר כִּי־אֵרֵד ָּאֶל־בְּנִי אָבֵל שְׁאֹלְה וַיֵּבְךְּ אֹתוֹ אָבִיו:
- לו וְהַמְּדָנִים מְכְרוּ אֹתוֹ אֶל־מִצְרָיִם לְפוֹטִיפַר סְרִיס פַּרְעֹה שַׂר הַשַּבְּחִים:

און ווי די מָדיַנישע לײַט, די סַוחרים, זײַנען פֿאַרבײַגעגאַנגען, אַזױ האָבן זיי אַרױסגעצױגן און אַרויפגעבראַכט יוֹספֿן פֿון דער גרוב, און זיי האָבן פֿאַרקױפט יוֹספֿן צו די יִשמעאֵלים פֿאַר צװאַנציק זילבערשטיק; און די האָבן אַוועקגעפירט יוֹספֿן קיין מָצרַיִם.

כט וַיָּשָׁב רְאוּבֵן אֶל־הַבּוֹר וְהָנֵּה אֵין־יוֹסֵף און ראובן האָט זיך אומגעקערט צו דער גרוב, ערשט יוֹסף איז ניטאָ אין דער גרוב; האָט ער צעריסן זײַנע קליידער.

און ער האָט זיך אומגעקערט צו זײַנע ברידער, און האָט געזאָגט: דער יִינגל איז ניטאָ, און איך, וווּ טו איך מיך אַהין?

און זיי האָבן גענומען יוֹספס העמדל, און האָבן געשאָכטן אַ ציגנבאָק, און האָבן אײַנגעטונקט דאָס העמדל אין דעם בלוט.

און זיי האָבן אַוועקגעשיקט דאָס געשטרײַפטע העמדל, און געלאָזט ברענגען צו זייער פאָטער, און געלאָזט זאָגן: דאָס האָבן מיר געפונען; דערקען .אַקאָרשט אויב דאָס איז דײַן זונס העמדל אָדער ניט ן ער עס דערקענט, און ער האָט געזאָגט: מײַן האָט ער עס דערקענט, און און האָט וונס העמדל; אַ בייזע חיה האָט אים אויפֿגעגעסן, .פֿאַרצוקן פֿאַרצוקט געוואָרן איז יוֹסף

און יעקב האָט צעריסן זײַנע קליידער, און אַנגעטאַן זאַק אויף זײַנע לענדן, און ער האָט געטרויערט אויף זײַן זון פיל טעג.

און אַלע זײַנע זין און אַלע זײַנע טעכטער זײַנען אויפֿגעשטאַנען אים צו טרייסטן, אַבער ער האַט זיך ניט געוואָלט טרייסטן; און ער האָט געזאָגט: פֿאַר וואָר, אַן אָבל וועל איך נידערן צו מײַן זון אין קבֿר. און זײַן פאָטער האָט אים באַוויינט.

און די מִדיָנים האָבן אים פֿאַרקויפט אין מִצרַיִם צו דעם פַרעהן, פֿון הויפדינער X פוטיפרן, אויבערלײַבוועכטער.

בראשית לח: 38

- א וַיְהִי בָּעֵת הַהָּוֹא וַיֵּרֶד יְהוּדָה מֵאֵת אֶחְיו וַיֵּט עַד־אִישׁ עֲדֻלְּמִי וּשְׁמוֹ חִירַה:
  - ב וַיַּרְא־שָׁם יְהוּדָה בַּת־אִישׁ כְּנַעֲנִי וּשְׁמוֹ שׁוּעַ וַיִּקְּחֶהָ וַיָּבֹא אֵלֶיהָ:
- ג וַתַּהָר וַתֵּלֶד בֵּן וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ עֵר:
- ד וַתַּהָר עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ אוֹנָן:
- ה וַתֹּסֶף עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ שֵׁלָה וְהָיָה בִּכְזִיב בְּלִדְתָּה אֹתוֹ:
- ו וַיָּקַח יְהוּדָה אִשְׁה לְעֵר בְּכוֹרוֹ וּשְׁמְה הַמַר:
- ז וַיְהִי עֵר בְּכוֹר יְהוּדָה רַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיְמִתֵהוּ יְהוָה:
- ח וַיּאֹמֶר יְהוּדָה לְאוֹנָן בּאֹ אֶל־אֵשֶׁת אָחִידּ וְיַבֵּם אֹתָהּ וְהָקֵם זֶרַע לְאָחִידּ:
- ט וַיַּדַע אוֹנָן כִּי לֹּא לוֹ יִהְיֶה הַזְּרַע וְהְיָה אִם־בָּא אֶל־אֵשֶׁת אָחִיו וְשִׁחֵת אַרְצְה לְבִלְתִּי נְתְן־זֶרַע לְאָחִיו:
  - י וַיַּרֵע בְּעֵינֵי יְהוָה אֲשֶׁר עָשָׂה וַיָּמֶת גַּם־אֹתוֹ:

- און עס איז געווען אין יענער צײַט, האָט יהודה אַראָפּגענידערט פֿון זײַנע ברידער, און ער האָט אײַנגעקערט צו אַ מאַן פֿון עַדולְם, וואָס זײַן נאָמען איז געווען חירָה.
- און יהודה האָט דאָרטן געזען די טאָכטער פֿון אַ מאַן אַ כּנַעַני, וואָס זײַן נאָמען איז געווען שועַ, און ער אַ כּנַעַני, וואָס זײַן נאָמען איז געקומען צו איר.
- און זי איז טראָגעדיק געוואָרן, און האָט געבאָרן אַ זון; און ער האָט גערופֿן זײַן נאָמען עֵר.
- און זי איז ווידער טראָגעדיק געוואָרן, און האָט און זי איז ווידער טראָגעדיק גערופֿן זײַן נאָמען אוֹנְן. געבאָרן אַ זון; און זי האָט גערופֿן זײַן נאָמען
- און זי האָט ווידער געבאָרן אַ זון; און זי האָט גערופֿן זײַן נאָמען שֵלָה. און ער איז געווען אין כּזיב, אַז זי האָט אים געבאָרן.
- און יהודה האָט גענומען אַ װײַב פֿאַר עֵר זײַן בכְור, װאָס איר נאָמען איז געװען הָּמֶר.
- און עֵר, יהודהס בכָור, איז געווען שלעכט אין די אויגן פֿון גאָט, און גאָט האָט אים געטייט.
- האָט יהודה געזאָגט צו אוֹנָנען: קום צו דײַן ברודערס ווײַב, און באַשוועגער זי, און שטעל אויף אַ זאָמען נאַך דײַן ברודער.
- און אַזוי ווי אוֹנָן האָט געוווּסט אַז דער זאָמען וועט ניט געהערן צו אים, איז, אַז ער איז געקומען צו זײַן ניט געהערן צו אים, איז, אַז ער אויסגעבראַכט צו דער ערד, פדי ניט צו געבן אַ זאָמען צו זײַן ברודער.
- איז געווען שלעכט אין די אויגן פֿון גאָט וואָס ער האָט געטאָן, און ער האָט אים אויך געטייט.

- יא וַיּאמֶר יְהוּדָה לְתְמֶר פַּלְתוֹ שְׁבִּי אַלְמָנָה בֵית־אָבִיךּ עַד־יִגְדַּל שֵׁלְה בְנִי כִּי אָמֵר פָּן־יָמוּת גַּם־הוּא כְּאֶחִיו וַתֵּלֶךְ תִּמֶר וַתִּשֶׁב בֵּית אָבִיהָ:
  - יב וַיִּרְבּוּ הַיָּמִים וַתְּמְת בַּת־שׁוּעַ אֵשֶׁת־יְהוּדָה וַיִּנְּחֶם יְהוּדָה וַיַּעַל עַל־גִּוֹזִי צֹאנוֹ הוּא וְחִירָה רֵעֵהוּ הָעֲדָלְמִי תִּמְנְתָה:
  - יג וַיָּגַד לְתָמְר לֵאמֹר הִנֵּה חָמִיךּ עֹלֶה תִמְנְתָה לָגֹז צֹאנוֹ:
- יד וַתְּסַר בִּגְדֵי אַלְמְנוּתָהּ מֵעָלֶיהָ וַתְּכַּס בַּצְּעִיף וַתִּתְעַלְּף וַתֵּשֶׁב בְּפֶתַח עֵינַיִם אֲשֶׁר עַל־דֶּרֶךְ תִּמְנְתָה כִּי רְאֲתָה כִּי־גְדַל שֵׁלָה וְהִוֹא לֹא־נִתְּנָה לוֹ לְאִשָּׁה:
  - טו וַיִּרְאֶהְ יְהוּדָה וַיַּחְשְׁבֶהְ לְזוֹנָה כִּי כִסְתָה פָּנֶיהָ:
- טז וַיֵּט אֵלֶיהָ אֶל־הַדֶּרֶךְ וַיּאֹמֶר הְבָה־נְּא אָבוֹא אֵלַיִךְ כִּי לֹא יָדַע כִּי כַלְתוֹ הִוא וַתּאֹמֶר מַה־תִּהֶּן־לִּי כִּי תְבוֹא אֵלְי:
- יז וַיּאמֶר אָנֹכִי אֲשַׁלַּח גְּדִי־עִזְּים מִן־הַצאו וַתּאמֶר אִם־תִּתֵּו עַרְבוֹן עַד שָׁלְחֶדְּ:
- יח וַיּאמֶר מָה הָעַרְבוֹן אֲשֶׁר אֶתֶּן־לְּךְ וַתֹּאמֶר חֹתָמְךּ וּפְתִילֶדְּ וּמַטְּדְּ אֲשֶׁר בִּיָדֶדְ וַיִּתֶּן־לָּה וַיָּבֹא אֵלֶיהָ וַתַּהַר לוֹ:

- האָט יהודה געזאָגט צו זײַן שנור הָּמְרן: זיץ אַן אַלמנה אין דײַן פאָטערס הויז, ביז מײַן זון שֵלְה וועט אויפֿוואַקסן; וואָרום ער האָט געקלערט: טאָמער וועט ער אויך שטאַרבן אַזוי ווי זײַנע ברידער. איז הָמָר אַוועקגעגאַנגען, און איז געזעסן אין איר פאָטערס הויז.
- האָבן זיך געמערט די טעג, און שועַס טאָכטער, די ווײַב פֿון יהודהן, איז געשטאָרבן. און אַז יהודה האָט זיך געהאַט געטרייסט, איז ער אַרויפגעגאַנגען צו די שערער פֿון זײַנע שאָף קיין תִּמנָה, ער און זײַן גוטער פרײַנט חירָה פֿון עַדולָם.
- איז אָנגעזאָגט געוואָרן הָּמְרן, אַזוי צו זאָגן: זע, דײַן שווער גייט אַרויף קיין תִּמנְה, צו שערן זײַנע שאָף.
- האָט זי אויסגעטאָן אירע אַלמנה-קליידער פֿון זיך, און האָט זיך פֿאַרדעקט מיט אַ שלייער, און זיך אײַנגעוויקלט, און זי האָט זיך געזעצט בײַם אײַנגאַנג פֿון עֵינַיִם, וואָס אױפֿן וועג קיין תִּמנָה; וואָרום זי האָט געזען אַז שֵלָה איז אױפֿגעװאַקסן, און זי איז האָט געזען אַז שֵלָה איז אױפֿגעװאַקסן, און זי איז ניט געגעבן געװאָרן צו אים פֿאַר אַ װײַב.
- און יהודה האָט זי געזען, און ער האָט זי גערעכנט פֿאַר יהודה האָט זי גערעכנט פֿאַר אַ זוֹנה, ווײַל זי האָט פֿאַרדעקט איר פּנים.
- האָט ער פֿאַרקערט צו איר בײַם וועג, און האָט געזאָגט: קום, איך בעט דיך, לאָמיך קומען צו דיר; וואָרום ער האָט ניט געוווּסט אַז זי איז זײַן שנור. האָט זי געזאָגט: וואָס וועסטו מיר געבן, אַז דו וועסט קומען צו מיר?
- האָט ער געזאָגט: איך וועל שיקן אַ ציגנבעקל פֿון די שאָף. האָט זי געזאָגט: סײַדן וועסט מיר געבן אַ משכּון ביז דו שיקסט.
- האָט ער געזאָגט: וואָס פֿאַר אַ משכּון זאָל איך דיר געבן? האָט זי געזאָגט: דײַן זיגלרינג, און דײַן שנור, און דײַן שטעקן וואָס אין דײַן האַנט. האָט ער עס איר געגעבן, און ער איז צו איר געקומען, און זי איז טראָגעדיק געוואָרן פֿון אים.

- יט וַתָּקָם וַתֵּלֶדְּ וַתְּסַר צְּעִיפָה מֵעְלֶיהְ וַתִּלְבַּשׁ בִּגְדֵי אַלְמְנוּתָה:
- כ וַיִּשְׁלַח יְהוּדָה אֶת־גְּדִי הָעִזִּים בְּיֵד רֵעֵהוּ הָעֲדֻלְּמִי לְקַחַת הָעֵרְבוֹן מִיַּד הָאִשְׁה וְלֹא מְצָאָה:
- כא וַיִּשְׁאַל אֶת־אַנְשֵׁי מְלֹמְה לֵאמֹר אַיֵּה הַקְּדֵשָׁה הָוֹא בְעֵינַיִם עַל־הַדְּרֶךְּ וַיֹּאמְרוּ לֹא־הָיְתָה בְּזֶה קְדֵשָׁה:
- כב וַיָּשָׁב אֶל־יְהוּדָה וַיּאׁמֶר לֹא מְצָאתִיהְ וְגַם אַנְשֵׁי הַמְּקוֹם אָמְרוּ לֹא־הָיְתָה בָזֶה קְדֵשָׁה:
- כג וַיּאמֶר יְהוּדָה תִּקַּח־לְהּ פֶּן נִהְיֶה לְבוּז הִנֵּה שָׁלַחְתִּי הַגְּדִי הַזֶּה וְאַתָּה לֹא מְצָאתָה:
- כד וַיְהִי כְּמִשְׁלשׁ חֲדָשִׁים וַיֻּגַּד לִיהוּדְה לֵאמֹר זְנְתָה תִּמְר כַּלְּתֶךּ וְגַם הִנֵּה הָרָה לִזְנוּנִים וַיֹּאמֶר יְהוּדְה הוֹצִיאוּהְ וְתִשָּׂרֵף:
- כה הוא מוּצֵאת וְהִיא שְׁלְחָה אֶל־חָמִיהְ לֵאמֹר לְאִישׁ אֲשֶׁר־אֵלֶּה לּוֹ אָנֹכִי הָרָה וַתּאֹמֶר הַכֶּר־נָא לְמִי הַחֹתֶמֶת וְהַפְּתִילִים וְהַמַּטֶּה הָאֵלֶּה:
  - כו וַיַּבֵּר יְהוּדָה וַיּאֹמֶר צְּדְקָה מִמֶּנִּי כִּי־עַל־בֵּן לֹא־נְתַתִּיהָ לְשֵׁלָה בְנִי וִלֹא־יָסַף עוֹד לְדַעִתָּה:
  - כז וַיְהִי בְּעֵת לִדְתָּה וְהִנֵּה תְאוֹמִים בְּבִטְנָה:

- און זי איז אױפֿגעשטאַנען און איז אַװעקגעגאַנגען, און זי האָט אױסגעטאָן פֿון זיך איר שלײער, און האָט אָנגעטאָן אירע אַלמנה-קלײדער.
- און יהודה האָט געשיקט דאָס ציגנבעקל דורך דער האַנט פֿון זײַן גוטן פרײַנט פֿון עַדולָם, כּדי אָפּצונעמען דעם משכּון פֿון דער פרויס האַנט; אָבער ער האָט זי ניט געפונען.
- האָט ער געפרעגט די מענטשן פֿון איר אָרט, אַזױ צו זאָגן: װוּ איז די זוֹנה װאָס איז געװען אין עֵינַיִם בײַם זאָגן: װוּ איז די זוֹנה װאָס איז ניט געװען קײן זוֹנה.
- האָט ער זיך אומגעקערט צו יהודהן, און האָט געזאָגט: איך האָב זי ניט געפונען. און אויך די מענטשן פֿון דעם אָרט האָבן געזאָגט: דאָ איז ניט געווען קיין זוֹנה.
- האָט יהודה געזאָגט: זאָל זי עס האַלטן פֿאַר זיך, כּדי מיר זאָלן ניט ווערן צו שפּאָט; איך האָב דאָך געשיקט דאָס דאָזיקע ציקעלע, און דו האָסט זי ניט געפונען.
- און עס איז געווען אין אַרום דרײַ חדשים, איז אָנגעזאָגט געוואָרן יהודהן, אַזוי צו זאָגן: דײַן שנור הָּמֶר האָט מזַנה געווען, און אָט איז זי אויך טראָגעדיק פֿון זנות. האָט יהודה געזאָגט: פירט זי אַרויס, און זאָל זי פֿאַרברענט ווערן.
- ווי זי איז אַרויסגעפירט געוואָרן, אַזוי האָט זי געשיקט זאָגן צו איר שווער: פֿון דעם מאַן וואָס די דאָזיקע געהערן צו אים, בין איך טראָגעדיק. און זי האָט געזאָגט: דערקען אַקאָרשט וועמעס איז דער דאָזיקער זיגלרינג, און די שנורן, און דער שטעקן?
- האָט יהודה דערקענט, און ער האָט געזאָגט: זי איז גערעכטער פֿון מיר, דערפֿאַר װײַל איך האָב זי ניט געגעבן צו מײַן זון שֱלָהן. אָבער ער האָט מער װידער ניט פֿאַרקערט מיט איר.
- און עס איז געווען אין דער צײַט פֿון איר געבערן, ערשט אַ צווילינג איז אין איר לײַב.

- כח וַיְהִי בְּלִדְתָּה וַיִּתֶּן־יָד וַתִּפַּח הַמְיַלֶּדֶת וַתִּקְשׁר עַל־יִדוֹ שָׁנִי לֵאמֹר זֶה יָצָא רִאשׁנָה:
- כט וַיְהִי כְּמֵשִׁיב יָדוֹ וְהִנֵּה יָצָא אָחִיו וַתּאֹמֶר מַה־פָּרַצְתְּ עָלֶיךְּ פָּרֶץ וַיִּקְרָא שְׁמוֹ פָּרֶץ:
- ל וְאַחַר יָצָא אָחִיו אֲשֶׁר עַל־יָדוֹ הַשְּׁנִי וַיִּקְרָא שְׁמוֹ זְרַח:

- און עס איז געווען, אַז זי האָט געבאָרן, האָט איינער אַרויסגעשטעקט זײַן האַנט, און די הייבין האָט גענומען און האָט אָנגעבונדן אָן זײַן האַנט אַ רויטן פאָדים, אַזױ צו זאָגן: דער דאָזיקער איז אַרויסגעקומען צוערשט.
- און עס איז געווען, ווי ער ציט צוריק זײַן האַנט, ערשט זײַן ברודער איז אַרויסגעקומען; האָט זי געזאָגט: וואָס האָסטו זיך געריסן מיט אַזאַ רײַסעניש? און מע האָט גערופֿן זײַן נאָמען פֶּרֶץ.
- און דערנאָך איז אַרױסגעקומען זײַן ברודער, װאָס אױף זײַן האַנט איז געװען דער רױטער פּאָדים; און מע האָט גערופֿן זײַן נאָמען זֶרַח.

בראשית לט: 39

- א וְיוֹסֵף הוּרֵד מִצְרְיְמָה וַיִּקְנֵהוּ פּוֹטִיפַּר סְרִיס פַּרְעֹה שַׂר הַטַּבָּחִים אִישׁ מִצְרִי מִיַּד הַיִּשְׁמְעֵאלִים אֲשֶׁר הוֹרְדָהוּ שָׁמָה:
- ב וַיְהִי יְהוָה אֶת־יוֹסֵף וַיְהִי אִישׁ מַצְלִיחַ וַיְהִי בְּבֵית אֱדֹנָיו הַמִּצְרִי:
  - ג וַיַּרְא אֲדֹנְיו כִּי יְהוָה אִתּוֹ וְכֹל אֲשֶׁר־הוּא עֹשֶׂה יְהוָה מֵצְלִיחַ בְּיָדוֹ:
    - ד וַיִּמְצָא יוֹסֵף חֵן בְּעֵינְיו וַיְשְׁרֶת אֹתוֹ וַיַּפְּקְדֵהוּ עַל־בֵּיתוֹ וְכָל־יֶשׁ־לוֹ נָתַן בִּיַדוֹ:
- ה וַיְהִי מֵאָז הִפְּקִיד אֹתוֹ בְּבֵיתוֹ וְעַל כָּל־אֲשֶׁר יֶשׁ־לוֹ וַיְבָרֶךְ יְהוָה אֶת־בֵּית הַמִּצְרִי בִּגְלַל יוֹסֵף וַיְהִי בִּרְכַּת יְהוָה בְּכָל־אֲשֶׁר יֶשׁ־לוֹ בַּבַּיִת וּבַשְּׂדֶה:
- ו וַיַּצְזֹב כְּל־אֲשֶׁר־לוֹ בְּיַד־יוֹסֵף וְלֹא־יָדַע אִתּוֹ מְאוּמְה כִּי אִם־הַלֶּחֶם אֲשֶׁר־הוּא אוֹכֵל וַיְהִי יוֹסֵף יְפַה־תֹאַר וִיפָה מַרְאֵה:
  - ז וַיְהִי אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַתִּשְׂא אֵשֶׁת־אֲדֹנְיו אֶת־עֵינֶיהְ אֶל־יוֹסֵף וַתּאֹמֶר שִׁכְבָה עִמִּי:
  - ח וַיְמָאֵן וַיּאמֶר אֶל־אֵשֶׁת אֲדֹנְיו הֵן אֲדֹנִי לֹא־יָדַע אִתִּי מַה־בַּבְּיִת וְכֹל אֲשֶׁר־יֶשׁ־לוֹ נָתַן בְּיָדִי:

- און יוֹסף איז אַראָפּגענידערט געוואָרן קיין מְצרַיִם, און פּוֹטיפַר, אַ הױפדינער פֿון פַּרעהן, דער אויבערלײַבװעכטער, אַ מָצרישער מאַן, האָט אים אָפּגעקױפט פֿון דער האַנט פֿון די יִשמעאֵלים װאָס האָבן אים אַהין אַראָפּגענידערט.
- און גאָט איז געווען מיט יוֹספֿן, און ער איז געווען אַ באַגליקטער מענטש; און ער איז געווען אין הויז פֿון באַגליקטער דעם מָצרי.
- און זײַן האַר האָט געזען, אַז גאָט איז מיט אים, און זײַן האַר טוט, באַגליקט גאָט אין זײַן האַנט; אַלץ װאָס ער טוט, באַגליקט גאָט
- האָט יוֹסף געפונען חן אין זײַנע אויגן, און ער האָט אים באַדינט. און ער האָט אים אויפֿגעזעצט איבער זײַן הויז, און אַלץ וואָס ער האָט געהאַט, האָט ער איבערגעגעבן אין זײַן האַנט.
- און עס איז געווען, פֿון זינט ער האָט אים אויפֿגעזעצט איבער זײַן הויז, און איבער אַלץ וואָס אויפֿגעזעצט איבער זײַן הויז, און איבער אַלץ וואָס ער האָט געהאַט, האָט געָט געבענטשט דעם מִצריס הויז פֿון יוֹספּס וועגן, און אַ ברכה פֿון גאָט איז געווען אויף אַלץ וואָס ער האָט געהאַט אין הויז און אין פעלד.
- האָט ער איבערגעלאָזן אַלץ וואָס ער האָט געהאַט אין יוֹספּס האַנט, און ער האָט לעבן אים ניט געוווּסט פֿון קיין זאַך, אַחוץ דעם ברויט וואָס ער האָט געגעסן. און יוֹסף איז געווען שיין אויפֿן געשטאַלט, און שיין אויפֿן פּנים.
- און עס איז געווען נאָך די דאָזיקע געשעענישן, האָט זײַן האַרס ווײַב אױפֿגעהױבן אירע אױגן אױף יוֹספֿן, זײַן האָט געזאָגט: ליג מיט מיר.
- האָט ער ניט געוואָלט, און ער האָט געזאָגט צו זײַן האַרס ווײַב: זע, מײַן האַר ווייס ניט לעבן מיר וואָס אין הויז טוט זיך, און אַלץ וואָס ער האָט, האָט ער איבערגעגעבן אין מײַן האַנט.

- ט אֵינֶנּוּ גָדוֹל בַּבַּיִת הַזֶּה מִמֶּנִּי וְלֹא־חְשַׂךְ מִמֶּנִּי מְאוּמְה כִּי אִם־אוֹתְךְּ בַּאֲשֶׁר אַתְּ־אִשְׁתוֹ וְאֵיךְ אֶעֱשֶׂה הָרְעָה הַגְּדֹלְה הַזּאֹת וְחָטָאתִי לֵאלֹהִים:
  - וַיְהִי כְּדַבְּרָה אֶל־יוֹסֵף יוֹם יוֹם וְלֹא־שָׁמַע אֵלֶיהָ לִשְׁכַּב אֶצְלָה לָהִיוֹת עִמַּה:
  - יא וַיְהִי כְּהֵיּוֹם הַזֶּה וַיָּבֹא הַבַּיְתָה לַעֲשׁוֹת מְלַאכְתּוֹ וְאֵין אִישׁ מֵאַנְשֵׁי הַבַּיִת שָׁם בַּבָּיִת:
- יב וַתִּתְפְּשֵׂהוּ בְּבִגְדוֹ לֵאמֹר שִׁכְבָה עִמִּי וַיִּעֲזֹב בִּגְדוֹ בְּיִדָה וַיִּנָס וַיֵּצֵא הַחוּצָה:
  - יג וַיְהִי פִּרְאוֹתָהּ פִּי־עָזַב בִּגְדוֹ בְּיִדְה וַיְּנָס הַחוּצְה:
  - יד וַתִּקְרָא לְאַנְשֵׁי בֵיתָהּ וַתּאֹמֶר לְהֶם לֵאמֹר רְאוּ הֵבִיא לְנוּ אִישׁ עִבְרִי לְצַחֶק בָּנוּ בָּא אֵלַי לִשְׁכַּב עִמִּי וָאֶקְרָא בְּקוֹל גָּדוֹל:
- טו וַיְהִי כְשָׁמְעוֹ כִּי־הֲרִימֹתִי קוֹלִי וָאֶקְרָא וַיִּעֲזֹב בִּגְדוֹ אֶצְלִי וַיְּנָס וַיֵּצֵא הַחוּצְה:
  - טז וַתַּנַּח בִּגְדוֹ אֶצְלָהּ עַד־בּוֹא אֲדֹנְיו אֶל־בֵּיתוֹ:
- יז וַתְּדַבֵּר אֵלָיו כַּדְבָרִים הָאֵלֶּה לֵאמֹר בָּא־אֵלַי הָעֶבֶד הָעִבְרִי אֲשֶׁר־הֵבֵאתְ לְנוּ לְצַחֶק בִּי:

- ער איז אין דעם דאָזיקן הויז ניט גרעסער פֿון מיר, און ער האָט ניט פֿאַרמיטן פֿון מיר קיין זאַך, נאָר בלויז דיך, ווײַל דו ביסט זײַן װײַב. הײַנט װי קען איך טאָן דאָס דאָזיקע גרױסע בייז, און זינדיקן צו גאָט?
- און עס איז געווען, אַז זי האָט גערעדט צו יוֹספֿן טאָג פֿאַר טאָג, און ער האָט ניט צוגעהערט צו איר, צו פֿאַר טאָג, און ער האָט ניט איר, צו זײַן מיט איר,
- איז, איין טאָג ווען ער איז אַרײַנגעקומען אין הויז צו טאָן זײַן אַרבעט, און קיין מענטש פֿון די הויזלײַט איז דאָרטן ניט געווען אין הויז,
- האָט זי אים אָנגעכאַפּט פֿאַר זײַן קלייד, אַזױ צו זאָגן: ליג מיט מיר. האָט ער איבערגעלאָזן זײַן קלייד אין איר האַנט, און איז אַנטלאָפֿן און אַרױס דרױסן.
- און עס איז געווען, ווי זי האָט געזען, אַז ער האָט איבערגעלאָזן זײַן קלייד אין איר האַנט, און איז אַנטלאָפֿן דרויסן,
- אַזוי האָט זי גערופֿן צו אירע הויזלײַט, און האָט צו זיי געזאָגט, אַזוי צו זאָגן: זעט, מע האָט אונדז געבראַכט אַ מאַן אַ עִברי, צו מאַכן געשפּעט פֿון אונדז; ער איז געקומען צו מיר צו ליגן מיט מיר, און איך האָב גערופֿן אויף אַ הויכן קול.
- איז, ווי ער האָט געהערט, אַז איך האָב אױפֿגעהױבן מײַן קָול און האָב גערופֿן, אַזױ האָט ער מײַן קָול און האָב אַנטלאָפֿן איבערגעלאָזן זײַן קלײד בײַ מיר, און איז אַנטלאָפֿן און אַרױס דרױסן.
- און זי האָט אַוועקגעלייגט זײַן קלייד בײַ זיך, ביז זײַן האַר איז געקומען אַהיים.
- און זי האָט גערעדט צו אים אַזוי ווי די דאָזיקע ווערטער, אַזוי צו זאָגן: דער קנעכט דער עָברי וואָס דו האָסט אונדז געבראַכט, איז געקומען צו מיר צו מאַכן געשפּעט פֿון מיר.

- ָּאֶצְלִי וַיָּנָס הַחוּצְה:
  - יט וַיְהִי כִשְׁמֹעַ אֲדֹנָיו אֶת־דִּבְרֵי אִשְׁתּוֹ ּאֲשֶׁר דִּבְּרָה אֵלָיו לֵאמֹר כַּדְּבָרִים ָרָאֵלֶה עָשָׂה לִי עַבְדֶּדְּ וַיִּחַר אַפּוֹ:
- כ וַיִּקַּח אֲדֹנֵי יוֹסֵף אֹתוֹ וַיִּתְּנֵהוּ אֶל־בֵּית ָהַסּהַר מְקוֹם אֲשֶׁר־אסורי אֲסִירֵי הַבֶּּלֶךְ אֲסוּרִים וַיְהִי־שָׁם בְּבֵית הַסֹהַר:
  - כא וַיְהִי יְהוָה אֶת־יוֹסֵף וַיֵּט אֵלְיו חָסֶד וַיָּתֵן חָנּוֹ בְּעֵינֵי שַׂר בֵּית־הַסֹּהַר:
- כב וַיָּתֵן שַׂר בֵּית־הַסֹּהַר בְּיַד־יוֹסֵף אֵת בָּל־הָאֲסִירִם אֲשֶׁר בְּבֵית הַסֹּהַר וְאֵת בָּלּ בָּל־אֲשֶׁר עשִׁים שָׁם הוּא הָיָה עשֶׁה:
- כג אֵין שַׂר בֵּית־הַסֹּהַר רֹאֶה אָת־כָּל־מְאוּמָה בְּיָדוֹ בַּאֲשֶׁר יְהוָה :אָתּוֹ וַאֲשֶׁר־הוּא עֹשֶׂה יְהוָה מַצְּלִיחַ

- יח וַיְהִי כַּהְָרִימִי קּוֹלְי וָאֶקְרָא וַיַּעֲזֹב בִּגְדוֹ און עס איז געווען, ווי איך האָב אויפֿגעהויבן מײַ ָקול און האָב גערופֿן, אַזױ האָט ער איבערגעלאָזן זײַן ּקלייד בײַ מיר, און איז אַנטלאָפֿן דרויסן.
- און עס איז געווען, ווי זײַן האַר האָט געהערט די ווערטער פֿון זײַן װײַב, װאָס זי האָט צו אים גערעדט, אַזוי צו זאָגן: אַזעלכע זאַכן האָט געטאָן צו מיר דײַן קנעכט, האָט זײַן צאָרן געגרימט.
- און יוֹספס האַר האָט אים גענומען, און האָט אים אַרש וווּ דעם אָן דעם אַרט וווּ דעם אַרש אַרש אַרש אַרש אַרש אַר מלכס געפאַנגענע זײַנען אײַנגעשפֿאַרט; און ער איז .דאָרטן געווען אין געפענקעניש
- און גאָט איז געווען מיט יוֹספֿן, און ער האָט גענײַגט צו אים גענאָד, און אים געגעבן חן אין די אויגן פֿון דעם האַר פֿון געפענקעניש.
- און דער האַר פֿון געפענקעניש האָט איבערגעגעבן אויף דער האַנט פֿון יוֹספֿן אַלע געפאַנגענע וואָס אין ,געפענקעניש; און אַלץ װאָס מע האָט דאָרטן געטאָן . האָט ער אױפֿגעטאָן
- דער האַר פֿון געפענקעניש האָט ניט נאָכגעקוקט קיין שום זאַך אונטער זײַן האַנט, ווײַל גאַט איז געווען מיט אים, און וואָס ער האָט געטאָן, האָט גאָט באַגליקט.

בראשית מ: 40

- א וַיְהִי אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵכֶּה חָטְאוּ ַמַשְׁקֵה מֶלֶדְ־מִצְרַיִם וְהָאֹפֶה לַאֲדֹנֵיהֶם לְמֶלֶךְ מִצְרָיִם:
- ב וַיִּקצֹף פַּרִעֹה עַל שָׁנֵי סָרִיסָיו עַל שַׂר ב ַב מַשְׁקִים וְעַל שַׂר הָאוֹפִים:
- ג וַיָּתֵן אֹתָם בְּמִשְׁמֵר בֵּית שַׂר הַטַבְּחִים אֶל־בֵּית הַסֹּהַר מְקוֹם אֲשֶׁר יוֹסֵף :אָסוּר שָׁם
  - ד וַיִּפְּקֹד שַׂר הַטַּבְּחִים אֶת־יוֹסֵף אִתְּם וַיְשָׁרֶת אֹתָם וַיִּהְיוּ יָמִים בְּמִשְׁמְר:
- ה וַיַּחַלְמוּ חֲלוֹם שְׁנֵיהֶם אִישׁ חֲלֹמוֹ בְּלַיְלָה אֶחָד אִישׁ כְּפִתְרוֹן חֲלֹמוֹ הַמַּשְׁקֶה וְהָאֹפֶה אֲשֶׁר לְמֶלֶךְ מִצְרַיִם אַשֶׁר אָסוּרִים בָּבֵית הַסֹּהַר:
- ּוֹ וַיָּבֹא אֲלֵיהֶם יוֹסֵף בַּבֹּקֶר וַיַּרְא אֹתְם וָהָנָם זֹעֲפִים:
- וַיִּשְׁאַל אֶת־סְרִיסֵי פַּרְעֹה אֲשֶׁר אִתּוֹ בְמִשְׁמַר בֵּית אֲדֹנְיו לֵאמֹר מַדּוּעַ פָּנֵיכֵם רָעִים הַיּוֹם:
- וַיאֹמְרוּ אֵלָיו חֲלוֹם חָלַמְנוּ וּפֹתֵר אֵין חַ אתוֹ וַיּאמֶר אֲלֵהֵם יוֹסֵף הַלוֹא ַלֵאלֹהִים פָּתְרֹנִים סַפְּרוּ־נָא לִי:
- ַניּאמֶר לוֹ בַּחֲלוֹמִי וְהִנֵּה־גֶפֶּן לְפָנָי:

- און עס איז געווען נאָך די דאָזיקע געשעענישן, האָט דער טראַנקמײַסטער פֿון דעם מלך פֿון מָצרַיִם, און דער בעקער, זיך פֿאַרזינדיקט אַקעגן זייער האַר, דעם מלך פֿון מָצרַיִם.
- און פַּרעה האָט געצערנט אויף זײַנע צוויי הויפֿדינער, אויף דעם אויבערטראַנקמײַסטער און אויף דעם אויבערבעקער.
- און ער האָט זיי אַרײַנגעזעצט אין דער וואַך פֿון דעם אויבערלײַבוועכטערס הויז, אין געפֿענקעניש, אין יוסף געווען דאָרטן איז וואָס אָרט דעם .אײַנגעשפֿאַרט
- און דער אויבערלײַבוועכטער האָט געשטעלט יוֹספֿן לעבן זיי, און ער האָט זיי באַדינט; און זיי זײַנען געווען אַ צײַט אין וואַך.
- ,האָט זיך ביידן געחלומט אַ חלום אין איין נאַכט איטלעכן זײַן חלום, איטלעכן לויט דעם פּיתרון פֿון זײַן חלום – דעם טראַנקמײַסטער און דעם בעקער -פֿון דעם מלך פֿון מָצרַיִם, וואָס זײַנען געווען .אײַנגעשפֿאַרט אין געפֿענקעניש
- און יוֹסף איז געקומען צו זיי אין דער פֿרי, און האַט .זיי אָנגעקוקט, ערשט זיי זײַנען צעטראָגן
- האָט ער געפֿרעגט די הױפֿדינער פֿון פַּרעהן װאָס מיט אים אין דער וואַך פֿון זײַן האַרס הויז, אַזוי צו זאַגן: פֿאַר װאָס זײַנען אײַערע פּנימער הײַנט פֿאַרערגערט?
- האָבן זיי צו אים געזאָגט: אונדז האָט זיך געחלומט אַ חלום, און ניטאָ ווער זאָל אים פּוֹתר זײַן. האָט יוֹסף צו זיי געזאָגט: פּיתרוֹנים זײַנען דאָך פֿון גאָט; דערציילט מיר, איך בעט אײַך.
- ט וַיְסַפֵּר שַׂר־הַמַּשְׁקִים אֶת־חֲלֹמוֹ לְיוֹסֵף האָט דער אויבערטראַנקמײַסטער דערציילט זײַן חלום צו יוֹספֿן, און ער האָט צו אים געזאָגט: מיר ָחלומט זיך, ערשט פֿאַר מיר איז אַ װײַנשטאָק,

- י וּבַגֶּפֶן שְׁלשָׁה שָׂרִיגִם וְהִיא כְפֹרַחַת עָלְתָה נִצְּה הִבְשִׁילוּ אַשְׁכְּלֹתֶיה עַנָבִים:
- יא וְכוֹס פַּרְעֹה בְּיָדִי וְאֶקַּח אֶת־הְעֲנָבִים וְאֶשְׂחֵט אֹתָם אֶל־כּוֹס פַּרְעֹה וְאֶתֵּן אֵת־הַכּוֹס עַל־כַּף פַּרִעֹה:
  - יב וַיּאמֶר לוֹ יוֹסֵף זֶה פִּתְרֹנוֹ שְׁלֹשֶׁת הַשְּׂרִגִים שְׁלֹשֶׁת יָמִים הֵם:
  - יג בְּעוֹד שְׁלֹשֶׁת יָמִים יִשְּׂא פַּרְעֹה אֶת־רֹאשֶׁדְּ וַהְשִׁיבְדְּ עַל־כַּנֶּדְ וְנְתַהְּ כוֹס־פַּרְעֹה בְּיָדוֹ כַּמִשְׁפָּט הָרָאשׁוֹן אֲשֶׁר הָיִיתָ מַשְׁקֵהוּ:
- יד כִּי אִם־זְכַרְתַּנִי אִתְּדְּ כַּאֲשֶׁר יִיטַב לָדְ וְעָשִׂיתְ־נָּא עִמְּדִי חָסֶד וְהִזְכַּרְתַּנִי אֶל־פַּרְעֹה וְהוֹצֵאתַנִי מִן־הַבַּיִת הַזֶּה:
- טו כִּי־גֻנִּב גָּנַבְתִּי מֵאֶרֶץ הָעִבְרִים וְגַם־פֹּה לֹא־עָשִׂיתִי מְאוּמְה כִּי־שָׁמוּ אֹתִי בַּבּוֹר:
- טז וַיִּרְא שַׂר־הָאֹפִים כִּי טוֹב פָּתָר וַיּאׁמֶר אֶל־יוֹסֵף אַף־אֲנִי בַּחֲלוֹמִי וְהִנֵּה שְׁלשָׁה סַלֵּי חֹרִי עַל־רֹאִשִׁי:
  - יז וּבַסַּל הָעֶלְיוֹן מִכּל מַאֲכַל פַּרְעֹה מַעֲשֵׂה אֹפֶה וְהָעוֹף אֹכֵל אֹתָם מִן־הַסַּל מֵעַל רֹאִשִׁי:
  - יח וַיַּעַן יוֹסֵף וַיּאמֶר זֶה פִּתְרֹנוֹ שְׁלֹשֶׁת הַסַּלִּים שְׁלֹשֶׁת יָמִים הֵם:

- און אויפֿן װײַנשטאָק דרײַ צװײַגן; און װי ער בליט, איז אױפֿגעגאַנגען זײַן בליעכץ, האָבן זײַנע הענגלעך געצײַטיקט װײַנטרױבן.
- און פַּרעהס בעכער איז געווען אין מײַן האַנט; האָב איך גענומען די ווײַנטרויבן, און האָב זיי אויסגעקוועטשט אין פַּרעהס בעכער, און דערלאַנגט דעם בעכער אין פַּרעהס האַנט.
- האָט יוֹסף צו אים געזאָגט: דאָס איז דער פּיתרון האָט יוֹסף צו צווײַגן דאָס זײַנען דרײַ טעג. דערפֿון: די דרײַ צווײַגן דאָס
- אין דרײַ טעג אַרום װעט פַּרעה אױפֿנעמען דײַן קאָפּ, און װעט דיך אומקערן אױף דײַן שטאַנד, און װעסט דערלאַנגען פַּרעהס בעכער אין זײַן האַנט, לױטן פֿריערדיקן שטייגער, װען דו ביסט געװען זײַן טראַנקמײַסטער.
- אָבער זאָלסט מיך געדענקען בײַ זיך, אַז דיר וועט גוט זײַן, און זאָלסט טאָן, איך בעט דיך, אַ חסד מיט מיר, און מיך דערמאָנען פֿאַר פַּרעהן, און מיך אַרויסציען פֿון דעם דאָזיקן הויז.
- וואָרום געגנבעט בין איך געגנבעט געוואָרן פֿון לאַנד פֿון די עָברים; און דאָ אויך האָב איך קיין זאַך ניט געטאָן, וואָס מע האָט מיך אַרײַנגעזעצט אין תּפֿיסה.
- האָט דער אויבערבעקער געזען אַז ער האָט צום גוטן פּוֹתר געווען, און ער האָט געזאָגט צו יוֹספֿן: מיר אויך האָט זיך געחלומט, ערשט דרײַ געפֿלאָכטענע קערב זײַנען אויף מײַן קאָף;
- און אין דעם אויבערשטן קאָרב איז פֿון אַלערליי עסנוואַרג פֿאַר פַּרעהן, געבעקזאַכן, און די פֿויגלען עסן זיי פֿון דעם קאָרב איבער מײַן קאָף.
- האָט יוֹסף געענטפֿערט און האָט געזאָגט: דאָס איז דער פּיתרון דערפֿון: די דרײַ קערב דאָס זײַנען דרײַ דער פּיתרון דערפֿון: די דרײַ קערב אָס זײַנען דרײַ טעג.

- יט בְּעוֹד שְׁלֹשֶׁת יָמִים יִשְּׂא פַּרְעֹה אֶת־רֹאשְׁךּ מֵעְלֶידּ וְתָלָה אוֹתְדְּ עַל־עֵץ וְאָכַל הָעוֹף אֶת־בְּשְׂרְדְּ מֵעְלֶיךִּ:
- כ וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי יוֹם הֻלֶּדֶת אֶת־פַּרְעֹה וַיַּעֵשׁ מִשְׁתָּה לְכָל־עֲבָדְיוּ וַיִּשָּׂא אֶת־רֹאשׁ שַׂר הַמַּשְׁקִים וְאָת־רֹאשׁ שַׂר הָאֹפִים בְּתוֹךְ עֲבָדִיוּ:
- כא וַיָּשֶׁב אֶת־שַׂר הַמַּשְׁקִים עַל־מַשְׁקַהוּ וַיִּתֵּן הַכּּוֹס עַל־כַּף פַּרְעֹה:
- כב וְאֵת שַּׂר הָאֹפִים תְּלְה כַּאֲשֶׁר פָּתַר לְהֶם יוֹסֵף:
  - כג וְלֹא־זְכַר שַׂר־הַמַּשְׁקִים אֶת־יוֹסֵף וַיִּשְׁכָּחֵהוּ:

- אין דרײַ טעג אַרום װעט פַּרעה אַראָפּנעמען דײַן קאָפּ פֿון דיר, און װעט דיך אױפֿהענגען אױף אַ בױם, און די פֿױגלען װעלן עסן דײַן פֿלײש פֿון דיר.
- און עס איז געווען אױפֿן דריטן טאָג, אין פַּרעהס געבורטסטאָג, האָט ער געמאַכט אַ מאָלצײַט פֿאַר אַלע זײַנע קנעכט, און האָט אױפֿגענומען דעם קאָפּ פֿון פֿון דעם אױבערטראַנקמײַסטער, און דעם קאָפּ פֿון דעם אױבערטראַנקמײַסטער, צווישן זײַנע קנעכט.
- און ער האָט אומגעקערט דעם אויבערטראַנקמײַסטער צו זײַן טראַנקמײַסטערשאַפֿט; אויבערטראַנקמײַסטער צו זײַן טראַנקמײַסטערשאַפֿט; און ער האָט דערלאַנגט דעם בעכער אין פַּרעהס האַנט.
- און דעם אויבערבעקער האָט ער אויפֿגעהאַנגען, אַזױ װי יוֹסף האָט זײ פּוֹתר געװען.
- אָבער דער אויבערטראַנקמײַסטער האָט ניט געדאַכט אָן יוֹספֿן, און האָט אים פֿאַרגעסן.

בראשית מא: 41

- א וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנָתַיִם יָמִים וּפַּרְעֹה חֹלֵם וְהִנָּה עֹמֵד עַל־הַיְאֹר:
- ב וְהִנֵּה מִן־הַיְאֹר עֹלֹת שֶׁבַע פָּרוֹת יְפוֹת מַרְאֶה וּבְרִיאֹת בְּשָׂר וַתִּרְעֶינָה בְּאָחוּ:
  - ג וְהִנֵּה שֶׁבַע פָּרוֹת אֲחֵרוֹת עֹלוֹת אַחֲרֵיהֶן מִן־הַיְאֹר רָעוֹת מַרְאָה וְדַקּוֹת בָּשָׂר וַתַּעֲמֹדְנָה אֵצֶל הַפָּרוֹת עַל־שְׂפַת הַיְאֹר:
  - ד וַתּאֹכַלְנָה הַפָּרוֹת רָעוֹת הַמַּרְאֶה וְדַקֹּת הַבָּשָׂר אֵת שֶׁבַע הַפָּרוֹת יְפֹת הַמַּרְאֶה וְהַבְּּרִיאֹת וַיִּיקַץ פַּרְעֹה:
    - ה וַיִּישָׁן וַיַּחֲלֹם שֵׁנִית וְהִנֵּה שֶׁבַע שִׁבְּלִים עֹלוֹת בְּקָנֶה אֶחְד בְּרִיאוֹת וִטֹבוֹת:
  - ו וְהִנֵּה שֶׁבַע שִׁבְּלִים דַּקּוֹת וּשְׁדוּפֹת קָדִים צֹמְחוֹת אַחֲרֵיהֶן:
- ז וַתִּבְלַעְנָה הַשִּׁבְּלִים הַדַּקּוֹת אֵת שֶׁבַע הַשִּׁבְּלִים הַבְּרִיאוֹת וְהַמְּלֵאוֹת וַיִּיקַץ פַּרְעֹה וְהִנֵּה חֲלוֹם:
  - ח וַיְהִי בַבּׂקֶר וַתִּפָּעֶם רוּחוֹ וַיִּשְׁלַח וַיִּקְרָא אֶת־כָּל־חַרְטֻמֵּי מִצְרַיִם וְאֶת־כָּל־חֲכָמֶיהָ וַיְסַפֵּר פַּרְעֹה לְהֶם אֶת־חֲלֹמוֹ וְאֵין־פּוֹתֵר אוֹתָם לְפַּרְעֹה:
  - ט וַיְדַבֵּר שַׂר הַמַּשְׁקִים אֶת־פַּרְעֹה לֵאמֹר אֵת־חַטָאַי אֵנִי מַזְכִּיר הַיּוֹם:

- און עס איז געווען צום סָוף פֿון צוויי יאָר צײַט, האָט זיך פַּרעהן געחלומט, ערשט ער שטייט בײַם טײַך.
- און אָט גייען אַרױף פֿון טײַך זיבן קי, שיין אױפֿן אויסזען און פֿעט אױפֿן לײַב; און זיי האָבן זיך געפֿיטערט אין דעם טײַכגראַז.
- און אָט גייען אַרױף נאָך זײ פֿון טײַך זיבן אַנדערע קי, מיאוס אױפֿן אױסזען, און מאָגער אױפֿן לײַב; און זײ האָבן זיך געשטעלט לעבן יענע קי בײַם ברעג טײַך.
- און די מיאוסע אױפֿן אױסזען און מאָגערלײַביקע קי האָבן אױפֿגעגעסן די זיבן שײנע אױפֿן אױסזען און פֿעטע קי. און פַּרעה האָט זיך אױפֿגעכאַפּט.
- און ער איז אײַנגעשלאָפֿן, און אים האָט זיך געחלומט אַ צווייט מאָל, ערשט זיבן זאַנגען גייען-אויף אויף איין שטענגל געזונטע און גוטע.
- און אָט שפּראָצן אַרױס נאָך זײ זיבן זאַנגען דינע און פֿאַרברענטע פֿון מזרח-װינט.
- און די דינע זאַנגען האָבן אײַנגעשלונגען די זיבן געזונטע און פֿולע זאַנגען. און פַּרעה האָט זיך אויפֿגעכאַפּט, ערשט עס איז אַ חלום.
- און עס איז געווען אין דער פֿרי, איז זײַן געמיט געווען צערודערט, און ער האָט געשיקט און גערופֿן אַלע חַרטומים פֿון מִצרַיִם, און אַלע אירע חכמים; און פַּרעה האָט זײ דערצײלט זײַנע חלומות, אָבער קײנער האָט זײ ניט געקענט פּוֹתר זײַן פֿאַר פַּרעהן.
- האָט דער אויבערטראַנקמײַסטער גערעדט צו פַּרעהן, אַזוי צו זאָגן: מײַנע זינד מוז איך הײַנט דערמאָנען.

- ַ פַּרְעֹה קָצַף עַל־עֲבָדָיו וַיִּתֵּן אֹתִי בְּמִשְׁמַר בֵּית שֵׂר הַטַּבְּחִים אֹתִי וְאֵת שַׂר הָאֹפִים:
  - יא וַנַּחַלְמָה חֲלוֹם בְּלַיְלָה אֶחָד אֲנִי וָהוּא אִישׁ כְּפִתְרוֹן חֲלֹמוֹ חָלְמְנוּ:
  - יב וְשָׁם אִתְּנוּ נַעַר עִבְרִי עֶבֶד לְשֵׂר הַטַּבְּחִים וַנְּסַפֶּר־לוֹ וַיִּפְתְּר־לְנוּ אֶת־חֲלֹמֹתֵינוּ אִישׁ כַּחֲלֹמוֹ פָּתְר:
  - יג וַיְהִי כַּאֲשֶׁר פָּתַר־לְנוּ כֵּן הָיָה אֹתִי הַשִּׁיב עַל־כַּנִּי וְאֹתוֹ תָלָה:
    - יד וַיִּשְׁלַח פַּרְעֹה וַיִּקְרָא אֶת־יוֹסֵף וַיְרִיצָהוּ מִן־הַבּוֹר וַיְגַלַּח וַיְחַלֵּף שִׂמְלֹתָיו וַיָּבֹא אֶל־פַּרְעֹה:
- טו וַיּאֹמֶר פַּרְעֹה אֶל־יוֹסֵף חֲלוֹם חָלַמְתִּי וּפֹתֵר אֵין אֹתוֹ וַאֲנִי שָׁמַעְתִּי עָלֶיךּ לֵאמֹר תִּשְׁמַע חֲלוֹם לִפְּתֹּר אֹתוֹ:
  - טז וַיַּעַן יוֹסֵף אֶת־פַּרְעֹה לֵאמֹר בִּלְעָדִי אֱלֹהִים יַעֲנֶה אֶת־שְׁלוֹם פַּרְעֹה:
  - יז וַיְדַבֵּר פַּרְעֹה אֶל־יוֹסֵף בַּחֲלֹמִי הִנְנִי עֹמֵד עַל־שְׂפַת הַיְאֹר:
    - יח וְהָנֵּה מָן־הַיְאֹר עֹלת שֶׁבַע פָּרוֹת בְּרִיאוֹת בְּשָׂר וִיפֹת תֹּאֵר וַתִּרְעֶינְה בָּאָחוּ:
      - יט וְהנֵּה שֶׁבַע־פְּרוֹת אֲחֵרוֹת עֹלוֹת אַחֲבִיהֶן דַּלּוֹת וְרָעוֹת תֹּאַר מְאֹד וְרַקּוֹת בְּשָׂר לֹא־רָאִיתִי כְהַנָּה בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם לְרֹעַ:

- פַּרעה האָט געצערנט אויף זײַנע קנעכט, און האָט מיך אַרײַנגעזעצט אין דער וואַך פֿון דעם אויבערלײַבוועכטערס הויז, מיך און דעם אויבערבעקער.
- האָט זיך אונדז געחלומט אַ חלום אין איין נאַכט, מיר און אים; איטלעכן לויט דעם פּיתרון פֿון זײַן חלום האָט זיך אונדז געחלומט.
- און דאָרטן איז מיט אונדז געווען אַ עִברישער יונג, אַ קנעכט פֿון דעם אויבערלײַבוועכטער, האָבן מיר אים דערציילט, און ער האָט אונדז פּוֹתר געווען אונדזערע חלומות; איטלעכן לויט זײַן חלום האָט ער פּוֹתר געווען.
- און עס איז געווען, אַזוי ווי ער האָט אונדז פּוֹתר געווען, אַזוי איז געשען: מיך האָט מען אומגעקערט אויף מײַן שטאַנד, און אים האָט מען אױפֿגעהאַנגען.
- האָט פַּרעה געשיקט און גערופֿן יוֹספֿן, און מע האָט האָט פּרעה געשיקט און גערופֿן יוֹספֿן, און ער האָט אים אויף גיך אַרויסגענומען פֿון תּפֿיסה. און ער האָט זיך אָפּגעגאָלט, און האָט איבערגעביטן זײַנע קליידער, און איז געקומען צו פַּרעהן.
- האָט פַּרעה געזאָגט צו יוֹספֿן: מיר האָט זיך געחלומט האָט פּרעה געזאָגט צו יוֹספֿן: מיר האָט זיך און איך אַ חלום, און ניטאָ ווער זאָל אים פּוֹתר זײַן; און איך האָב געהערט זאָגן אויף דיר, אַז דו פֿאַרשטייסט אַ חלום, אים פּוֹתר צו זײַן.
- האָט יוֹסף געענטפֿערט פּרעהן, אַזױ צו זאָגן: ניט האָט יוֹסף געענטפֿערט באַשײדן דעם פֿריד פֿון פּרעהן.
- האָט פַּרעה געזאָגט צו יוֹספֿן: מיר חלומט זיך, ערשט איך שטיי בײַם ברעג טײַך.
- און אָט גייען אַרױף פֿון טײַך זיבן קי, פֿעט אױפֿן לײַב און שיין אױפֿן געשטאַלט; און זיי האָבן זיך געפֿיטערט אין גראָז.
- און אָט גייען אַרױף נאָך זיי זיבן אַנדערע קי, אָרים און אָט גייען אַרױף נאָך זיי זיבן אַנדערע קי, אָרים און זייער מיאוס אױפֿן געשטאַלט און דאַר אױפֿן לײַב, װאָס אין גאַנצן לאַנד מִצרַיִם האָב איך ניט געזען זייער גלײַכן אין מיאוסקייט.

- כ וַתּאֹכַלְנָה הַפָּרוֹת הָרַקּוֹת וְהָרְעוֹת אֵת שֶׁבַע הַפָּרוֹת הָרִאשׁנוֹת הַבְּרִיאֹת:
- כא וַתָּבֹאנָה אֶל־קִרְבֶּנָה וְלֹא נוֹדַע כּי־בָאוּ אֶל־קִרְבֶּנָה וּמַרְאֵיהֶן רַע כַּאֲשֶׁר בַּתְּחִלָּה וְאִיקָץ:
- כב וָאֵרֶא בַּחֲלֹמִי וְהִנֵּה שֶׁבַע שִׁבְּלִים עלת בְּקָנֶה אֶחָד מְלֵאֹת וְטֹבוֹת:
- כג וְהִנֵּה שֶׁבַע שִׁבְּלִים צְנָמוֹת דַּקּוֹת שְׁדָפּוֹת קָדִים צֹמְחוֹת אַחֲרֵיהֶם:
- כד וַתִּבְלַעְן הָשִׁבְּלִים הַדַּקֹת אֵת שֶׁבַע הַשִּׁבְּלִים הַטֹבוֹת וְאֹמֵר אֶל־הַחַרְטָמִים וְאֵין מַגִּיד לִי: אֶל־הַחַרְטָמִים וְאֵין מַגִּיד לִי:
- כה וַיּאמֶר יוֹסֵף אֶל־פַּרְעֹה חֲלוֹם פַּרְעֹה אֶחְד הוּא אֵת אֲשֶׁר הָאֱלֹהִים עֹשֶׂה הִגִּיד לְפַרְעֹה:
- כו שֶׁבַע פָּרֹת הַטֹּבֹת שֶׁבַע שְׁנִים הַנְּה וְשֶׁבַע הַשִּׁבְּלִים הַטֹּבֹת שֶׁבַע שְׁנִים הַנָּה חֵלוֹם אֵחָד הוּא:
- כז וְשֶׁבַע הַפָּרוֹת הָרַקּוֹת וְהָרְעֹת הָעֹלֹת אַחֲרֵיהֶן שֶׁבַע שְׁנִים הַנְּה וְשֶׁבַע הַשִּׁבְּלִים הָרֵקוֹת שְׁדָפּוֹת הַקְּדִים יִהְיוּ שֶׁבַע שְׁנֵי רָעָב:
  - כח הוא הַדְּבָר אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֶל־פַּרְעֹה אֲשֶׁר הָאֱלֹהִים עֹשֶׂה הֶרְאָה אֶת־פַּרְעֹה:
  - כט הָנֵּה שֶׁבַע שָׁנִים בָּאוֹת שָׂבָע גָּדוֹל בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרָיִם:

- און די דאַרע און מיאוסע קי האָבן אויפֿגעגעסן די ערשטע זיבן פֿעטע קי.
- און זיי זײַנען אַרײַן אין זיי, און עס איז ניט געווען קענטיק אַז זיי זײַנען אין זיי אַרײַן, און זייער אויסזען איז געווען אַזוי מיאוס ווי אין אָנהייב. און איך האָב זיך אויפֿגעכאפּט.
- און איך האָב געזען אין מײַן חלום, ערשט זיבן און איך האָב געזען איין שטענגל, פֿולע און גוטע. זאַנגען גייען-אויף אויף איין שטענגל,
- און אָט שפּראָצן אַרױס נאָך זײ זיבן זאַנגען אײַנגעטריקנטע, דינע, פֿאַרברענטע פֿון מזרח-װינט.
- און די דינע זאַנגען האָבן אײַנגעשלונגען די זיבן גוטע זאַנגען. האָב איך דערציילט די חַרטומים, אָבער קיינער קען מיר ניט זאָגן.
- האָט יוֹסף געזאָגט צו פַּרעהן: דער חלום פֿון פַּרעהן איז איינער; וואָס גאָט וויל טאָן האָט ער אָנגעזאָגט פַּרעהן.
- די זיבן גוטע קי דאָס זײַנען זיבן יאָר, און די זיבן גוטע זאַנגען דאָס זײַנען זיבן יאָר; איין חלום איז דאָס.
- און די זיבן דאַרע און מיאוסע קי, וואָס זײַנען און די זיבן דאַרע און מיאוסע קי, און די אַרויפֿגעקומען נאָך זיי, דאָס זײַנען זיבן יאָר; און די זיבן ליידיקע זאַנגען פֿאַרברענט פֿון מזרח-ווינט, דאָס וועלן זײַן זיבן הונגעריאַרן.
- דאָס איז די זאַך װאָס איך האָב געזאָגט פַּרעהן: װאָס גאָט װיל טאָן האָט ער באַװיזן פַּרעהן.
- זע, עס קומען זיבן יאָר פֿון גרויס זעט אין גאַנצן לאַנד מִצרַיִם.

- ל וְקָמוּ שֶׁבַע שְׁנֵי רָעָב אַחֲרֵיהֶן וְנִשְׁכַּח כְּלֹ־הַשָּׂבָע בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם וְכִלָּה הָרָעָב אֶת־הָאָרֶץ:
- לא וְלֹא־יִנְּדַע הַשְּׂבָע בְּאָבֶץ מִפְּנֵי הְרָעָב הַהוּא אַחֲרֵי־כֵן כִּי־כָבֵד הוּא מְאֹד:
- לב וְעַל הִשְּׁנוֹת הַחֲלוֹם אֶל־פַּרְעֹה פַּצְמָיִם כִּי־נָכוֹן הַדְּבָר מֵעִם הָאֱלֹהִים וּמְמַהֵר הָאֱלֹהִים לַעֲשׂתוֹ:
  - לג וְעַתָּה יֵרֶא פַּרְעֹה אִישׁ נְבוֹן וְחְכָם וִישִׁיתֵהוּ עַל־אֶרֶץ מִצְרָיִם:
  - לד יַעֲשֶׂה פַּרְעֹה וְיַפְקֵד פְּקִדִים עַל־הָאָרֶץ וְחִמֵּשׁ אֶת־אֶּרֶץ מִצְרַיִם בְּשֶׁבַע שְׁנֵי הַשְּׂבָע:
  - לה וְיִקְבְּצוּ אֶת־כְּל־אֹכֶל הַשְּׁנִים הַטֹּבֹת הַבְּאֹת הָאֵלֶּה וְיִצְבְּרוּ־בָר תַּחַת יַד־פַּרְעֹה אֹכֶל בֶּעָרִים וְשְׁמְרוּ:
  - לו וְהָיָה הָאֹכֶל לְפִקְּדוֹן לָאָרֶץ לְשֶׁבַע שְׁנֵי הָרָעָב אֲשֶׁר תִּהְיֶין בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם וְלֹא־תִכָּרֵת הָאָרֶץ בְּרָעָב:
    - לז וַיִּיטַב הַדָּבָר בְּעֵינֵי פַּרְעֹה וּבְעֵינֵי כְּל־עֲבָדִיו:
- לח וַיּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־עֲבָדָיו הֲנִמְצְא כָזֶה אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ אֱלֹהִים בּוֹ:
- לט וַיּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־יוֹסֵף אַחֲבֵי הוֹדִיעַ אֱלֹהִים אוֹתְדּ אֶת־כְּל־זֹאת אֵין־נְבוֹן וְחָכָם כָּמוֹדְּ:

- און נאָך זיי וועלן אױפֿשטײן זיבן הונגעריאָרן, און די גאַנצע זעט וועט זײַן פֿאַרגעסן אין לאַנד מִצרַיִם; און דער הונגער וועט פֿאַרלענדן דאָס לאַנד.
- און פֿון דער זעט וועט ניט זײַן צו מערקן אין לאַנד, פֿון וועגן יענעם הונגער וואָס נאָכדעם; וואָרום ער וועט זײַן זייער שווער.
- און װאָס דער חלום האָט זיך איבערגעחזרט אַ צװײט מאָל: װײַל די זאַך איז פֿעסט פֿון גאָט, און גאָט אײַלט דאָס צו טאָן.
- און אַצונד, זאָל פַּרעה זען אַ פֿאַרשטאַנדיקן און אַ קלוגן מאַן, און אים שטעלן איבערן לאַנד מָצרַיִם.
- זאָל פַּרעה דאָס טאָן, און זאָל ער אױפֿזעצן אױפֿזעער איבערן לאַנד, און באַװאָרענען דאָס לאַנד מִצרַיִם אין די זיבן זאַטע יאָרן.
- און זאָל מען אױפֿזאַמלען די גאַנצע שפּײַז פֿון די דאָזיקע גוטע יאָרן װאָס קועמן, און זאָל מען דאָזיקע גוטע יאָרן װאָס קועמן, און זאָל מען אָנקלײַבן תּבואה אונטער דער האַנט פֿון פַּרעהן, פֿאַר שפּײַז אין די שטעט, און היטן.
- און די שפּײַז װעט זײַן אַװעקגעלייגט פֿאַרן לאַנד, אױף די זיבן הונגעריאָרן װאָס װעלן זײַן אין לאַנד אױף די זיבן הונגעריאָרן װעט ניט פֿאַרשניטן װערן פֿון מָצרַיִם, און דאָס לאַנד װעט ניט פֿאַרשניטן װערן פֿון הונגער.
- און די זאַך איז וווילגעפֿעלן אין די אויגן פֿון פַּרעהן, און אין די אויגן פֿון אַלע זײַנע קנעכט.
- און פּרעה האָט געזאָגט צו זײַנע קנעכט: קענען מיר דען געפֿינען אַזאַ װי דער דאָזיקער, אַ מאַן װאָס דער גײַסט פֿון גאָט איז אין אים?
- און פַּרעה האָט געזאָגט צו יוֹספֿן: נאָכדעם ווי גאָט האָט דיך געלאָזט וויסן דאָס אַלץ, איז ניטאָ אַ פֿאַרשטאַנדיקער און אַ קלוגער אַזוי ווי דו.

- מ אַתְּה תִּהְיֶה עַל־בֵּיתִי וְעַל־פִּיךּ יִשַּׁק כָּל־עַמִי רַק הַכִּסֵא אֶגְדַּל מִמֶּךְ:
- מא וַיּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־יוֹסֵף רְאֵה נְתַתִּי אֹתְדְּ עַל כְּל־אֶרֶץ מִצְרָיִם:
- מב וַיָּסַר פַּרְעֹה אֶת־טַבּּעְתּוֹ מֵעַל יָדוֹ וַיִּתֵּן אֹתָהּ עַל־יַד יוֹסֵף וַיִּלְבֵּשׁ אֹתוֹ בּגְדִי־שֵׁשׁ וַיָּשֶׂם רְבִד הַזְּהָב עַל־צַוְּארוֹ:
  - מג וַיַּרְכֵּב אֹתוֹ בְּמִרְכֶּבֶת הַמִּשְׁנֶה אֲשֶׁר־לוֹ וַיִּקְרְאוּ לְפָנְיו אַבְרֵדְּ וְנָתוֹן אֹתוֹ עַל כְּל־אֶרֶץ מִצְרָיִם:
  - מד וַיּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־יוֹסֵף אֲנִי פַּרְעֹה וּבִלְעָדֶיךּ לֹא־יָרִים אִישׁ אֶת־יָדוֹ וְאֶת־רַגְלוֹ בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרָיִם: וְאֶת־רַגְלוֹ בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרָיִם:
- מה וַיִּקְרָא פַּרְעֹה שֵׁם־יוֹסֵף צְפְנַת פַּעְנֵחַ וַיִּתֶּן־לוֹ אֶת־אָסְנַת בַּת־פּוֹטִי פֶּרַע כֹּהֵן אֹן לְאִשָּׁה וַיֵּצֵא יוֹסֵף עַל־אֶרֶץ מִצְרָיִם:
- מו וְיוֹסֵף בֶּן־שְׁלֹשִׁים שָׁנָה בְּעָמְדוֹ לִפְנֵי פַּרְעֹה מֶלֶדְ־מִצְרָיִם וַיֵּצֵא יוֹסֵף מִלּפְנֵי פַרְעֹה וַיַּעְבֹר בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרָיִם:
  - מז וַתַּעַשׂ הָאָרֶץ בְּשֶׁבַע שְׁנֵי הַשְּׂבָע לִקְמָצִים:
- מח וַיִּקְבּץ אֶת־כָּל־אֹכֶל שֶׁבַע שְׁנִים אֲשֶׁר הְיוּ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וַיִּתֶּן־אֹכֶל בָּעָרִים אֹכֶל שְׂדֵה־הָעִיר אֲשֶׁר סְבִיבֹתֶיהָ נְתַן בְּתוֹכָה:

- דו וועסט זײַן איבער מײַן הויז, און לויט דײַן מויל זאָל געווירטשאַפֿט ווערן מײַן גאַנץ פֿאָלק; נאָר מיטן טראָן וועל איך זײַן גרעסער פֿון דיר.
- און פַּרעה האָט געזאָגט צו יוֹספֿן: זע, איך האָב דיך אויפֿגעזעצט איבערן גאַנצן לאַנד מִצרַיִם.
- און פַּרעה האָט אַראָפּגענומען זײַן זיגלרינג פֿון זײַן האַנט אים האַנט אויף דער האַנט פֿון יוֹספֿן, און האָט אים אָנגעטאָן אויף דער האַנט פֿון יוֹספֿן, און ער האָט אים אָנגעקליידט אין לײַנענע בגדים, און אים אָנגעטאָן אַ גילדערנע קייט אויפֿן האלדז.
- און ער האָט אים געמאַכט פֿאָרן אין זײַן צװייטן רײַטװאָגן; און מע האָט אױסגערופֿן פֿאַר אים: אבֿרך! און ער האָט אים אױפֿגעזעצט איבערן גאַנצן לאַנד מִצרַיִם.
- און פַּרעה האָט געזאָגט צו יוֹספֿן: איך בין פַּרעה, אָבער אָן דיר זאָל קײנער ניט אױפֿהײבן אַ האַנט אָדער אַ פֿוס אין גאַנצן לאַנד מִצרַיִם.
- און פַּרעה האָט גערופֿן דעם נאָמען פֿון יוֹספֿן, צְפֿנַת-פַּעְנַחַ; און ער האָט אים געגעבן אָסנַת די טאָכטער פֿון פּוֹטי-פֶּרַע, דעם פּריסטער פֿון אוֹן, פֿאַר אַ װײַב.
- און יוֹסף איז אַרױסגעגאַנגען איבערן לאַנד מְצרַיִם. און יוֹסף איז געװען דרײַסיק יאָר אַלט, װען ער האָט און יוֹסף איז געװען דרײַסיק יאָר מַלך פֿון מְצרַיִם. זיך געשטעלט פֿאַר פַּרעה דעם מלך פֿון מָצרַיִם. און יוֹסף איז אַרױסגעגאַנגען פֿון פֿאַר פַּרעהן, און איז דורכגעגאַנגען דורכן גאַנצן לאַנד מִצרַיִם.
- און דאָס לאַנד האָט געבראַכט אין די זיבן זאַטע יאָרן הױפֿנסװײַז.
- און ער האָט אױפֿגעזאַמלט די גאַנצע שפּײַז פֿון די זיבן יאָר װאָס זײַנען געװען אין לאַנד מִצרַיִם, און זיבן יאָר װאָס זײַנען די שפּײַז אין די שטעט; די שפּײַז האָט אַרײַנגעטאָן די שפּײַז אין די שטעט; די שפּײַז פֿון די פֿעלדער פֿון אַ שטאָט װאָס אַרום איר,

- מט וַיִּצְבּר יוֹסֵף בָּר כְּחוֹל הַיָּם הַרְבֵּה מְאֹד עַד כִּי־חְדַל לִסְפֹּר כִּי־אֵין מִסְפָּר:
- נ וּלְיוֹסֵף יֻלַּד שְׁנֵי בְנִים בְּטֶרֶם תָּבוֹא שְׁנַת הָרָעָב אֲשֶׁר יְלְדָה־לּוֹ אָסְנַת בַּת־פּוֹטִי פַרַע כֹּהֵן אוֹן:
- נא וַיִּקְרָא יוֹסֵף אֶת־שֵׁם הַבְּּכוֹר מְנַשֶּׁה כִּי־נַשַּׁנִי אֱלֹהִים אֶת־כָּל־עֲמְלִי וְאֵת כָּל־בֵּית אָבִי:
  - נב וְאֵת שֵׁם הַשֵּׁנִי קָרָא אֶפְרָיִם כִּי־הִפְרַנִי אֱלֹהִים בְּאֶרֶץ עָנְיִי:
- נג וַתִּכְלֶינָה שֶׁבַע שְׁנֵי הַשְּׂבָע אֲשֶׁר הְיָה בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם:
  - נד וַתְּחִלֶּינָה שֶׁבַע שְׁנֵי הָרָעָב לְבוֹא כַּאֲשֶׁר אָמַר יוֹסֵף וַיְהִי רָעָב בְּכָל־הָאֲרְצוֹת וּבְכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם הָיָה לְחֶם:
  - נה וַתִּרְעַב כָּל־אֶרֶץ מִצְרֵיִם וַיִּצְעַק הָעָם אֶל־פַּרְעֹה לַלְּחֶם וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה לְכָל־מִצְרַיִם לְכוּ אֶל־יוֹסֵף אֲשֶׁר־יֹאמֵר לְכֶם תַּעֲשׁוּ:
- נו וְהָרָעָב הָיָה עַל כָּל־פְּנֵי הָאָרֶץ וַיִּפְתַּח יוֹסֵף אֶת־כָּל־אֲשֶׁר בָּהֶם וַיִּשְׁבֹּר לְמִצְרַיִם וַיָּחֲזַק הָרָעָב בְּאֶרֶץ מִצְרִים:
- נז וְכָל־הָאָרֶץ בָּאוּ מִצְרַיְמְה לִשְׁבּׁר אֶל־יוֹסֵף כִּי־חָזַק הָרָעָב בְּכָל־הָאָרֶץ:

- האָט ער אַרײַנגעטאָן אין איר. און יוֹסף האָט אָנגעקליבן תּבואה אַזוי ווי זאַמד פֿון ים, זייער פֿיל, ביז מע האָט אויפֿגעהערט צו ציילן, ווײַל עס איז געווען אָן אַ צאָל.
- און בײַ יוֹספֿן זײַנען געבאָרן געװאָרן, איידער דאָס הונגעריאָר איז געקומען, צוויי זין, װאָס אָסנַת די טאָכטער פֿון פּוטי-פֿרַע דעם פּריסטער פֿון און האָט אים געבאַרן.
- און יוֹסף האָט גערופֿן דעם נאָמען פֿון דעם בכָור מנַשֶּה, ווײַל: « גאָט האָט מיך געמאַכט פֿאַרגעסן מײַן גאַנצע מאַטערניש, און דאָס גאַנצע הויז פֿון מײַן פֿאַטער».
- און דעם נאָמען פֿון דעם צווייטן האָט ער גערופֿן אָפֿרִיִם, װײַל: « גאָט האָט מיך געפֿרוכפּערט אין דעם לאַנד פֿון מײַן פּײַן».
- און עס האָבן זיך געענדיקט די זיבן יאָר פֿון דער זעט וואָס איז געווען אין לאַנד מִצרַיִם.
- און עס האָבן אָנגעהױבן קומען די זיבן הונגעריאָרן, אַזוי װי יוֹסף האָט פֿאַרױסגעזאָגט. און עס איז געװען אַ הונגער אין אַלע לענדער, נאָר אין גאַנצן לאַנד מִצרִיִם איז געװען ברױט.
- און אַז דאָס גאַנצע לאַנד מִצרַיִם האָט אָנגעהויבן הונגערן, און דאָס פֿאָלק האָט געשריען צו פַּרעהן אום ברויט, האָט פַּרעה געזאָגט צו גאַנץ מִצרַיִם: גייט צו יוֹספֿן; וואָס ער וועט אײַך זאָגן, זאָלט איר טאָן.
- און דער הונגער איז געווען איבערן גאַנצן לאַנד; און דער הונגער איז געווען איבערן גאַנצן לאַנד; און יוֹסף האָט געעפֿנט אַלע שפּײַכלערס, און האָט זיך פֿאַרקױפֿט צו מָצרַיִם; און דער הונגער האָט זיך געשטאַרקט אין לאַנד מִצרַיִם.
- און פֿון דער גאַנצער ערד איז מען געקומען קיין מָצרַיִם צו יוֹספֿן קױפֿן תּבואה, װאָרום דער הונגער איז געווען שטאַרק אױף דער גאַנצער ערד.

42: בראשית מב

- א וַיּרָא יַעֲלְב כִּי יֶשׁ־שֶׁבֶר בְּמִצְרְיִם וַיּאֹמֶר יַעֲלְב לְבָנְיו לְמָה תִּתְרָאוּ:
- ב וַיּאמֶר הָנֵּה שָׁמַעְתִּי כִּי יֶשׁ־שֶׁבֶּר בְּמִצְרָיִם רְדוּ־שָׁמָּה וְשִׁבְרוּ־לְנוּ מִשְׁם וְנִחְיֶה וְלֹא נָמוּת:
  - ג וַיֵּרְדוּ אֲחֵי־יוֹסֵף עֲשָׂרָה לִשְׁבֹּר בָּר מִמִּצְרָיִם:
- ד וְאֶת־בִּנְיָמִין אֲחִי יוֹסֵף לֹא־שָׁלַח יַעֲלֹב אֶת־אֶחָיו כִּי אָמַר פֶּן־יִקְרָאֶנּוּ אָסוֹן:
  - ה וַיָּבֹאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִשְׁבֹּר בְּתוֹךְ הַבְּאִים כִּי־הָיָה הָרְעָב בְּאֶרֶץ כְּנָעַן:
  - וּ וְיוֹסֵף הוּא הַשַּׁלִּיט עַל־הָאָרֶץ הוּא הַמַּשְׁבִּיר לְכָל־עַם הָאָרֶץ וַיְּבֹאוּ אֲחֵי יוֹסֵף וַיִּשְׁתַּחֲווּ־לוֹ אַפַּיִם אָרְצָה:
    - ז וַיַּרָא יוֹסֵף אֶת־אֶחָיו וַיַּכְּרֵם וַיִּתְנַכֵּר אֲלֵיהֶם וַיְדַבֵּר אִתְּם קְשׁוֹת וַיּאׁמֶר אֲלֵהֶם מֵאַיִן בְּאתֶם וַיּאׁמְרוּ מֵאֶרֶץ כְּנַעַן לִשְׁבָּר־אֹכֶל:
- יוֹפַר יוֹסֵף אֶת־אֶחְיו וְהֵם לֹא הִכּּרָהוּ:
  - ט וַיִּזְכּׂר יוֹסֵף אֵת הַחֲלֹמוֹת אֲשֶׁר חָלַם לְהֶם וַיּאֹמֶר אֲלֵהֶם מְרַגְּלִים אַתֶּם לְרְאוֹת אֶת־עֶרְוַת הָאָרֶץ בָּאתֶם:
  - י וַיּאַמְרוּ אֵלְיו לֹא אֲדֹנִי וַעֲבָדֶיף בָּאוּ לִשִׁבָּר־אֹכֵל:

- און יעקב האָט געזען אַז עס איז דאָ תּבואה אין מָצרַיִם, און יעקב האָט געזאָגט צו זײַנע זין: וואָס קוקט איר אײַך אָן?
- און ער האָט געזאָגט: אָט האָב איך געהערט, אַז עס איז דאָ תּבואה אין מִצרַיִם. נידערט אַראָפּ אַהין, און איז דאָ תּבואה אין מְצרַיִם. נידערט אַראָפּ אַהין, און קויפֿט אונדז אײַן פֿון דאָרטן, כּדי מיר זאָלן לעבן און ניט שטאַרבן.
- האָבן יוֹספֿס צען ברידער אַראָפֿגענידערט קױפֿן תבואה פֿון מִצרַיִם.
- אָבער בנימין, יוֹספֿס ברודער, האָט יעקב ניט מיטגעשיקט מיט זײַנע ברידער, ווײַל ער האָט געזאָגט: טאָמער וועט אים טרעפֿן אַן אומגליק.
- זײַנען געקומען די זין פֿון ישׂראלן אײַנקױפֿן, צװישן די װאָס זײַנען געקומען, װאָרום דער הונגער איז געװען אין לאַנד כּנַעַן.
- און יוֹסף איז געווען דער געוועלטיקער איבערן לאַנד; ער איז געווען דער וואָס האָט פֿאַרקױפֿט צום גאַנצן פֿאָלק פֿון לאַנד. זײַנען געקומען יוֹספֿס ברידער, און האָבן זיך צו אים געבוקט מיטן פּנים צו דער ערד.
- און יוֹסף האָט געזען זײַנע ברידער, און האָט זיי דערקענט, אָבער ער האָט זיך געמאַכט פֿרעמד צו זיי, און האָט גערעדט מיט זיי האַרט, און האָט צו זיי געזאָגט: פֿון וואַנען קומט איר? האָבן זיי געזאָגט: פֿון לאַנד כּנַעַן, אײַנצוקױפֿן שפּײַז.
- און יוֹסף האָט דערקענט זײַנע ברידער, אָבער זיי האָבן אים ניט דערקענט.
- און יוֹסף האָט זיך דערמאָנט אָן די חלוֹמות, וואָס האָבן זיך אים געחלומט וועגן זיי, און ער האָט צו זיי געזאָגט: אויסקוקערס זײַט איר; צו זען די נאַקעטקייט פֿון לאַנד זײַט איר געקומען.
- האָבן זיי צו אים געזאָגט: ניין, מײַן האַר, נײַערט צו קויפֿן שפּײַז זײַנען געקומען דײַנע קנעכט.

- לא־הָיוּ עֲבָדֶיךְ מְרַגְּלִים:
  - יב וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם לֹא כִּי־עֶרְוַת הָאָרֶץ בָּאתֶם לִרְאוֹת:
  - יג וַיּאֹמְרוּ שְׁנֵים עָשָׂר עֲבָדֶיךּ אַחִים אֲנַחָנוּ בְּנֵי אִישׁ־אֶחָד בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וְהַנֵּה הַקָּטֹן אֶת־אָבִינוּ הַיּוֹם וְהָאֶחְד אֵינֶנוּ:
- אָלֵכֶם לֵאמֹר מְרַגְּלִים אַתֶּם:
  - טו בָּזֹאת תִּבָּחֵנוּ חֵי פַרְעֹה אָם־תֵּצְאוּ ַמְזֶּה כִּי אָם־בְּבוֹא אֲחִיכֶם הַקְּטֹן :בַּנְּה
- טז שׁלְחוּ מִכֶּם אֶחָד וְיִקַּח אֶת־אֲחִיכֶם וְאַתֶּם הַאָּסְרוּ וְיִבְּחֲנוּ דִּבְרֵיכֶם הַאֱּמֶת אָהְּכֶם וְאָם־לֹא חֵי פַּרְעֹה כִּי מְרַגְּלִים :אַתֵּם
  - יז וַיֶּאֱסֹף אֹתָם אֶל־מִשְׁמְר שְׁלֹשֶׁת יָמִים:
- יח וַיּאמֶר אֲלֵהֶם יוֹסֵף בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי זאת עֲשׂוּ וִחְיוּ אֶת־הָאֱלֹהִים אֲנִי יָרֵא:
  - יט אָם־כֵּנִים אַתֶּם אֲחִיכֶם אֶחְד יֵאְסֵר בְּבֵית מִשְׁמַרְכֶם וְאַתֶּם לְכוּ הָבִיאוּ ֹשֶׁבֶר רַעֲבוֹן בְּתֵיכֶם:
    - כ וְאֶת־אֲחִיכֶם הַקָּטֹן תְּבִיאוּ אֵלַי וְיֵאָמְנוּ דִבְרֵיכֶם וְלֹא תָמוּתוּ וַיַּצִשׂוּ־כֵן:

- יא כָּלְנוּ בְּנֵי אִישׁ־אֶחְד נָחְנוּ כֵּנִים אֲנַחְנוּ מיר אַלע זײַנען זין פֿון איין מאַן; ערלעכע מענטשן זײַנען מיר; דײַנע קנעכט זײַנען קיין מאָל ניט געווען קיין אויסקוקערס.
- האָט ער צו זיי געזאָגט: ניין, נײַערט די נאַקעטקייט .פֿון לאַנד זײַט איר געקומען זען
- האָבן זיי געזאָגט: צוועלף ברידער זײַנען מיר, דײַנע קנעכט, זין פֿון איין מאַן אין לאַנד כּנַעַן, און אָט איז דער יִינגסטער הײַנט מיט אונדזער פֿאָטער, און איינער איז ניט געוואַרן.
- יד וַיּאַמֶּר אֲלֵהֶם יוֹסֵף הוּא אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי האָט יוֹסף צו זיי געזאָגט: דאָס איז דאָך וואָס איך האָב צו אײַך גערעדט, אַזױ צו זאָגן: אױסקוקערס זײַט איר.
- דערמיט וועט איר געפּרוּווט ווערן: אַזוי ווי פַּרעה לעבט, אויב איר וועט פֿון דאַנען אַרויסגיין, סײַדן אַיער יִינגסטער ברודער וועט קומען אַהער!
- שיקט פֿון אײַך איינעם, ער זאָל ברענגען אײַער ברודער, און איר בלײַבט אײַנגעשפֿאַרט, כּדי אײַערע ווערטער זאָלן אויסגעפּרוּווט ווערן, אויב דער אמת ,איז מיט אײַך; און אויב ניט, אַזוי ווי פַּרעה לעבט אַז איר זײַט אויסקוקערס!
- און ער האָט זיי אַרײַנגענומען אין וואַך אויף דרײַ און .טעג
- און יוֹסף האָט צו זיי געזאָגט אויפֿן דריטן טאָג: דאָס טוט, און איר וועט בלײַבן לעבן – איך האָב מוֹרא פֿאַר גאָט:
- אויב איר זײַט ערלעכע מענטשן, זאַל איין ברודער אײַערער בלײַבן אײַנגעשפֿאַרט אין אײַער וואַכהויז, און איר גייט, און ברענגט תבואה פֿאַר דעם הונגער פֿון אײַערע הויזגעזינטן.
- און אײַער יִינגסטן ברודער זאַלט איר ברענגען צו מיר; און אײַערע ווערטער וועלן באַווערט ווערן, און .איר וועט ניט שטאַרבן. האָבן זיי אַזוי געטאָן

- כא וַיּאמְרוּ אִישׁ אֶל־אָחִיו אֲבָל אֲשֵׁמִים אֲנַחְנוּ עַל־אָחִינוּ אֲשֶׁר רָאִינוּ צְרַת נַפְשׁוֹ בְּהִתְחַנְנוֹ אֵלֵינוּ וְלֹא שְׁמְעְנוּ עַל־כֵּן בָּאָה אֵלֵינוּ הַצְּרָה הַזּאֹת:
  - כב וַיַּעַן רְאוּבֵן אֹתָם לֵאמֹר הֲלוֹא אָמַרְתִּי אֲלֵיכֶם לֵאמֹר אַל־תָּחֶטְאוּ בַיֶּלֶד וְלֹא שְׁמַעְתָּם וְגַם־דְּמוֹ הִנֵּה נִדְרָשׁ:
    - כג וְהֵם לֹא יָדְעוּ כִּי שֹׁמֵעַ יוֹסֵף כִּי הַמֵּלִיץ בֵּינֹתָם:
- כד וַיָּסֹב מֵעֲלֵיהֶם וַיֵּבְךְּ וַיָּשְׁב אֲלֵהֶם וַיְדַבֵּר אֲלֵהֶם וַיִּקַּח מֵאִתְּם אֶת־שִׁמְעוֹן וַיֶּאֱסֹר אֹתוֹ לְעֵינֵיהֶם:
  - כה וַיְצַו יוֹסֵף וַיְמַלְאוּ אֶת־כְּלֵיהֶם בְּּר וּלְהָשִׁיב כַּסְפֵּיהֶם אִישׁ אֶל־שַׂקּוֹ וְלְתֵת לְהֶם צֵּדְה לַדְּרֶךְ וַיַּעַשׁ לְהֶם בו:
- כו וַיִּשְׂאוּ אֶת־שִׁבְרָם עַל־חֲמֹרֵיהֶם וַיֵּלְכוּ מִשָּׁם:
- כז וַיִּפְתַּח הָאֶחְד אֶת־שַׂקּוֹ לְתֵת מִסְפּוֹא לַחֲמֹרוֹ בַּמְּלוֹן וַיַּרְא אֶת־כַּסְפּוֹ וְהִנֵּה־הוֹא בְּפִי אַמְתַּחְתּוֹ:
- כח וַיּאמֶר אֶל־אֶחְיו הוּשַׁב כַּסְפִּי וְגַם הַנֵּה בְאַמְתַּחְתִּי וַיֵּצֵא לִבָּם וַיֶּחֶרְדוּ אִישׁ אֶל־אָחִיו לֵאמֹר מַה־זּאֹת עְשָׂה אֱלֹהִים לָנוּ:
- כט וַיָּבֹאוּ אֶל־יַעֲקֹב אֲבִיהֶם אַרְצָה כְּנָעַן וַיַּגִּידוּ לוֹ אֵת כְּל־הַקֹּרֹת אֹתָם לֵאמֹר:

- און זיי האָבן געזאָגט איינער צום אַנדערן: פֿאַר װאָר, מיר זײַנען שולדיק װעגן אונדזער ברודער װאָס מיר האָבן צוגעזען דעם צער פֿון זײַן זעל, װען ער האָט זיך געבעטן בײַ אונדז, און מיר האָבן ניט צוגעהערט. דרום איז אויף אונדז געקומען די דאָזיקע צרה.
- און ראובן האָט זיך אָפּגערופֿן צו זיי, אַזוי צו זאָגן: האָב איך אײַך ניט געזאָגט, אַזוי צו זאָגן: פֿאַרזינדיקט אײַך ניט אָן דעם יִינגל? אָבער איר האָט ניט צוגעהערט; און אָט אויך ווערט זײַן בלוט אױפֿגעמאָנט.
- און זיי האָבן ניט געוווּסט אַז יוֹסף פֿאַרשטייט וואָרום און זיי האָבן ניט געווען צווישן זיי. אַ טאָלמעטש איז געווען צווישן זיי.
- האָט ער זיך אָפּגעדרייט פֿון זיי, און האָט געוויינט. און ער האָט זיך אומגעקערט צו זיי, און האָט צו זיי גערעדט; און ער האָט גענומען פֿון זיי שמעונען, און האָט אים אײַנגעשפֿאַרט פֿאַר זייערע אויגן.
- און יוֹסף האָט באַפֿױלן, מע זאָל אָנפֿילן זייערע כּלים מיט תּבואה, און אומקערן זייער געלט איטלעכן אין זײַן זאַק, און זיי געבן שפּײַז אױפֿן װעג. און מע האָט צו זיי אַזױ געטאָן.
- און זיי האָבן אױפֿגעלאָדן זייער תּבואה אױף זייערע אייזלען, און זײַנען אַװעקגעגאַנגען פֿון דאָרטן.
- האָט איינער געעפֿנט זײַן זאַק צו געבן זײַן אייזל פֿוטער אין האַרבעריק, און האָט דערזען זײַן געלט, ערשט עס איז אין מויל פֿון זײַן זאַק.
- האָט ער געזאָגט צו זײַנע ברידער: מײַן געלט איז אומגעקערט געװאָרן, און אָט איז עס אױך אין מײַן זאַק. איז זײ אַרױסגעפֿאַלן דאָס האַרץ, און זײ האָבן ציטערנדיק געזאָגט אײנער צום אַנדערן: װאָס האָט אונדז דאָ גאָט געטאָן?
- און זיי זײַנען געקומען צו זייער פֿאָטער יעקבן קיין לאַנד כּנַעַן, און האָבן אים דערציילט אַלץ וואָס זיי האָט געטראָפֿן, אַזױ צו זאָגן:

- ל דָּבֶּר הָאִישׁ אֲדֹנֵי הָאָרֶץ אִתְּנוּ קְשׁוֹת וַיִּתֵּן אֹתְנוּ כִּמְרַגְּלִים אֶת־הָאָרֶץ:
  - לא וַנּאׄמֶר אֵלָיו כֵּנִים אֲנָחְנוּ לֹא הְיִינוּ מְרַגְּלִים:
- לב שְׁנֵים־עָשָׂר אֲנַחְנוּ אַחִים בְּנֵי אָבִינוּ הָאֶחְד אֵינֶנּוּ וְהַקֶּטֹן הַיּוֹם אֶת־אָבִינוּ בְּאֶרֶץ כְּנָעַן:
- לג וַיּאמֶר אֵלֵינוּ הָאִישׁ אֲדֹנֵי הָאָרֶץ בְּזֹאת אֵדַע כִּי כֵנִים אַתֶּם אֲחִיכֶם הָאֶחָד הַנִּיחוּ אִתִּי וְאֶת־רַעֲבוֹן בְּתֵּיכֶם קְחוּ וָלֵכוּ:
- לד וְהָבִיאוּ אֶת־אֲחִיכֶם הַקְּטֹן אֵלַי וְאַדְעָה כִּי לֹא מְרַגְּלִים אַהֶּם כִּי כֵנִים אַהֶּם אֶת־אֲחִיכֶם אֶתֵּן לָכֶם וְאֶת־הָאָרֶץ תִּסְחָרוּ:
  - לה וַיְהִי הֵם מְרִיקִים שַׂקֵיהֶם וְהִנֵּה־אִּישׁ צְרוֹר־כַּסְפּוֹ בְּשַׂקּוֹ וַיִּרְאוּ אֶת־צְרֹרוֹת כַּסְפֵּיהֶם הַמָּה וַאֲבִיהֶם וַיִּירְאוּ:
    - לו וַיּאֹמֶר אֲלֵהֶם יַעֲקֹב אֲבִיהֶם אֹתִי שִׁכֵּלְתֶּם יוֹסֵף אֵינֶנּוּ וְשִׁמְעוֹן אֵינֶנּוּ וְאֶת־בִּנְיָמִן תִּקְּחוּ עָלַי הִיוּ כֻלְּנָה:
  - לז וַיּאׄמֶר רְאוּבֵן אֶל־אָבִיו לֵאמֹר אֶת־שְׁנֵי בְנַי תָּמִית אִם־לֹא אֲבִיאֶנּוּ אֵלֶיךּ תְּנָה אֹתוֹ עַל־יָדִי וַאֲנִי אֲשִׁיבֶנּוּ אֵלֶידְ: אֵלֶידְ:

- דער מאַן, דער האַר פֿון לאַנד, האָט מיט אונדז גערעדט האַרט, און ער האָט אונדז געמאַכט פֿאַר אויסקוקערס פֿון דעם לאַנד.
- האָבן מיר צו אים געזאָגט: ערלעכע מענטשן זײַנען מיר, מיר זײַנען קיין מאָל ניט געווען קיין אויסקוקערס.
- צוועלף ברידער זײַנען מיר, זין פֿון אונדזער פֿאָטער; איינער איז ניט געוואָרן, און דער יִינגסטער איז הײַנט מיט אונדזער פֿאָטער אין לאַנד כּנַעַן.
- האָט דער מאַן, דער האַר פֿון לאַנד, צו אונדז געזאָגט: דערמיט וועל איך וויסן אַז איר זײַט ערלעכע מענטשן: איין ברודער אײַערן לאָזט איבער בײַ מיר, און נעמט גענוג פֿאַר דעם הונגער פֿון אײַערע הויזגעזינטן, און גייט.
- און ברענגט אײַער יִינגסטן ברודער צו מיר, און איך וועל וויסן אַז איר זײַט ניט קיין אויסקוקערס, נאָר איר זײַט ערלעכע מענטשן; וועל איך אײַך אָפּגעבן אײַער ברודער, און איר וועט מעגן פֿאַרקערן אין לאַנד.
- און עס איז געווען, ווי זיי ליידיקן אויס זייערע זעק, ערשט איטלעכנס בינטל געלט איז אין זײַן זאַק; און ווי זיי און זייער פֿאָטער האָבן דערזען זייערע בינטלעך געלט, אַזוי האָבן זיי מוֹרא געקראָגן.
- און זייער פֿאָטער יעקב האָט צו זיי געזאָגט: איר האָט מיך באַרויבט פֿון מײַנע קינדער; יוֹסף איז מער האָט מיך באַרויבט פֿון מײַנע קינדער; יוֹסף איז מער ניטאָ, און שמעון איז ניטאָ, און בנימינען ווילט איר אַוועקנעמען; דאָס אַלץ איז אויף מיר אויסגעגאַנגען.
- האָט ראובן געזאָגט צו זײַן פֿאָטער, אַזױ צו זאָגן: מײַנע ביידע זין זאָלסטו טייטן, אויב איך וועל דיר אים ניט צוריקבֿרענגען. גיב אים אויף מײַן האַנט, און איך וועל אים אומקערן צו דיר.

לח וַיּאמֶר לֹא־יֵרֵד בְּנִי עִמְּכֶם כִּי־אָחִיו מֵת וְהוּא לְבַדּוֹ נִשְׁאָר וּקְרָאָהוּ אָסוֹן בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר תֵּלְכוּ־בָה וְהוֹרַדְתָּם אֶת־שֵׁיבָתִי בְּיָגוֹן שְׁאוֹלָה:

האָט ער געזאָגט: מײַן זון וועט ניט אַראָפּנידערן מיט אײַך, וואָרום זײַן ברודער איז טויט, און ער אַליין איז געבליבן, און אַז אים וועט טרעפֿן אַן אומגליק אויף דעם וועג וואָס איר וועט גיין דערויף, וועט איר מאַכן נידערן מײַנע גראָע האָר מיט טרויער אין קבֿר.

43: בראשית מג

- :אְרֶעְב כְּבֵד בְּאָרֶץ
- ב וַיְהִי כַּאֲשֶׁר כִּלּוּ לֶאֱכֹל אֶת־הַשֶּׁבֶּר אֲשֶׁר הֵבִיאוּ מִמִּצְרְיִם וַיּאׁמֶר אֲלֵיהֶם אֲבִיהֶם שָׁבוּ שִׁבְרוּ־לְנוּ מְעַט־אֹכֶל: אֲבִיהֶם שָׁבוּ שִׁבְרוּ־לְנוּ מְעַט־אֹכֶל:
- ג וַיּאׄמֶר אֵלָיו יְהוּדָה לֵאמֹר הָעֵד הֵעִד בְּנוּ הָאִישׁ לֵאמֹר לֹא־תִרְאוּ פָנַי בִּלְתִּי אֲחִיכֶם אִתְּכֶם:
  - ר אָם־יֶשְׁךּ מְשַׁלֵּחַ אֶת־אָחִינוּ אִתְּנוּ נֵרְדָה וְנִשְׁבְּרָה לְךּ אֹכֶל:
- ה וְאָם־אֵינְךּ מְשַׁלֵּחַ לֹא נֵרֵד כִּי־הָאִישׁ אָמַר אֵלֵינוּ לֹא־תִרְאוּ פָנַי בִּלְתִּי אֲחִיכֶם אִתְּכֶם:
  - ו וַיּאמֶר יִשְׂרָאֵל לְמָה הֲרֵעֹתֶם לִי לְהַגִּיד לְאִישׁ הַעוֹד לְכֶם אָח:
- ז וַיּאׄמְרוּ שָׁאוֹל שָׁאַל־הָאִישׁ לְנוּ וּלְמוֹלַדְתֵּנוּ לֵאמֹר הַעוֹד אֲבִיכֶם חֵי הְיֵשׁ לְכֶם אָח וַנַגָּד־לוֹ עַל־פִּי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הֲיָדוֹעַ נֵדַע כִּי יֹאמַר הוֹרִידוּ אֶת־אֲחִיכֶם:
- ח וַיּאֹמֶר יְהוּדָה אֶל־יִשְׂרָאֵל אָבִיו שׁלְחָה הַנַּעַר אִתִּי וְנָקוּמְה וְנֵלֵכָה וְנִחְיֶה וְלֹא נְמוּת גַּם־אֲנַחְנוּ גַם־אַתְּה גַם־טַפָּנוּ:

- און דער הונגער איז געווען שווער אין לאַנד.
- און עס איז געווען, אַז זיי האָבן אויפֿגעגעסן די תבואה, וואָס זיי האָבן געבראַכט פֿון מִצרַיִם, האָט זייער פֿאָטער צו זיי געזאָגט: גייט ווידער, קויפֿט אונדז אַ ביסל שפּײַז.
- האָט יהודה געזאָגט צו אים, אַזוי צו זאָגן: וואָרענען האָט יהודה געזאָגט צו אים דער מאַן, אַזוי צו זאָגן: איר האָט אונדז געוואָרנט דער מאַן, אַזוי צו זאָגן: איר זאָלט מײַן פּנים ניט זען, אויב אײַער ברודער איז ניט מיט אײַך.
- אויב דו שיקסט אונדזער ברודער מיט אונדז, וועלן מיר אַראָפּנידערן, און וועלן דיר אײַנקױפֿן שפּײַז.
- אויב אָבער דו שיקסט ניט, וועלן מיר ניט אַראָפּנידערן, וואָרום דער מאַן האָט אונדז אָנגעזאָגט: איר זאָלט מײַן פּנים ניט זען, אויב אײַער ברודער איז ניט מיט אײַך.
- האָט ישׂראל געזאָגט: נאָך וואָס האָט איר מיר געטאָן די רעה, צו זאָגן דעם מאַן, אַז איר האָט נאָך געטאָן די רעה, צו זאָגן דעם אַן, אַז איר האָט נאָך אַ ברודער?
- האָבן זיי געזאָגט: דער מאַן האָט זיך פֿאַנאַנדערגעפֿרעגט וועגן אונדז, און וועגן אונדזער פֿאַנאַנדערגעפֿרעגט וועגן אונדז, און וועגן אונדזער משפּחה, אַזוי צו זאָגן: לעבט נאָך אײַער פֿאָטער? האָבן אים האָט איר נאָך אַ ברודער? און מיר האָבן אים דערציילט לויט די דאָזיקע ווערטער. זאָלן מיר גאָר וויסן, אַז ער וועט זאָגן: ברענגט אַראָפּ אײַער ברודער?
- און יהודה האָט געזאָגט צו זײַן פֿאָטער ישׂראל: שיק דעם יִינגל מיט מיר, און מיר וועלן אויפֿשטיין און וועלן גיין, כּדי מיר זאָלן לעבן און ניט שטאַרבן, אי מיר, אי דו, אי אונדזערע קליינע קינדער.

- ט אָנֹכִי אֶעֶרְבֶנּוּ מִיָּדִי תְּבַקְּשֶׁנּוּ אָם־לֹא הֲבִיאֹתִיו אֵלֶידְּ וְהִצַּגְתִּיו לְפָנֶידְּ וְחָטָאתִי לְדְּ כָּל־הַיָּמִים:
- י פִּי לוּלֵא הִתְמַהְמָהְנוּ פִּי־עַתְּה שַׁבְנוּ זֶה פַּעֲמָיִם:
- יא וַיּאמֶר אֲלֵהֶם יִשְׂרָאֵל אֲבִיהֶם אִם־כֵּן אֵפּוֹא זֹאת עֲשׂוּ קְחוּ מִזִּמְרַת הָאָרֶץ בּּרְלֵיכֶם וְהוֹרִידוּ לְאִישׁ מִנְחָה מְעַט צְרִי וּמְעַט דְּבַשׁ נְכֹאת וָלֹט בְּטְנִים וּשָׁקֵדִים:
- יב וְכֶסֶף מִשְׁנֶה קְחוּ בְיֶדְכֶם וְאֶת־הַכֶּסֶף הַמּוּשְׁב בְּפִי אַמְףְחֹתֵיכֶם תִּשִׁיבוּ בְיֶדְכֶם אוּלֵי מִשְׁגֶּה הוּא:
  - יג וְאֶת־אֲחִיכֶם קָחוּ וְקוּמוּ שׁוּבוּ אֶל־הָאִישׁ:
- יד וְאֵל שַׁדִּי יִתֵּן לְכֶם רַחֲמִים לִפְנֵי הָאִישׁ וְשִׁלַּח לְכֶם אֶת־אֲחִיכֶם אַחֵר וְאֶת־בִּנְיָמִין וַאֲנִי כַּאֲשֶׁר שְׁכֹלְתִּי שְׁכָלְתִּי:
- טו וַיִּקְחוּ הָאֲנְשִׁים אֶת־הַמִּנְחָה הַזּאֹת וּמִשְׁנֶה־כֶּסֶף לְקְחוּ בְיָדָם וְאֶת־בִּנְיָמִן וַיָּקְמוּ וַיֵּרְדוּ מִצְרַיִם וַיַּעַמְדוּ לִפְנֵי יוֹסֵף:
- טז וַיִּרְא יוֹסֵף אִתְּם אֶת־בּּנְיָמִין וַיּאֹמֶר לַאֲשֶׁר עַל־בֵּיתוֹ הָבֵא אֶת־הְאֲנְשִׁים הַבְּיְתָה וּטְבֹח טֶבַח וְהָכֵן כִּי אִתִּי יֹאכְלוּ הָאֲנְשִׁים בַּצְהְרִיִם:

- איך בין עָרֵב פֿאַר אים, פֿון מײַן האַנט זאָלסטו אים מאָנען; אויב איך וועל דיר אים ניט ברענגען און אים אַוועקשטעלן פֿאַר דיר, זאָל איך זײַן אַ פֿאַרזינדיקטער צו דיר אַלע טעג.
- וואָלטן, וואָלטן אויפֿגעהאַלטן, וואָלטן אויפֿגעהאַלטן, וואָלטן מיר שוין אַצונד זיך געהאַט אומגעקערט צום צווייטן מאָל.
- האָט זייער פֿאָטער ישׂראל צו זיי געזאָגט: אויב שוין יאָ אַזוי, טוט אָט-וואָס: נעמט פֿון די בעסטע פֿרוכטן פֿון לאַנד אין אײַערע כּלים, און ברענגט אַראָפּ צו דעם מאַן אַ מתּנה, אַ ביסל באַלזאַם, און אַ ביסל האָניק, געווירץ, און לאַדאַן, ניס, און מאַנדלען.
- און טאָפּל געלט נעמט מיט אין אײַער האַנט; און דאָס געלט וואָס איז אומגעקערט געוואָרן אין מויל פֿון אײַערע זעק, זאָלט איר אומקערן מיט אײַער האַנט; אפֿשר איז דאָס געווען אַ פֿאַרזע.
- און נעמט אײַער ברודער, און שטייט אױף, גייט װידער צו דעם מאַן.
- און גאָט שַדַי וועט אײַך געבן דערבאַרימונג בײַ דעם מאַן, און ער וועט אײַך אַוועקלאָזן אײַער אַנדער מאַן, און בנימינען; און איך, אויב איך מוז אָנווערן מײַנע קינדער, וועל איך אָנווערן.
- האָבן די מענער גענומען די דאָזיקע מתּנה, און טאָפּל געלט האָבן זיי מיטגענומען אין זייער האַנט, און בנימינען, און זיי זײַנען אױפֿגעשטאַנען און האָבן גענידערט קיין מִצרַיִם, און האָבן זיך געשטעלט פֿאַר יוֹספֿן.
- און ווי יוֹסף האָט דערזען בנימינען מיט זיי, אַזוי האָט ער געזאָגט צו דעם וואָס איבער זײַן הויז: ברענג אַרײַן די מענטשן אין הויז, און שעכט אַ שעכטונג, און גרייט צו, וואָרום די מענטשן וועלן עסן מיט מיר צו מיטאָג.

- יז וַיַּעשׂ הָאִישׁ כַּאֲשֶׁר אָמַר יוֹסֵף וַיְּבֵא ָרָאִישׁ אֶת־הָאֲנְשִׁים בֵּיתָה יוֹסֵף:
- יח וַיִּירְאוּ הָאֲנְשִׁים כִּי הוּבְאוּ בֵּית יוֹסֵף וַיּאֹמְרוּ עַל־דְּבַר הַכֶּסֶף הַשְּׁב בְּאַמְתְּחֹתֵינוּ בַּתְּחִלָּה אֲנַחְנוּ מוּבָאִים לְהִתְגֹלֵל עָלֵינוּ וּלְהִתְנַפֵּל עָלֵינוּ וְלָקַחַת אֹתָנוּ לַעֲבָדִים וְאֶת־חֲמֹרֵינוּ:
- יט וַיִּגְשׁוּ אֶל־הָאִישׁ אֲשֶׁר עַל־בֵּית יוֹסֵף וַיְדַבְּרוּ אֵלְיו פֶּתַח הַבְּיִת:
  - כ וַיּאֹמְרוּ בִּי אֲדֹנִי יָרֹד יָרַדְנוּ בַּתְּחִלָּה ּלִשְׁבְּר־אֹכֶל:
- כא וַיְהִי כִּי־בָאנוּ אֶל־הַמְּלוֹן וַנִּפְתְּחָה אֶת־אַמְתְּחֹתֵינוּ וְהִנֵּה כֶּסֶף־אִישׁ בְּפִי אַמְתַּחְתּוֹ כַּסְפֵּנוּ בְּמִשְׁקָלוֹ וַנְּשֶׁב אֹתוֹ בִידֻנוּ:
- לֹא יָדַעְנוּ מִי־שָׂם כַּסְפֵּנוּ בְּאַמְתְּחֹתֵינוּ:
  - כג וַיּאמֶר שָׁלוֹם לְכֶם אַל־תִּירְאוּ אֱלֹהֵיכֶם וֵאלֹהֵי אֲבִיכֶם נְתַן לְכֶם מַטְמוֹן בְּאַמְתְּחֹתֵיכֶם כַּסְפְּכֶם בָּא אַלָי וַיּוֹצֵא אֲלֵהֶם אֶת־שִׁמְעוֹן:
- כד וַיָּבֵא הָאִישׁ אֶת־הָאֲנְשִׁים בֵּיתָה יוֹסֵף וַיִּתֶּן־מַיִם וַיִּרְחֲצוּ רַגְלֵיהֶם וַיִּתֵּן מִסְפּוֹא לַחֲמֹרֵיהֶם:

- , האָט געהייסן, האָט דער מאַן געטאָן אַזוי ווי יוֹסף און דער מאַן האָט אַרײַנגעבראַכט די מענער אין יוֹספֿס הויז.
- און די מענער האָבן מורא געהאַט, ווײַל זיי זײַנען אַרײַנגעבראַכט געוואָרן אין יוֹספֿס הויז, און זיי האָבן געזאָגט: פֿון וועגן דעם געלט וואָס איז אומגעקערט געוואָרן אין אונדזערע זעק דאָס ערשטע מאָל, ווערן מיר אַרײַנגעבראַכט, כּדי זיך אַרױפֿצוּװאַרפֿן אױף אונדז, און אַנפֿאַלן אויף אונדז, און אונדז נעמען פֿאַר קנעכט מיט אונדזערע אייזלען.
- האָבן זיי גענענט צו דעם מאַן וואָס איבער יוֹספֿס הויז, און האָבן גערעדט צו אים אין אײַנגאַנג פֿון הויז.
- און זיי האָבן געזאָגט: איך בעט דיך, מײַן האַר, מיר האָבן אַראָפּגענידערט דאָס ערשטע מאָל צו קויפֿן שפעו.
- און עס איז געווען, אַז מיר זײַנען געקומען צום האַרבעריק, און האָבן געעפֿנט אונדזערע זעק, ערשט איטלעכנס געלט איז אין מויל פֿון זײַן זאַק, אונדזער געלט אין זײַן פֿולער וואָג; האָבן מיר אָפּגעבראַכט אין אונדזער האַנט.
- ָכב וְכֶסֶף אַחֵר הוֹרַדְנוּ בְיָדֵנוּ לִשְׁבָּר־אֹכֶל און נאָך אַנדער געלט האָבן מיר אַראָפּגעבראַכט אין אונדזער האַנט, צו קױפֿן שפּײַז. מיר װײסן ניט װער עס האָט אַרײַנגעטאָן אונדזער געלט אין אונדזערע זעק.
- האָט ער געזאָגט: פֿריד צו אײַך! איר זאָלט ניט מוֹרא ָהאָבן; אײַער גאָט, און דער גאָט פֿון אײַער פֿאָטער, ָדערע זעק; אײַרע אין אײַערע זעק האָט אײַך געשאָנקען אַן אוצר אײַער געלט איז מיר אַרײַנגעקומען. און ער האַט אַרויסגעבראַכט צו זיי שמעונען.
- און דער מאַן האָט אַרײַנגעבראַכט די מענער אין יוֹספֿס הויז, און ער האָט געגעבן וואַסער, און זיי האָבן געוואַשן זייערע פֿיס; און ער האָט געגעבן . פֿוטער פֿאַר זייערע אייזלען

- כה וַיָּכִינוּ אֶת־הַמִּנְחָה עַד־בּוֹא יוֹסֵף בַּצְּהְרָיִם כִּי שָׁמְעוּ כִּי־שָׁם יֹאכְלוּ לְחֶם:
  - כו וַיָּבֹא יוֹסֵף הַבּּיְתָה וַיָּבִיאוּ לוֹ אֶת־הַמִּנְחָה אֲשֶׁר־בְּיָדָם הַבְּיְתָה וַיִּשְׁתַּחֲווּ־לוֹ אָרְצָה:
- כז וַיִּשְׁאַל לְהֶם לְשָׁלוֹם וַיּאׁמֶר הֲשָׁלוֹם אֲבִיכֶם הַזְּקֵן אֲשֶׁר אֲמַרְתֶּם הַעוֹדֶנּוּ חי:
- כח וַיּאמְרוּ שָׁלוֹם לְעַבְדְּדְּ לְאָבִינוּ עוֹדֶנּוּ חִי וַיִּקְדוּ וישתחו וַיִּשְׁתַּחֲוּי:
  - כט וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיַּרְא אֶת־בּנְיָמִין אָחִיו בּּן־אִמּוֹ וַיּאֹמֶר הֲזֶה אֲחִיכֶם הַקְּטֹן אֲשֶׁר אֲמַרְתָּם אֵלָי וַיּאֹמֵר אֱלֹהִים יָחְנָךְ בִּנִי:
    - ל וַיְמַהֵר יוֹסֵף פִּי־נִּכְמְרוּ רַחֲמְיוּ אֶל־אָחִיו וַיְבַקֵּשׁ לִבְכּוֹת וַיָּבֹא הַחַדְרָה וַיֵּבְךְּ שָׁמָּה:
    - לא וַיִּרְחַץ פָּנָיו וַיֵּצֵא וַיִּתְאַפַּק וַיּאׁמֶּר שִׂימוּ לְחֶם:
- לב וַיָּשִׂימוּ לוֹ לְבַדּוֹ וְלְהֶם לְבַדְּם וְלַמִּצְרִים הָאֹכְלִים אָתּוֹ לְבַדְּם כִּי לֹא יוּכְלוּן הַמִּצְרִים לֶאֱכֹל אֶת־הָעִבְרִים לֵחֵם כִּי־תוֹעֵבָה הָוֹא לִמִצְרָיִם:
- לג וַיֵּשְׁבוּ לְפָנָיו הַבְּכֹר כִּבְכֹרָתוֹ וְהַצְּעִיר כִּצְעָרָתוֹ וַיִּתְמְהוּ הָאֲנָשִׁים אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ:

- און זיי האָבן צוגעגרייט די מתּנה איידער יוֹסף וועט קומען אום מיטאָג, וואָרום זיי האָבן געהערט אַז דאָרטן וועלן זיי עסן ברויט.
- און ווי יוֹסף איז גקעומען אין הויז, אַזוי האָבן זיי אַרײַנגעבראַכט צו אים אין הויז די מתּנה וואָס אין זייער האַנט, און זיי האָבן זיך געבוקט פֿאַר אים צו דער ערד.
- און ער האָט זיי געפֿרעגט אויף פֿריד, און ער האָט זיי געזאָגט: איז פֿריד צו אײַער אַלטן פֿאָטער, צו זיי געזאָגט: איז פֿריד צו אײַער אַלטן פֿאָטער, וואָס איר האָט פֿון אים דערציילט? לעבט ער נאָך?
- האָבן זיי געזאָגט: פֿריד איז צו דײַן קנעכט אונדזער פֿאָטער, ער לעבט נאָך. און זיי האָבן זיך גענײַגט און זיך געבוקט.
- האָט ער אױפֿגעהױבן זײַנע אױגן, און האָט דערזען האָט דערזען זײַן ברודער בנימינען, זײַן מוטערס זון, און ער האָט געזאָגט: איז דאָס אײַער יִינגסטער ברודער, װאָס איר האָט מיר פֿון אים דערצײלט? און ער האָט געזאָגט: זאָל דיך גאָט לײַטזעליקן, מײַן זון.
- און יוֹסף האָט זיך געאײַלט, וואָרום זײַן האַרץ האָט אין פֿאַרקלעמט אויף זײַן ברודער, און ער האָט זיך געוואָלט פֿאַנאַנדערוויינען; איז ער אַרײַן אין קאַמער, און האָט דאָרטן געוויינט.
- און ער האָט אָפּגעװאַשן זײַן פּנים, און איז אַרױסגעגאַנגען; און ער האָט זיך אײַנגעהאַלטן און האָט געזאָגט: לײגט ברױט.
- האָט מען געלייגט פֿאַר אים באַזונדער, און פֿאַר זיי באַזונדער, און פֿאַר די מִצרים װאָס האָבן געגעסן בײַ אים, באַזונדער, װאָרום די מִצרים קענען ניט עסן ברויט מיט די עִברים, װײַל דאָס איז אַן ברויט מיט בײַ די מָצרים.
- און זיי זײַנען אויסגעזעצט געוואָרן פֿאַר אים, דער בכְּור לויט זײַן בכורהשאַפֿט, און דער יִינגערער לויט זײַן יונגקייט; און די מענטשן האָבן זיך געוווּנדערט צווישן איינאַנדער.

לד וַיִּשָּׂא מַשְׂאֹת מֵאֵת פָּנָיו אֲלֵהֶם וַתֵּרֶב און ער האָט זיי געלאָזט צוטראָגן חלקים פֿון פֿאַר ַבְּיְאָת בִּנְיָמִן מִמַּשְׂאֹת כָּלְם חְמֵשׁ מַשְׂאַת בִּנְיָמִן מִמַּשְׂאֹת כָּלְם חְמֵשׁ פֿיל ווי זייער איטלעכנס חלק. און זיי האָבן .געטרונקען און זיך אָנגעטרונקען מיט אים

בראשית מד: 44

- א וַיִּצַו אֵת־אֲשֶׁר עַל־בֵּיתוֹ לֵאמֹר מַלֵּא אֶת־אַמְתָּחֹת הָאֲנָשִׁים אֹכֶל כַּאֲשֶׁר יוּכְלוּן שְׂאֵת וְשִׂים כֶּסֶף־אִישׁ בְּפִי אַמְתַחָתוֹ:
- ַ יְאֶת־גְּבִיעִי גְּבִיעַ הַכֶּסֶף תְּשִׂים בְּפִי אַמְתַחַת הַקָּטֹן וְאֵת כֶּסֶף שִׁבְרוֹ וַיַּעַשׂ בִּדְבַר יוֹסֵף אֲשֶׁר דִּבֵּר:
  - ג הַבּּקֶר אוֹר וְהָאֲנְשִׁים שֻׁלְּחוּ הַמָּה וַחֲמֹרֵיהֶם:
- הַם יָצְאוּ אֶת־הָעִיר לֹא הִרְחִיקוּ וְיוֹסֵף אָמַר לַאֲשֶׁר עַל־בֵּיתוֹ קוּם רְדֹף אַחֲבִי הָאֲנְשִׁים וְהִשַּׂגְהָם וְאָמַרְהָּ אֲלֵהֶם לָמָה שִׁלַמְהֶם רָעָה תַּחַת טוֹבָה:
- ה הַלוֹא זֶה אֲשֶׁר יִשְׁתֶּה אֲדֹנִי בּוֹ וְהוּא נַחֵשׁ יְנַחֵשׁ בּוֹ הֲרֵעֹתֶם אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם:
  - ּוּ וַיַּשָּׂגִם וַיְדַבֵּר אֲלֵהֶם אֶת־הַדְּבָרִים רָאֵלֶּה:
    - ז וַיּאֹמְרוּ אֵלְיו לְמָּה יְדַבֵּר אֲדֹנִי כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה חָלִילָה לַעֲבָדֶיךְּ מַנְשׁוֹת כַּדָּבָר הַזֶּה:
- ָהֶשִׁיבֹנוּ אֵלֶיךּ מֵאֶרֶץ כְּנְעַן וְאֵיךּ נִגְנֹב מָבֵּית אֲדֹנֶיךּ כֶּסֶף אוֹ זְהָב:

- און ער האָט באַפֿוילן דעם וואָס איבער זײַן הויז, אַזוי צו זאָגן: פֿיל אָן די זעק פֿון די מענטשן מיט שפּײַז וויפֿיל זיי קענען טראָגן, און טו אַרײַן .איטלעכנס געלט אין מויל פֿון זײַן זאַק
- און מײַן בעכער, דעם זילבערנעם בעכער, זאָלסטו ּאָרײַנטאָן אין מויל פֿון דעם זאַק פֿון דעם יִינגסטן, מיט דעם געלט פֿאַר זײַן תּבואה. און ער האָט געטאָן אַזוי ווי דאָס וואָרט וואָס יוֹסף האָט גערעדט.
- ווי דער מאָרגן האָט אויפֿגעלוכטן, אַזוי זײַנען די אַוועקגעשיקט געוואָרן, זיי און זייערע מענער אייזלען.
- זיי זײַנען נאָרװאָס אַרױסגעגאַנגען פֿון שטאָט, נאָך ניט געווען ווײַט אַוועק, אַזוי האָט יוֹסף געזאָגט צו דעם וואָס איבער זײַן הויז: שטיי אויף, יאָג נאָך די מענטשן, און אַז דו וועסט זיי אָניאָגן, זאָלסטו זאָגן צו זיי: פֿאַר װאָס האָט איר אָפּגעצאָלט אַ רעה פֿאַר אַ טוֹבֿה?
- ָדאָס איז דאָך דער װאָס מײַן האַר טרינקט פֿון אים, און צויבערן טוט ער צויבערן מיט אים. איר האָט זיך .שלעכט באַגאַנגען מיט וואָס איר האָט געטאָן
- און ער האָט זיי אָנגעיאָגט, און האָט צו זיי גערעדט די דאַזיקע ווערטער.
- האָבן זיי צו אים געזאָגט: פֿאַר וואָס רעדט מײַן האַר אַזעלכע ווערטער? באַהיט זאָלן ווערן דײַנע קנעכט פֿון טאָן אַזאַ זאַך!
- הַן כֶּסֶף אֲשֶׁר מְצָאנוּ בְּפִי אַמְהְחֹתֵינוּ זע, דאָס געלט וואָס מיר האָבן געפֿונען אין מויל פֿון אונדזערע זעק, האָבן מיר דיר אומגעקערט פֿון לאַנד כּנַעַן, הײַנט ווי וועלן מיר גנבען פֿון דײַן האַרס הויז זילבער אָדער גאָלד?

- ט אֲשֶׁר יִפְּצֵא אָתּוֹ מֵעֲבְדֶיךּ וְמֵת וְגַם־אֲנַחְנוּ נִהְיֶה לַאדֹנִי לַעֲבָדִים:
- י וַיּאֹמֶר גַּם־עַתָּה כְדִבְרֵיכֶם כָּן־הוּא אֲשֶׁר יִמְּצֵא אִתּוֹ יִהְיֶה־לִּי עָבֶד וְאַתֶּם תִּהִיוּ נְקִיִם:
  - יא וַיְמַהְרוּ וַיּוֹרִדוּ אִישׁ אֶת־אַמְתַּחְתּוֹ אָרְצָה וַיִּפְתְּחוּ אִישׁ אַמְתַּחְתּוֹ:
    - יב וַיְחַפֵּשׂ בַּגָּדוֹל הֵחֵל וּבַקְּטֹן כִּלְּה וַיִּמְצֵא הַגָּבִיעַ בְּאַמְתַּחַת בִּנְיָמִן:
      - יג וַיִּקְרְעוּ שִׂמְלֹתָם וַיַּעֲמֹס אִישׁ עַל־חֲמֹרוֹ וַיָּשָׁבוּ הָעִירָה:
- יד וַיָּבֹא יְהוּדָה וְאֶחָיו בֵּיתָה יוֹסֵף וְהוּא עוֹדֶנוּ שָׁם וַיִּפְּלוּ לְפָנָיו אָרְצָה:
- טו וַיאַמֶּר לְהֶם יוֹסֵף מְה־הַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה אֲשֶׁר עֲשִׁיתֶם הֲלוֹא יְדַעְהֶּם כִּי־נַחֵשׁ יְנַחֵשׁ אִישׁ אֲשֶׁר כְּמֹנִי:
  - טז וַיּאמֶר יְהוּדָה מַה־נּאמַר לַאדֹנִי מַה־נְּדַבֵּר וּמַה־נִּצְטַדְּק הְאֶלֹהִים מְצָא אֶת־עֲוֹן עֲבָדֶיךְּ הִנָּנּוּ עֲבָדִים לַאדֹנִי גַּם־אֲנַחְנוּ גַּם אֲשֶׁר־נִמְצָא הַגָּבִיעַ בְּיָדוֹ:
- יז וַיּאמֶר חָלִילָה לִּי מֵעֲשׂוֹת זאֹת הָאִישׁ אֲשֶׁר נִמְצָא הַגָּבִיעַ בְּיָדוֹ הוּא יִהְיֶה־לִּי עָבֶד וְאַתֶּם עֲלוּ לְשָׁלוֹם אֶל־אֲבִיכֶם:

- דער יעניקער פֿון דײַנע קנעכט װאָס ער װעט בײַ אים געפֿונען װערן, זאָל שטאַרבן, און אױך מיר װעלן זײַן געפֿונען װערן. קנעכט צו מײַן האַר.
- האָט ער געזאָגט: הגם געזאָלט האָט אַצונד זײַן אַזױ װי אײַערע װערטער, זאָל נאָר דער װאָס ער װעט בײַ אים געפֿונען װערן, זײַן אַ קנעכט צו מיר, און איר װעט זײַן ריין.
- האָבן זיי אויף גיך אַראָפּגעלאָזט איטלעכער זײַן זאַק אויף דער ערד, און זיי האָבן געעפֿנט איטלעכער זײַן זאַק.
- און ער האָט געזוכט; מיטן עלטסטן האָט ער אָנגעהויבן, און מיטן יִינגסטן האָט ער געענדיקט. און דער בעכער איז געפֿונען געוואָרן אין בנימינס זאַק.
- האָבן זיי צעריסן זייערע קליידער, און איטלעכער האָט אױפֿגעלאָדן זײַן אייזל, און זיי האָבן זיך אומגעקערט אין שטאָט.
- און יהודה איז געקומען מיט זײַנע ברידער אין יוֹספֿס הויז; און ער איז נאָך דאָרטן געווען. און זיי זײַנען געפאַלן פֿאַר אים צו דער ערד.
- האָט יוֹסף צו זיי געזאָגט: וואָס איז דאָס פֿאַר אַ טואונג וואָס איר האָט געטאָן? האָט איר ניט געוווּסט אַז צויבערן טוט צויבערן אַזאַ מאַן ווי איך?
- האָט יהודה געזאָגט: וואָס זאָלן מיר זאָגן צו מײַן האַר, וואָס זאָלן מיר רעדן, און וואָס זאָלן מיר זיך האַר, וואָס זאָלן מיר רעדן, און וואָס זאָלן מיר זינד פֿון דײַנע פֿאַרענטפֿערן? גאָט האָט געפֿונען די זינד פֿון דײַנע קנעכט. אָט זײַנען מיר קנעכט צו מײַן האַר, אי מיר, אי דער וואָס דער בעכער איז געפֿונען געוואָרן אין זײַן האַנט.
- האָט ער געזאָגט: חלילה מיר דאָס צו טאָן! דער מאַן וואָס דער בעכער איז געפֿונען געוואָרן אין זײַן האַנט, ער זאָל זײַן אַ קנעכט צו מיר, און איר גייט אַרױף בשלום צו אײַער פֿאָטער.

- יח וַיִּגַשׁ אֵלְיו יְהוּדָה וַיּאֹמֶר בִּי אֲדֹנִי ּיְדַבֶּר־נְא עַבְדְּדְּ דָבָר בְּאָזְנֵי אֲדֹנִי וְאַל־יִחַר אַפְּּךּ בְּעַבְדֶּךְ כִּי כְמוֹדְּ כָּפַרְעֹה:
  - יט אֲדֹנִי שָׁאַל אֶת־עֲבָדִיו לֵאמֹר ַהֲיַשׁ־לְּכֶם אָב אוֹ־אָח:
- כ וַנּאֹמֶר אֶל־אֲדֹנִי יֶשׁ־לְנוּ אָב זְקֵן וְיֶלֶד זְקָנִים קָטָן וְאָחִיו מֵת וַיִּנְּתֵר הוּא ּלְבַדּוֹ לְאָמוֹ וְאָבִיו אֲהֵבוֹ:
  - כא וַתּאֹמֶר אֶל־עֲבָדֶיףּ הוֹרְדָהוּ אֵלְי ּ וְאָשִׂימָה עֵינִי עָלָיו:
  - כב וַנּאֹמֶר אֶל־אֲדֹנִי לֹא־יוּכַל הַנַּעַר לַעֲזֹב אֶת־אָבִיו וְעָזַב אֶת־אָבִיו וְמֵת:
    - ַכג וַתּאֹמֶר אֶל־עֲבָדֶיךּ אִם־לֹא יֵרַד אֲחִיכֶם הַקְּטֹן אִתְּכֶם לֹא תֹסִפּוּן ּלָרָאוֹת פַּנָי:
- כד וַיְהִי כִּי עָלִינוּ אֶל־עַבְדְּךְּ אָבִי וַנַּגֶּד־לוֹ אַת דִּבְרֵי אֲדֹנִי:
  - כה וַיּאֹמֶר אָבִינוּ שֻׁבוּ שִׁבְרוּ־לְנוּ :מְעַט־אֹכֵל
- כו וַנּאֹמֶר לֹא נוּכַל לְרֶדֶת אִם־יֵשׁ אָחִינוּ הַקָּטֹן אָתָּנוּ וְיָרַדְנוּ כִּי־לֹא נוּכַל לְרְאוֹת פְּנֵי הָאִישׁ וְאָחִינוּ הַקְּטֹן אֵינֶנּוּ :אַתְנוּ
- כִּי שְׁנַיִם יָלְדָה־לִּי אִשְׁתִּי:

- האָט יהודה גענענט צו אים; און האָט געזאָגט: איך בעט דיך, מײַן האַר, זאָל אַקאָרשט דײַן קנעכט רעדן אַ װאָרט אין די אױערן פֿון מײַן האַר, און זאָל דײַן צאָרן ניט גרימען אויף דײַן קנעכט; וואָרום דו ביסט .אַזוי ווי פַּרעה
- מײַן האַר האָט געפֿרעגט זײַנע קנעכט, אַזוי צו זאָגן: ?האָט איר אַ פֿאָטער אָדער אַ ברודער
- און מיר האָבן געזאָגט צו מײַן האַר: מיר האָבן אַן אַלטן פֿאָטער, און אַ קליינעם בן-זקונים, וואָס זײַן אַלטן פֿאָטער, און אַ ברודער איז טויט, און ער אַליין איז געבליבן פֿון זײַן מוטער, און זײַן פֿאָטער האָט אים ליב.
- הּאָסטו געזאָגט צו דײַנע קנעכט: ברענגט אים אַראָפּ צו מיר, איך זאָל טאָן מײַן אויג אויף אים.
- האָבן מיר געזאָגט צו מײַן האַר: דער יִינגל קען ניט פֿאַרלאָזן זײַן פֿאָטער, װאָרום אַז ער װעט פֿאַרלאָזן זײַן פֿאָטער, וועט דער שטאַרבן.
- האָסטו געזאָגט צו דײַנע קנעכט: אויב אײַער , יִינגסטער ברודער וועט ניט אַראָפּנידערן מיט א ^{u} ך, ואָלט איר מער מײַן פּנים ניט זען.
- און עס איז געווען, אַז מיר זײַנען אַרױפֿגעקומען צו דײַן קנעכט, אונדזער פֿאָטער, האָבן מיר אים .דערציילט די ווערטער פֿון אונדזער האַר
- ,און אַז אונדזער פֿאָטער האָט געזאָגט: גייט ווידער קויפֿט אונדז אַ ביסל שפּײַז,
- האָבן מיר געזאָגט: מיר קענען ניט אַראָפּנידערן; נאָר אויב אונדזער יִינגסטער ברודער וועט זײַן מיט אונדז, וועלן מיר אַראָפּנידערן, וואָרום מיר קענען ניט זען דעם מאַנס פּנים, אַוווּ אונדזער יִינגסטער ברודער איז ניט מיט אונדז.
- כז וַיּאַמֶּר עַבְדְּדְּ אָבִי אֵלֵינוּ אַתֶּם יְדַעְתֶּם האָט דײַן קנעכט, אונדזער פֿאָטער, צו אונדז געזאָגט: איר ווייסט אַז צוויי האָט מיר מײַן ווײַב .געבאָרן

- כח וַיֵּצֵא הָאֶחָד מֵאִתִּי וָאֹמֵר אַךּ טְרֹף טֹרָף וְלֹא רְאִיתִיו עַד־הַנָּה:
- כט וּלְקַחְתֶּם גַּם־אֶת־זֶה מֵעִם פָּנַי וְקָרָהוּ אָסוֹן וְהוֹרַדְתֶּם אֶת־שֵׂיבָתִי בְּרָעָה שְׁאֹלְה:
  - ל וְעַתָּה כְּבֹאִי אֶל־עַבְדְּדְּ אָבִי וְהַנַּעַר אֵינֶנּוּ אִתְנוּ וְנַפְשׁוֹ קְשׁוּרָה בְנַפְשׁוֹ:
    - לא וְהָיָה כִּרְאוֹתוֹ כִּי־אֵין הַנַּעַר וְמֵת וְהוֹרִידוּ עֲבָדֶיךּ אֶת־שֵׁיבַת עַבְדְּדְּ אָבִינוּ בִּיְגוֹן שְׁאֹלְה:
- לב כִּי עַבְדְּדְּ עָרַב אֶת־הַנַּעַר מֵעִם אָבִי לֵאמֹר אִם־לֹא אֲבִיאֶנּוּ אֵלֶידְ וְחְטָאתִי לְאָבִי כָּל־הַיָּמִים:
  - לג וְעַתָּה יֵשֶׁב־נָא עַבְדְּדְּ תַּחַת הַנַּעַר עֶבֶד לַאדֹנִי וְהַנַּעַר יַעַל עִם־אֶחְיו:
  - לד כִּי־אֵיךּ אֶעֶלֶה אֶל־אָבִי וְהַנַּעַר אֵינֶנּוּ אִתִּי פֶּן אֶרְאֶה בָרָע אֲשֶׁר יִמְצָא אֶת־אָבִי:

- און איינער איז אַװעקגעגאַנגען פֿון מיר, און איך האָב געזאָגט: פֿאַר װאָר, פֿאַרצוקן איז ער פֿאַרצוקט געװאָרן; און איך האָב אים ניט געזען ביז אַצונד.
- און אַז איר וועט אַוועקנעמען אויך דעם דאָזיקן פֿון מײַן פּנים, און אים וועט טרעפֿן אַן אומגליק, וועט מײַן פּנים, און איר מאַכן נידערן מײַנע גראָע האָר מיט קומער אין קבֿר.
- און אַצונד אַז איך וועל קומען צו דײַן קנעכט, מײַן פֿאָטער, און דער יִינגל איז מיט אונדז ניטאָ, אַזױ װי זײַן זעל איז צוגעבונדן צו זײַן זעל,
- איז, ווי ער וועט זען אַז דער יִינגל איז ניטאָ, אַזױ וועט ער שטאַרבן, און דײַנע קנעכט וועלן מאַכן נידערן די גראָע האָר פֿון דײַן קנעכט, אונדזער פאָטער, מיט טרויער אין קבֿר.
- וואָרום דײַן קנעכט איז עָרֵב געווען פֿאַר דעם יִינגל צו זײַן פֿאָטער, אַזױ צו זאָגן: אױב איך וועל דיר אים ניט ברענגען, זאָל איך זײַן אַ פֿאַרזינדיקטער צו מײַן פֿאָטער אַלע טעג.
- און אַצונד, איך בעט דיך, זאָל דײַן קנעכט בלײַבן אָנשטאָט דעם יִינגל, אַ קנעכט צו מײַן האַר, און דער יִינגל זאָל אַרױפֿגײן מיט זײַנע ברידער.
- וואָרום ווי קען איך אַרױפֿגײן צו מײַן פֿאָטער, אַז דער יִינגל איז ניט מיט מיר? איך וועל חלילה צוזען דאָס בײז װאָס װעט טרעפֿן מײַן פֿאָטער.

בראשית מה: 45

- א וְלֹא־יָכֹל יוֹסֵף לְהִתְאַפֵּק לְכֹל הַנִּצְבִים עָלָיו וַיִּקְרָא הוֹצִיאוּ כְל־אִישׁ ַמַעָלָי וְלֹא־עָמַד אִישׁ אָתּוֹ בְּהָתְוַדַּע יוֹסֵף אֶל־אֶחְיו:
  - ַ וַיִּתֵּן אֶת־לֹלוֹ בִּבְכִי וַיִּשְׁמְעוּ מִצְרַיִם וַיִּשְׁמַע בֵּית פַּרְעֹה:
- ג וַיּאֹמֶר יוֹסֵף אֶל־אֶחְיו אֲנִי יוֹסֵף הַעוֹד אָבִי חָי וְלֹא־יָכְלוּ אֶחָיו לַעֲנוֹת אֹתוֹ כִּי נִבְהֲלוּ מִפְּנְיו:
  - ד וַיּאֹמֶר יוֹסֵף אֶל־אֶחְיו גְשׁוּ־נְא אֵלַי ַוִיּגְשׁוּ וַיּאֹמֶר אֲנִי יוֹסֵף אֲחִיכֶם אָשֶׁר־מְכַרְתֶּם אֹתִי מִצְרְיְמָה:
  - וְעַהָּה אַל־תִּעְצְבוּ וְאַל־יִחַר בְּעֵינֵיכֶם בִּי־מְכַרְתֶּם אֹתִי הַנָּה כִּי לְמִחְיָה שְׁלְחַנִי אֱלֹהִים לִפְנֵיכֶם:
    - ו כִּי־זֶה שְׁנָתַיִם הָרָעָב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ וְעוֹד חָמֵשׁ שָׁנִים אֲשֶׁר אֵין־חָרִישׁ ּוָקָצִיר:
- וַיִּשְׁלְחַנִי אֱלֹהִים לְפָנֵיכֶם לְשׁוּם לְכֶם שְׁאֵרִית בָּאָרֶץ וּלְהַחֲיוֹת לְכֶם לִפְלֵיטָה גְּדֹלָה:
- הָאֱלֹהִים וַיְשִׂימֵנִי לְאָב לְפַּרְעֹה וּלְאָדוֹן לְכָל־בֵּיתוֹ וּמֹשֵׁל בְּכָל־אֶּרֶץ :מְצְרָים

- און יוֹסף האָט זיך ניט געקענט אײַנהאַלטן פֿאַר אַלע וואָס זײַנען געשטאַנען לעבן אים, און ער האָט אויסגערופֿן: פֿירט אַרויס אַלע מענטשן פֿון מיר. און קיין מענטש איז ניט געשטאַנען לעבן אים, ווען יוסף .האָט זיך דערקענט צו זײַנע ברידער
- און ער האָט אַרױסגעלאָזט זײַן קול אין געװיין, און די מָצרים האָבן געהערט; און דאָס הויז פֿון פַּרעהן האָט געהערט דערפֿון.
- און יוֹסף האָט געזאָגט צו זײַנע ברידער: איך בין יוֹסף; לעבט נאָך מײַן פֿאָטער? און זײַנע ברידער האָבן אים ניט געקענט ענטפֿערן, וואָרום זיי האָבן זיך דערשראָקן פֿאַר אים.
- ,האָט יוֹסף געזאָגט צו זײַנע ברידער: גענענט צו מיר איך בעט אײַך. האָבן זיי גענענט. און ער האָט געזאָגט: איך בין אײַער ברודער יוֹסף, וואָס איר האָט מיך פֿאַרקױפֿט קײן מָצרִים.
- און אַצונד זאָלט איר אײַך ניט קלעמען, און זאָל ניט פֿאַרדריסן אין אײַערע אױגן, װאָס איר האָט מיך פֿאַרקױפֿט אַהער, װאָרום צו דערהאַלטן לעבנס האָט מיך גאָט געשיקט אײַך פֿאַרױס.
- וואָרום שוין צוויי יאָר אַז דער הונגער איז אין לאַנד, און נאָך פֿינף יאָר וועלן זײַן, וואָס עס וועט ניט זײַן קיין אַקער און קיין שניט.
- און גאָט האָט מיך געשיקט אײַך פֿאַרױס, כּדי אײַך צו לאַזן אַן איבערבלײַב אויף דער ערד, און אײַך צו דערהאַלטן בײַם לעבן דורך אַ גרויסער ישועה.
- ח וְעַהָּה לֹא־אַהֶּם שְׁלַחְהֶּם אֹתִי הֵנְּה כִּי און אַצונד, ניט איר האָט מיך אַהער געשיקט, נײַערט גאָט; און ער האָט מיך געמאַכט פֿאַר אַ פֿאָטער צו פַרעהן, און פֿאַר אַ האַר אויף זײַן גאַנצן הויז, און .פֿאַר אַ געוועלטיקער איבערן גאַנצן לאַנד מָצרַיִם

- ט מַהְרוּ וַעֲלוּ אֶל־אָבִי וַאָמַרְתֶּם אֵלְיוּ כֹּה אָמַר בִּנְדְּ יוֹסֵף שְׁמַנִי אֱלֹהִים לְאָדוֹן לְכָל־מִצְרָיִם רְדָה אֵלַי אַל־תַּעֵמֹד:
- ַ וְיָשַׁבְתָּ בְאֶרֶץ־גּּשֶׁן וְהָיִיתָ קְרוֹב אֵלֵי אַתָּה וּבָנֶידּ וּבְנֵי בָנֶידּ וְצֹאנְדְּ וּבְקָרְדְּ וְכָל־אֲשֶׁר־לָדְ:
  - יא וְכִלְכַּלְתִּי אֹתְדְּ שָׁם כִּי־עוֹד חָמֵשׁ שְׁנִים רָעָב פֶּן־תִּוְּרֵשׁ אַתָּה וּבֵיתְדְּ וְכָל־אֲשֶׁר־לָדְ:
- יב וְהִנֵּה עֵינֵיכֶם רֹאוֹת וְעֵינֵי אָחִי בִּנְיָמִין כִּי־פִּי הַמְדַבֵּר אֲלֵיכֶם:
  - יג וְהִגַּדְתֶּם לְאָבִי אֶת־כָּל־כְּבוֹדִי בְּמִצְרַיִם וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר רְאִיתֶם וּמִהַרְתֶּם וְהוֹרַדְתֶּם אֶת־אָבִי הַנָּה:
  - יד וַיִּפּׁל עַל־צַוְּארֵי בִנְיָמִן־אָחִיו וַיֵּבְךְּ וּבִנְיָמִן בְּכָה עַל־צַוְּארָיו:
- טו וַיְנַשֵּׁק לְכָל־אָחָיו וַיֵּבְךְּ עֲלֵיהֶם וְאַחֲרֵי כֵן דִּבְּרוּ אֶחָיו אִתּוֹ:
- טז וְהַקּל נִשְׁמַע בֵּית פַּרְעֹה לֵאמֹר בְּאוּ אֲחֵי יוֹסֵף וַיִּיטֵב בְּעֵינֵי פַּרְעֹה וּבְעֵינֵי עֲבָדָיו:
- יז וַיּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־יוֹסֵף אֱמֹר אֶל־אַחֶיךּ זֹאת עֲשׂוּ טַעֲנוּ אֶת־בְּעִירְכֶם וּלְכוּ־בֹאוּ אַרְצָה כְּנְעַן:
- יח וּקְחוּ אֶת־אֲבִיכֶם וְאֶת־בְּתֵּיכֶם וּבֹאוּ אֵלְי וְאֶתְּנָה לְכֶם אֶת־טוּב אֶרֶץ מִצְרַיִם וְאִכְלוּ אֶת־חֵלֶב הָאָרֶץ:

- אײַלט און גײט אַרױף צו מײַן פֿאָטער, און איר זאָלט זאָגן צו אים: אַזױ האָט געזאָגט דײַן זון יוֹסף: גאָט זאָגן צו אים: אַזױ האָט געזאָגט דײַן זון יוֹסף: גאָט האָט מיך געמאַכט פֿאַר אַ האַר איבער גאַנץ מִצרַיִם; נידער אַראָפּ צו מיר, זאָלסט זיך ניט אױפֿהאַלטן.
- און וועסט זיצן אין לאַנד גוֹשֶּן, און וועסט זײַן נאָנט צו מיר, דו און דײַנע קינדער און דײַנע קינדערס און מיר, און דײַנע שאָף, און דײַנע רינדער, און אַלץ וואָס דו האָסט.
- און איך וועל דיך דאָרטן אויסהאַלטן; וואָרום נאָך פֿינף יאָר וועט זײַן דער הונגער; כּדי זאָלסט ניט אומקומען, דו און דײַן הויזגעזינט און אַלץ וואָס דו האָסט.
- און אָט זעען אײַערע אויגן, און די אויגן פֿון מײַן ברודער בנימינען, אַז מײַן מױל רעדט דאָס צו אײַך.
- און איר זאָלט דערציילן מײַן פֿאָטער מײַן גאַנצן כּבוד אין מִצרַיִם, און אַלץ װאָס איר האָט געזען, און איר זאָלט איילן און אַראָפּברענגען מײַן פֿאָטער אַהער.
- און ער איז געפֿאַלן אױפֿן האַלדז פֿון זײַן ברודער בנימינען, און האָט געװײנט, און בנימין האָט געװײנט אױף זײַן האַלדז.
- און ער האָט געקושט אַלע זײַנע ברידער, און האָט געוויינט אויף זיי, און דערנאָך האָבן זײַנע ברידער גערעדט מיט אים.
- און דער קלאַנג איז געהערט געוואָרן אין פַּרעהס הויז, אַזוי צו זאָגן: יוֹספֿס ברידער זײַנען געקומען; און עס איז וווילגעפֿעלן אין די אויגן פֿון פַּרעהן, און אין די אויגן פֿון זײַנע קנעכט.
- און פַּרעה האָט געזאָגט צו יוֹספֿן: זאָג צו דײַנע ברידער: טוט אָט-וואָס: לאָדט אָן אײַערע בהמות, און גייט, קומט קיין לאַנד כּנַעַן,
- און נעמט אײַער פֿאָטער, און אײַערע הױזגעזינטן, און קומט צו מיר, און איך וועל אײַך געבן דאָס בעסטע פֿון לאַנד מָצרַיִם, און עסט דאָס פֿעטס פֿון לאַנד.

- יט וְאַתָּה צָּנִיתָה זֹאת עֲשׂוּ קְחוּ־לָכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם עֲגָלוֹת לְטַפְּכֶם וְלִנְשִׁיכֶם וּנְשָׂאתֶם אֶת־אֲבִיכֶם וּבָאתֶם:
- כ וְעֵינְכֶם אַל־תְּחֹס עַל־כְּלֵיכֶם כִּי־טוּב כְּל־אֶרֶץ מִצְרַיִם לְכֶם הוּא:
- כא וַיַּעֲשׂוּ־כֵן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּתֵּן לְהֶם יוֹסֵף עֲגָלוֹת עַל־פִּי פַּרְעֹה וַיִּתֵּן לְהֶם צֵּדְה לַדְּרֶך:
- כב לְכֵלָם נְתַן לָאִישׁ חֲלִפּוֹת שְׂמְלֹת וּלְבִנְיָמִן נָתַן שְׁלֹשׁ מֵאוֹת כֶּסֶף וְחָמֵשׁ חֲלִפֹּת שְׂמְלֹת:
- כג וּלְאָבִיו שָׁלַח כְּזֹאת עֲשָׂרָה חֲמֹרִים נֹשְׂאִים מִטּוּב מִצְרָיִם וְעֶשֶׂר אֲתֹנֹת נֹשְׂאֹת בָּר וָלֶחֶם וּמְזוֹן לְאָבִיו לַדְּרֶךְ:
- כד וַיְשַׁלַּח אֶת־אֶחָיו וַיֵּלֵכוּ וַיּאֹמֶר אֲלֵהֶם אַל־תִּרְגְזוּ בַּדְּרֶהְ:
  - כה וַיַּעֲלוּ מִמִּצְרְיִם וַיָּבֹאוּ אֶרֶץ כְּנַעַן אֶל־יִעֲלִב אֲבִיהֶם:
- כו וַיַּגָּדוּ לוֹ לֵאמֹר עוֹד יוֹסֵף חַי וְכִי־הוּא מֹשֵׁל בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרָיִם וַיָּפָּג לִבּוֹ כִּי לֹא־הָאֱמִין לָהֶם:
- כז וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו אֵת כָּל־דִּבְרֵי יוֹסֵף אֲשֶׁר דָּבֶּר אֲלֵהֶם וַיַּרְא אֶת־הְעֲגָלוֹת אֲשֶׁר־שָׁלַח יוֹסֵף לְשֵׂאת אֹתוֹ וַהְּחִי רוּחַ יַעֲלִב אֲבִיהֶם:
  - כח וַיּאֹמֶר יִשְׂרָאֵל רַב עוֹד־יּוֹסֵף בְּנִי חִי אַלְכָה וְאֶרְאֶנּוּ בְּטֶרֶם אָמוּת:

- און דו ווערסט באַפֿוילן, טוט אָט-וואָס: נעמט אײַך פֿון לאַנד מִצרַיִם וועגן פֿאַר אײַערע קליינע קינדער, און פֿאַר אײַערע װײַבער, און איר זאָלט אַרױפֿנעמען אײַער פֿאָטער און קומען.
- און אײַער אויג זאָל זיך ניט קימערן אום אײַערע זאַכן, וואָרום דאָס בעסטע פֿון גאַנצן לאַנד מִצרַיִם איז אײַערס.
- האָבן די זין פֿון ישׂראלן אַזױ געטאָן, און יוֹסף האָט זיי געגעבן װעגן, לױט דעם מױל פֿון פַּרעהן, און ער האָט זיי געגעבן שפּײַז אױפֿן װעג.
- זיי אַלעמען האָט ער געגעבן גאַנגען קליידער פֿאַר איטלעכן, און בנימינען האָט ער געגעבן דרײַ איטלעכן, און בנימינען האָט דריידער.
- און צו זײַן פֿאָטער האָט ער דעסגלײַכן געשיקט צען אייזלען באַלאָדן מיטן בעסטן פֿון מִצרַיִם, און צען אייזעלינס באַלאָדן מיט תּבואה און ברויט, און שפּײַז פֿאַר זײַן פֿאָטער אױפֿן װעג.
- און ער האָט אַוועקגעשיקט זײַנע ברידער, און זײ זײַנען אַוועקגעגאַנגען; און ער האָט זײ אָנגעזאָגט: איר זאָלט אײַך ניט קריגן אױפֿן וועג.
- און זיי זײַנען אַרױפֿגעגאַנגען פֿון מָצרַיִם, און זײַנען געקומען קיין לאַנד כּנַעַן צו זייער פֿאָטער יעקבן.
- און זיי האָבן אים דערציילט, אַזױ צו זאָגן: יוֹסף לעבט נאָך; און אַז ער געוועלטיקט איבערן גאַנצן לאַנד מִצרַיִם. איז זײַן האַרץ פֿאַרקילט געוואָרן, וואַרום ער האַט זיי ניט געגלױבט.
- האָבן זיי אים דערציילט אַלע ווערטער פֿון יוֹספֿן, וואָס ער האָט צו זיי גערעדט, און ער האָט געזען די וואָס יוֹסף האָט געשיקט אים צו פֿירן, און דער גײַסט פֿון זייער פֿאָטער יעקבן האָט אָפּגעלעבט.
- און ישׂראל האָט געזאָגט: גענוג! מײַן זון יוֹסף לעבט נאָך; איך וועל גיין און וועל אים זען איידער איך שטאַרב.

בראשית מו: 46

- א וַיָּפַע יִשְׂרָאֵל וְכָל־אֲשֶׁר־לוֹ וַיָּבֹא בְּאֵרָה שָׁבַע וַיִּזְבַּח זְבָחִים לֵאלֹהֵי אָבִיו יִצְחָק:
- ב וַיּאֹמֶר אֱלֹהִים לְיִשְׂרָאֵל בְּמַרְאֹת הַלַּיְלָה וַיּאֹמֶר יַעֲלָב יַעֲלָב וַיּאֹמֶר הנני:
- ג וַיּאׄמֶר אָנֹכִי הָאֵל אֱלֹהֵי אָבִיךּ אַל־תִּירָא מֵרְדָה מִצְרַיְמָה כִּי־לְגוֹי גָדוֹל אֲשִׂימְךּ שָׁם:
  - ר אָנֹכִי אֵרֵד עִמְּךּ מִצְרַיְמְה וְאָנֹכִי אַעַלְּךָּ גַם־עָלֹה וְיוֹסֵף יְשִׁית יְדוֹ עַל־עֵינֶיךָ:
  - ה וַיָּקֶם יַעֲלָב מִבְּאֵר שָׁבַע וַיִּשְׂאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־יַעֲלָב אֲבִיהֶם וְאֶת־טַפָּם וְאֶת־נְשֵׁיהֶם בְּעֲגָלוֹת אֵשֵׁר־שָׁלַח פַּרְעֹה לְשֵׂאת אֹתוֹ:
- ו וַיִּקְחוּ אֶת־מִקְנֵיהֶם וְאֶת־רְכוּשְׁם אֲשֶׁר רְכְשׁוּ בְּאֶרֶץ כְּנַעַן וַיְּבֹאוּ מִצְרְיְמָה יַעֲלָב וְכָל־זַרְעוֹ אִתּוֹ:
  - ַ בְּנִיו וּבְנֵי בָנִיו אָתּוֹ בְּנֹתִיו וּבְנוֹת בְּנִיוּ וְכָל־זַרְעוֹ הֵבִיא אָתּוֹ מִצְרְיְמָה:
    - ח וְאֵלֶה שְׁמוֹת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל הַבְּאִים מִצְרַיְמָה יַעֲקֹב וּבְנָיו בְּכֹר יַעֲקֹב רְאוּבֵן:
      - ט וּבְנִי רְאוּבֵן חֲנוֹדְּ וּפַּלּוּא וְחֶצְרוֹן וְכַרְמִי:

- און ישׂראל האָט אַוועקגעצויגן מיט אַלץ וואָס ער האָט געהאַט, און איז געקומען קיין באַר-שֶבַע, און ער האָט געשלאַכט שלאַכטאָפּפֿער צו דעם גאָט פֿון זײַן פֿאַטער יצחקן.
- און גאָט האָט גערעדט צו ישׂראלן אין זעונגען פֿון דער נאַכט, און האָט געזאָגט: יעקב, יעקב! האָט ער געזאָגט: דאָ בין איך.
- האָט ער געזאָגט: איך בין גאָט, דער גאָט פֿון דײַן פֿאָטער, זאָלסט ניט מורא האָבן אַראָפּצונידערן קיין מָצרַיִם, װאָרום פֿאַר אַ גרױס פאָלק װעל איך דיך דאָרטן מאַכן.
- איך וועל אַראָפּנידערן מיט דיר קיין מְצרַיִם, און אויך אַרויפֿברענגען וועל איך דיך אַרויפֿברענגען. און יוֹסף וועט אַרויפֿטאָן זײַן האַנט אויף דײַנע אויגן.
- און יעקב איז אױפֿגעשטאַנען פֿון באֵר-שֶבַע, און די קינדער פֿון ישׂראל האָבן געפֿירט זייער פֿאָטער יעקבן, און זייערע קליינע קינדער, און זייערע ווײַבער, אויף די וועגן װאָס פַּרעה האָט געשיקט אים צו פֿירן.
- און זיי האָבן גענומען זייערע פֿי, און זייער פֿאַרמעג וואָס זיי האָבן אָנגעקליבן אין לאַנד כּנַעַן, און זיי זײַנען געקומען קיין מִצרַיִם, יעקב און אַלע זײַנע קינדער מיט אים;
- זײַנע זין און זײַנע זינס זין מיט אים, זײַנע טעכטער, און זײַנע זינס טעכטער, און אַלע זײַנע קינדער, האָט ער געבראַכט מיט זיך קיין מִצרַיִם.
- און דאָס זײַנען די נעמען פֿון די קינדער פֿון ישׂראל וואָס זײַנען געקומען קיין מְצרַיִם, יעקב און זײַנע קינדער: יעקבס בכָור ראובן.
- און די זין פֿון ראובֵנען: חַנוֹך, און פַּלוא, און חֶצרוֹן, און כַּרמי.

- י וּבְנֵי שִׁמְעוֹן יְמוּאֵל וְיָמִין וְאֹהַד וְיָכִין וְצֹחַר וְשָׁאוּל בֶּן־הַכְּנַעֲנִית:
  - יא וּבְנֵי לֵוִי גַּרְשׁוֹן קְהָת וּמְרָרִי:
  - יב וּבְנֵי יְהוּדָה עֵר וְאוֹנְן וְשֵׁלָה וְפֶּרֶץ וְזָרַח וַיָּמָת עֵר וְאוֹנְן בְּאֶרֶץ כְּנַעַן וַיִּהְיוּ בְנִי־פֶּרֶץ חֶצְרוֹן וְחְמוּל:
    - יג וּבְנֵי יִשְׂשכָר תּוֹלֶע וּפֻּוָּה וְיוֹב וִשִׁמְרוֹן:
    - יד וּבְנֵי זְבוּלֻן סֶרֶד וְאֵלוֹן וְיַחְלְאֵל:
- טו אֵלֶה בְּנֵי לֵאָה אֲשֶׁר יָלְדָה לְיַעֲלִב בְּפַדֵּן אֲרָם וְאֵת דִּינָה בִתּוֹ כָּל־נֶפֶשׁ בְּנָיו וּבְנוֹתִיו שְׁלֹשִׁים וְשָׁלֹשׁ:
- טז וּבְנֵי גָד צִפְיוֹן וְחַגִּי שׁוּנִי וְאֶצְבֹּן עֵרִי וַאֲרוֹדִי וְאַרְאֵלִי:
- יז וּבְנֵי אָשֵׁר יִמְנָה וְיִשְׁוָה וְיִשְׁוִי וּבְרִיעָה וְשֶׂרַח אֲחֹתָם וּבְנֵי בְרִיעָה חֶבֶּר וּמַלְכִּיאֵל:
- יח אֵלֶה בְּנֵי זִלְפָּה אֲשֶׁר־נְתַן לָבְן לְלֵאָה בִתּוֹ וַתֵּלֶד אֶת־אֵלֶה לְיַעֲלִב שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה נָפָשׁ:
  - יט בְּנֵי רָחֵל אֵשֶׁת יַעֲלְב יוֹסֵף וּבִנְיָמְן:
  - כ וַיּנְלֵד לְיוֹסֵף בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲשֶׁר יִלְדָה־לּוֹ אָסְנַת בַּת־פּוֹטִי פֶּרַע כֹּהֵן אֹן אֶת־מְנַשֶּׁה וְאֶת־אֶפְּרִיִם:
- כא וּבְנֵי בִנְיָמִן בֶּלַע וָבֶכֶר וְאַשְׁבֵּל גַּרְא וְנַעֲמָן אֵחִי וָרֹאשׁ מֻפִּים וְחֻפִּים וָאָרְדְּ:

- און די זין פֿון שמעונען: ימואֵל, און יָמין, און אוֹהַד, און די זין פֿון שמעונען: און שָאול דער זון פֿון אַ כּנַעַנית. און יָכין, און צוֹחַר, און שָאול
  - און די זין פֿון לֵוִין: גַרשוֹן, קהָת, און מרָרי.
- און די זין פֿון יהודהן: עֵר, און אוֹנְן, און שֵּלְה, און פֶּרֶץ, און זֶרַח; און עֵר און אוֹנְן זײַנען געשטאָרבן אין לאַנד כּנַעַן. און די זין פֿון פֶּרֶצן זײַנען געווען חֶצרוֹן און חָמול.
- און די זין פֿון יִששֶׁכֶרן: תּוֹלְע, און פּוְוָה, און יוֹב, און שָמרוֹן.
  - און די זין פֿון זבולונען: סֵרֶד, און אֱלוֹן, און יַחלאֱל.
- דאָס זײַנען די זין פֿון לאהן, װאָס זי האָט געבאָרן דאָס זײַנען די זין פֿון לאהן, װאָס זי האָט געבאָרן יעקבן אין פַּדַן-אַרָם; דערצו זײַן טאָכטער דינה; אַלע נפֿשות פֿון זײַנע זין און זײַנע טעכטער, דרײַ און דרײַסיק.
- און די זין פֿון גָדן זײַנען געווען צִפֿיוֹן, און חַגי, שוני, און אֶצבוֹן, עֵרי, און אַרוֹדי, און אַראֵלי.
- און די קינדער פֿון אָשרן: יִמנְה, און יִשוָה, און יִשוִי, און בריעָה, און זייער שוועסטער שֶׂרַח; און די זין פֿון בריעָהן: חֶבֶר און מַלכּיאֵל.
- דאָס זײַנען די זין פֿון זִלפָּהן, וואָס לְבָן האָט געגעבן די זין פֿון זין פֿון זיין טאָכטער לאהן, און די דאָזיקע האָט זי געבאָרן זײַן טאָכטער לאהן, און די דאָזיקע האָט זי געבאָרן יעקבן זעכצן נפֿשות.
- די זין פֿון יעקבס ווײַב רחלען זײַנען געווען יוֹסף און בנימין.
- און בײַ יוֹספֿן זײַנען געבאָרן געוואָרן אין לאַנד מִצרַיִם מנשה און אפֿרים, וואָס אָסנַת די טאָכטער פֿון פּוֹטי-פֿרַע דעם פּריסטער פֿון און האָט אים געבאָרן.
- און די זין פֿון בנימינען זײַנען געווען בלַע, און בכֶר, און אַשבל, גֵראָ, און נַעֲמָן, אֵחי, און ראש, מופּים, און חופּים, און אָרד.

- כב אֵלֶה בְּנֵי רָחֵל אֲשֶׁר יֻלַּד לְיַעֲלְב :כְּל־נֶפֶשׁ אַרְבְּעָה עְשָׂר
  - כג וּבְנֵי־דָן חֻשִׁים:
- כד וּבְנֵי נַפְתָּלִי יַחְצְאֵל וְגוּנִי וְיֵצֶר וְשׁלֵם:
- בָּתוֹ וַתֵּלֶד אֶת־אֵלֶה לְיַעֲלְב כְּל־נֶפֶשׁ :שָׁבְעָה
  - כו כָּל־הַנָּפֶשׁ הַבָּאָה לְיַעֲקֹב מִצְרַיְמָה יֹצְאֵי יְרֵכוֹ מִלְּבַד נְשֵׁי בְנֵי־יַעֲקֹב בָּל־נֶפֶשׁ שִׁשִּׁים וְשֵׁשׁ:
- שְׁנָיִם כָּל־הַנָּפָשׁ לְבֵית־יַעֲלְב הַבָּאָה :מִצְרַיְמָה שִבְעִים
  - כח וְאֶת־יְהוּדָה שָׁלַח לְפָּנְיו אֶל־יוֹסֵף לְהוֹלת לְפָנְיוֹ גִּשְׁנָה וַיָּבֹאוּ אַרְצָה גישון:
  - כט וַיֶּאְסֹר יוֹסֵף מֶרְכַּבְתוֹ וַיַּעַל לְקְרַאת־יִשְׂרָאֵל אָבִיו גֹשְׁנָה וַיֵּרָא אָלָיו וַיִּפָּל עַל־צַוְארָיו וַיִּבְּךְּ יַעל־צַוָּארָיו עוֹד:
    - ל וַיּאֹמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל־יוֹסֵף אָמוּתָה ַהַפָּעַם אַחֲרֵי רְאוֹתִי אֶת־פָּנֶיךּ כִּי עוֹדְךּ חָי:
- לא וַיּאַמֶּר יוֹסֵף אֶל־אֶחָיו וְאֶל־בֵּית אָבִיו אָצֶלֶה וְאַגִּידָה לְפַּרְעֹה וְאֹמְרָה אֵלְיו אַחַי וּבֵית־אָבִי אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ־כְּנַעַן בָּאוּ אֵלָי:

- דאָס זײַנען די זין פֿון רחלען, וואָס זײַנען געבאָרן געוואָרן בײַ יעקבן: אַלע נפֿשות, פֿערצן.
  - און די זין פון דָנען: חושים.
- און די זין פֿון נפֿתּלין: יַחצאֵל, און גוני, און יֵצֵר, און שָלֶם.
- ַכה אֵכֶּה בְּנֵי בִלְהָה אֲשֶׁר־נָתַן לָבָן לְרָחֵל דאָס זײַנען די זין ַפֿון בלהָהו, וואָס לָבָן האָט געגעבן זײַן טאָכטער רחלען, און די דאָזיקע האָט זי געבאָרן יעקבן; אַלע נפֿשות, זיבן.
- אַלע נפֿשות פֿון יעקבן וואָס זײַנען געקומען קיין ָמָצרַיִם, די װאָס זײַנען אַרױסגעגאַנגען פֿון זײַן דיך, אַלע נפֿשות זײַנען — אַלע נפֿשות זײַנען געווען זעקס און זעכציק.
- כז וּבְנֵי יוֹסֵף אֲשֶׁר־יֻלַד־לוֹ בְמִצְרַיִם נֶפֶשׁ און יוֹספֿס זין, וואָס זײַנען אים געבאָרן געוואָרן אין מָצרַיִם, זײַנען געווען צוויי נפֿשות. אַלע נפֿשות פֿון יעקבס הויז וואָס זײַנען געקומען קיין מְצרַיִם, זיבעציק.
- און יהודהן האָט ער געשיקט פֿאַרויס פֿאַר זיך צו יוֹספֿן, צו ווײַזן אים פֿאַרױס דעם װעג קיין גוֹשֱן; און ויי זײַנען אָנגעקומען קיין לאַנד גושָן.
- און יוֹסף האָט אײַנגעשפּאַנט זײַן רײַטװאָגן, און איז אַרױפֿגעגאַנגען אַנטקעגן זײַן פֿאָטער ישׂראלן קיין גוֹשֶן. און ווי ער האָט זיך געוויזן פֿאַר אים, אַזוי איז ער אים געפֿאַלן אױפֿן האַלדז, און ער האָט לאַנג געוויינט אויף זײַן האַלדז.
- און ישׂראל האָט געזאָגט צו יוֹספֿן: אַצונד קען איך שטאַרבן, נאָכדעם ווי איך האָב געזען דײַן פּנים, אַז .דו לעבסט נאָך
- און יוֹסף האָט געזאָגט צו זײַנע ברידער און צו זײַן פֿאָטערס הױזגעזינט: איך װעל אַרױפֿגיין און װעל דערציילן פַּרעהן, און איך וועל אים זאָגן: מײַנע ברידער און מײַן פֿאָטערס הויזגעזינט, וואָס זײַנען ברידער און מײַן געווען אין לאַנד כּנַעַן, זײַנען געקומען צו מיר.

- לב וְהָאֲנְשִׁים רֹעֵי צֹאן כִּי־אַנְשֵׁי מִקְנֶה הִיוּ וְצֹאנָם וּבְקָרָם וְכָל־אֲשֶׁר לְהֶם הַבִיאוּ:
  - לג וְהָיָה כִּי־יִקְרָא לְכֶם פַּרְעֹה וְאָמֵר מַה־מַּצְשֵׂיכֶם:
- לד וַאֲמַרְתֶּם אַנְשׁי מִקְנֶה הָיוּ עֲבָדֶיךְּ מִנְּעוּרֵינוּ וְעַד־עַתְּה גַּם־אֲנַחְנוּ גַם־אֲבֹתִינוּ בַּעֲבוּר תִּשְׁבוּ בְּאֶרֶץ גֹשֶׁן כִּי־תוֹעֲבַת מִצְרַיִם כָּל־רֹעֵה צֹאן:
- און די מענטשן זײַנען פּאַסטוכער פֿון שאָף, וואָרום זײַ זײַנען מענטשן פֿון פֿי; און זייערע שאָף און זייערע זיי זײַנען מענטשן פֿון פֿי; און זייערע און אַלץ וואָס זיי האָבן, האָבן זיי מיטגעבראַכט.
- און עס וועט זײַן, אַז פַּרעה וועט אײַך רופֿן, און וועט און עס וועט זײַן, אַז אַיער טאָן? זאָגן: וואָס איז אײַער טאָן
- זאָלט איר זאָגן: מענטשן פֿון פֿי זײַנען דײַנע קנעכט פֿון אונדזער יוגנט אָן און ביז אַצונד, אַזוי מיר, אַזוי אונדזערע עלטערן; פּדי איר זאָלט זיצן אין לאַנד גוֹשֶׁן, וואָרום אַן אומווערדיקייט בײַ די מִצרים איז יעטוועדער פּאַסטוך פֿון שאָף.

בראשית מז: 47

- א וַיָּבֹא יוֹסֵף וַיַּגֵּד לְפַרְעֹה וַיּאֹמֶר אָבִי וְאַחֵי וְצֹאנָם וּבְקָרָם וְכָל־אֲשֶׁר לְהֶם בָּאוּ מֵאֶרֶץ כְּנְעַן וְהנָּם בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן:
  - ב וּמִקְצֵה אֶחָיו לְקַח חֲמִשְׁה אֲנְשִׁים וַיַּצְגַם לִפְנֵי פַרְעֹה:
- ג וַיּאֹמֶר פַּרְעֹה אֶל־אֶחָיו מַה־מַּצְשֵׂיכֶם ַויּאמְרוּ אֶל־פַּרְעֹה רֹעֵה צֹאן עֲבָדֶיף גַּם־אֲנַחְנוּ גַּם־אֲבוֹתִינוּ:
- ד וַיּאֹמְרוּ אֶל־פַּרְעֹה לָגוּר בְּאָרֶץ בָּאנוּ פִּי־אֵין מִרְעָה לַצֹּאוֹ אֲשֶׁר לַעְבְדֶיךּ ּכִּי־כָבֵד הָרָעָב בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וְעַתָּה ַיִשְׁבוּ־נָא עֲבָדֶיךּ בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן:
- קּיבְיף לֵאמֹר אָל־יוֹסֵף לֵאמֹר אָבִיף ה וַאַחֵיךּ בָּאוּ אֵלֵיךּ:
- ו אֶרֶץ מִצְרַיִם לְפָנֶיךְּ הָוֹא בְּמֵיטַב ּהָאָרֶץ הוֹשֵׁב אֶת־אָבִידְּ וְאֶת־אַחֶידְ יַשְׁבוּ בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן וְאִם־יָדַעְהָּ וְיֶשׁ־בָּם אַנְשֵׁי־חַיִל וְשַׂמְתָּם שָׂרֵי מִקְנֶה יַעַל־אֲָשֶׁר־לִי:
- ז וַיָּבֵא יוֹסֵף אֶת־יַעֲלֹב אָבִיו וַיִּעֲמִדהוּ ּלִפְנֵי פַּרְעֹה וַיְבָרֶךְ יַעֲקֹב אֶת־פַּרְעֹה:
- חַיִּיך:

- און יוֹסף איז געגאַנגען און האָט דערציילט פַּרעהן, ,און האָט געזאָגט: מײַן פֿאָטער און מײַנע ברידער מיט זייערע שאָף און זייערע רינדער און אַלץ וואָס זיי האָבן, זײַנען געקומען פֿון לאַנד כּנַעַן, און זיי וײַנען אין לאַנד גוֹשֵן.
- און פֿון צווישן זײַנע ברידער האָט ער גענומען פֿינף מאַן, און האָט זיי געשטעלט פֿאַר פַּרעהן.
- האָט פַּרעה געזאָגט צו זײַנע ברידער: װאָס איז אײַער ַטאָן? האָבן זיי געזאָגט צו פַּרעהן: פּאַסטוכער פֿון שאָף זײַנען דײַנע קנעכט, אַזױ מיר, אַזױ אונדזערע עלטערן.
- און זיי האָבן געזאָגט צו פַּרעהן: צו וווינען אין לאַנד זײַנען מיר געקומען, וואָרום עס איז ניטאָ קיין פֿיטערונג פֿאַר די שאָף פֿון דײַנע קנעכט, ווײַל דער הונגער איז שווער אין לאַנד כּנַעַן. און אַצונד, איך ַבעט דיך, זאָלן דײַנע קנעכט זיצן אין לאַנד גושֵן.
- האָט פַּרעה געזאָגט צו יוֹספֿן, אַזױ צו זאָגן: דײַן ָביר דירן און דײַנע ברידער זײַנען געקומען צו דיר
- דאָס לאַנד מָצרַיִם ליגט פֿאַר דיר, אין בעסטן טייל פֿון לאַנד באַזעץ דײַן פֿאָטער און דײַנע ברידער. זאָלן זיי זיצן אין לאַנד גוֹשֶן. און אויב דו ווייסט אַז צווישן זיי זײַנען דאָ טױגלעכע מענטשן, זאָלסטו זיי מאַכן .פֿאַר אויבערלײַט איבער דעם פֿי וואָס איך האָב
- און יוֹסף האָט געבראַכט זײַן פֿאָטער יעקבן, און ער האָט אים געשטעלט פֿאַר פַּרעהן; און יעקב האָט געבענטשט פַרעהן.
- רי וויפֿיל זײַנען די יעקבן: וויפֿיל זײַנען די פֿרְעה האָט געזאָגט צו יעקבן: וויפֿיל זײַנען די ?טעג פֿון די יאָרן פֿון דײַן לעבן

- ט וַיּאׄמֶר יַעֲלְב אֶל־פַּרְעֹה יְמֵי שְׁנֵי מְגוּרֵי שְׁלֹשִׁים וּמְאַת שָׁנָה מְעַט וְרָעִים הָיוּ יְמֵי שְׁנֵי חַיַּי וְלֹא הִשִּׁיגוּ אֶת־יְמֵי שְׁנֵי חַיֵּי אֲבֹתַי בִּימֵי מְגוּרֵיהֶם:
- י וַיְבָרֶדְ יַעֲקֹב אֶת־פַּרְעֹה וַיֵּצֵא מִלְּפְנֵי פַרְעֹה:
- יא וַיּוֹשֵׁב יוֹסֵף אֶת־אָבִיו וְאֶת־אֶחָיו וַיִּתֵּן לְהֶם אֲחָזְּה בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּמֵיטַב הָאָרֶץ בְּאֶרֶץ רַעְמְסֵס כַּאֲשֶׁר צִּוָּה פַּרְעֹה:
- יב וַיְכַלְכֵּל יוֹסֵף אֶת־אָבִיו וְאֶת־אֶחָיו וְאֵת כָּל־בֵּית אָבִיו לֶחֶם לְפִי הַטָּף:
- יג וְלֶחֶם אֵין בְּכָל־הָאָרֶץ כִּי־כָבֵד הְרְעָב מְאֹד וַתֵּלַהּ אֶרֶץ מִצְרַיִם וְאֶרֶץ כְּנַעַן מִפְּנֵי הְרְעָב:
  - יד וַיְלַקֵּט יוֹסֵף אֶת־כְּל־הַכֶּסֶף הַנִּמְצְא בְאֶרֶץ־מִצְרַיִם וּבְאֶרֶץ כְּנַעַן בַּשֶּׁבֶּר אֲשֶׁר־הֵם שֹׁבְרִים וַיְּבֵא יוֹסֵף אֶת־הַכֶּסֶף בֵּיתָה פַּרְעֹה:
  - טו וַיָּתֹם הַכֶּסֶף מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וּמֵאֶרֶץ כְּנַעַן וַיָּבֹאוּ כָל־מִצְרַיִם אֶל־יוֹסֵף לֵאמֹר הָבָה־לָנוּ לֶחֶם וְלְמָּה נְמוּת נָגְדֶּךְ כִּי אָפֵּס כְּסֶף:
    - טז וַיּאֹמֶר יוֹסֵף הָבוּ מִקְנֵיכֶם וְאָתְּנָה לְכֶם בְּמִקְנֵיכֶם אִם־אָפֵס כְּסֶף:

- האָט יעקב געזאָגט צו פַּרעהן: די טעג פֿון די יאָרן פֿון מײַן װאַנדערשאַפט זײַנען הונדערט און דרײַסיק יאָר. װינציק און שלעכט זײַנען די טעג פֿון די יאָרן פֿון מײַן לעבן, און זיי קומען ניט צו די טעג פֿון די יאָרן פֿון מײַנע עלטערנס לעבן אין די טעג פֿון זייער יאָרן פֿון מײַנע עלטערנס לעבן אין די טעג פֿון זייער װאַפט.
- און יעקב האָט געבענטשט פַּרעהן, און איז אַרױסגעגאַנגען פֿון פֿאַר פַּרעהן.
- און יוֹסף האָט באַזעצט זײַן פֿאָטער און זײַנע ברידער, און ער האָט זיי געגעבן אייגנטום אין לאַנד מִצרַיִם, אין בעסטן טייל פֿון לאַנד, אין לאַנד רַעְמסֶס, אַזױ װי פַּרעה האָט באַפֿױלן.
- און יוֹסף האָט אויסגעהאַלטן זײַן פֿאָטער און זײַנע ברידער, און דאָס גאַנצע הויז פֿון זײַן פֿאָטער, מיט ברויט, ווי נאָכן געזינט.
- און קיין ברויט איז ניט געווען אין גאַנצן לאַנד, וואָרום דער הונגער איז געווען זייער שווער, און דאָס לאַנד מָצרַיִם און דאָס לאַנד כּנַעַן זײַנען אויסגעמאַטערט געוואָרן פֿון דעם הונגער.
- און יוֹסף האָט אױפֿגעקליבן דאָס גאַנצע געלט װאָס האָט זיך געפֿונען אין לאַנד מָצרַיִם און אין לאַנד כּנַעַן, פֿאַר דער תּבואה װאָס זיי האָבן געקױפֿט. און יוֹסף האָט געבראַכט דאָס געלט אין פַּרעהס הױז.
- און אַז דאָס געלט איז אױסגעגאַנגען פֿון לאַנד מִצרִים און פֿון לאַנד כּנַעַן, זײַנען אַלע מִצרים געקומען צו יוֹספֿן, אַזױ צו זאָגן: גיב אונדז ברױט; װאָרום נאָך װאָס זאָלן מיר שטאַרבן פֿאַר דיר? אַז דאָס געלט האָט זיך אױסגעלאָזט.
- האָט יוֹסף געזאָגט: גיט אײַערע פֿי, און איך וועל אײַך געבן פֿאַר אײַערע פֿי, אױב דאָס געלט האָט זיך אױסגעלאָזט.

- יז וַיָּבִיאוּ אֶת־מִקְנֵיהֶם אֶל־יוֹסֵף וַיִּתֵּן לְהֶם יוֹסֵף לֶחֶם בַּסּוּסִים וּבְמִקְנֵה הַצֵּאֹן וּבְמִקְנֵה הַבְּקֶר וּבַחֲמֹרִים וַיְנַהֲלֵם בַּלֶּחֶם בְּכָל־מִקְנֵהֶם בַּשְׁנָה הַהָוֹא:
- יח וַתִּתֹּם הַשְּׁנָה הַהָּוֹא וַיָּבֹאוּ אֵלְיוּ בַּשְׁנָה הַשֵּׁנִית וַיּאֹמְרוּ לוֹ לֹא־נְכַחֵד מֵאֲדֹנִי כִּי אִם־תַּם הַכֶּסֶף וּמִקְנֵה הַבְּהֵמָה אֶל־אֲדֹנִי לֹא נִשְׁאַר לִפְנֵי אֲדֹנִי בִּלְתִּי אִם־גְּוִיְתֵנוּ וְאַדְמְתֵנוּ:
- יט לְמָּה נְמוּת לְעֵינֶיךּ גַּם־אֲנַחְנוּ גַּם אַדְמָתֵנוּ קְנֵה־אֹתָנוּ וְאֶת־אַדְמְתֵנוּ בַּלְּחֶם וְנִהְיֶה אֲנַחְנוּ וְאַדְמְתֵנוּ עֲבָדִים לְפַּרְעֹה וְתָן־זֶרַע וְנִחְיֶה וְלֹא נְמוּת וְהָאֲדָמָה לֹא תֵשָׁם:
- נִיּקֶן יוֹסֵף אֶת־כְּל־אַדְמַת מִצְרַיִם
  לְפַּרְעֹה כִּי־מְכְרוּ מִצְרַיִם אִישׁ שְׂבֵהוּ
  כִּי־חָזַק עֲלֵהֶם הָרָעָב וַתְּהִי הָאָרֶץ
  לְפַּרְעֹה:
- כא וְאֶת־הָעָם הָעֶבִיר אֹתוֹ לֶעָרִים מִקְצֵה גְבוּל־מִצְרַיִם וְעַד־קָצֵהוּ:
- כב רַק אַדְמַת הַכּּהְנִים לֹא קָנָה כִּי חֹק לַכּּהְנִים מֵאֵת פַּרְעֹה וְאָכְלוּ אֶת־חֻקְּם אֲשֶׁר נְתַן לְהֶם פַּרְעֹה עַל־כֵּן לֹא מְכָרוּ אֶת־אַדְמָתָם:
- כג וַיּאמֶר יוֹסֵף אֶל־הָעָם הֵן קָנִיתִי אֶתְכֶם הַיּוֹם וְאֶת־אַדְמַתְכֶם לְפַּרְעֹה הַא־לְכֶם זֶרַע וּזְרַעְהֶּם אֶת־הְאֲדְמְה:

- האָבן זיי געבראַכט זייערע פֿי צו יוֹספֿן, און יוֹסף האָט זיי געגעבן ברויט פֿאַר פֿערד, און פֿאַר סטאַדעס שאָף, און פֿאַר סטאַדעס רינדער, און פֿאַר אייזלען; און ער האָט זיי פֿאַרזאָרגט מיט ברויט אין יענעם יאָר, פֿאַר אַלע זייערע פֿי.
- האָט זיך דאָס יאָר געענדיקט; און אױפֿן צװײטן יאָר זײַנען זיי געקומען צו אים, און האָבן צו אים געזאָגט: מיר װעלן ניט פֿאַרהױלן פֿון מײַן האַר, אַז אַזױ װי דאָס געלט איז אױסגעגאַנגען, און די סטאַדעס פֿי זײַנען בײַ מײַן האַר, איז ניט געבליבן פֿאַר מײַן האַר זײַנען בײַ מײַן האַר, איז ניט געבליבן פֿאַר מײַן האַר אַחוץ נאָר אונדזער לײַב און אונדזער ערד.
- נאָך וואָס זאָלן מיר אומקומען פֿאַר דײַנע אויגן, אי מיר אי אונדזער ערד? קויף אָף אונדז און אונדזער ערד פֿאַר ברויט, און מיר מיט אונדזער ערד וועלן ערד פֿאַר ברויט, און מיר מיט אונדזער ערד וועלן זײַן קנעכט צו פַּרעהן; און גיב אונדז זריעה, כּדי מיר זאָלן לעבן און ניט שטאַרבן, און די ערד זאָל ניט פֿאַרוויסט ווערן.
- האָט יוֹסף אָפּגעקױפֿט די גאַנצע ערד פֿון מָצרַיִם פֿאַר פַּרעהן, װאָרום די מָצרים האָבן פֿאַרקױפֿט איטלעכער זײַן פֿעלד, װײַל דער הונגער האָט זיך געשטאַרקט איבער זיי; און דאָס לאַנד איז געװאָרן פּרעהס.
- און דאָס פֿאָלק, זיי האָט ער שטעטװײַז איבערגעפֿירט פֿון איין עק געמאַרק פֿון מִצרַיִם צום אַנדער עק.
- נאָר די ערד פֿון די פּריסטער האָט ער ניט אָפּגעקױפט, װײַל די פּריסטער האָבן געקריגן אַ אָפּגעקױפט, װײַל די פּריסטער האָבן געקריגן אַ קַצבֿה פֿון פַּרעהן, און זיי האָבן געגעסן זייער קִצבֿה װאָס פַּרעה האָט זיי געגעבן; דרום האָבן זיי ניט פֿאַרקױפֿט זייער ערד.
- און יוֹסף האָט געזאָגט צום פֿאָלק: אָט האָב איך הײַנט אָפּגעקױפֿט אײַך און אײַער לאַנד פֿאַר פַּרעהן; נאַט אײַך זריעה, און פֿאַרזייט די ערד.

- כד וְהָיָה בַּהְבוּאֹת וּנְתַהֶּם חֲמִישִׁית לְפַרְעֹה וְאַרְבַּע הַיָּדֹת יִהְיֶה לְכֶם ּלְזֶרַע הַשְּׂדֶה וּלְאָכְלְכֶם וְלַאֲשֶׁר בְּבָתֵיכֶם וְלֶאֱכֹל לְטַפְּכֶם:
- ּוְהָיִינוּ עֲבָדִים לְפַּרְעֹה:
- כו וַיָּשֶׂם אֹתָה יוֹסֵף לְחֹק עַד־הַיּוֹם הַזֶּה עַל־אַדְמַת מִצְרַיִם לְפַּרְעֹה לַחֹמֶשׁ רַק אַדְמַת הַכּּהֲנִים לְבַדָּם לֹא הָיְתָה לְפַרְעֹה:
  - כז וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּאֶרֶץ גֹשֶׁן וַיֵּאָחֲזוּ בָה וַיִּפְרוּ וַיִּרְבּוּ מְאֹד:
- כח וַיְחִי יַעֲלְב בְּאֶבֶץ מִצְרַיִם שְׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה וַיְהִי יְמֵי־יַעֲּקֹב שְׁנֵי חַיָּיו יָשֶׁבַע שָׁנִים וְאַרְבָּעִים וּמְאַת שָׁנָה:
- כט וַיִּקְרָבוּ יְמֵי־יִשְׂרָאֵל לְמוּת וַיִּקְרָא לָבְנוֹ לְיוֹסֵף וַיּאֹמֶר לוֹ אִם־נָא מְצְאתִי חַן בְּעֵינֶיךְ שִּׁים־נָא יָדְדְּ תַּחַת יְרֵכִי ּוְעָשִׂיתָ עִפְּדִי חֶסֶד וָאֱמֶת אַל־נָא תִקְבְּרֵנִי בְּמִצְרָיִם:
- ל וְשֶׁכַבְתִּי עִם־אֲבֹתֵי וּנְשָׂאתַנִי מִמְּצְרֵיִם וּקְבַרְתַּנִי בִּקְבָרָתָם וַיּאֹמֵר אָנֹכִי ָּצֶעֶשֶׂה כִּדְבָרֶד:
- ּיִשְׂרָאֵל עַל־רֹאשׁ הַמִּּטְה:

- און עס וועט זײַן בײַ די תּבואות, וועט איר געבן אַ פֿינפֿטל צו פַּרעהן, און פֿיר חלקים וועלן אײַך זײַן פֿאַר זריעה פֿון פֿעלד, און פֿאַר אײַער עסן, און פֿאַר די וואָס אין אײַערע הײַזער, און צום עסן פֿאַר אײַערע קליינע קינדער.
- ָכה וַיּאַמְרוּ הֶחֶיִתְנוּ נִמְצָא־חֵן בְּעֵינֵי אֲדֹנִי האָבן זיי געזאָגט: האָסט אונדז דאָס לעבן דערהאַלטן; לאָמיר געפֿינען לײַטזעליקייט אין די אויגן פֿון מײַן האַר, און מיר וועלן זײַן קנעכט צו פַרעהן.
- און יוֹסף האָט עס געמאַכט פֿאַר אַ געזעץ ביז אויף הײַנטיקן טאָג אויף דער ערד פֿון מִצרַיִם, אַז צו פַּרעהן זאָל געהערן אַ פֿינפֿטל. נאָר די ערד פֿון די .פריסטער אַליין איז ניט געוואָרן פּרעהס
- און ישראל איז געזעסן אין לאַנד מְצרַיִם, אין לאַנד גוֹשֶׁן; און זיי האָבן זיך דאָרטן אײַנגעפֿעסטיקט, און .אייערט זייער געפֿרוכפּערט און געמערט זייער
- און יעקב האָט געלעבט אין לאַנד מָצרַיִם זיבעצן ,יאָר; און די טעג פֿון יעקבן, די יאָרן פֿון זײַן לעבן יאָר. און זיבן און פֿערציק יאָר. זײַנען געווען הונדערט יאָר און זיבן
- און די טעג פֿון ישׂראלן האָבן גענענט צום שטאַרבן, און ער האָט גערופֿן זײַן זון יוֹספֿן, און האָט צו אים געזאָגט: אויב, איך בעט דיך, איך האָב געפֿונען לײַטזעליקייט אין דײַנע אויגן, טו, איך בעט דיך, דײַן האַנט אונטער מײַן דיך, און זאָלסט טאָן מיט מיר אַ חסד און אַ טרײַשאַפֿט: זאָלסט מיך ניט באַגראָבן, איך בעט דיך, אין מִצרַיִם.
- און אַז איך וועל זיך לייגן צו מײַנע עלטערן, זאַלסטו מיך אַוועקטראָגן פֿון מָצרַיִם, און מיך באַגראָבן אין זייער קבֿר. האָט ער געזאָגט: איך וועל טאָן אַזוי ווי .דײַן װאָרט
- לא וַיּאָמֶר הִשְּׁבְעָה לִי וַיִּשְּׁבַע לוֹ וַיִּשְׁתַחוּ האָט ער געזאָגט: שווער מיר. און ער האָט אים געשװאָרן; און ישׂראל האָט זיך געבוקט צוקאָפּנס פֿון בעט.

48: בראשית מח

- א וַיְהִי אַחֲבִי הַדְּבָרִים הָאֵלֶה וַיּאֹמֶר לְיוֹסֵף הִנֵּה אָבִיךּ חֹלֶה וַיִּקַּח אֶת־שְׁנֵי בָנְיו עִמּוֹ אֶת־מְנַשֶּׁה וְאֶת־אֶפְּרִיִם:
  - ב וַיַּגֵּד לְיַעֲלָב וַיּאֹמֶר הִנֵּה בִּנְדְּ יוֹסֵף בָּא אֵלֶידְ וַיִּתְחַזֵּק יִשְׂרָאֵל וַיֵּשֶׁב עַל־הַמִּטָּה:
  - ג וַיּאׄמֶר יַעֲלִב אֶל־יוֹסֵף אֵל שַׁדִּי נְרְאָה־אֵלַי בְּלוּז בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַיְבָרֶךְ אֹתִי:
    - ד וַיּאׄמֶר אֵלֵי הִנְנִי מַפְּרְדּ וְהִרְבִּיתִדּ וּנְתַתִּידּ לִקְהַל עַמִּים וְנְתַתִּי אֶת־הָאָרֶץ הַזּאֹת לְזַרְעֲדְּ אַחֲרֶידְּ אֲחָזַת עוֹלָם:
  - ה וְעַתָּה שְׁנֵי־בָנֶידְּ הַנּוֹלְדִים לְדְּ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם עַד־בֹּאִי אֵלֶידְּ מִצְרַיְמְה לִי־הֵם אֶפְרַיִם וּמְנַשֶּׁה כִּרְאוּבֵן וְשִׁמְעוֹן יִהְיוּ־לִי:
  - ו וּמוֹלַדְתְּדְ אֲשֶׁר־הוֹלַדְתָּ אַחֲבִיהֶם לְדְּ יִהְיוּ עַל שֵׁם אֲחֵיהֶם יִקְּרְאוּ בְּנַחֲלָתָם:
- ז וַאֲנִי בְּבֹאִי מִפַּדְּן מֵתָה עְלֵי רְחֵל בְּאֶרֶץ כְּנַעַן בַּדֶּרֶךְּ בְּעוֹד כִּבְרַת־אֶּרֶץ לְבֹא אֶפְרְתָה וָאֶקְבְּרֶהְ שָׁם בְּדֶרֶךְ אֶפְרָת הִוא בֵּית לְחֶם:
  - ַ וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת־בְּנֵי יוֹסֵף וַיּאֹמֶר תּ וַיַּאמֶר מִי־אֵלֵה:

- און עס איז געווען נאָך די דאָזיקע געשעענישן, האָט מען עס איז געווען נאָך זע, דײַן פֿאָטער איז קראַנק. מען אָנגעזאָגט יוֹספֿן: זע, דײַן פֿאָטער איז קראַנק. האָט ער גענומען מיט זיך זײַנע צוויי זין, מנשהן און אפֿרימען.
- און מע האָט געלאָזט וויסן יעקבן און געזאָגט: זע, דײַן זון יוֹסף קומט צו דיר; און ישׂראל האָט זיך געשטאַרקט, און האָט זיך געזעצט אױפֿן בעט.
- און יעקב האָט געזאָגט צו יוֹספֿן: גאָט שַדַי האָט זיך באַוויזן צו מיר אין לוז, אין לאַנד כּנַעַן, און ער האָט מיך געבענטשט.
- און ער האָט צו מיר געזאָגט: זע, איך וועל דיך פֿרוכפּערן און וועל דיך מערן, און איך וועל דיך מאַכן פֿאַר אַ געזעמל פֿעלקער; און איך וועל געבן מאַכן פֿאַר אַ געזעמל דײַן זאָמען נאָך דיר פֿאַר אַן דיָר פֿאַר אַן אייביקן אייגנטום.
- און אַצונד, די צוויי זין וואָס זײַנען דיר געבאָרן געוואָרן אין לאַנד מִצרַיִם פֿאַר מײַן קומען צו דיר קיין מִצרַיִם, זיי זײַנען מײַנע: אפֿרים און מנשה זאָלן זײַן מײַנע אַזוי ווי ראובן און שמעון.
- אָבער דײַנע געבאָרענע װאָס דו האָסט געבאָרן נאָך זיי, זאָלן זײַן דײַנע; אױף דעם נאָמען פֿון זייערע ברידער זאָלן זיי גערופֿן װערן אין זייער נחלה.
- . . . און איך, אַז איך בין געקומען פֿון פַּדַן, איז מיר געשטאָרבן רחל אין לאַנד כּנַעַן אױפֿן װעג, װען עס איז נאָך געװען אַ שטרעק לאַנד צו קומען קיין אָפֿרָת; און איך האָב זי דאָרטן באַגראָבן אױפֿן װעג קײן אֶפֿרָת, דאָס איז בית-לֶחֶם.
- און ישׂראל האָט געזען יוֹספֿס זין, און ער האָט געזאָגט: ווער זײַנען די דאָזיקע?

- ט וַיּאׄמֶר יוֹסֵף אֶל־אָבִיו בְּנַי הֵם אֲשֶׁר־נְתַן־לִי אֱלֹהִים בְּזֶה וַיּאׁמַר קָחֶם־נָא אֵלַי וַאֲבְרֲכֵם:
- י וְצֵינֵי יִשְׂרָאֵל כְּבְדוּ מִזּּקֶן לֹא יוּכַל לְרָאוֹת וַיִּגֵּשׁ אֹתָם אֵלְיו וַיִּשַׁק לְהֶם וַיְחַבֵּק לְהֶם:
- יא וַיּאמֶר יִשְּׂרָאֵל אֶל־יוֹסֵף רְאֹה פָּנֶיףּ לֹא פִלְּלְתִּי וְהִנֵּה הֶרְאָה אֹתִי אֱלֹהִים גַּם אֶת־זַרְעֶךּ:
- ִיב וַיּוֹצֵא יוֹסֵף אֹתָם מֵעִם בִּרְכָּיו וַיִּשְׁתַּחוּ לְאַפָּיו אָרְצָה:
  - יג וַיִּקַּח יוֹסֵף אֶת־שְׁנֵיהֶם אֶת־אֶפְּרַיִם בִּימִינוֹ מִשְּׁמֹאׁל יִשְׂרָאֵל וְאֶת־מְנַשֶּׁה בִשְׂמֹאׁלוֹ מִימִין יִשְׂרָאֵל וַיַּגִּשׁ אֵלְיו: בִשְׂמֹאׁלוֹ מִימִין יִשְׂרָאֵל וַיַּגִּשׁ אֵלְיו:
  - יד וַיִּשְׁלַח יִשְׂרָאֵל אֶת־יְמִינוֹ וַיְּשֶׁת עַל־רֹאִשׁ אֶפְרַיִם וְהוּא הַצְּעִיר וְאֶת־שְׂמֹאלוֹ עַל־רֹאִשׁ מְנַשֶּׁה שִׂכֵּל אֶת־יָדִיו כִּי מְנַשֶּׁה הַבְּכוֹר:
  - טו וַיְבָרֶךְ אֶת־יוֹסֵף וַיּאמַר הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר הִתְהַלְּכוּ אֲבֹתֵי לְפָנָיו אַבְרָהְם וְיִצְחָק הָאֱלֹהִים הָרֹעֶה אֹתִי מֵעוֹדִי עַד־הַיּוֹם הַזֶּה:
  - טז הַמַּלְאָדְ הַגּאֵל אֹתִי מִכְּל־רָע יְבְרֵדְ אֶת־הַנְּעָרִים וְיִקְּרֵא בָהֶם שְׁמִי וְשֵׁם אֲבֹתַי אַבְרָהָם וְיִצְחָק וְיִדְגוּ לָרֹב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ:

- האָט יוֹסף געזאָגט צו זײַן פֿאָטער: דאָס זײַנען מײַנע זין וואָס גאָט האָט מיר געשאָנקען דאָ הי. האָט ער געזאָגט: נעם זיי, איך בעט דיך, צו מיר, און איך וועל זיי בענטשן.
- און די אויגן פֿון ישׂראלן זײַנען געווען טונקל פֿון זְקנה, ער האָט ניט געקענט זען. האָט ער זיי געמאַכט גענענען צו אים, און ער האָט זיי געקושט און זיי געהאַלדזט.
- און ישׂראל האָט געזאָגט צו יוֹספֿן: איך האָב ניט געדאַכט דײַן פּנים צו זען, און אָט האָט מיך גאָט געדאַכט דײַן פּנים צו זען, און אָט האָט מיך גאָט געלאָזט זען אויך דײַנע קינדער.
- און יוֹסף האָט זיי אַרױסגעצױגן פֿון צװישן זײַנע קני, און האָט זיך געבוקט אױף זײַן פּנים צו דער ערד.
- און יוֹסף האָט זיי ביידן גענומען, אפֿרימען אין זײַן רעכטער האַנט, צו דער לינקער האַנט פֿון ישׂראלן, און מנשהן אין זײַן לינקער האַנט, צו דער רעכטער האַנט פֿון ישׂראלן, און האָט זיי געמאַכט גענענען צו האַנט פֿון ישׂראלן, און האָט זיי געמאַכט גענענען צו איר.
- האָט ישׂראל אויסגעשטרעקט זײַן רעכטע האַנט, און אַרויפֿגעטאָן אויפֿן קאָפּ פֿון אפֿרימען, וואָס איז אַרויפֿגעטאָן אויפֿן קאָפּ פֿון אפֿרימען, וואָס איז געווען דער יִינגערער, און זײַן לינקע האַנט אויפֿן קאָפּ פֿון מנשהן; ער האָט בכּיוון איבערגעדרייט זײַנע הענט, וואָרום מנשה איז געווען דער בכָור.
- און ער האָט געבענטשט יוֹספֿן, און האָט געזאָגט: דער גאָט וואָס מײַנע עלטערן אבֿרהם און יצחק זײַנען געגאַנגען פֿאַר אים, דער גאָט וואָס איז געווען מײַן פּאַסטוך פֿון זינט איך לעב ביז אויף הײַנטיקן טאָג,
- דער מלאך וואָס האָט מיך אויסגעלייזט פֿון אַלעם בייזן, ער זאָל בענטשן די יִינגלעך; און עס זאָל בערופֿן ווערן אויף זיי מײַן נאָמען, און דער נאָמען פֿון מײַנע עלטערן אבֿרהם און יצחק; און זיי זאָלן זיך מערן לרָוב אויף דער ערד.

- יז וַיַּרְא יוֹסֵף כִּי־יָשִׁית אָבִיו יַד־יְמִינוֹ עַל־רֹאשׁ אֶפְרַיִם וַיֵּרַע בְּעֵינְיו וַיִּתְמֹךְ יַד־אָבִיו לְהָסִיר אֹתָהּ מֵעַל רֹאשׁ־אֶפְרַיִם עַל־רֹאשׁ מְנַשֶּׁה:
- יח וַיּאֹמֶר יוֹסֵף אֶל־אָבִיו לֹא־כֵן אָבִי כִּי־זֶה הַבְּּכֹר שִׂים יְמִינְךְּ עַל־רֹאשׁוֹ:
- יט וַיְמָאֵן אָבִיו וַיּאֹמֶר יָדַעְתִּי בְנִי יָדַעְתִּי גַּם־הוּא יִהְיֶה־לְּעָם וְגַם־הוּא יִגְדָּל וְאוּלָם אָחִיו הַקָּטֹן יִגְדַּל מִמֶּנוּ וְזַרְעוֹ יִהְיֶה מְלֹא־הַגּוֹיִם:
- כ וַיְבְרֲכֵם בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמוֹר בְּּךְּ יְבְרֵךְ יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר יְשִׁמְךּ אֱלֹהִים כְּאֶפְרַיִם וְכִמְנַשֶּׁה וַיְשֶׂם אֶת־אֶפְרַיִם לִפְנֵי מְנַשֶּׁה:
  - כא וַיּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל־יוֹסֵף הִנֵּה אָנֹכִי מֵת וְהָיָה אֱלֹהִים עִמְּכֶם וְהֵשִׁיב אֶתְכֶם אֶל־אֶרֶץ אֲבֹתֵיכֶם:
  - כב וַאֲנִי נְתַתִּי לְּךְּ שְׁכֶם אַחַד עַל־אַחֶיךְּ אֲשֶׁר לְקַחְתִּי מִיַּד הָאֱמֹרִי בְּחַרְבִּי וּבְקַשְׁתִּי:

- און יוֹסף האָט געזען, אַז זײַן פֿאָטער טוט אַרױף זײַן רעכטע האַנט אױפֿן קאָפּ פֿון אפֿרימען, און עס איז אױסגעקומען שלעכט אין זײַנע אױגן; האָט ער אונטערגעלענט זײַן פֿאָטערס האַנט, כּדי זי אַװעקצונעמען פֿון אפֿרימס קאָפּ אױף מנשהס קאָפּ.
- און יוֹסף האָט געזאָגט צו זײַן פֿאָטער: ניט אַזױ, מײַן פֿאָטער, װאָרום דער איז דער בכְור; טו אַרױף דײַן רעכטע האַנט אױף זײַן קאָפּ.
- אָבער זײַן פֿאָטער האָט ניט געוואָלט, און האָט געזאָגט: איך ווייס, מײַן זון, איך ווייס; ער אויך וועט ווערן אַ פֿאָלק, און ער אויך וועט זײַן גרויס, אָבער זײַן יִינגערער ברודער וועט זײַן גרעסער פֿון אים, און זײַן זאָמען וועט ווערן אַ פולע פעלקער.
- און ער האָט זיי געבענטשט אין יענעם טאָג, אַזױ צו זאָגן: מיט דיר זאָל זיך בענטשן ישׂראל, אַזױ צו זאָגן: גאָט זאָל דיך מאַכן אַזױ װי אפֿרים און אַזױ װי גאָט זאָל דיך מאַכן אַזױ װי אפֿרים און פֿאַר מנשה. און ער האָט געשטעלט אפֿרימען פֿאַר מנשהן.
- און ישׂראל האָט געזאָגט צו יוֹספֿן: זע, איך שטאַרב; אָבער גאָט וועט זײַן מיט אײַך, און ער וועט אײַך אומקערן צו דעם לאַנד פֿון אײַערע עלטערן.
- און איך האָב דיר געגעבן איין חלק איבער דײַנע ברידער, וואָס איך האָב אַוועקגענומען פֿון דער האַנט פֿון דעם אָמוֹרי מיט מײַן שווערד און מיט מײַן בויגן.

בראשית מט: 49

- א וַיִּקְרָא יַצְלַב אֶל־בָּנְיו וַיּאֹמֶר הַאָּסְפּוּ וְאַגִּידָה לָכֶם אֵת אֲשֶׁר־יִקְרָא אֶתְכֶם בְּאַחֲרִית הַיָּמִים:
  - ב הָקְּבְצוּ וְשִׁמְעוּ בְּנֵי יַעֲלְב וְשִׁמְעוּ אֶל־יִשְׂרָאֵל אֲבִיכֶם:
- ג רְאוּבֵן בְּכֹרִי אַתְּה כֹּחִי וְרֵאשִׁית אוֹנִי יֶתֶר שְׂאֵת וְיֶתֶר עָז:
- ד פַּחַז כַּמַיִם אַל־תּוֹתַר כִּי עָלִיתְ מִשְׁכְּבֵי אָבִיךּ אָז חִלַּלְתְּ יְצוּעִי עָלָה:
  - ה שִׁמְעוֹן וְלֵוִי אַחִים כְּלֵי חָמְס מְכֵרֹתֵיהֶם:
- ֹבְּסֹדָם אַל־תָּבֹא נַפְּשִׁי בִּקְהָלָם אַל־תַּחַד כְּבֹדִי כִּי בְאַפָּם הָרְגוּ אִישׁ וּבִרִצֹּנָם עִקְרוּ־שׁוֹר:
- ז אָרוּר אַפָּם כִּי עִז וְעֶבְרָתִם כִּי קִשְׁתָה אַחַלְקֵם בְּיַעֲלְב וַאֲפִיצֵם בְּיִשְׂרָאֵל:
  - יְהוּדָה אַתָּה יוֹדוּךּ אַמֶּיךּ יְדְדְּ בְּעֹרֶף אֹיְבֶיךּ יִשְׁתַּחֲוּוּ לְדְּ בְּנֵי אָבִיף:
- ט גוּר אַרְיֵה יְהוּדָה מִטֶּרֶף בְּנִי עָלִיתָ כָּרַע רָבַץ כְּאַרְיֵה וּכְלָבִיא מִי יְקִימֶנּוּ:
- לאריָסוּר שֵׁבֶט מִיהוּדָה וּמְחֹקֵק מִבֵּין רַגְלָיו עַד כִּי־יָבא שילה שִׁילוֹ וְלוֹ יִקְהַת עַמִּים:

- און יעקב האָט גערופֿן זײַנע זין, און האָט געזאָגט: זאַמלט אײַך אײַן, און איך וועל אײַך זאָגן װאָס אײַך װעט געשען אין סָוף פֿון די טעג.
- קלײַבט אײַך אויף און הערט, קינדער פֿון יעקב, און קלײַבט אײַר אויף אויף אויף האָרכט צו אײַער פֿאָטער ישׂראל:
- ראובן, מײַן בכָור ביסטו, מײַן כּוח און מײַן ערשטע קראַפֿט, די פּער פֿון גרױסקײט, און די פּער פֿון מאַכט.
- ביסט אײַליק װי װאַסער זאָלסטו די פּער ניט זײַן; װײַל דו ביסט אױף דײַן פֿאָטערס געלעגער אַרױף; דענצמאָל האָסטו עס פֿאַרשװעכט – מײַן בעט אַװוּ ער איז אַרױף.
- שמעון און לֵוִי זײַנען ברידער, וואַפֿן פֿון רויב זײַנען זייערע לײַב-קרוֹבים.
- אין זייער באַראָט זאָל ניט קומען מײַן זעל, צו זייער געזעמל זאָל מײַן כּבוד ניט צושטיין; וואָרום אין זייער כּעס הרגען זיי אַ מענטשן, און אין זייער גוטמוט פֿאַרקריפּלען זיי אַן אָקס.
- פֿאַרשאָלטן זייער כּעס, ווײַל ער איז שטאַרק, און זייער צאָרן, ווײַל ער איז האַרט! איך וועל זיי צעטיילן אין יעקב, און זיי צעשפּרייטן אין ישׂראל.
- יהודה, דיך וועלן לויבן דײַנע ברידער, דײַן האַנט וועט זײַן אױפֿן נאַקן פֿון דײַנע פֿײַנט, די זין פֿון דײַן פֿאָטער וועלן זיך בוקן צו דיר.
- אַ יונגער לייב איז יהודה; פֿון פֿאַרצוקונג, מײַן זון, ביסטו אױפֿגעװאַקסן; ער קניט, ער הױערט װי אַ לייב, און װי אַ לײבינטע װער קען אים אױפֿרײַצן? ניט אָפּגעטאָן װעט װערן אַ צעפּטער פֿון יהודה, און אַ הערשערשטאָק פֿון צװישן זײַנע פֿיס, װי לאַנג מע װעט קומען קײן שילו; און צו אים װעלן פֿעלקער געהאָרכן.

- יא אֹסְרִי לַגָּפֶן עירה עִירוֹ וְלַשֹׂרֵקָה בְּנִי אֲתֹנוֹ כִּבֵּס בַּיַיִן לְבָשׁוֹ וּבְדַם־עֲנְבִים סותה *סוּתוֹ:*
  - יב חַכְלִילִי עֵינַיִם מִיֶּיון וּלְבֶּן־שִׁנַּיִם מֵחְלָב:
  - יג זְבוּלָן לְחוֹף יַמִּים יִשְׁכֹּן וְהוּא לְחוֹף אֲנִיּוֹת וְיַרְכָתוֹ עַל־צִידֹן:
    - יד יִשְּׂשׁכָר חֲמֹר גָּרֶם רֹבֵץ בֵּין הַמִּשְׁפְּתִים:
  - טו וַיַּרְא מְגָחָה כִּי טוֹב וְאֶת־הָאָרֶץ כִּי נְעֵמָה וַיֵּט שִׁכְמוֹ לִסְבּל וַיְהִי לִמַס־עֹבֶד:
  - טז דָּן יָדִין עַמּוֹ כְּאַחַד שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל:
    - יז יְהִי־דָן נָחָשׁ עֲלֵי־דֶרֶךְ שְׁפִיפֹּן עֲלֵי־אֹרַח הַנִּשֵׁךְ עִקְבֵי־סוּס וַיִּפּּׁל רֹכָבוֹ אָחוֹר:
      - יח לִישׁוּעָתְךּ קוּיתִי יְהוָה:
      - יט גָּד גְּדוּד יְגוּדֶנּוּ וְהוּא יָגֻד עָקֵב:
      - כ מֵאָשֵׁר שְׁמֵנָה לַחְמוֹ וְהוּא יִתֵּן מַעֲדַנֵּי־מֶלֶף:
        - כא נַפְתָּלִי אַיָּלָה שְׁלֻחָה הַנֹּתֵן אִמְרֵי־שָׁפֶּר:
- כב בֵּן פּּרָת יוֹסֵף בֵּן פּּרָת עֲלֵי־עִיִן בְּנוֹת צָעֵדָה עֵלֵי־שׁוּר:
- כג וַיְמְרָרָהוּ וָרֹבּוּ וַיִּשְׂטְמֻהוּ בַּעְּלֵי חִצִּים:

- ער בינדט צום ווײַנשטאָק זײַן יונגאייזל, אום צום ווײַנצווײַג דעם זון פֿון זײַן אייזעלין. ער וואַשט אין ווײַנצווײַג דעם זון פֿון זײַן אין בלוט פֿון טרויבן זײַן בגד; ווײַן זײַן קלייד, און אין בלוט פֿון טרויבן זײַן בגד;
- גערויטיקט די אויגן פֿון ווײַן, און ווײַס די ציינער פֿון מילך.
- זבולון וועט וווינען בײַם באָרטן פֿון ימען, און ער וועט זײַן אַ באָרטן פֿאַר שיפֿן, און זײַן לענד איבער צידוֹן.
- יִשֹׁשֶׂכָר איז אַ בייניקער אייזל, ער הויערט צווישן די שאַפֿגעהעפֿטן.
- און ער האָט געזען די רו, אַז זי איז גוט, און דאָס לאַנד, אַז עס איז ליב, האָט ער געבויגן זײַן רוקן צו לאַנד, אַז עס איז אַ צינזקנעכט געוואָרן.
- דָן װעט זיך אָננעמען פֿאַר זײַן פֿאָלק, װי אײנער פֿון די שבטים פֿון ישׂראל.
- דָן װעט זײַן אַ שלאַנג אױפֿן װעג, אַ האָרנשלאַנג אױפֿן װעג, אַ האָרנשלאַנג אױפֿן שטעג, װאָס בײַסט די טריט פֿון דעם פֿערד, און זײַן רײַטער פֿאַלט אַהינטער.
- אויף זײַן הילף, גאָט, טו איך האָפֿן. גָד אים וועט אַ מחנה באַפֿאַלן, אָבער ער וועט אָנפֿאַלן אויף זייער טריט.
- בײַ אָשרן וועט פֿעט זײַן זײַן ברויט, און ער וועט אַרויסגעבן מַלכות-געריכטן.
- נפֿתלי איז אַ הינדין אַ פֿלינקע; ער גיט אַרױס שײנע רײד.
- אַ פֿרוכטיק ביימל איז יוֹסף, אַ פֿרוכטיק ביימל בײַ אַ קוואַל; די צווײַגן שפּרײַזן איבער דער מויער.
- און אים געביטערט, און געשאָסן, און אים געפֿײַנט האָבן די פֿײַלמענער;

- כד וַתֵּשֶׁב בְּאֵיתָן קַשְׁתּוֹ וַיָּפֹּזּוּ זְרֹעֵי יָדְיוּ מִידֵי אֲבִיר יַעֲקֹב מִשְׁם רֹעֶה אֶבֶן יִשְׂרָאֵל:
- כה מֵאֵל אָבִיךּ וְיַעְזְרֶדְ וְאֵת שַׁדִּי וִיבְרְכֶדְ בִּרְכֹת שָׁמַיִם מֵעָל בִּרְכֹת תְּהוֹם רֹבֶצֶת תִּחַת בִּרְכֹת שָׁדַיִם וְרָחַם:
- כו בּּרְכֹת אָבִיךּ גָּבְרוּ עַל־בִּרְכֹת הוֹרֵי עַד־תַּאֲוַת גִּבְעֹת עוֹלֶם תִּהְיֶין לְרֹאשׁ יוֹסֵף וּלְקָדְקֹד נְזִיר אֶחָיו:
  - כז בּּנְיָמִין זְאֵב יִטְרָף בַּבֹּקֶר יֹאכַל עַד וְלָעֶרֶב יְחַלֵּק שָׁלָל:
- כח כָּל־אֵכֶּה שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל שְׁנֵים עָשָׂר וְזֹאֹת אֲשֶׁר־דִּבֶּר לְהֶם אֲבִיהֶם וַיְבָּרֶךְ אוֹתָם אִישׁ אֲשֶׁר כְּבִרְכָתוֹ בֵּרַדְּ אֹתָם:
  - כט וַיְצַו אוֹתָם וַיּאֹמֶר אֲלֵהֶם אֲנִי נָאֱסְף אֶל־עַמִּי קִבְרוּ אֹתִי אֶל־אֲבֹתִי אֶל־הַמְּעָרָה אֲשֶׁר בִּשְׂדֵה עֶפְרוֹן הַחִתִּי:
- ל בַּמְעָרָה אֲשֶׁר בִּשְׂדֵה הַמַּכְפֵּלָה אֲשֶׁר עַל־פְּנִי־מַמְרֵא בְּאֶרֶץ כְּנָעַן אֲשֶׁר קָנָה אַבְרָהָם אֶת־הַשְּׂדֶה מֵאֵת עֶפְרֹן הַחִתִּי לַאֲחֻזַּת־קָבֶר:
  - לא שְׁמָּה קָבְרוּ אֶת־אַבְרָהָם וְאֵת שְׂרָה אִשְׁתּוֹ שְׁמָּה קָבְרוּ אֶת־יִצְחָק וְאֵת רִבְקָה אִשְׁתּוֹ וְשָׁמָה קָבַרְתִּי אֵת־לֵאָה:
    - לב מִקְנֵה הַשְּׂדֶה וְהַמְּעָרָה אֲשֶׁר־בּוֹ מֵאֵת בְּנֵי־חֵת:

- אָבער פֿעסט איז זײַן בױגן געבליבן, און פֿלינק געװען זײַנען די אָרעמס פֿון זײַנע הענט, דורך די הענט פֿון דעם דעם מאַכטיקן פֿון יעקב, פֿון דאָרט פֿון דעם פּאַסטוך, דעם פֿעלז פֿון ישׂראל;
- פֿון דעם גאָט פֿון דײַן פֿאָטער װאָס העלפֿט דיר, און פֿון שַדִי װאָס בענטשט דיך, מיט ברכות פֿון הימל פֿון אויבן, ברכות פֿון תּהָום װאָס הויערט אונטן, ברכות פֿון ברוסטן און טראַכט.
- די ברכות פֿון דײַן פֿאָטער שטײַגן אַריבער די ברכות פֿון מײַנע עלטערן ביז דעם שפּיץ פֿון די אייביקע בערג. זיי זאָלן זײַן אויף דעם קאָפּ פֿון יוֹספֿן, און אויפֿן שיידל דעם פֿירשט פֿון זײַנע ברידער.
- בנימין איז אַ װאָלף װאָס פֿאַרצוקט; אין דער פֿרי עסט ער פֿאַנג, און אין אָװנט טײלט ער רױב.
- די אַלע זײַנען די צוועלף שבטים פֿון ישׂראל, און די אַלע זײַנען די צוועלף דאָס איז וואָס זייער פֿאָטער האָט צו זיי גערעדט און זיי געבענטשט; איטלעכן ווי לויט זײַן ברכה האָט ער זיי געבענטשט.
- און ער האָט זיי באַפֿױלן, און זיי אָנגזאָגט: איך װער אײַנגעזאַמלט צו מײַן פֿאָלק; באַגראָבט מיך לעבן מײַנע עלטערן, אין דער הייל װאָס אין דעם פֿעלד פֿון עֶפֿרוֹן דעם חָתּי.
- אין דער הייל װאָס אין דעם פֿעלד פֿון מַכפֵּלָה, װאָס פֿאַר מַמרֵא אין לאַנד כּנַעַן, װאָס אבֿרהם האָט אָפּגעקױפֿט מיטן פֿעלד פֿון עֶפֿרוֹן דעם חָתִּי פֿאַר אַ קבֿר-אייגנטום —
- דאָרטן האָט מען באַגראָבן אבֿרהמען און זײַן װײַב שׂרהן, דאָרטן האָט מען באַגראָבן יצחקן און זײַן – װײַב רבקהן, און דאָרטן האָב איך באַגראָבן לאהן
- דער אײַנקױף פֿון דעם פֿעלד מיט דער הייל װאָס דרינען, פֿון די קינדער פֿון חֵת.

לג וַיְכַל יַעֲלָב לְצַוּתׁ אֶת־בְּנָיו וַיֶּאֱסֹף רַגְלָיו אֶל־הַמִּטְה וַיִּגְוַע וַיֵּאְסֶף אֶל־עַמְיו:

און ווי יעקב האָט געענדיקט זײַן צַוְואֶה צו זײַנע זין, אַזוי האָט ער אַרײַנגענומען זײַנע פֿיס אין בעט, און איז פֿאַרגאַנגען, און איז אײַנגעזאַמלט געוואָרן צו זײַן פֿאָלק.

בראשית נ: 50

- א וַיִּפּל יוֹסֵף עַל־פְּנֵי אָבִיו וַיֵּבְךְּ עָלְיו וַיִּשַׁק־לוֹ:
- ב וַיְצַו יוֹסֵף אֶת־עֲבָדָיו אֶת־הְרֹפְאִים לַחֲנֹט אֶת־אָבִיו וַיַּחַנְטוּ הְרֹפְאִים אֶת־יִשְׂרָאֵל:
- ג וַיִּמְלְאוּ־לוֹ אַרְבָּעִים יוֹם כִּי כֵּן יִמְלְאוּ יְמֵי הַחֲנָטִים וַיִּבְכּוּ אֹתוֹ מִצְרַיִם שִׁבְעִים יוֹם:
- ד וַיַּעַבְרוּ יְמֵי בְכִיתוֹ וַיְדַבֵּר יוֹסֵף אֶל־בֵּית פַּרְעֹה לֵאמֹר אִם־נָא מְצָאתִי חֵן בְּעֵינֵיכֶם דַּבְּרוּ־נָא בְּאָזְנֵי פַּרְעֹה לִאמֹר:
  - ה אָבִי הִשְׁבִּיעַנִי לֵאמֹר הִנֵּה אָנֹכִי מֵת בְּקִבְרִי אֲשֶׁר כְּרִיתִי לִי בְּאֶרֶץ כְּנַעַן שְׁמָה תִּקְבְּרֵנִי וְעַתָּה אֶעֱלֶה־נָּא וְאֶקְבְּרָה אֶת־אָבִי וְאִשׁוּבָה:
  - ו וַיּאֹמֶר פַּרְעֹה עֲלֵה וּקְבֹר אֶת־אָבִיףּ כַּאֲשֶׁר הִשְׁבִּיעֶףּ:
- ז וַיַּעַל יוֹסֵף לִקְבּׁר אֶת־אָבִיו וַיַּעֲלוּ אָתּוֹ כְּל־עַבְדֵי פַּרְעֹה זִקְנֵי בֵיתוֹ וְכֹל זִקְנֵי אֶרֶץ־מִצְרָיִם:
- ח וְכֹל בֵּית יוֹסֵף וְאֶחָיו וּבֵית אָבִיו רַק טַפָּם וְצֹאנָם וּבְקָרָם עָזְבוּ בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן:
  - ט וַיַּעַל עִמּוֹ גַּם־רֶכֶב גַּם־פָּּרְשִׁים וַיְהִי הַמַּחֲנֶה כְּבֵד מְאֹד:

- און יוֹסף איז געפֿאַלן אױף זײַן פֿאָטערס פּנים, און ער האָט געוויינט איבער אים, און האָט אים געקושט.
- און יוֹסף האָט באַפֿוילן זײַנע קנעכט די רוֹפֿאים אײַנצובאַלזאַמירן זײַן פֿאָטער; און די רוֹפֿאים האָבן אײַנגעבאַלזאַמירט ישׂראלן.
- און עס זײַנען דערפֿילט געוואָרן איבער אים פֿערציק טעג, וואָרום אַזוי פֿיל טעג מוזן דערפֿילט ווערן בײַם אײַנבאַלזאַמירן. און די מִצרים האָבן אים באַוויינט זיבעציק טעג.
- און אַז די טעג פֿון זײַן באַוויינונג זײַנען אַריבער, האָט יוֹסף גערעדט צו פַּרעהס הויז, אַזוי צו זאָגן: אויב, איך בעט דיך, איך האָב געפֿונען לײַטזעליקייט אין אײַערע אויגן, רעדט, איך בעט אײַך, אין די אויערן פֿון פַּרעהן, אַזוי צו זאָגן:
- מײַן פֿאָטער האָט מיך באַשװאָרן, אַזױ צו זאָגן: זע, איך שטאַרב; אין מײַן קבֿר װאָס איך האָב מיר געגראָבן אין לאַנד כּנַעַן, דאָרטן זאָלסטו מיך באַגראָבן. און אַצונד, לאָמיך אַרױפֿגײן, איך בעט דיך, און באַגראָבן מײַן פֿאָטער, און זיך אומקערן.
- האָט פַּרעה געזאָגט: גיי אַרױף, און באַגראָב דײַן פֿאָטער, אַזױ װי ער האָט דיך באַשװאָרן.
- איז יוֹסף אַרױפֿגעגאַנגען צו באַגראָבן זײַן פֿאָטער, און מיט אים זײַנען אַרױפֿגעגאַנגען אַלע קנעכט פֿון פַּרעהן, די עלטסטע פֿון זײַן הױז, און אַלע עלטסטע פֿון לאַנד מִצרַיִם,
- און דאָס גאַנצע הויזגעזינט פֿון יוֹספֿן, און זײַנע ברידער, און זײַן פֿאָטערס הויזגעזינט; בלויז זייערע קליינע קינדער, און זייערע שאָף און זייערע רינדער, האָבן זיי איבערגעלאָזן אין לאַנד גוֹשֶן.
- אויך רײַטער און רײַטוועגן זײַנען אַרױפֿגעגאַנגען מיט אויך רײַטער און רײַטוועגן זייער גרױס.

- י וַיָּבֹאוּ עַד־גֹּרֶן הָאָטָד אֲשֶׁר בְּעֵבֶּר הַיַּרְדֵּן וַיִּסְפְּדוּ־שָׁם מִסְפֵּד גִּדוֹל וְכָבֵד מְאֹד וַיַּעַשׁ לְאָבִיו אֵבֶל שִׁבְעַת יְמִים:
- יא וַיַּרְא יוֹשֵׁב הָאָרֶץ הַכְּנַעֲנִי אָת־הָאֵבֶל בְּגֹרֶן הָאָטָד וַיּאׁמְרוּ אֵבֶל־כְּבֵד זֶה לְמִצְרָיִם עַל־כֵּן קָרָא שְׁמְהּ אָבֵל מִצְרַיִם אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן:
  - יב וַיִּצְשׂוּ בָנְיו לוֹ כֵּן כַּאֲשֶׁר צִוְּם:
- יג וַיִּשְׂאוּ אֹתוֹ בָנְיו אַרְצָה כְּנַעַן וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ בִּמְעָרַת שְׂדֵה הַמַּכְפֵּלָה אֲשֶׁר קנָה אַבְרָהָם אֶת־הַשְּׂדֶה לַאֲחָזַת־קֶבֶר מֵאֵת עֶפְרֹן הַחִתִּי עַל־פְּנֵי מַמְרֵא:
  - יד וַיָּשְׁב יוֹסֵף מִצְרַיְמְה הוּא וְאָחָיו וְכָל־הָעֹלִים אִתּוֹ לִקְבֹּר אֶת־אָבִיו אַחֲרֵי קָבָרוֹ אֵת־אָבִיו:
- טו וַיִּרְאוּ אֲחֵי־יוֹסֵף כִּי־מֵת אֲבִיהֶם וַיּאֹמְרוּ לוּ יִשְׂטְמֵנוּ יוֹסֵף וְהָשֵׁב יְשִׁיב לְנוּ אֵת כָּל־הָרְעָה אֲשֶׁר גְּמֵלְנוּ אֹתוֹ:
- טז וַיְצַוּוּ אֶל־יוֹסֵף לֵאמֹר אָבִיךּ צִוְּה לִפְנֵי מותו לֵאמֹר:
- יז כּה־תֹאמְרוּ לְיוֹסֵף אָנָּא שָׂא נָא פֶּשַׁע אַחֶיךּ וְחַפְּאתָם כִּי־רָעָה גְמְלוּךּ וְעַתְּה שָׂא נָא לְפָשַׁע עַבְדֵי אֱלֹהֵי אָבִיךּ וַיֵּבְךְּ יוֹסֵף בְּדַבְּרָם אֵלְיו:

- און זיי זײַנען געקומען ביז דעם שײַער פֿון אָטָד וואָס אויף יענער זײַט יַרדן, און האָבן דאָרטן געקלאָגט זייער אַ גרויסע און שווערע קלאָג; און ער האָט געמאַכט אַ טרויער אויף זײַן פֿאַטער זיבן טעג.
- און דער באַוווינער פֿון לאַנד, דער כּנַעַני, האָט געזען דעם טרויער בײַ דעם שײַער פֿון אָטָד, און זיי האָבן געזאָגט: אַ שווערער טרויער איז דאָס בײַ מִצרַיִם. דרום האָט מען גערופֿן דעם נאָמען דערפֿון דערבֿרן. אָבָל-מִצרַיִם, וואָס אויף יענער זײַט יַרדן.
- און זײַנע זין האָבן געטאָן צו אים אַזוי ווי ער האָט זײַ באַפֿוילן.
- און זײַנע זין האָבן אים אַוועקגעטראָגן קיין לאַנד כּנַעַן, און האָבן אים באַגראָבן אין דער הייל פֿון דעם פֿעלד פֿון מַכפֵּלָה, וואָס אבֿרהם האָט אָפּגעקױפֿט מיטן פֿעלד, פֿאַר אַ קבֿר-אייגנטום, פֿון עֶפֿרוֹן דעם חִתי, פֿאַר מַמרֵא.
- און יוֹסף האָט זיך אומגעקערט קיין מִצרַיִם, נאָכדעם ווי ער האָט באַגראָבן זײַן פֿאָטער, ער און זײַנע ברידער, און אַלע וואָס זײַנען אַרױפֿגעגאַנגען מיט אים צו באַגראָבן זײַן פֿאָטער.
- און װי יוֹספֿס ברידער האָבן געזען אַז זײער פֿאָטער און װי יוֹספֿס ברידער האָבן זײ געזאָגט: אפֿשר װעט אונדז טױט, אַזױ האָבן זײ געזאָגט: אפֿשר װעט ער אונדז יוֹסף טראָגן אַ שׂנאה, און אומקערן װעט ער אונדז אומקערן אַלדאָס שלעכטס װאָס מיר האָבן אים געטאָן.
- און זיי האָבן געהייסן זאָגן יוֹספֿן: דײַן פֿאָטער האָט באַפֿױלן פֿאַר זײַן טױט, אַזױ צו זאָגן:
- איך בעט יוֹספֿן: פֿאַרגיב, איך בעט איר זאָגן צו יוֹספֿן: פֿאַרגיב, איך בעט דיך, דעם פֿאַרברעך פֿון דײַנע ברידער און זייער חטא, וואָס זיי האָבן דיר שלעכטס געטאָן». און אַצונד, פֿאַרגיב, איך בעט דיך, דעם פֿאַרברעך פֿון די קנעכט פֿון דײַן פֿאָטערס גאָט. און יוֹסף האָט געוויינט אַז מע האָט צו אים גערעדט.

- יח וַיֵּלְכוּ גַּם־אֶחָיו וַיִּפְּלוּ לְפָנָיו וַיּאֹמְרוּ הָנָנוּ לְךְּ לַעֲבְדִים:
  - יט וַיּאמֶר אֲלֵהֶם יוֹסֵף אַל־תִּירָאוּ כִּי הַתַחַת אֱלֹהִים אָנִי:
- ב וְאַתֶּם חֲשַׁבְתֶּם עָלַי רָעָה אֱלֹהִים חָשָׁבָה לְטֹבָה לְמַעַן עֲשׂה כַּיּוֹם הַוָּה ּלְהַחֲיֹת עַם־רָב:
- ּוְאֶת־טַפְּכֶם וַיְנַחֵם אוֹתָם וַיְדַבֵּר עַל־לְבָּם:
  - כב וַיֵּשֶׁב יוֹסֵף בְּמִצְרַיִם הוּא וּבֵית אָבִיו וַיְחִי יוֹסֵף מֵאָה וָעֶשֶׂר שְׁנִים:
  - כג וַיַּרָא יוֹסֵף לְאֶפְרַיִם בְּנֵי שִׁלֵשִׁים גַם ּבְנֵי מְכִיר בֶּן־מְנַשָּׁה יֻלְדוּ עַל־בִּרְכֵּי יוֹסֵף:
  - כד וַיּאֹמֶר יוֹסֵף אֶל־אֶחְיו אָנֹכִי מֵת וַאלֹהִים פָּלִד יִפְּלִד אֶתְכֶם וְהֶעֱלָה אֶתְכֶם מִן־הָאָרֶץ הַזּאֹת אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲלְב:
  - כה וַיַּשְׁבַּע יוֹסֵף אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר פָּלִד יִפְלִד אֱלֹהִים אֶתְכֶם וְהַעֲלִתֶם :אֶת־עַצְּמֹתַי מִזֶּה
  - כו וַיָּמָת יוֹסֵף בֶּן־מֵאָה וְעֶשֶׂר שְׁנִים וַיַּחַנְטוּ אֹתוֹ וַיִּישֶׂם בָּאָרוֹן בְּמִצְרָיִם:

- און זײַנע און זײַנען אויך געגאַנגען און זײַנען אַנידערגעפֿאַלן פֿאַר אים, און האָבן געזאָגט: זע, מיר זײַנען דײַנע קנעכט.
- ;; איר זאָלט ניט מורא האָבן; האָט יוֹסף צו זיי געזאָגט: איר זאָלט בין איך דען אויף דעם אָרט פֿון גאָט?
- וואָרום איר האָט געמיינט אַ רעה פֿאַר מיר, אָבער גאָט האָט עס געמיינט פֿאַר אַ טוֹבֿה, כּדי צו מאַכן אַזוי ווי ה $\mathbf{u}$ נטיקן טאָג, צו דערהאַלטן ב $\mathbf{u}$ ם לעבן אַ סך פֿאָלק.
- כא וְעַהָּה אַל־תִּירָאוּ אָנֹכִי אֲכַלְכֵּל אֶתְכֶם און אַצונד, זאָלט איר ניט מוֹרא האָבן; איך וועל אויסהאַלטן אײַך און אײַערע געזינטן. און ער האָט זיי געטרייסט, און זיי גערעדט צום האַרצן.
- און יוֹסף איז געבליבן אין מָצרַיִם, ער און זײַן געלעבט פֿאָטערס הױזגעזינט; און יוֹסף האָט 🤅 .הונדערט און צען יאָר
- ;און יוֹסף האָט געזען פֿון אפֿרימען אוראייניקלעך אויך די קינדער פֿון מָכיר, מנשהס זון, זײַנען געבאָרן געוואָרן אויף יוֹספֿס קני.
- און יוֹסף האָט געזאָגט צו זײַנע ברידער: איך שטאַרב; אָבער דערמאָנען וועט זיך גאָט דערמאָנען אָן אײַך, און ער וועט אײַך אויפֿברענגען פֿון דעם היגן לאַנד צו דעם לאַנד וואָס ער האָט צוגעשוואָרן אבֿרהמען, יצחקן, און יעקבן.
- און יוֹסף האָט באַשוואָרן די זין פֿון ישׂראלן, אַזוי צו ;ן אַ אַיַרן אַן אַדערמאָנען וועט זיך גאָט דערמאָנען אָן איַד ּ זאָלט איר אױפֿברענגען מײַנע בײנער פֿון דאַנען.
- .און יוֹסף איז געשטאָרבן צו הונדערט און צען יאָר און מע האָט אים אײַנגעבאַלזאַמירט, און ער איז ָאַרײַם. אַרײַנגעטאָן געװאָרן אין אַן אָרװן אין מָצרַיִם.